

Βρυξέλλες, 4 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

12460/25
ADD 2

Διοργανικός φάκελος:
2025/0809 (NLE)

COLAC 137
POLCOM 221
SERVICES 53
FDI 48

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	3 Σεπτεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας πολιτικής, οικονομικής και συνεργατικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 809 annex.

σνημμ.: COM(2025) 809 annex

Βρυξέλλες, 3.9.2025
COM(2025) 809 final

ANNEX 1 – PART 2/4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας πολιτικής, οικονομικής και συνεργατικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ¹

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 1.1

Εγκαθίδρυση ζώνης ελεύθερων συναλλαγών

Τα συμβαλλόμενα μέρη εγκαθιδρύουν, δυνάμει του παρόντος μέρους της συμφωνίας, ζώνη ελευθέρων συναλλαγών, σύμφωνα με το άρθρο XXIV της GATT 1994 και το άρθρο V της GATS.

¹ Όταν μια διάταξη περιέχει παραπομπή σε άλλο άρθρο, χωρίς να διευκρινίζει το μέρος της παρούσας συμφωνίας όπου βρίσκεται το άρθρο στο οποίο γίνεται η παραπομπή, εννοείται ότι το εν λόγω άρθρο βρίσκεται στο μέρος ΙΙΙ της συμφωνίας

ΑΡΘΡΟ 1.2

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος μέρους της συμφωνίας είναι οι εξής:

- α) η επέκταση και η διαφοροποίηση των συναλλαγών στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, σύμφωνα με το άρθρο XXIV της GATT 1994, μέσω της μείωσης ή της κατάργησης των τελωνειακών δασμών και των μη δασμολογικών εμποδίων στο εμπόριο·
- β) η διευκόλυνση των συναλλαγών στον τομέα των αγαθών, ιδίως μέσω διατάξεων σχετικά με τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου, τους τεχνικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, καθώς και τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, με παράλληλη διατήρηση του δικαιώματος κάθε συμβαλλόμενου μέρους να θεσπίζει ρυθμίσεις στο έδαφός του και να επιτυγχάνει στόχους δημόσιας πολιτικής·
- γ) η ελευθέρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο V της GATS·
- δ) η εκπόνηση πλαισίου που θα ευνοεί την αύξηση των επενδυτικών ροών, με την παροχή διαφανών, σταθερών και προβλέψιμων κανόνων που διέπουν τους όρους εγκατάστασης επιχειρήσεων και τη σχετική κίνηση κεφαλαίων, και με τη διασφάλιση κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της ελευθέρωσης και της προστασίας των επενδύσεων και του δικαιώματος κάθε συμβαλλόμενου μέρους να θεσπίζει ρυθμίσεις για την επίτευξη θεμιτών στόχων πολιτικής·

- ε) η δημιουργία συστήματος επενδυτικών δικαστηρίων για την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους με αποτελεσματικό, αμερόληπτο και προβλέψιμο τρόπο·
- στ) το πραγματικό και αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών δημόσιων συμβάσεων των συμβαλλόμενων μερών·
- ζ) η προώθηση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας με την εξασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις που ισχύουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, και η ισορροπία μεταξύ της προστασίας αυτής και του δημόσιου συμφέροντος·
- η) η διεξαγωγή εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με την αρχή του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού·
- θ) η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπον ώστε να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος·
- ι) η θέσπιση αποτελεσματικού, δίκαιου και προβλέψιμου μηχανισμού επίλυσης διαφορών για την επίλυση διαφορών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος μέρους της συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 1.3

Ορισμοί γενικής εφαρμογής

Για τους σκοπούς του παρόντος μέρους της συμφωνίας, και εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής»: διοικητική απόφαση ή ερμηνεία η οποία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα και στις πραγματικές καταστάσεις που εμπίπτουν εν γένει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διοικητικής απόφασης ή ερμηνείας και η οποία θεσπίζει πρότυπο συμπεριφοράς, αλλά δεν περιλαμβάνει:
 - i) διαπίστωση ή απόφαση που λαμβάνεται στο πλαίσιο διοικητικής ή οιονεί δικαστικής διαδικασίας και η οποία αφορά συγκεκριμένο άτομο, αγαθό ή υπηρεσία του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σε συγκεκριμένη περίπτωση· ή
 - ii) οποιαδήποτε άλλη απόφαση η οποία αποφαίνεται σε σχέση με συγκεκριμένη πράξη ή πρακτική·
- β) «συμφωνία για τη γεωργία»: η συμφωνία για τη γεωργία η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·
- γ) «γεωργικό προϊόν»: προϊόν που απαριθμείται στο παράρτημα 1 της συμφωνίας για τη γεωργία·
- δ) «υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες το αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή»: εργασίες επισκευής και συντήρησης που εκτελούνται σε αεροσκάφος ή τμήμα αυτού το οποίο έχει αποσυρθεί από τη γραμμή και δεν περιλαμβάνουν τις εργασίες συντήρησης γραμμής πτήσεων·

- ε) «συμφωνία αντιντάμπινγκ»: η συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·
- στ) «υπηρεσίες ηλεκτρονικού συστήματος κράτησης θέσεων»: υπηρεσίες που παρέχονται μέσω μηχανογραφικών συστημάτων τα οποία περιέχουν πληροφορίες σχετικές με τα προγραμματισμένα δρομολόγια των αερομεταφορέων, τη διαθεσιμότητα αυτών, τους ναύλους και τους κανόνες που ισχύουν για τους ναύλους και βάσει των οποίων είναι δυνατόν να γίνονται κρατήσεις ή να εκδίδονται εισιτήρια·
- ζ) «τελωνειακός δασμός»: δασμός ή επιβάρυνση οποιουδήποτε είδους που επιβάλλεται κατά την εισαγωγή ενός αγαθού ή σε σχέση με αυτή, περιλαμβάνει πρόσθετα τέλη ή επιβαρύνσεις κάθε μορφής που επιβάλλονται σε σχέση με την εν λόγω εισαγωγή, αλλά χωρίς να περιλαμβάνονται:
- i) επιβάρυνση ισοδύναμη με εσωτερικό φόρο, που επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 2.3·
 - ii) δασμός αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικός² δασμός που εφαρμόζεται σύμφωνα με την GATT 1994, τη συμφωνία αντιντάμπινγκ και τη συμφωνία ΕΑΜ, κατά περίπτωση·
 - iii) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται στις εισαγωγές ενός αγαθού που περιορίζονται ως προς το ποσό στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών ή σε σχέση με τις εισαγωγές αυτές· και

² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο ορισμός του τελωνειακού δασμού δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών βάσει του κεφαλαίου 5 (Μέτρα αποκατάστασης του εμπορίου).

- iv) προσφορά ή είσπραξη πριμοδότησης για εισαγόμενο αγαθό, η οποία προκύπτει από σύστημα υποβολής προσφορών που έχει εγκριθεί για τη διαχείριση δασμολογικών ποσοστώσεων σύμφωνα με το προσάρτημα 2-A-4 (Δασμολογικές ποσοστώσεις του Μεξικού)·
- η) «συμφωνία για τη δασμολογητέα αξία»: η συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·
- θ) «ημέρες»: οι ημερολογιακές ημέρες, στις οποίες περιλαμβάνονται τα Σαββατοκύριακα και οι αργίες·
- ι) «DSU»: το μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών, το οποίο περιέχεται στο παράρτημα 2 της συμφωνίας ΠΟΕ·
- ια) «επιχείρηση»: κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή άλλως οργανωθεί βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, είτε ανήκει στον ιδιωτικό είτε στον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων και των ενώσεων·
- ιβ) «υφιστάμενος»: σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας·
- ιγ) «ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα»: νόμισμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο εκτεταμένων συναλλαγών στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος και χρησιμοποιείται ευρέως στις διεθνείς συναλλαγές·

- ιδ) «GATS»: η Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1B της συμφωνίας ΠΟΕ·
- ιε) «GATT του 1994»: η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1A της συμφωνίας ΠΟΕ·
- ιστ) «αγαθά»: τόσο οι ύλες όσο και τα προϊόντα·
- ιζ) «αγαθά ενός συμβαλλόμενου μέρους»: τα εγχώρια αγαθά όπως αυτά νοούνται στην GATT του 1994, συμπεριλαμβανομένων των αγαθών καταγωγής του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους·
- ιη) «υπηρεσίες επίγειας εξυπηρέτησης»: η παροχή, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης, των ακόλουθων υπηρεσιών σε αερολιμένα: αντιπροσώπευση αερομεταφορέων, διοίκηση και εποπτεία, εξυπηρέτηση επιβατών, διαχείριση αποσκευών, υπηρεσίες στον διάδρομο, υπηρεσίες τροφοδοσίας³, διαχείριση αεροπορικού φορτίου και αεροπορικού ταχυδρομείου, εφοδιασμός αεροσκάφους με καύσιμα, συντήρηση και καθαρισμός αεροσκάφους, επίγειες μεταφορές, υπηρεσίες κατά την πτήση, διοίκηση πληρωμάτων και σχεδιασμός πτήσεων. Οι υπηρεσίες επίγειας εξυπηρέτησης δεν περιλαμβάνουν: εξυπηρέτηση με ίδια μέσα, ασφάλεια, συντήρηση γραμμής, επισκευή και συντήρηση αεροσκαφών· και διαχείριση ή λειτουργία βασικών κεντρικών υποδομών αερολιμένα, όπως ο εξοπλισμός αποπάγωσης, τα συστήματα διανομής καυσίμων, τα συστήματα διαχείρισης αποσκευών και τα σταθερά συστήματα μεταφοράς εντός του αερολιμένα·
- ιθ) «Εναρμονισμένο Σύστημα» ή «ΕΣ»: το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των γενικών κανόνων ερμηνείας και των σημειώσεων τμημάτων, κεφαλαίων και διακρίσεων, καθώς και των τροποποιήσεών τους·

³ Εκτός από την παρασκευή φαγητού.

- κ) «μέτρο»: κάθε νόμος, κανονισμός, κανόνας, διαδικασία, απόφαση, διοικητική πράξη, απαίτηση ή πρακτική⁴.
- κα) «υπήκοος»: φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια ενός από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού σύμφωνα με την αντίστοιχη οικεία νομοθεσία ή είναι μόνιμος κάτοικος ενός συμβαλλόμενου μέρους·
- κβ) «φυσικό πρόσωπο⁵»:
- i) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τη νομοθεσία του⁶ και
 - ii) στην περίπτωση του Μεξικού, πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια του Μεξικού σύμφωνα με τη νομοθεσία του·

το φυσικό πρόσωπο που είναι υπήκοος του Μεξικού και έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεωρείται αποκλειστικά και μόνο φυσικό πρόσωπο του συμβαλλόμενου μέρους του οποίου έχει τη δεσπόζουσα και ουσιαστική ιθαγένεια·

⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «μέτρο» περιλαμβάνει τις παραλείψεις.

⁵ Ο παρών ορισμός ισχύει για τους σκοπούς των κεφαλαίων 10 έως 19.

⁶ Ο ορισμός των φυσικών προσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει επίσης κάθε φυσικό πρόσωπο που διαμένει μόνιμα στη Δημοκρατία της Λετονίας και το οποίο δεν είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Λετονίας ή άλλου κράτους, αλλά, βάσει των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της Δημοκρατίας της Λετονίας, δικαιούται διαβατήριο μη πολίτη.

- κγ) «ΟΟΣΑ»: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης·
- κδ) «καταγόμενο αγαθό» ή «αγαθό καταγωγής»: κάθε αγαθό που χαρακτηρίζεται ως αγαθό καταγωγής σύμφωνα με τους κανόνες καταγωγής του κεφαλαίου 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής)·
- κε) «πρόσωπο»: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση·
- κστ) «πρόσωπο ενός συμβαλλόμενου μέρους»: υπήκοος ή επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους·
- κζ) «προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση»: ο συντελεστής τελωνειακού δασμού που εφαρμόζεται σε καταγόμενο αγαθό σύμφωνα με το άρθρο 2.4 (Κατάργηση ή μείωση τελωνειακών δασμών)·
- κη) «συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης»: η συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·
- κθ) «συμφωνία ΕΑΜ»: η συμφωνία για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·
- λ) «πώληση και διάθεση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών»: δυνατότητα του ενδιαφερόμενου αερομεταφορέα να πωλεί και να διαθέτει ελεύθερα στην αγορά τις υπηρεσίες αερομεταφορών του, συμπεριλαμβανομένων όλων των θεμάτων που άπτονται της διάθεσης στην αγορά, όπως έρευνα αγοράς, διαφήμιση και διανομή, χωρίς όμως να περιλαμβάνονται η τιμολόγηση των υπηρεσιών αερομεταφορών ούτε οι ισχύοντες όροι·
- λα) «πάροχος υπηρεσιών»: πρόσωπο που παρέχει ή επιθυμεί να παράσχει μια υπηρεσία·

- λβ) «συμφωνία ΥΦΠ»: η συμφωνία για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ.
- λγ) «κρατική επιχείρηση»: επιχείρηση που ανήκει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος ή ελέγχεται απ' αυτό.
- λδ) «συμφωνία ΤΕΕ»: η συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ.
- ii) «έδαφος»: το έδαφος στο οποίο εφαρμόζεται η παρούσα συμφωνία σύμφωνα με το άρθρο 2.2 (Εδαφική εφαρμογή) του μέρους IV της παρούσας συμφωνίας.
- λστ) «τρίτη χώρα»: χώρα ή έδαφος εκτός του πεδίου εδαφικής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.
- λζ) «συμφωνία TRIPS»: η συμφωνία για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Γ της συμφωνίας ΠΟΕ.
- λη) «σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών»: η σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, η οποία υπογράφηκε στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969.
- λθ) «ΠΟΕ»: ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και
- μ) «συμφωνία ΠΟΕ»: η συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου η οποία συνήφθη στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994.

ΑΡΘΡΟ 1.4

Σχέση με τη συμφωνία ΠΟΕ

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τα μεταξύ τους δικαιώματα και υποχρεώσεις δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 1.5

Αναφορές σε νομοθεσία και άλλες συμφωνίες

1. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, κάθε αναφορά στο παρόν μέρος της συμφωνίας σε νομοθεσία, είτε γενικά είτε μέσω παραπομπής σε συγκεκριμένο νομοθέτημα, κανονισμό ή οδηγία, νοείται ως αναφορά σε νομοθεσία όπως έχει τροποποιηθεί.
2. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, κάθε αναφορά ή ενσωμάτωση στο παρόν μέρος της συμφωνίας μέσω παραπομπής σε άλλες συμφωνίες ή νομικές πράξεις, εν όλω ή εν μέρει, θεωρείται ότι περιλαμβάνει:
 - α) σχετικά παραρτήματα, πρωτόκολλα, υποσημειώσεις, καθώς και ερμηνευτικές και επεξηγηματικές σημειώσεις και

- β) διάδοχες συμφωνίες στις οποίες μετέχουν τα συμβαλλόμενα μέρη ή τροποποιήσεις που είναι δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη, εκτός εάν η αναφορά επιβεβαιώνει υφιστάμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

ΑΡΘΡΟ 1.6

Εκπλήρωση των υποχρεώσεων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει γενικά ή ειδικά μέτρα τα οποία απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το παρόν μέρος της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που απαιτούνται για τη διασφάλιση της τήρησής τους από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις και αρχές, καθώς και από μη κρατικούς φορείς κατά την άσκηση αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε αυτούς.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν μέρος της συμφωνίας, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο μέρος IV άρθρο 2.3 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας (Εκπλήρωση των υποχρεώσεων), μόνο για παραβιάσεις του παρόντος μέρους της συμφωνίας από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται σε αυτό, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών).

ΤΜΗΜΑ Β

Θεσμικές Διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 1.7

Ειδικά καθήκοντα του μεικτού συμβουλίου

1. Όταν το μεικτό συμβούλιο ασκεί οποιοδήποτε από τα καθήκοντα που του ανατίθενται με το παρόν μέρος της συμφωνίας, απαρτίζεται, σε υπουργικό επίπεδο, από εκπροσώπους του συμβαλλόμενου μέρους ΕΕ που είναι αρμόδιοι για θέματα εμπορίου και επενδύσεων, αφενός, και από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας του Μεξικού, αφετέρου, ή από τους εντολοδόχους τους.
2. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί, προς εκπλήρωση των στόχων του παρόντος μέρους της συμφωνίας:
 - α) το παράρτημα 2-Α (Πίνακας κατάργησης δασμών) και το παράρτημα 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά)·
 - β) το κεφάλαιο 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής), συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων 3-Α έως 3-Δ·
 - γ) το παράρτημα 10-Δ (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη του δικαστηρίου, τα μέλη του εφετείου και τους διαμεσολαβητές)·

- δ) τους σχετικούς καταλόγους και πίνακες του Μεξικού σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 10.12 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις) και την παράγραφο 4 του άρθρου 11.8 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις)·
 - ε) το παράρτημα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και το παράρτημα 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)·
 - στ) το παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων)·
 - ζ) το παράρτημα 31-A (Εσωτερικός κανονισμός) και παράρτημα 31-B (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές).
3. Το μεικτό συμβούλιο, προς εκπλήρωση των στόχων του παρόντος μέρους της συμφωνίας, μπορεί επίσης:
- α) να εγκρίνει δεσμευτικές ερμηνείες των διατάξεων του παρόντος μέρους της συμφωνίας·
 - β) να λαμβάνει κάθε άλλη απόφαση που προβλέπεται στο παρόν μέρος της συμφωνίας· και
 - γ) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη δράση κατά την άσκηση των καθηκόντων του για την οποία συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες νομικές διαδικασίες του, κάθε τροποποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), εντός χρονικού διαστήματος για το οποίο συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 1.8

Ειδικά καθήκοντα της μεικτής επιτροπής

1. Όταν η μεικτή επιτροπή ασκεί οποιοδήποτε από τα καθήκοντα που της ανατίθενται με το παρόν μέρος της συμφωνίας, απαρτίζεται, σε ανώτατο επίπεδο, από εκπροσώπους του συμβαλλόμενου μέρους ΕΕ που είναι αρμόδιοι για θέματα εμπορίου και επενδύσεων, αφενός, και από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας του Μεξικού, αφετέρου, σύμφωνα με τις αντίστοιχες απαιτήσεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους, ή από τους εντολοδόχους τους.
2. Η μεικτή επιτροπή:
 - α) επικουρεί το μεικτό συμβούλιο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του σχετικά με θέματα που αφορούν το εμπόριο·
 - β) είναι αρμόδια για την ορθή εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος μέρους της συμφωνίας και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή τους·
 - γ) με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών), αποσκοπεί στην πρόληψη και στην επίλυση διαφορών ή διενέξεων που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος μέρους της συμφωνίας·
 - δ) επιβλέπει το έργο των υποεπιτροπών και άλλων οργάνων που συστήνονται βάσει του παρόντος μέρους της συμφωνίας· και
 - ε) μελετά τρόπους για την περαιτέρω ενίσχυση του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

3. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της βάσει της παραγράφου 2, η μεικτή επιτροπή μπορεί:

- α) να συγκροτεί πρόσθετες υποεπιτροπές και άλλα όργανα από εκείνα που συγκροτούνται με το παρόν μέρος της συμφωνίας, τα οποία απαρτίζονται από εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών, και να τους αναθέτει καθήκοντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και να αποφασίζει να τροποποιεί τα καθήκοντα που ανατίθενται στις υποεπιτροπές και στα άλλα όργανα που συγκροτεί, καθώς και να προβαίνει στη λύση τους·
- β) να εισηγείται στο μεικτό συμβούλιο την έκδοση αποφάσεων σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους του παρόντος μέρους της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1.7 παράγραφος 2 στοιχείο α), ή να εκδίδει τις εν λόγω αποφάσεις κατά τα διαστήματα μεταξύ των συνεδριάσεων του μεικτού συμβουλίου, ακόμα και όταν το μεικτό συμβούλιο δεν είναι σε θέση να συνεδριάσει· και
- γ) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη δράση κατά την άσκηση των καθηκόντων της για την οποία συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη ή κατόπιν εντολής του μεικτού συμβουλίου.

ΑΡΘΡΟ 1.9

Συντονιστές του μέρους III της παρούσας συμφωνίας

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει έναν συντονιστή για το παρόν μέρος της συμφωνίας και ενημερώνει σχετικά το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εντός εξήντα ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Οι συντονιστές:

- α) διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών για κάθε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της συμφωνίας, καθώς και μεταξύ άλλων σημείων επαφής που καθορίζονται βάσει αυτής·
- β) προετοιμάζουν από κοινού τις ημερήσιες διατάξεις και προβαίνουν σε όλες τις άλλες αναγκαίες προετοιμασίες για τις συνεδριάσεις του μεικτού συμβουλίου και της μεικτής επιτροπής σύμφωνα με το παρόν άρθρο· και
- γ) παρακολουθούν τις αποφάσεις του μεικτού συμβουλίου και της μεικτής επιτροπής, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 1.10

Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους III της παρούσας συμφωνίας

- 1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συγκροτούν τις ακόλουθες υποεπιτροπές και άλλα όργανα, τα οποία αποτελούνται από εκπροσώπους του συμβαλλόμενου μέρους ΕΕ, αφενός, και από εκπροσώπους του Μεξικού, αφετέρου:
 - α) Επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών·
 - β) Υποεπιτροπή γεωργίας·
 - γ) Υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών·
 - δ) Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής·

- ε) Υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας·
- στ) Κοινή ομάδα εργασίας για την καλή διαβίωση των ζώων και τη μικροβιακή αντοχή·
- ζ) Υποεπιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο·
- η) Υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων·
- θ) υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
- ι) υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων·
- ια) υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ιβ) υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης.

2. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της συμφωνίας, το άρθρο 1.4 του μέρους IV της παρούσας συμφωνίας εφαρμόζεται στις υποεπιτροπές και στα άλλα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι υποεπιτροπές και τα άλλα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να διατυπώνουν κατάλληλες συστάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο παρόν μέρος της συμφωνίας.

4. Οι συστάσεις διατυπώνονται με κοινή συναίνεση.

Σχέση με την κοινωνία των πολιτών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως με την αντίστοιχη εγχώρια συμβουλευτική ομάδα του που αναφέρεται στο μέρος IV άρθρο 1.7 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) της παρούσας συμφωνίας για να συζητήσει θέματα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος μέρους της συμφωνίας.
2. Όταν το μεικτό συμβούλιο ή η μεικτή επιτροπή συνεδριάζει στο πλαίσιο της σύνθεσής του/της για εμπορικά θέματα, συγκαλεί συνεδρίαση του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών που αναφέρεται στο μέρος IV άρθρο 1.8 (Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών) της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό τη διεξαγωγή διαλόγου σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος μέρους της συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 2.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «προξενικές διατυπώσεις»: η διαδικασία για τη λήψη από πρόξενο του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ή τρίτου συμβαλλόμενου μέρους, προξενικού τιμολογίου ή προξενικής θεώρησης για εμπορικό τιμολόγιο, πιστοποιητικό καταγωγής, δηλωτικό, δήλωση εξαγωγής του φορτωτή ή οποιοδήποτε άλλο τελωνειακό έγγραφο που απαιτείται για την εισαγωγή του αγαθού ή συνδέεται με την εν λόγω εισαγωγή·

- β) «διαδικασία έκδοσης αδειών εξαγωγής»: διοικητική διαδικασία, βάσει της οποίας απαιτείται η υποβολή αίτησης ή άλλων εγγράφων, εκτός από τα έγγραφα που απαιτούνται γενικά για τους σκοπούς του εκτελωνισμού, στην αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ως προϋπόθεση για την εξαγωγή από το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.
- γ) «συμφωνία για τις διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής»: η συμφωνία για τις διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ.
- δ) «διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής»: η διοικητική διαδικασία, βάσει της οποίας απαιτείται η υποβολή αίτησης ή άλλων εγγράφων, εκτός από τα έγγραφα που απαιτούνται γενικά για τους σκοπούς του εκτελωνισμού, στην αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής ως προϋπόθεση για την εισαγωγή στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 2.2

Πεδίο εφαρμογής

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις συναλλαγές στον τομέα των αγαθών ενός συμβαλλόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 2.3

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει εθνική μεταχείριση στα αγαθά του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το άρθρο III της GATT του 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεων αυτής. Προς τον σκοπό αυτόν, το άρθρο III της GATT του 1994 καθώς και οι σημειώσεις και συμπληρωματικές διατάξεις αυτής ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, όσον αφορά το επίπεδο διακυβέρνησης του Μεξικού εκτός του ομοσπονδιακού επιπέδου ή το επίπεδο διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το επίπεδο διακυβέρνησης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως εθνική μεταχείριση νοείται η τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχεται από το εν λόγω επίπεδο διακυβέρνησης σε ομοειδή, ευθέως ανταγωνιστικά ή υποκαταστάσιμα αγαθά του Μεξικού ή του κράτους μέλους, αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 2.4

Κατάργηση ή μείωση τελωνειακών δασμών

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταργεί ή μειώνει τους τελωνειακούς δασμούς που επιβάλλονται στα καταγόμενα αγαθά σύμφωνα με το παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών) και δεν επιβάλλει τελωνειακούς δασμούς κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας σε καταγόμενα αγαθά που κατατάσσονται στις δασμολογικές κλάσεις των κεφαλαίων 1 έως 97 του εναρμονισμένου συστήματος, εκτός από εκείνες που περιλαμβάνονται αντίστοιχα στα προσαρτήματα 2-A-1 (Πίνακας κατάργησης των δασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 2-A-2 (Πίνακας κατάργησης των δασμών του Μεξικού) του παραρτήματος 2-A (Πίνακας κατάργησης δασμών).

2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αυξάνουν τους υφιστάμενους τελωνειακούς δασμούς ούτε θεσπίζουν νέους τελωνειακούς δασμούς για αγαθό καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους⁷.

3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος μειώσει τον εφαρμοζόμενο δασμολογικό συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους, ο εν λόγω δασμολογικός συντελεστής εφαρμόζεται στα αγαθά καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για όσο διάστημα είναι χαμηλότερος από τον δασμολογικό συντελεστή που καθορίζεται σύμφωνα με το παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών).

4. Κατόπιν αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται για να εξετάσουν τη δυνατότητα βελτίωσης της δασμολογικής μεταχείρισης για την πρόσβαση στην αγορά καταγόμενων αγαθών που καθορίζονται στο παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών). Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να λάβει απόφαση για την τροποποίηση του παραρτήματος 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών)⁸.

5. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να διατηρήσει ή να αυξήσει έναν τελωνειακό δασμό για το καταγόμενο αγαθό, όπως έχει εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ.

⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, ύστερα από μονομερή μείωση τελωνειακού δασμού, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αυξήσει τον εν λόγω δασμό στο επίπεδο που καθορίζεται για το αντίστοιχο έτος του πίνακα κατάργησης των δασμών σύμφωνα με το παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών).

⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, η εν λόγω τροποποίηση υπερισχύει κάθε δασμολογικού συντελεστή ή κατηγορίας σταδιακής κατάργησης που έχει καθοριστεί στο Παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών).

ΑΡΘΡΟ 2.5

Εξαγωγικοί δασμοί, φόροι ή άλλες επιβαρύνσεις

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν φόρους ή επιβαρύνσεις που επιβάλλονται στην εξαγωγή αγαθών στο έδαφος του άλλου μέρους, πέραν εκείνων που επιβάλλονται στα εν λόγω αγαθά που προορίζονται για εγχώρια κατανάλωση.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν δασμούς ή επιβαρύνσεις κάθε είδους που επιβάλλονται κατά την εξαγωγή αγαθών, ή σε σχέση με αυτή, στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, πέραν εκείνων που επιβάλλονται στα εν λόγω αγαθά που προορίζονται για εγχώρια κατανάλωση.
3. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να επιβάλει κατά την εξαγωγή ενός αγαθού τέλος ή επιβάρυνση που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 2.6.

ΑΡΘΡΟ 2.6

Τέλη και διατυπώσεις

1. Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από ένα συμβαλλόμενο μέρος στην εισαγωγή ενός αγαθού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή σε σχέση με αυτή, ή στην εξαγωγή αγαθού στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή σε σχέση με αυτή, περιορίζονται ως προς το ποσό στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δεν συνιστούν έμμεση προστασία των εγχώριων αγαθών ή επιβάρυνση των εισαγωγών ή των εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επιβάλλουν τέλος τελωνειακής διεκπεραίωσης στα αγαθά καταγωγής⁹.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει όλα τα τέλη και τις επιβαρύνσεις που επιβάλλει σε σχέση με την εισαγωγή ή την εξαγωγή κατά τρόπον ώστε να παρέχει στις κυβερνήσεις, στους εμπόρους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα να λάβουν γνώση αυτών.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν προξενικές διατυπώσεις, συμπεριλαμβανομένων συναφών τελών και επιβαρύνσεων, σε σχέση με την εισαγωγή οποιουδήποτε αγαθού από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος¹⁰.

ΑΡΘΡΟ 2.7

Αγαθά που επανεισάγονται ύστερα από επισκευή ή τροποποίηση

1. Με τον όρο «επισκευή ή τροποποίηση» νοείται κάθε επεξεργασία που πραγματοποιείται σε αγαθό για την επανόρθωση λειτουργικών ελαττωμάτων ή υλικών φθορών, και η οποία συνεπάγεται την επαναφορά του αγαθού στην αρχική του λειτουργία, ή για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής του με τις τεχνικές απαιτήσεις για τη χρήση του, χωρίς την οποία το αγαθό δεν θα μπορούσε πλέον να χρησιμοποιηθεί κανονικά για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζεται. Η επισκευή αγαθού περιλαμβάνει την αποκατάσταση και τη συντήρησή του, αλλά δεν περιλαμβάνει εργασίες ή διαδικασίες οι οποίες:
 - α) καταστρέφουν τα βασικά χαρακτηριστικά του αγαθού ή δημιουργούν νέο ή διαφορετικό από εμπορική άποψη αγαθό·

⁹ Για το Μεξικό, το τέλος τελωνειακής διεκπεραίωσης αναφέρεται στο «Derecho de Trámite Aduanero».

¹⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να ζητήσει την προξενική θεώρηση των εγγράφων από τον πρόξενό του που έχει δικαιοδοσία στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής:

- α) για σκοπούς έρευνας ή λογιστικού ελέγχου, ή
- β) για την εισαγωγή οικουσκευών.

β) μετατρέπουν ένα ημιτελές αγαθό σε τελικό· ή

γ) χρησιμοποιούνται για να μεταβάλουν με ουσιαστικό τρόπο τη λειτουργία ενός αγαθού.

2. Κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επιβάλλει τελωνειακό δασμό σε αγαθό, ανεξάρτητα από την καταγωγή του, το οποίο επανεισάγεται στο έδαφός του αφού έχει εξαχθεί προσωρινά από το έδαφός του στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους με σκοπό την επισκευή ή τροποποίησή του, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω επισκευή ή τροποποίηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους από το οποίο εξάχθηκε το αγαθό για επισκευή ή τροποποίηση.

3. Η παράγραφος 2 δεν ισχύει σε σχέση με αγαθό που εισάγεται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερων συναλλαγών ή σε παρόμοια κατάσταση, και το οποίο εξάγεται στη συνέχεια για επισκευή και δεν επανεισάγεται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερου εμπορίου ή σε παρόμοια κατάσταση.

4. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει τελωνειακούς δασμούς για αγαθό, ανεξάρτητα από την καταγωγή του, το οποίο εισάγεται προσωρινά από το έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους με σκοπό την επισκευή ή την τροποποίηση.

ΑΡΘΡΟ 2.8

Ανακατασκευασμένα αγαθά

1. Ως «ανακατασκευασμένο αγαθό» νοείται το αγαθό που υπάγεται στα κεφάλαια 84 έως 90 ή στην κλάση 9402 του Εναρμονισμένου Συστήματος, εκτός από τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2-B (Κατάλογος αγαθών που εξαιρούνται από τον ορισμό των ανακατασκευασμένων αγαθών), το οποίο:

- α) παράγεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από ανακτηθέντα υλικά τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί·
- β) έχει παρόμοιες επιδόσεις και συνθήκες λειτουργίας, καθώς και διάρκεια ζωής με το ομοειδές αγαθό όταν είναι νέο· και
- γ) έχει την ίδια εγγύηση με το ομοειδές αγαθό όταν είναι νέο.

2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιφυλάσσει στα ανακατασκευασμένα αγαθά του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που επιφυλάσσει σε ομοειδή νέα αγαθά.

3. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία και τη συμφωνία ΠΟΕ, τα συμβαλλόμενα μέρη δύνανται να απαιτήσουν, όσον αφορά τα ανακατασκευασμένα αγαθά:

- α) να αναγνωρίζονται ως τέτοια για διανομή ή πώληση στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένης ειδικής επισήμανσης για την αποφυγή παραπλάνησης των καταναλωτών·

β) να πληρούν όλες τις ισχύουσες τεχνικές απαιτήσεις και τους κανονισμούς που εφαρμόζονται σε ομοειδή νέα αγαθά.

4. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το άρθρο 2.9 εφαρμόζεται στα ανακατασκευασμένα αγαθά. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί απαγορεύσεις εισαγωγών ή εξαγωγών ή περιορισμούς όσον αφορά τα μεταχειρισμένα αγαθά, δεν εφαρμόζει τα εν λόγω μέτρα σε ανακατασκευασμένα αγαθά.

ΑΡΘΡΟ 2.9

Περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παράρτημα 2-Γ (Εξαιρέσεις από τους περιορισμούς εισαγωγών και εξαγωγών του Μεξικού), κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ούτε να διατηρεί οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό επί της εισαγωγής οποιουδήποτε εμπορεύματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και επί της εξαγωγής ή πώλησης με σκοπό την εξαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος το οποίο προορίζεται για το έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, παρά μόνο σύμφωνα με το άρθρο XI της GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεων αυτής. Προς τον σκοπό αυτόν, το άρθρο XI της GATT του 1994, καθώς και οι σημειώσεις και οι συμπληρωματικές διατάξεις αυτής, ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

Διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει και διαχειρίζεται κάθε διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 3 της συμφωνίας για τις διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος κάθε νέα διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής και κάθε τροποποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών έκδοσης αδειών εισαγωγής εντός 60 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσής της και, εάν είναι δυνατόν, το αργότερο 60 ημέρες πριν από την έναρξη ισχύος της νέας διαδικασίας ή τροποποίησης. Η κοινοποίηση περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής, καθώς και τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των επίσημων ιστοτόπων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου. Ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι συμμορφώνεται με την παρούσα διάταξη εάν κοινοποιήσει τη σχετική νέα διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής ή οποιαδήποτε τροποποίησή της στην επιτροπή έκδοσης αδειών εισαγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 4 της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφοι 1 έως 3 της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής.
3. Κατόπιν αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος παρέχει αμέσως κάθε σχετική πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που προσδιορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής, σχετικά με οποιαδήποτε διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής την οποία προτίθεται να θεσπίσει, έχει θεσπίσει ή διατηρεί, ή σχετικά με οποιαδήποτε τροποποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών έκδοσης αδειών.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει στους σχετικούς επίσημους ιστοτόπους τις πληροφορίες που υποχρεούται να δημοσιεύει σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο α) της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής και διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής είναι διαθέσιμες στο κοινό.

ΑΡΘΡΟ 2.11

Διαδικασίες έκδοσης αδειών εξαγωγής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει κάθε νέα διαδικασία έκδοσης αδειών εξαγωγής ή κάθε τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας έκδοσης αδειών εξαγωγής, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των σχετικών επίσημων ιστοτόπων. Η δημοσίευση αυτή πραγματοποιείται, όποτε είναι εφικτό, το αργότερο 45 ημέρες πριν από την έναρξη ισχύος της διαδικασίας ή της τροποποίησης, και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εν λόγω διαδικασίας ή τροποποίησης.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τις υφιστάμενες διαδικασίες έκδοσης αδειών εξαγωγής του εντός 60 ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τυχόν νέες διαδικασίες έκδοσης αδειών εξαγωγής και τυχόν τροποποιήσεις υφιστάμενων διαδικασιών έκδοσης αδειών εξαγωγής εντός 60 ημερών από την ημερομηνία της δημοσίευσής τους. Οι εν λόγω κοινοποιήσεις περιλαμβάνουν αναφορά στην πηγή όπου δημοσιεύονται οι πληροφορίες που απαιτούνται στην παράγραφο 3 και, κατά περίπτωση, τη διεύθυνση του σχετικού επίσημου ιστότοπου.

3. Η δημοσίευση των διαδικασιών έκδοσης αδειών εξαγωγής περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τα κείμενα των διαδικασιών έκδοσης αδειών εξαγωγής του συμβαλλόμενου μέρους και τυχόν τροποποιήσεις τους·
- β) τα αγαθά που υπόκεινται στην κάθε διαδικασία έκδοσης άδειας εξαγωγής·
- γ) για κάθε διαδικασία, περιγραφή της διαδικασίας υποβολής αίτησης για άδεια εξαγωγής και τυχόν κριτηρίων που πρέπει να πληροί ο αιτών για να μπορεί να υποβάλει αίτηση για άδεια εξαγωγής, όπως κατοχή άδειας δραστηριότητας, δημιουργία ή διατήρηση επένδυσης ή λειτουργία μέσω συγκεκριμένης μορφής εγκατάστασης στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους·
- δ) το σημείο ή τα σημεία επαφής από τα οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λάβουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις απόκτησης άδειας εξαγωγής·
- ε) τη διοικητική αρχή ή αρχές στις οποίες πρέπει να υποβάλλεται η αίτηση ή άλλη σχετική τεκμηρίωση·
- στ) την περιγραφή τυχόν μέτρου ή μέτρων που εφαρμόζονται μέσω της διαδικασίας έκδοσης αδειών εξαγωγής·
- ζ) την περίοδο κατά την οποία θα είναι σε ισχύ κάθε διαδικασία έκδοσης αδειών εξαγωγής, εκτός εάν η διαδικασία πρόκειται να παραμείνει σε ισχύ έως ότου ανακληθεί ή αναθεωρηθεί σε νέα δημοσίευση·

- η) εάν το συμβαλλόμενο μέρος προτίθεται να χρησιμοποιήσει διαδικασία έκδοσης αδειών εξαγωγής για τον καθορισμό εξαγωγικής ποσόστωσης, τη συνολική ποσότητα, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της ποσόστωσης και, κατά περίπτωση, την αξία της ποσόστωσης· και
- θ) τυχόν απαλλαγές ή εξαιρέσεις από την απαίτηση απόκτησης άδειας εξαγωγής, τον τρόπο υποβολής αίτησης ή χρήσης αυτών των απαλλαγών ή εξαιρέσεων και τα κριτήρια χορήγησής τους.
4. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να χορηγούν άδεια εξαγωγής ούτε εμποδίζει τα συμβαλλόμενα μέρη από την εφαρμογή των υποχρεώσεων ή δεσμεύσεων που υπέχουν βάσει των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και βάσει πολυμερών καθεστώτων μη διάδοσης και ρυθμίσεων ελέγχου των εξαγωγών.

ΑΡΘΡΟ 2.12

Δασμολογητέα αξία

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της συμφωνίας για τη δασμολογητέα αξία.

Προσωρινή εισδοχή αγαθών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος χορηγεί προσωρινή εισδοχή με πλήρη υπό όρους απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς, όπως προβλέπεται στις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, για τα ακόλουθα αγαθά, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους:
 - α) αγαθά που προορίζονται για έκθεση ή χρήση σε εκθέσεις, εμποροπανηγύρεις, συνεδριάσεις, επιδείξεις ή παρόμοιες εκδηλώσεις·
 - β) τον επαγγελματικό εξοπλισμό, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού για τον Τύπο ή για ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές, το λογισμικό, τον κινηματογραφικό εξοπλισμό και κάθε βοηθητική συσκευή ή εξάρτημα του εν λόγω εξοπλισμού, που είναι απαραίτητος για την άσκηση της επιχειρηματικής, εμπορικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας προσώπου που επισκέπτεται το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας·
 - γ) εμπορευματοκιβώτια, εμπορικά δείγματα, διαφημιστικές ταινίες και ηχογραφήσεις και άλλα αγαθά που εισάγονται στο πλαίσιο εμπορικής πράξης·
 - δ) αγαθά που εισάγονται για αθλητικούς σκοπούς·
 - ε) αγαθά που εισάγονται για ανθρωπιστικούς σκοπούς· και
 - στ) ζώα που εισάγονται για ειδικούς σκοπούς.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτεί τα αγαθά που αποτελούν αντικείμενο προσωρινής εισδοχής σύμφωνα με την παράγραφο 1:

- α) να προορίζονται για επανεξαγωγή χωρίς να έχουν υποστεί καμία μεταβολή εκτός από τη συνήθη μείωση της αξίας τους λόγω της χρήσης τους·
- β) να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από υπήκοο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή υπό την προσωπική εποπτεία του κατά την άσκηση της επιχειρηματικής, εμπορικής, επαγγελματικής ή αθλητικής δραστηριότητας του εν λόγω προσώπου του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- γ) να μην πωλούνται ούτε να μισθώνονται ενόσω βρίσκονται στο έδαφός του·
- δ) να συνοδεύονται από εγγύηση, εάν ζητηθεί από το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, η οποία δεν υπερβαίνει τις επιβαρύνσεις που διαφορετικά θα οφείλονταν κατά την είσοδο ή την οριστική εισαγωγή και η οποία μπορεί να αποδεσμευτεί κατά την εξαγωγή των αγαθών·
- ε) να μπορούν να ταυτοποιηθούν κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή τους·
- στ) να επανεξάγονται εντός καθορισμένης περιόδου που συνδέεται εύλογα με τον σκοπό της προσωρινής εισδοχής·
- ζ) να γίνονται δεκτά σε ποσότητα που δεν υπερβαίνει την ποσότητα που είναι εύλογη για τη χρήση για την οποία προορίζονται.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την επανεξαγωγή αγαθών που έχουν εισαχθεί προσωρινά βάσει του παρόντος άρθρου μέσω οποιουδήποτε τελωνειακού λιμένα ή τελωνείου διαφορετικού από εκείνο μέσω του οποίου εισήχθησαν.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι ο εισαγωγέας ή άλλο πρόσωπο υπεύθυνο για τα αγαθά που εισάγονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν ευθύνεται για τη μη εξαγωγή των αγαθών, εντός της προθεσμίας που ορίζεται για την προσωρινή εισδοχή, συμπεριλαμβανομένης τυχόν νόμιμης παράτασης, με την προσκόμιση ικανοποιητικών αποδεικτικών στοιχείων στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, σύμφωνα με την τελωνειακή του νομοθεσία, ότι τα αγαθά έχουν υποστεί ολική καταστροφή ή ανεπανόρθωτη απώλεια.

ΑΡΘΡΟ 2.14

Συνεργασία

1. Ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όσον αφορά την προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση καθορίζονται στο παράρτημα 2-Δ (Ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διοικητική συνεργασία).

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν ετησίως στατιστικά στοιχεία για τις εισαγωγές, αρχής γενομένης ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, έως ότου η επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών αποφασίσει διαφορετικά. Η ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις εισαγωγές καλύπτει τα δεδομένα που αφορούν το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος, συμπεριλαμβανομένων της αξίας και του όγκου, στο επίπεδο δασμολογικής κλάσης για τις εισαγωγές αγαθών από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος οι οποίες υπόκεινται σε προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας και για εισαγωγές αγαθών που υπόκεινται σε μη προτιμησιακή μεταχείριση.

Επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών

Η επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών που συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας) παράγραφος 1 στοιχείο α):

- α) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου και των παραρτημάτων του·
- β) προωθεί τις συναλλαγές στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, μεταξύ άλλων με διαβουλεύσεις για τη βελτίωση της προτιμησιακής μεταχείρισης με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά βάσει της παρούσας συμφωνίας, καθώς και για άλλα ζητήματα ανάλογα με την περίπτωση·
- γ) αποτελεί φόρουμ για τη συζήτηση και την επίλυση τυχόν ζητημάτων που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο·
- δ) αντιμετωπίζει άμεσα τα εμπόδια στις συναλλαγές στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως εκείνα που σχετίζονται με την εφαρμογή μη δασμολογικών μέτρων και, κατά περίπτωση, παραπέμπει τα θέματα αυτά στη μεικτή επιτροπή για εξέταση·
- ε) συνιστά στη μεικτή επιτροπή κάθε προσθήκη στο παρόν κεφάλαιο ή τροποποίησή του·
- στ) συντονίζει την ανταλλαγή δεδομένων για τη χρησιμοποίηση των προτιμήσεων ή οποιαδήποτε άλλη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που μπορεί να αποφασίσει·

- ζ) επανεξετάζει τυχόν μελλοντικές τροποποιήσεις του Εναρμονισμένου Συστήματος, ώστε να διασφαλίσει ότι δεν μεταβάλλονται οι υποχρεώσεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους βάσει της παρούσας συμφωνίας, και διαβουλεύεται για την επίλυση τυχόν σχετικών συγκρούσεων·
- η) εκτελεί κάθε άλλο καθήκον που μπορεί να της αναθέσει η μεικτή επιτροπή.

ΤΜΗΜΑ Β

Εμπόριο γεωργικών προϊόντων

ΑΡΘΡΟ 2.16

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία αφορούν το εμπόριο γεωργικών προϊόντων.

ΑΡΘΡΟ 2.17

Συνεργασία σε πολυμερή φόρουμ

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στο πλαίσιο του ΠΟΕ για την προώθηση ενός καθολικού, βασιζόμενου σε κανόνες, ανοικτού και δίκαιου πολυμερούς συστήματος συναλλαγών που δεν εισάγει διακρίσεις, για την προώθηση των διαπραγματεύσεων που αφορούν τη γεωργία, καθώς και για την προώθηση της θέσπισης νέων κανόνων που διευκολύνουν το εμπόριο γεωργικών προϊόντων.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι ορισμένα εξαγωγικά μέτρα, όπως απαγορεύσεις εξαγωγών, εξαγωγικοί περιορισμοί ή εξαγωγικοί φόροι, μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις προμήθειες ζωτικής σημασίας γεωργικών προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη υποστηρίζουν τη θέσπιση κανόνων μέσω της ενεργού συμμετοχής στα σχετικά διεθνή φόρουμ.

ΑΡΘΡΟ 2.18

Εξαγωγικός ανταγωνισμός

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
 - α) ως «εξαγωγικές επιδοτήσεις» νοούνται οι επιδοτήσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) της συμφωνίας για τη γεωργία· και

β) ως «μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα» νοούνται οι εξαγωγικές πιστώσεις, οι εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώσεων ή τα προγράμματα ασφάλισης, καθώς και άλλα μέτρα που έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με εξαγωγική επιδότηση¹¹.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους στην απόφαση για τον ανταγωνισμό των εξαγωγών, η οποία εκδόθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2015 από την υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ στο Ναϊρόμπι, να επιδεικνύουν μέγιστη αυτοσυγκράτηση όσον αφορά οποιαδήποτε προσφυγή σε όλες τις μορφές εξαγωγικών επιδοτήσεων και σε όλα τα εξαγωγικά μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα και να ενισχύουν τη διαφάνεια και να βελτιώνουν την παρακολούθηση σε σχέση με όλες τις μορφές εξαγωγικών επιδοτήσεων και όλα τα εξαγωγικά μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα.

3. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί οποιαδήποτε εξαγωγική επιδότηση για γεωργικό προϊόν που εξάγεται ή ενσωματώνεται σε αγαθό το οποίο εξάγεται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

4. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν διατηρεί, δεν θεσπίζει ούτε επανεισάγει οποιοδήποτε άλλο μέτρο με ισοδύναμο αποτέλεσμα σε γεωργικό προϊόν που εξάγεται ή ενσωματώνεται σε αγαθό το οποίο εξάγεται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, εκτός εάν το εν λόγω μέτρο με ισοδύναμο αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη σχετική συμφωνία, απόφαση ή δέσμευση του ΠΟΕ.

5. Με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και τη βελτίωση της παρακολούθησης όσον αφορά τις εξαγωγικές επιδοτήσεις και άλλα μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα, το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο έχει εύλογες αμφιβολίες σχετικά με εξαγωγική επιδότηση ή άλλο μέτρο με ισοδύναμο αποτέλεσμα που εφαρμόζεται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σε γεωργικό προϊόν που προορίζεται για εξαγωγή στο πρώτο συμβαλλόμενο μέρος, μπορεί να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζει. Οι αναγκαίες πληροφορίες παρέχονται χωρίς καθυστέρηση.

¹¹ Κατά την ερμηνεία του όρου «μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα» για συγκεκριμένη περίπτωση, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ζητήσουν καθοδήγηση στους σχετικούς κανόνες του ΠΟΕ, καθώς και στην πρακτική των μελών του ΠΟΕ.

Διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων

1. Το συμβαλλόμενο μέρος που εφαρμόζει δασμολογικές ποσοστώσεις σύμφωνα με το παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών):
 - α) διαχειρίζεται τις εν λόγω δασμολογικές ποσοστώσεις εγκαίρως και με διαφανή, αντικειμενικό τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία του· και
 - β) δημοσιοποιεί εγκαίρως και συνεχώς όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τη διαχείριση των ποσοστώσεων, συμπεριλαμβανομένων του διαθέσιμου όγκου, των ποσοστών χρησιμοποίησης και των κριτηρίων επιλεξιμότητας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται για κάθε θέμα που αφορά τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει πάραυτα το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

Υποεπιτροπή γεωργίας

1. Η υποεπιτροπή γεωργίας που συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας) παράγραφος 1 στοιχείο β):
 - α) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος τμήματος και προωθεί τη συνεργασία για τη διευκόλυνση του εμπορίου γεωργικών προϊόντων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·
 - β) παρέχει φόρουμ στο οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συζητούν τις εξελίξεις στα γεωργικά τους προγράμματα και στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων μεταξύ τους·
 - γ) αντιμετωπίζει τα εμπόδια, συμπεριλαμβανομένων των μη δασμολογικών εμποδίων, στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·
 - δ) αξιολογεί τον αντίκτυπο του παρόντος κεφαλαίου στον γεωργικό τομέα κάθε συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και τη λειτουργία των μέσων του παρόντος κεφαλαίου, και εισηγείται κάθε κατάλληλη δράση στην επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών·
 - ε) παρέχει φόρουμ για διαβουλεύσεις επί θεμάτων που σχετίζονται με το παρόν τμήμα σε συντονισμό με άλλες συναφείς επιτροπές, ομάδες εργασίας ή κάθε άλλο εξειδικευμένο όργανο που προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία·

στ) αναλαμβάνει κάθε άλλο καθήκον που μπορεί να της αναθέσει η επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών· και

ζ) υποβάλλει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των εργασιών της στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου στην επιτροπή συναλλαγών στον τομέα των αγαθών προς εξέταση.

3. Η υποεπιτροπή γεωργίας συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά.

4. Όταν ανακύπτουν ειδικές περιστάσεις, ύστερα από αίτημα ενός συμβαλλόμενου μέρους, η υποεπιτροπή γεωργίας συνεδριάζει κατόπιν συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών, το αργότερο 30 ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του εν λόγω αιτήματος.

ΤΜΗΜΑ Γ

Εμπόριο οίνου και αλκοολούχων ποτών

ΑΡΘΡΟ 2.21

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στα αμπελοοινικά προϊόντα¹² και τα αλκοολούχα ποτά που κατατάσσονται στις κλάσεις 2204, 2205 και 2208 του Εναρμονισμένου Συστήματος.

¹² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ως «αμπελοοινικά προϊόντα» νοούνται οι οίνοι και άλλα αμπελοοινικά προϊόντα που κατατάσσονται στις κλάσεις 2204 και 2205 του Εναρμονισμένου Συστήματος.

Οινολογικές πρακτικές

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπει την εισαγωγή και τη διάθεση στην αγορά στο έδαφός της για ανθρώπινη κατανάλωση οίνου καταγωγής Μεξικού, ο οποίος παράγεται σύμφωνα με:

- α) τους ορισμούς προϊόντων που έχουν εγκριθεί στο Μεξικό από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται στο παράρτημα 2-E (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά) μέρος Α·
- β) τις εγκεκριμένες οινολογικές πρακτικές και τους περιορισμούς που εφαρμόζονται στο Μεξικό σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται στο μέρος Α του παραρτήματος 2-E (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά) ή που έχουν εγκριθεί με άλλον τρόπο για χρήση σε οίνους προς εξαγωγή από την αρμόδια αρχή του Μεξικού, με την προϋπόθεση ότι συνιστώνται και δημοσιεύονται από τον Διεθνή Οργανισμό Αμπέλου και Οίνου (στο εξής: ΔΟΑΟ).

Η έγκριση της παρούσας παραγράφου υπόκειται στην απαίτηση να μην προστίθενται αλκοόλη ή αποστάγματα στους οίνους, με εξαίρεση τους επιδόρπιους οίνους στους οποίους μπορεί να προστεθεί αλκοόλη οινικής προέλευσης ή απόσταγμα σταφυλιών. Το παρόν στοιχείο δεν θίγει τη δυνατότητα προσθήκης αλκοόλης διαφορετικής από την αλκοόλη οινικής προέλευσης στην παραγωγή του «vino generoso», υπό την προϋπόθεση ότι η προσθήκη αυτή αναγράφεται ευκρινώς στην ετικέτα.

2. Το Μεξικό επιτρέπει την εισαγωγή και τη διάθεση στην αγορά στο έδαφός του για ανθρώπινη κατανάλωση οίνου καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος παράγεται σύμφωνα με:

- α) τους ορισμούς προϊόντων που έχουν εγκριθεί στο Μεξικό από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται στο μέρος Β του παραρτήματος 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά)·
- β) τις εγκεκριμένες οινολογικές πρακτικές και τους περιορισμούς που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται στο μέρος Β του παραρτήματος 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά)· και
- γ) τον όρο ότι η προσθήκη αλκοόλης ή αποσταγμάτων αποκλείεται για όλους τους οίνους, εκτός από τους επιδόρπιους οίνους, στους οποίους επιτρέπεται να προστίθεται μόνο αλκοόλη οινικής προέλευσης ή απόσταγμα σταφυλιών.

3. Οι ποικιλίες αμπέλου που μπορούν να χρησιμοποιούνται σε οίνους που εισάγονται από το ένα συμβαλλόμενο μέρος και διατίθενται στην αγορά στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους είναι οι ποικιλίες φυτών του είδους «*vitis vinifera*» και υβρίδια αυτών, με την επιφύλαξη τυχόν αυστηρότερων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που μπορεί να έχει το συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τους οίνους που παράγονται στο έδαφός του.

4. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί τα μέρη Α και Β του παραρτήματος 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά), ώστε να προστίθενται, να διαγράφονται ή να επικαιροποιούνται οι αναφορές στους ορισμούς των προϊόντων, καθώς και στις οινολογικές πρακτικές και περιορισμούς.

Επισήμανση αμπελοοινικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν να αναγράφεται στον περιέκτη, στην ετικέτα ή στη συσκευασία αμπελοοινικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ημερομηνίες ή ισοδύναμό τους:

- α) ημερομηνία συσκευασίας·
- β) ημερομηνία εμφιάλωσης·
- γ) ημερομηνία παραγωγής ή παρασκευής·
- δ) ημερομηνία λήξης, τελική ημερομηνία ανάλωσης, τελική ημερομηνία ανάλωσης ή κατανάλωσης, τελική ημερομηνία λήξης·
- ε) ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, προτεινόμενη βέλτιστη ημερομηνία ανάλωσης, ημερομηνία ανάλωσης για βέλτιστη ποιότητα· είτε
- στ) τελική ημερομηνία πώλησης.

Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να απαιτούν την αναγραφή ημερομηνίας ελάχιστης διατηρησιμότητας σε περίπτωση προσθήκης αλλοιωσίμων συστατικών ή σε περίπτωση που η διατηρησιμότητα θεωρείται από τον παραγωγό μικρότερη ή ίση των 12 μηνών.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν την αναγραφή της μετάφρασης των εμπορικών σημάτων, των εμπορικών ονομασιών ή των γεωγραφικών ενδείξεων στους περιέκτες, στις ετικέτες ή στις συσκευασίες αμπελοοινικών προϊόντων ή αλκοολούχων ποτών.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιτρέπουν την αναγραφή υποχρεωτικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων, σε συμπληρωματική ετικέτα που τοποθετείται σε περιέκτη αμπελοοινικών προϊόντων ή αλκοολούχων ποτών. Συμπληρωματικές ετικέτες μπορούν να τοποθετούνται σε εισαγόμενο δοχείο οίνου ή αλκοολούχου ποτού μετά την εισαγωγή, αλλά πριν από τη διάθεση του προϊόντος προς πώληση στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους, υπό τον όρο ότι οι υποχρεωτικές πληροφορίες της αρχικής ετικέτας αποτυπώνονται πλήρως και με ακρίβεια.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιτρέπουν τη χρήση αναγνωριστικών κωδικών παρτίδας, υπό την προϋπόθεση ότι οι κωδικοί αυτοί είναι αδύνατον να διαγραφούν.
5. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει μέτρο επισήμανσης για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά που διατέθηκαν στην αγορά στο έδαφός του πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του μέτρου, εκτός εάν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.
6. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιτρέπουν τη χρήση σχεδίων, εμβλημάτων, απεικονίσεων και δηλώσεων ή υπομνημάτων σε φιάλες, υπό τον όρο ότι δεν αντικαθιστούν τις υποχρεωτικές πληροφορίες επισήμανσης και δεν παραπλανούν τον καταναλωτή ως προς τα πραγματικά χαρακτηριστικά και τη σύνθεση των αμπελοοινικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών.
7. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν να αναγράφεται στις ετικέτες των αμπελοοινικών προϊόντων ή των αλκοολούχων ποτών η επισήμανση αλλεργιογόνων όσον αφορά τα αλλεργιογόνα που έχουν χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή και την παρασκευή των αμπελοοινικών προϊόντων ή αλκοολούχων ποτών και τα οποία δεν περιέχονται στο τελικό προϊόν.

8. Για το εμπόριο οίνου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ο οίνος καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να επισημαίνεται στο Μεξικό με ένδειξη του τύπου του προϊόντος, όπως ορίζεται στο μέρος Γ (Επισήμανση οίνων) του παραρτήματος 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά).

9. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τις ακόλουθες ονομασίες όσον αφορά τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά, σύμφωνα με τη σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η οποία συνήφθη στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883 (στο εξής: σύμβαση των Παρισίων):

α) το όνομα του κράτους μέλους· και

β) το όνομα των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού ή του Μεξικού και των πολιτειών του.

10. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιτρέπουν να αναγράφεται στις ετικέτες των αμπελοοινικών προϊόντων ή των αλκοολούχων ποτών η κατ' όγκο περιεκτικότητα σε αλκοόλη με τα ακόλουθα ακρωνύμια:

α) «% Alc. Vol.»·

β) «% Alc Vol.»·

γ) «% alc. vol.»·

δ) «% alc vol.»·

ε) «% Alc.»·

στ) «% Alc./Vol.»·

ζ) «Alc()%vol.»·

η) «% alc/vol»·

θ) «alc()%vol».

ΑΡΘΡΟ 2.24

Πιστοποίηση αμπελοοινικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτεί, για τα αμπελοοινικά προϊόντα που εισάγονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και διατίθενται στην αγορά του, μόνο την τεκμηρίωση και την πιστοποίηση που ορίζονται στο μέρος Δ (Τεκμηρίωση και πιστοποίηση) του παραρτήματος 2-E (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά).
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν υποβάλλουν την εισαγωγή αμπελοοινικών προϊόντων που παράγονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σε πιο περιοριστικές απαιτήσεις πιστοποίησης της εισαγωγής από εκείνες που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εφαρμόζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του για τον εντοπισμό νοθευμένων ή μολυσμένων προϊόντων μετά την οριστική εισαγωγή τους.
4. Σε περίπτωση διαφοράς, κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει ως μεθόδους αναφοράς τις μεθόδους ανάλυσης που συμμορφώνονται με τα πρότυπα που συνιστώνται από διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO), ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι μέθοδοι αυτές, τις μεθόδους του ΔΟΑΟ.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την εισαγωγή στο έδαφός του αλκοολούχων ποτών σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τα έγγραφα ή την πιστοποίηση της εισαγωγής και τις αναλυτικές εκθέσεις, όπως προβλέπεται στις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.
6. Η Ευρωπαϊκή Ένωση απαιτεί για την εισαγωγή των προϊόντων Tequila (τεκίλα) και Mezcal (μεσκάλ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση την προσκόμιση στις τελωνειακές αρχές του πιστοποιητικού γνησιότητας της εξαγωγής των εν λόγω προϊόντων, το οποίο εκδίδεται από τους φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης που είναι διαπιστευμένοι και εγκεκριμένοι από τις μεξικανικές αρχές¹³. Το Μεξικό παρέχει υποδείγματα του πιστοποιητικού γνησιότητας της εξαγωγής των προϊόντων Tequila (τεκίλα) και Mezcal (μεσκάλ) και κοινοποιεί τυχόν αλλαγές που σχετίζονται με τα εν λόγω πιστοποιητικά στην υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών.

¹³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αυτό ισχύει με την επιφύλαξη των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων κάθε συμβαλλόμενου μέρους για τη διάθεση στην αγορά και την εμπορία των εν λόγω προϊόντων.

7. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να θεσπίσουν προσωρινές πρόσθετες απαιτήσεις πιστοποίησης της εισαγωγής όσον αφορά τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά που εισάγονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για θεμιτούς λόγους δημόσιας πολιτικής, όπως η προστασία της υγείας ή των καταναλωτών, ή για την καταστολή της απάτης. Στην περίπτωση αυτή, το συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος επαρκείς πληροφορίες και επαρκή χρόνο, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση των πρόσθετων απαιτήσεων.

Οι εν λόγω απαιτήσεις δεν υπερβαίνουν το χρονικό διάστημα που υπαγορεύουν οι ιδιαίτεροι αυτοί λόγοι δημόσιας πολιτικής ή οι κίνδυνοι απάτης για τους οποίους θεσπίστηκαν.

8. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει το μέρος Δ (Τεκμηρίωση και πιστοποίηση) του παραρτήματος 2-Ε (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά) όσον αφορά την τεκμηρίωση και την πιστοποίηση που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 2.25

Εφαρμοστέοι κανόνες

Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, η εισαγωγή και η διάθεση στην αγορά των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν τμήμα, τα οποία αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ισχύουν στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 2.26

Μεταβατικά μέτρα

Προϊόντα τα οποία, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, έχουν παραχθεί και επισημανθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις ενός συμβαλλόμενου μέρους και τις υφιστάμενες συμφωνίες μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, αλλά δεν συμμορφώνονται με το παρόν τμήμα, μπορούν να διατίθενται στην αγορά του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής υπό τους ακόλουθους όρους:

- α) από χονδρέμπορους ή παραγωγούς, για περίοδο δύο ετών· ή
- β) από λιανεμπόρους, έως την εξάντληση των αποθεμάτων.

ΑΡΘΡΟ 2.27

Κοινοποιήσεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει την έγκαιρη κοινοποίηση στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τυχόν τροποποιήσεων στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με θέματα που καλύπτονται από το παρόν τμήμα και έχουν αντίκτυπο στα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ τους.

Συνεργασία για το εμπόριο οίνου και αλκοολούχων ποτών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και εξετάζουν θέματα που αφορούν το εμπόριο οίνου και αλκοολούχων ποτών, ιδίως:

α) τους ορισμούς των προϊόντων, την πιστοποίηση και την επισήμανση· και

β) τη χρήση ποικιλιών αμπέλου στην παρασκευή των οίνων και στην επισήμανσή τους.

2. Για τη διευκόλυνση της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των συμβαλλόμενων μερών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει τις αρμόδιες αρχές και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση και την εφαρμογή των θεμάτων που καλύπτονται από το παρόν τμήμα. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ορίσει περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές ή φορείς, εξασφαλίζει τον συντονισμό μεταξύ των εν λόγω αρχών και φορέων. Στην περίπτωση αυτήν, ένα συμβαλλόμενο μέρος ορίζει επίσης ενιαία αρχή σύνδεσης η οποία θα πρέπει να λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για την αρχή ή τον φορέα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αλληλοενημερώνονται σχετικά με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των αρμόδιων αρχών και φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, καθώς και σχετικά με τυχόν αλλαγές σε αυτά, το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

4. Οι αρχές και οι φορείς που αναφέρονται στο παρόν άρθρο συνεργάζονται στενά και αναζητούν τρόπους για την περαιτέρω βελτίωση της μεταξύ τους συνδρομής κατά την εφαρμογή του παρόντος τμήματος, ιδίως για την καταπολέμηση των δόλιων πρακτικών.

ΑΡΘΡΟ 2.29

Υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών

1. Η υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών που συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας) παράγραφος 1 στοιχείο γ):

- α) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος τμήματος·
- β) παρέχει φόρουμ συνεργασίας σε θέματα που αφορούν το παρόν τμήμα και ανταλλαγής πληροφοριών· και
- γ) διασφαλίζει την ορθή λειτουργία του παρόντος τμήματος.

2. Η υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών μπορεί να διατυπώνει συστάσεις και να προετοιμάζει αποφάσεις για το μεικτό συμβούλιο, οι οποίες μπορούν να εκδίδονται όπως προβλέπεται στο παρόν τμήμα.

ΤΜΗΜΑ Δ

Μη δασμολογικές δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά για άλλους τομείς

ΑΡΘΡΟ 2.30

Φάρμακα

Οι ειδικές μη δασμολογικές δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά κάθε συμβαλλόμενου μέρους όσον αφορά τα φαρμακευτικά και τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα καθορίζονται στο παράρτημα 2-ΣΤ (Φάρμακα).

ΑΡΘΡΟ 2.31

Μηχανοκίνητα οχήματα

Οι ειδικές δεσμεύσεις μη πρόσβασης στην αγορά κάθε συμβαλλόμενου μέρους όσον αφορά τα μηχανοκίνητα οχήματα και τον εξοπλισμό, καθώς και τα μέρη τους, καθορίζονται στο παράρτημα 2-Z (Μηχανοκίνητα οχήματα και εξοπλισμός και μέρη αυτών).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Κανόνες καταγωγής

ΑΡΘΡΟ 3.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «κεφάλαια», «κλάσεις» και «διακρίσεις»: τα κεφάλαια (διψήφιοι κωδικοί), οι κλάσεις (τετραψήφιοι κωδικοί) και οι διακρίσεις (εξαψήφιοι κωδικοί) που χρησιμοποιούνται στην ονοματολογία του Εναρμονισμένου Συστήματος·
 - β) «αρμόδια κρατική αρχή»: στην περίπτωση του Μεξικού, η ορισθείσα αρχή στο Υπουργείο Οικονομίας (Secretaría de Economía) ή ο διάδοχός της·

- γ) «αποστολή»: τα αγαθά που είτε αποστέλλονται ταυτόχρονα από κάποιον εξαγωγέα σε κάποιον παραλήπτη ή καλύπτονται από ένα μόνο έγγραφο μεταφοράς, το οποίο καλύπτει τη μεταφορά τους από τον εξαγωγέα στον παραλήπτη ή, όταν δεν υπάρχει τέτοιο έγγραφο, από ένα μόνο τιμολόγιο·
- δ) «τελωνειακές αρχές»: η κρατική αρχή που είναι αρμόδια, σύμφωνα με το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους, για τη διαχείριση, την εφαρμογή και την επιβολή των τελωνειακών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων·
- ε) «εξαγωγέας»: πρόσωπο εγκατεστημένο στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους το οποίο εξάγει από το έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους και συντάσσει βεβαίωση καταγωγής·
- στ) «εισαγωγέας»: πρόσωπο εγκατεστημένο στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο εισάγει αγαθά και ζητεί προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση·
- ζ) «ύλη»: κάθε συστατικό, πρώτη ύλη, κατασκευαστικό στοιχείο, μέρος ή κάτι παρόμοιο που χρησιμοποιείται στην παραγωγή του προϊόντος·
- η) «μη καταγόμενες ύλες»: ύλες που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως καταγόμενες βάσει του παρόντος κεφαλαίου·
- θ) «καταγόμενες ύλες» ή «καταγόμενα προϊόντα»: ύλες ή προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως καταγόμενα βάσει του παρόντος κεφαλαίου·

- ι) «προϊόν»: το προϊόν που έχει κατασκευαστεί, ακόμα και αν προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως ύλη για μεταγενέστερη χρήση στην παραγωγή άλλου προϊόντος·
- ια) «παραγωγή»: κάθε μορφή επεξεργασίας, μεταποίησης ή ειδικών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης της συναρμολόγησης.

ΑΡΘΡΟ 3.2

Γενικές απαιτήσεις

1. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης από ένα συμβαλλόμενο μέρος στο αγαθό αγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα ακόλουθα προϊόντα θεωρούνται καταγόμενα από το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο πραγματοποιήθηκε η τελευταία παραγωγή:
 - α) τα προϊόντα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος κατά την έννοια του άρθρου 3.4·
 - β) τα προϊόντα που παράγονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος αποκλειστικά από καταγόμενες ύλες· ή
 - γ) τα προϊόντα που παράγονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος τα οποία περιέχουν μη καταγόμενες ύλες, με την προϋπόθεση ότι ικανοποιούν τους όρους που καθορίζονται στο παράρτημα 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν).
2. Ένα προϊόν που θεωρείται καταγόμενο από ένα συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 1 πρέπει να πληροί όλες τις άλλες εφαρμοστέες απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου για τη χορήγηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης βάσει αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 3.16.

3. Αν ένα προϊόν έχει αποκτήσει τον χαρακτήρα καταγωγής, οι μη καταγόμενες ύλες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του προϊόντος αυτού δεν θεωρούνται μη καταγόμενες, όταν το προϊόν ενσωματώνεται ως ύλη σε άλλο προϊόν.

4. Για την απόκτηση του χαρακτήρα καταγωγής, το προϊόν πρέπει να παράγεται, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως γ), σε συμβαλλόμενο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 3.3

Σώρευση καταγωγής

1. Ένα προϊόν καταγωγής συμβαλλόμενου μέρους θεωρείται καταγόμενο προϊόν του άλλου συμβαλλόμενου μέρους όταν χρησιμοποιείται ως ύλη για την παραγωγή άλλου προϊόντος στο εν λόγω άλλο συμβαλλόμενο μέρος¹⁴.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται εάν:

- α) η παραγωγή ενός προϊόντος δεν υπερβαίνει τις εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 3.6· και
- β) ο σκοπός της εν λόγω παραγωγής, όπως αποδεικνύεται με βάση την υπεροχή των αποδεικτικών στοιχείων, είναι η καταστρατήγηση της χρηματοοικονομικής ή φορολογικής νομοθεσίας των συμβαλλόμενων μερών.

¹⁴ Όταν οι κανόνες καταγωγής για μια ύλη διαφέρουν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, η καταγωγή της εν λόγω ύλης καθορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες καταγωγής που ισχύουν για το εξάγον μέρος.

ΑΡΘΡΟ 3.4

Εξ ολοκλήρου παραγόμενα προϊόντα

1. Τα ακόλουθα προϊόντα θεωρούνται εξ ολοκλήρου παραγόμενα σε ένα συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) ορυκτά προϊόντα που εξορύσσονται από το έδαφός του ή από τον θαλάσσιο πυθμένα του·
 - β) φυτά και κηπευτικά που καλλιεργούνται ή συγκομίζονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
 - γ) ζώοντα ζώα που γεννιούνται και εκτρέφονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
 - δ) προϊόντα που προέρχονται από ζώοντα ζώα τα οποία εκτρέφονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
 - ε) προϊόντα που λαμβάνονται με τη σφαγή ζώων τα οποία έχουν γεννηθεί και εκτραφεί στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
 - στ) προϊόντα που θηρεύονται ή αλιεύονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
 - ζ) προϊόντα που λαμβάνονται με υδατοκαλλιέργεια στο συμβαλλόμενο μέρος, εάν οι υδρόβιοι οργανισμοί, στους οποίους περιλαμβάνονται ψάρια, μαλάκια, μαλακόστρακα, άλλα ασπόνδυλα υδρόβια και υδρόβια φυτά, γεννιούνται ή εκτρέφονται από γόνους, όπως αυγά ιχθύων, σπέρματα, γόνους, ιχθύδια ή προνύμφες, με παρέμβαση στις διαδικασίες εκτροφής ή ανάπτυξης για τη βελτίωση της παραγωγής, όπως η συστηματική δημιουργία αποθεμάτων, η παροχή τροφής ή η προστασία από αρπακτικά ζώα·

- η) προϊόντα θαλάσσιας αλιείας και άλλα προϊόντα που έχουν αλιευθεί από πλοίο συμβαλλόμενου μέρους από θαλάσσια ύδατα εκτός των χωρικών υδάτων του·
- θ) προϊόντα που έχουν παραχθεί επί πλοίου-εργοστασίου ενός συμβαλλόμενου μέρους αποκλειστικά από προϊόντα που εμπίπτουν στο στοιχείο η)·
- ι) μεταχειρισμένα είδη που συγκεντρώνονται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την ανάκτηση πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένων των εν λόγω πρώτων υλών·
- ια) απορρίμματα ή υπολείμματα προερχόμενα από εργασίες παραγωγής που πραγματοποιούνται στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος·
- ιβ) προϊόντα που αλιεύονται από τον θαλάσσιο βυθό ή το υπέδαφος αυτού πέραν των οποιωνδήποτε χωρικών υδάτων ενός συμβαλλόμενου μέρους, με την προϋπόθεση ότι έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης ή χρησιμοποίησης του συγκεκριμένου θαλάσσιου βυθού ή υπεδάφους· ή
- ιγ) τα αγαθά που έχουν παραχθεί στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος αποκλειστικά από προϊόντα που εμπίπτουν στα στοιχεία α) έως ιβ).

2. Ως «πλοίο συμβαλλόμενου μέρους» και «πλοίο-εργοστάσιο συμβαλλόμενου μέρους» στην παράγραφο 1 στοιχεία η) και θ) νοούνται πλοίο ή πλοίο-εργοστάσιο το οποίο:

- α) είναι νηολογημένο σε κράτος μέλος ή στο Μεξικό·
- β) φέρει σημαία κράτους μέλους ή του Μεξικού· και

γ) πληροί έναν από τους εξής όρους:

i) ανήκει τουλάχιστον κατά 50 % στην κυριότητα υπηκόων ενός κράτους μέλους ή του Μεξικού· ή

ii) ανήκει σε επιχειρήσεις οι οποίες:

A) έχουν την έδρα και την κύρια εγκατάστασή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στο Μεξικό· και

B) ανήκουν τουλάχιστον κατά 50 % στην κυριότητα δημόσιων οντοτήτων, υπηκόων ή επιχειρήσεων ενός κράτους μέλους ή του Μεξικού.

ΑΡΘΡΟ 3.5

Όρια ανοχής

1. Εάν ένα προϊόν δεν πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν) λόγω της χρήσης μη καταγόμενης ύλης στην παραγωγή, το προϊόν θεωρείται καταγόμενο σε ένα συμβαλλόμενο μέρος με την προϋπόθεση ότι:

α) η συνολική αξία της εν λόγω μη καταγόμενης ύλης δεν υπερβαίνει το 10 % της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος· και

β) με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου δεν σημειώνεται υπέρβαση των ποσοστών που καθορίζονται στο παράρτημα 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν) για τη μέγιστη αξία ή το βάρος των μη καταγόμενων υλών.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στα προϊόντα που κατατάσσονται στα κεφάλαια 50 έως 63, για τα οποία ισχύουν τα όρια ανοχής που καθορίζονται στις σημειώσεις 5 και 6 του τμήματος A του παραρτήματος 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν).

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για τα προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου σε ένα συμβαλλόμενο μέρος κατά την έννοια του άρθρου 3.4. Εάν το παράρτημα 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν) απαιτεί οι ύλες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ενός προϊόντος να είναι εξ ολοκλήρου παραγόμενες, το όριο ανοχής που προβλέπεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται στο άθροισμα των εν λόγω υλών.

ΑΡΘΡΟ 3.6

Ανεπαρκής επεξεργασία ή μεταποίηση

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3.2 παράγραφος 1 στοιχείο γ), ένα προϊόν δεν θεωρείται καταγόμενο από ένα συμβαλλόμενο μέρος, εάν κατά την παραγωγή του προϊόντος στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος πραγματοποιούνται οι ακόλουθες εργασίες σε μη καταγόμενες ύλες:

α) οι εργασίες που αποβλέπουν στην εξασφάλιση της διατήρησης των προϊόντων σε καλή κατάσταση κατά τη μεταφορά και αποθήκευσή τους, όπως αερισμός, άπλωμα, ξήρανση, κατάψυξη, ψύξη, τοποθέτηση σε άλμη ή σε διοξειδίο του θείου ή άλλα υδατικά διαλύματα, αφαίρεση φθαρμένων μερών και παρεμφερείς εργασίες·

- β) απλή προσθήκη νερού ή αραίωση που δεν μεταβάλλει ουσιαστικά τα χαρακτηριστικά του προϊόντος ή αφυδάτωση ή μετουσίωση¹⁵ προϊόντων·
- γ) κοσκίνισμα, διαλογή, ταξινόμηση, κατάταξη, διαβάθμιση ή συνδυασμός, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης συνδυασμού ειδών·
- δ) ακόνισμα, απλή λείανση ή απλός τεμαχισμός·
- ε) αφαίρεση φλοιού, πυρήνων ή κελύφους φρούτων, καρπών και λαχανικών·
- στ) αποφλοΐωση·
- ζ) αφαίρεση των κόκκων·
- η) στίλβωση ή γυάλισμα δημητριακών και ρυζιού, μερική ή ολική άλεση ρυζιού·
- θ) εργασίες για την προσθήκη χρωστικών ή αρωματικών ουσιών στη ζάχαρη ή τη δημιουργία κύβων ζάχαρης· μερική ή ολική άλεση κρυσταλλικής ζάχαρης·
- ι) αλλαγές συσκευασίας, διαιρέσεις και συνενώσεις δεμάτων·
- ια) απλές εργασίες συσκευασίας·

¹⁵ Η μετουσίωση περιλαμβάνει εργασίες που καθιστούν την αλκοόλη ακατάλληλη για ανθρώπινη κατανάλωση με την προσθήκη τοξικών ή άσχημης γεύσης ουσιών.

- ιβ) επίθεση ή εκτύπωση σημάτων, ετικετών, λογοτύπων και άλλων παρόμοιων διακριτικών σημείων σε προϊόντα ή στη συσκευασία τους·
- ιγ) πλύσιμο, καθαρίσμα, αφαίρεση σκόνης, οξειδίων, ελαίων, χρωμάτων ή άλλων επικαλύψεων·
- ιδ) απλές εργασίες βαφής και στίλβωσης·
- ιε) απλή ανάμειξη προϊόντων¹⁶, έστω και διαφορετικού είδους¹⁷.
- ιστ) συναρμολόγηση μερών που κατατάσσονται ως πλήρη ή τελειωμένα είδη σύμφωνα με τον γενικό κανόνα 2 στοιχείο α) για την ερμηνεία του Εναρμονισμένου Συστήματος ή άλλη απλή συναρμολόγηση μερών·
- ιζ) αποσυναρμολόγηση προϊόντος σε μέρη ή κατασκευαστικά στοιχεία·
- ιη) σιδέρωμα ή πρεσάρισμα υφασμάτων και ειδών κλωστοϋφαντουργίας·
- ιθ) σφαγή ζώων· ή
- κ) συνδυασμός δύο ή περισσότερων εργασιών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ιθ).

¹⁶ Η απλή ανάμειξη προϊόντων καλύπτει την ανάμειξη ζάχαρης.

¹⁷ Οι εργασίες αυτές δεν ισχύουν όσον αφορά τη μείξη και τη σύμμειξη στα κεφάλαια 27 έως 30, 32 έως 35 και 38.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι εργασίες θεωρούνται απλές εάν δεν απαιτούνται ούτε ειδικές δεξιότητες ούτε μηχανήματα, μηχανισμοί ή εργαλεία ειδικά κατασκευασμένα ή εγκατεστημένα για την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών και οι εργασίες που προκύπτουν από τις εν λόγω δεξιότητες, μηχανήματα, μηχανισμούς ή εργαλεία δεν προσδίδουν τον ουσιώδη χαρακτήρα ή τις ιδιότητες του αγαθού.

ΑΡΘΡΟ 3.7

Μονάδα χαρακτηρισμού

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, η μονάδα χαρακτηρισμού είναι το συγκεκριμένο προϊόν το οποίο θεωρείται η βασική μονάδα κατάταξης του προϊόντος στο Εναρμονισμένο Σύστημα.
2. Για ένα προϊόν που αποτελείται από μια ομάδα ή ένα συναρμολογημένο σύνολο ειδών, το οποίο κατατάσσεται, σύμφωνα με τους όρους του Εναρμονισμένου Συστήματος σε μία μόνο κλάση, το όλο προϊόν αποτελεί τη μονάδα χαρακτηρισμού.
3. Για μια αποστολή που αποτελείται από ορισμένα πανομοιότυπα προϊόντα που κατατάσσονται στην ίδια κλάση, κάθε προϊόν λαμβάνεται υπόψη χωριστά κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

Λογιστικός διαχωρισμός

1. Εάν για την παραγωγή ενός αγαθού χρησιμοποιούνται καταγόμενες και μη καταγόμενες ανταλλάξιμες ύλες, η διαχείριση των υλών μπορεί να γίνεται με τη χρήση μεθόδου λογιστικού διαχωρισμού, χωρίς να διατηρούνται οι ύλες σε χωριστά αποθέματα.
2. Εάν καταγόμενα και μη καταγόμενα ανταλλάξιμα προϊόντα των κεφαλαίων 10, 15, 27, 28, 29, των κλάσεων 32.01 έως 32.07 ή των κλάσεων 39.01 έως 39.14 συνδυάζονται ή αναμειγνύονται με φυσικό τρόπο σε αποθέματα σε ένα συμβαλλόμενο μέρος πριν από την εξαγωγή τους στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, η διαχείριση των εν λόγω προϊόντων μπορεί να διενεργείται με τη χρήση μεθόδου λογιστικού διαχωρισμού, χωρίς να διατηρούνται τα εν λόγω προϊόντα σε χωριστά αποθέματα.
3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, ως ανταλλάξιμες ύλες ή ανταλλάξιμα προϊόντα νοούνται οι ύλες ή τα προϊόντα του ίδιου είδους και της ίδιας εμπορικής ποιότητας, με τα ίδια τεχνικά και φυσικά χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων δεν είναι δυνατόν να γίνει διάκριση, στην περίπτωση των υλών, όταν ενσωματωθούν στο τελικό προϊόν.
4. Η μέθοδος λογιστικού διαχωρισμού που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των αποθεμάτων εφαρμόζεται σύμφωνα με σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων το οποίο είναι σύμφωνο με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους.

5. Το σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων πρέπει να διασφαλίζει ανά πάσα στιγμή ότι ο αριθμός των παραγόμενων προϊόντων, τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν προϊόντα καταγωγής ενός συμβαλλόμενου μέρους, δεν υπερβαίνει τον αριθμό που θα προέκυπτε με τη χρήση μεθόδου φυσικού διαχωρισμού των αποθεμάτων.
6. Ο κατασκευαστής που χρησιμοποιεί σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων πρέπει να τηρεί αρχεία σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος, τα οποία είναι αναγκαία ώστε οι τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους να επαληθεύουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτεί η χρήση του λογιστικού διαχωρισμού σύμφωνα με το παρόν άρθρο να υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση των τελωνειακών αρχών του.
8. Οι τελωνειακές αρχές ενός συμβαλλόμενου μέρους μπορούν να εξαρτούν τη χορήγηση της άδειας που αναφέρεται στην παράγραφο 7 από τους όρους που κρίνουν κατάλληλους, και μπορούν να ανακαλέσουν την άδεια εάν ο κατασκευαστής κάνει αθέμιτη χρήση αυτής ή δεν πληροί οποιονδήποτε από τους άλλους όρους που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 3.9

Εξαρτήματα, ανταλλακτικά και εργαλεία

1. Τα εξαρτήματα, τα ανταλλακτικά και τα εργαλεία που παραδίδονται μαζί με ένα τεμάχιο εξοπλισμού, μηχανή, συσκευή ή όχημα και τα οποία αποτελούν μέρος του κανονικού τους εξοπλισμού και συμπεριλαμβάνονται στην τιμή εργοστασίου ή δεν τιμολογούνται χωριστά, θεωρούνται ότι αποτελούν ενιαίο σύνολο με το εν λόγω τεμάχιο εξοπλισμού, τη μηχανή, τη συσκευή ή το όχημα.

2. Τα εξαρτήματα, τα ανταλλακτικά και τα εργαλεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν λαμβάνονται υπόψη για να καθοριστεί η καταγωγή του προϊόντος, παρά μόνο για τον υπολογισμό της μέγιστης αξίας των μη καταγόμενων υλών, εάν το προϊόν υπόκειται σε μέγιστη αξία μη καταγόμενων υλών σύμφωνα με το παράρτημα 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν).

ΑΡΘΡΟ 3.10

Συνδυασμοί αγαθών

Κατά την έννοια του γενικού κανόνα 3 για την ερμηνεία του Εναρμονισμένου Συστήματος, οι συνδυασμοί αγαθών θεωρούνται καταγόμενοι από ένα συμβαλλόμενο μέρος, αν όλα τα συστατικά μέρη τους είναι καταγόμενα αγαθά. Αν ένας συνδυασμός αγαθών αποτελείται από καταγόμενα και μη καταγόμενα αγαθά, ο συνδυασμός θεωρείται στο σύνολό του καταγόμενος από ένα συμβαλλόμενο μέρος, με την προϋπόθεση ότι η αξία των μη καταγόμενων αγαθών δεν υπερβαίνει το 15 % της τιμής εκ του εργοστασίου του συνδυασμού αγαθών.

ΑΡΘΡΟ 3.11

Ουδέτερα στοιχεία

Για να προσδιοριστεί αν ένα προϊόν είναι καταγόμενο από ένα συμβαλλόμενο μέρος, δεν είναι αναγκαίο να καθορίζεται η καταγωγή των κατωτέρω στοιχείων τα οποία μπορεί να χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγή του:

α) καύσιμο, ενέργεια, καταλύτες και διαλύτες·

- β) εξοπλισμός, διατάξεις και υλικά που χρησιμοποιούνται για τη δοκιμή ή την επιθεώρηση του προϊόντος·
- γ) γάντια, γυαλιά, υποδήματα, ιματισμός, εξοπλισμός και υλικά ασφάλειας·
- δ) μηχανήματα, εργαλεία, βαφές και μήτρες·
- ε) μηχανήματα, εξοπλισμός, ανταλλακτικά και υλικά που χρησιμοποιούνται για τη συντήρηση εξοπλισμού και κτιρίων·
- στ) λιπαντικά, γράσα, σύνθετα υλικά και άλλα υλικά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή τη λειτουργία εξοπλισμού και κτιρίων· και
- ζ) κάθε άλλο υλικό που δεν ενσωματώνεται ούτε πρόκειται να ενσωματωθεί στην τελική σύνθεση του προϊόντος.

ΑΡΘΡΟ 3.12

Υλικά πρώτης συσκευασίας, υλικά δεύτερης συσκευασίας και εμπορευματοκιβώτια

1. Υλικά δεύτερης συσκευασίας και εμπορευματοκιβώτια στα οποία συσκευάζεται το προϊόν για λιανική πώληση, εάν κατατάσσονται μαζί με το προϊόν σύμφωνα με τον γενικό κανόνα 5 για την ερμηνεία του Εναρμονισμένου Συστήματος, δεν λαμβάνονται υπόψη για να καθοριστεί η καταγωγή του προϊόντος, παρά μόνο για τον υπολογισμό της μέγιστης αξίας των μη καταγόμενων υλών, εάν το προϊόν υπόκειται σε μέγιστη αξία μη καταγόμενων υλών σύμφωνα με το παράρτημα 3-A (Ειδικοί κανόνες καταγωγής ανά προϊόν).

2. Τα υλικά πρώτης συσκευασίας και τα εμπορευματοκιβώτια στα οποία συσκευάζεται ένα προϊόν για αποστολή δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της καταγωγής του προϊόντος.

ΑΡΘΡΟ 3.13

Επανεισαγόμενα αγαθά

Εάν τα αγαθά καταγωγής συμβαλλόμενου μέρους τα οποία εξάγονται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος προς τρίτη χώρα επανεισαχθούν, θεωρούνται μη καταγόμενα, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό στις τελωνειακές αρχές ότι τα επανεισαγόμενα αγαθά:

- α) είναι τα ίδια με αυτά που είχαν εξαχθεί· και
- β) δεν έχουν υποβληθεί σε εργασίες, εκτός αυτών που είναι αναγκαίες για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση, ενώ βρίσκονταν στην εν λόγω τρίτη χώρα ή κατά την εξαγωγή τους.

Μη αλλοίωση

1. Τα αγαθά που δηλώνονται για εισαγωγή σε ένα συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να είναι τα ίδια αγαθά που εξάγονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο θεωρούνται καταγόμενα. Τα εν λόγω αγαθά δεν θα πρέπει να έχουν υποστεί αλλοίωση ή με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ή εργασίες, εκτός από τις εργασίες για τη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση ή από τις εργασίες για την προσθήκη ή την επίθεση σημάτων, ετικετών, σφραγίδων ή οποιωνδήποτε άλλων διακριτικών σημάτων, ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με συγκεκριμένες εγχώριες απαιτήσεις του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, πριν από τη δήλωση εισαγωγής.
2. Η αποθήκευση των αγαθών ή αποστολών μπορεί να πραγματοποιείται σε τρίτη χώρα, με την προϋπόθεση ότι παραμένουν υπό τελωνειακή επιτήρηση στην εν λόγω τρίτη χώρα.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του τμήματος Β, ο διαχωρισμός των αποστολών μπορεί να πραγματοποιηθεί σε τρίτη χώρα, αν διενεργείται από τον εξαγωγέα ή με ευθύνη του εξαγωγέα και με την προϋπόθεση ότι τα αγαθά παραμένουν υπό τελωνειακή επιτήρηση στην εν λόγω τρίτη χώρα.
4. Η συμμόρφωση με τις παραγράφους 1 έως 3 θεωρείται ικανοποιητική, εκτός εάν οι τελωνειακές αρχές έχουν λόγους να πιστεύουν το αντίθετο. Στην περίπτωση αυτήν, ο εισαγωγέας, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας κάθε συμβαλλόμενου μέρους, αποδεικνύει τη συμμόρφωση με τα κατάλληλα μέσα, μεταξύ άλλων με συμβάσεις μεταφοράς, όπως φορτωτικές, πραγματικά ή απτά αποδεικτικά στοιχεία που βασίζονται στη σήμανση, στην αρίθμηση συσκευασιών ή σε κάθε αποδεικτικό στοιχείο που συνδέεται με τα αγαθά καθαυτά.

ΑΡΘΡΟ 3.15

Εκθέσεις

1. Καταγόμενα προϊόντα, που αποστέλλονται για να συμμετάσχουν σε έκθεση σε τρίτη χώρα και πωλούνται μετά την έκθεση για να εισαχθούν σε συμβαλλόμενο μέρος, εμπίπτουν κατά την εισαγωγή τους στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, με την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται στις τελωνειακές αρχές κατά ικανοποιητικό τρόπο ότι:
 - α) εξαγωγέας έχει αποστείλει τα εν λόγω προϊόντα από συμβαλλόμενο μέρος στην τρίτη χώρα όπου πραγματοποιείται η έκθεση και τα εξέθεσε σε αυτή·
 - β) ο εν λόγω εξαγωγέας έχει πωλήσει ή διαθέσει με άλλον τρόπο τα προϊόντα σε πρόσωπο σε συμβαλλόμενο μέρος·
 - γ) τα προϊόντα έχουν αποσταλεί, κατά τη διάρκεια της έκθεσης ή αμέσως μετά, στην ίδια κατάσταση στην οποία είχαν αποσταλεί για την έκθεση· και
 - δ) τα προϊόντα, από τη στιγμή που απεστάλησαν στην έκθεση, δεν χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς άλλους από την παρουσίαση στην έκθεση.
2. Πρέπει να συντάσσεται βεβαίωση καταγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος Β και να υποβάλλεται στις τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, κατά τον συνήθη τρόπο. Στη βεβαίωση πρέπει να αναγράφεται η ονομασία και η διεύθυνση της έκθεσης.

3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται για κάθε έκθεση εμπορικού, βιομηχανικού, γεωργικού ή βιοτεχνικού χαρακτήρα, εμποροπανήγυρη ή παρόμοια δημόσια εκδήλωση που δεν διοργανώνεται για ιδιωτικούς σκοπούς σε καταστήματα ή εμπορικούς χώρους με σκοπό την πώληση των εν λόγω προϊόντων και κατά τη διάρκεια της οποίας τα προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακό έλεγχο.

4. Οι τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής μπορούν να ζητήσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι τα προϊόντα έχουν παραμείνει υπό τελωνειακό έλεγχο στην τρίτη χώρα όπου πραγματοποιήθηκε η έκθεση, καθώς και πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα για τις συνθήκες υπό τις οποίες έχουν εκτεθεί.

ΤΜΗΜΑ Β

Διαδικασίες καταγωγής

ΑΡΘΡΟ 3.16

Αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση και βεβαίωση καταγωγής

1. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής χορηγεί, κατά την εισαγωγή, προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση σε προϊόν καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους κατά την έννοια του άρθρου 3.2 με βάση αίτηση του εισαγωγέα για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι άλλες εφαρμοστέες απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου.

2. Η αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βασίζεται στη βεβαίωση καταγωγής που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 3.18, η οποία παρέχεται από τον εξαγωγέα στο τιμολόγιο ή σε οποιοδήποτε άλλο εμπορικό έγγραφο.
3. Η αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση και η βεβαίωση καταγωγής, που αναφέρεται στην παράγραφο 2, συμπεριλαμβάνονται στην τελωνειακή διασάφηση εισαγωγής σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.
4. Ο εισαγωγέας που υποβάλλει αίτηση με βάση τη βεβαίωση καταγωγής που αναφέρεται στην παράγραφο 2, έχει στην κατοχή του και, όταν του ζητηθεί, παρέχει αντίγραφο της βεβαίωσης καταγωγής στην τελωνειακή αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.
5. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 3.23.

ΑΡΘΡΟ 3.17

Αιτήσεις για προτιμησιακή μεταχείριση μετά την εισαγωγή

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι ο εισαγωγέας μπορεί να ζητήσει προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση μετά την εισαγωγή και να λάβει επιστροφή τυχόν καθ' υπέρβαση δασμών που καταβλήθηκαν για το εισαγόμενο αγαθό, εάν ο εισαγωγέας δεν υπέβαλε αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση κατά τη στιγμή της εισαγωγής και το εν λόγω αγαθό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κατά τη στιγμή της εισαγωγής ως καταγόμενο σύμφωνα με το άρθρο 3.2.

2. Ο εισαγωγέας υποβάλλει αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία εισαγωγής. Ως προϋπόθεση για τη χορήγηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτεί από τον εισαγωγέα:

- α) να παρέχει αντίγραφο της βεβαίωσης καταγωγής για το συγκεκριμένο αγαθό·
- β) να υποβάλλει όλα τα άλλα έγγραφα που είναι αναγκαία για την εισαγωγή του αγαθού· και
- γ) να δηλώνει ότι το αγαθό ήταν καταγόμενο κατά τη στιγμή της εισαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 3.18

Προϋποθέσεις για τη σύνταξη βεβαίωσης καταγωγής

1. Η βεβαίωση καταγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 3.16 παράγραφος 2 μπορεί να συνταχθεί από εξαγωγέα εγγεγραμμένο:

- α) στο Μεξικό, ως εξαγωγέα εγκεκριμένο από την αρμόδια κρατική αρχή, υπό οποιονδήποτε όρο που θεωρείται κατάλληλος για την επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής των αγαθών, καθώς και της εκπλήρωσης των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος κεφαλαίου· και
- β) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ως εξαγωγέα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων).

2. Οι τελωνειακές αρχές ή η αρμόδια κρατική αρχή χορηγούν στον εγγεγραμμένο εξαγωγέα αριθμό που αναγράφεται στη βεβαίωση καταγωγής. Οι τελωνειακές αρχές ή η αρμόδια κρατική αρχή διαχειρίζονται τη διαδικασία εγγραφής και μπορούν να ανακαλέσουν την εγγραφή σε περίπτωση αθέμιτης χρήσης από τον εξαγωγέα.
3. Η βεβαίωση καταγωγής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3.16 παράγραφος 2, μπορεί να συντάσσεται από οποιονδήποτε εξαγωγέα για κάθε αποστολή που αποτελείται από ένα ή περισσότερα δέματα που περιέχουν καταγόμενα προϊόντα των οποίων η συνολική αξία δεν υπερβαίνει τα 6 000 EUR.
4. Ο εξαγωγέας συντάσσει βεβαίωση καταγωγής χρησιμοποιώντας μία από τις γλωσσικές εκδόσεις του παραρτήματος 3-B (Κείμενο της βεβαίωσης καταγωγής) σε τιμολόγιο ή σε κάθε άλλο εμπορικό έγγραφο που περιγράφει το καταγόμενο αγαθό με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητάς του.
5. Οι βεβαιώσεις καταγωγής φέρουν σε πρωτότυπο τη χειρόγραφη υπογραφή του εξαγωγέα. Εξαγωγέας που είναι εγγεγραμμένος σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν υποχρεούται να υπογράψει τέτοιες βεβαιώσεις, υπό τον όρο ότι αποδέχεται την πλήρη ευθύνη έναντι των τελωνειακών αρχών ή της αρμόδιας κρατικής αρχής του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής για κάθε βεβαίωση καταγωγής που ταυτοποιεί τον εξαγωγέα, ως εάν η βεβαίωση καταγωγής έφερε χειρόγραφη υπογραφή από τον εν λόγω εξαγωγέα.
6. Ο εξαγωγέας που συντάσσει βεβαίωση καταγωγής πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει ανά πάσα στιγμή, εάν του ζητηθεί από τις τελωνειακές αρχές ή από την αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, κάθε κατάλληλο έγγραφο που αποδεικνύει τον χαρακτήρα καταγωγής των εν λόγω προϊόντων, καθώς και την εκπλήρωση των λοιπών όρων του παρόντος κεφαλαίου.
7. Ο εξαγωγέας μπορεί να συντάσσει βεβαίωση καταγωγής κατά την εξαγωγή των αγαθών στα οποία αναφέρεται ή μετά την εξαγωγή.

ΑΡΘΡΟ 3.19

Εγκυρότητα της βεβαίωσης καταγωγής

1. Η βεβαίωση καταγωγής έχει ισχύ ενός έτους από την ημερομηνία σύνταξής της.
2. Η βεβαίωση καταγωγής μπορεί να ισχύει για:
 - α) μία και μόνη αποστολή προϊόντος· ή
 - β) πολλαπλές αποστολές πανομοιότυπων προϊόντων εντός οποιασδήποτε χρονικής περιόδου η οποία ορίζεται στη βεβαίωση καταγωγής που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες.

ΑΡΘΡΟ 3.20

Εισαγωγή με τμηματικές αποστολές

Εάν, κατόπιν αιτήματος του εισαγωγέα και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τις τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, αποσυναρμολογημένα ή μη συναρμολογημένα αγαθά κατά την έννοια του γενικού κανόνα 2 στοιχείο α) για την ερμηνεία του εναρμονισμένου συστήματος, που υπάγονται στα τμήματα XV έως XXI του εναρμονισμένου συστήματος, εισάγονται με τμηματικές αποστολές, υποβάλλεται ενιαία βεβαίωση καταγωγής για τα εν λόγω αγαθά, όπως απαιτείται από τις τελωνειακές αρχές, κατά την εισαγωγή της πρώτης τμηματικής αποστολής.

ΑΡΘΡΟ 3.21

Ανακολουθίες και σφάλματα ήσσονος σημασίας

1. Οι ανακολουθίες ήσσονος σημασίας μεταξύ της βεβαίωσης καταγωγής και των εγγράφων που υποβάλλονται στο τελωνείο για τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων εισαγωγής των αγαθών δεν καθιστούν, λόγω του γεγονότος αυτού, άκυρη τη βεβαίωση καταγωγής, εάν αποδεικνύεται δεόντως ότι το εν λόγω έγγραφο αντιστοιχεί στα σχετικά προϊόντα.
2. Οι τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής δεν απορρίπτουν αίτηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης λόγω σφαλμάτων ήσσονος σημασίας στη βεβαίωση καταγωγής, όπως τυπογραφικά λάθη.

ΑΡΘΡΟ 3.22

Απαιτήσεις τήρησης αρχείων

1. Ο εισαγωγέας που ζητεί προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση για αγαθό που εισάγεται σε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να έχει στην κατοχή του και να διατηρεί τη βεβαίωση καταγωγής που έχει συντάξει ο εξαγωγέας επί τρία έτη μετά την ημερομηνία εισαγωγής του προϊόντος ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που μπορεί να ορίσει το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής.

2. Ο εξαγωγέας που συντάσσει βεβαίωση καταγωγής κατέχει και διατηρεί αντίγραφο της βεβαίωσης καταγωγής και όλων των άλλων αρχείων που αποδεικνύουν ότι το προϊόν πληροί τις απαιτήσεις για την απόκτηση του χαρακτήρα καταγωγής, επί τρία έτη μετά τη σύνταξη της εν λόγω βεβαίωσης καταγωγής ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που μπορεί να καθορίσει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής.
3. Τα αρχεία που πρέπει να τηρούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο μπορούν να τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή.

ΑΡΘΡΟ 3.23

Εξαιρέσεις από τη βεβαίωση καταγωγής

1. Τα αγαθά που αποστέλλονται ως δέματα χαμηλής αξίας μεταξύ ιδιωτών ή που περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτών γίνονται δεκτά ως καταγόμενα αγαθά, χωρίς να απαιτείται βεβαίωση καταγωγής, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω αγαθά δεν εισάγονται στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών και δηλώνονται ως πληρούντα τις απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου και ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς την ειλικρίνεια της δήλωσης αυτής.
2. Οι εισαγωγές, οι οποίες είναι περιστασιακές και συνίστανται αποκλειστικά σε προϊόντα για προσωπική χρήση των παραληπτών ή ταξιδιωτών ή των οικογενειών τους, δεν θεωρούνται εισαγωγές εμπορικού χαρακτήρα εάν από τη φύση και την ποσότητα των αγαθών είναι προφανές ότι δεν επιδιώκεται εμπορικός σκοπός, υπό τον όρο ότι η εισαγωγή δεν αποτελεί μέρος μιας σειράς εισαγωγών που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι πραγματοποιήθηκαν χωριστά με σκοπό την αποφυγή της απαίτησης βεβαίωσης καταγωγής.

3. Η συνολική αξία των αγαθών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνει τα 500 EUR ή το αντίστοιχο ποσό στο νόμισμα του συμβαλλόμενου μέρους στην περίπτωση δεμάτων χαμηλής αξίας, ή τα 1 200 EUR ή το αντίστοιχο ποσό στο νόμισμα του συμβαλλόμενου μέρους στην περίπτωση αγαθών που αποτελούν μέρος των προσωπικών αποσκευών ταξιδιωτών.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να θεσπίζει κατάλληλους τελωνειακούς ελέγχους για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3.

ΑΡΘΡΟ 3.24

Επαλήθευση καταγωγής και διοικητική συνεργασία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν αμοιβαία τις διευθύνσεις και τα στοιχεία επικοινωνίας των τελωνειακών αρχών ή της αρμόδιας κρατικής αρχής που είναι υπεύθυνη για την επαλήθευση των βεβαιώσεων καταγωγής.

2. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των τελωνειακών αρχών τους ή της αρμόδιας κρατικής αρχής, για να επαληθεύουν αν τα αγαθά είναι καταγόμενα, καθώς και τη γνησιότητα των βεβαιώσεων καταγωγής και την ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχονται στις εν λόγω βεβαιώσεις.

3. Οι επαληθεύσεις των βεβαιώσεων καταγωγής διενεργούνται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής έχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα των βεβαιώσεων, τον χαρακτήρα καταγωγής των εν λόγω αγαθών ή την τήρηση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος κεφαλαίου.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3, οι τελωνειακές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής ζητούν γραπτώς την επαλήθευση της καταγωγής από την τελωνειακή αρχή ή την αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, με την υποβολή:

- α) των στοιχείων της τελωνειακής αρχής που εξέδωσε το αίτημα·
- β) του ονόματος του εξαγωγέα που πρέπει να ελεγχθεί·
- γ) του αντικειμένου και του πεδίου της επαλήθευσης· και
- δ) του αντιγράφου της βεβαίωσης καταγωγής και, κατά περίπτωση, κάθε άλλου σχετικού εγγράφου.

5. Η τελωνειακή αρχή ή η αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής διενεργεί την επαλήθευση. Για τον σκοπό αυτόν, οι εν λόγω αρχές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα, καθώς και οποιονδήποτε άλλον έλεγχο κρίνουν σκόπιμο.

6. Η τελωνειακή αρχή ή η αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ενημερώνει το συντομότερο δυνατόν την τελωνειακή αρχή που ζητεί την επαλήθευση σχετικά με τα αποτελέσματα της επαλήθευσης αυτής το συντομότερο δυνατό. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται σε γραπτή έκθεση στην οποία αναφέρεται σαφώς αν τα σχετικά αγαθά μπορούν πράγματι να θεωρηθούν καταγόμενα, αν η βεβαίωση καταγωγής είναι γνήσια και αν πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του παρόντος κεφαλαίου. Η εν λόγω γραπτή έκθεση περιλαμβάνει:

- α) τα αποτελέσματα της επαλήθευσης·
- β) την περιγραφή των αγαθών που υπόκεινται σε επαλήθευση και τη δασμολογική κατάταξη που αφορά την εφαρμογή των κανόνων καταγωγής·
- γ) την περιγραφή και την επεξήγηση του σκεπτικού σχετικά με τον χαρακτήρα καταγωγής του αγαθού· και
- δ) εάν υπάρχουν, δικαιολογητικά έγγραφα.

7. Εάν, σε περίπτωση εύλογων αμφιβολιών, δεν δοθεί απάντηση εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος επαλήθευσης ή εάν η απάντηση δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της γνησιότητας του εν λόγω εγγράφου ή την καταγωγή του αγαθού, η αιτούσα τελωνειακή αρχή έχει δικαίωμα να αρνηθεί, εκτός εκτάκτων περιστάσεων, τη χορήγηση προτιμησησικής δασμολογικής μεταχείρισης.

8. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής εντός 60 ημερών από την παραλαβή της γραπτής έκθεσης, εάν υπάρχουν διαφορές σε σχέση με τις διαδικασίες επαλήθευσης του παρόντος άρθρου ή σε σχέση με την ερμηνεία των κανόνων καταγωγής, κατά τον προσδιορισμό του αν ένα αγαθό μπορεί να χαρακτηριστεί ως καταγόμενο, και εάν οι διαφορές αυτές δεν μπορούν να επιλυθούν μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ της τελωνειακής αρχής που ζητεί την επαλήθευση και της τελωνειακής αρχής ή της αρμόδιας κρατικής αρχής που είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια της επαλήθευσης.

9. Κατόπιν αιτήματος ενός συμβαλλόμενου μέρους, τα συμβαλλόμενα μέρη πραγματοποιούν και ολοκληρώνουν, εντός 90 ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 8, διαβουλεύσεις με σκοπό την επίλυση των προαναφερόμενων διαφορών. Η προθεσμία για την ολοκλήρωση των διαβουλεύσεων μπορεί να παραταθεί κατά περίπτωση και κατόπιν γραπτής αμοιβαίας συναίνεσης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να επιλύσουν τις διαφορές αυτές στο πλαίσιο της υποεπιτροπής για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους III της παρούσας συμφωνίας) παράγραφος 1 στοιχείο δ).

10. Το παρόν κεφάλαιο δεν εμποδίζει την τελωνειακή αρχή ενός συμβαλλόμενου μέρους να λάβει οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρίνει αναγκαίο, έως ότου επιλυθούν οι διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 8 βάσει της παρούσας συμφωνίας.

Εμπιστευτικότητα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος τηρεί, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που του υποβάλλει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου και προστατεύει τις εν λόγω πληροφορίες από τυχόν κοινολόγηση.
2. Οι τελωνειακές αρχές ή η αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής μπορούν να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που λαμβάνονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μόνο για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου.
3. Οι τελωνειακές αρχές ή η αρμόδια κρατική αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής δεν κοινολογούν εμπιστευτικές επιχειρηματικές πληροφορίες που λαμβάνουν από τον εξαγωγέα, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.
4. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής δεν χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που λαμβάνει από την τελωνειακή αρχή του σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο σε οποιαδήποτε ποινική διαδικασία που διεξάγεται από δικαστήριο ή δικαστή, εκτός εάν το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής ενημερωθεί επισήμως και εγγράφως από το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής σχετικά με τις πληροφορίες που προτίθεται να χρησιμοποιήσει και την αιτιολόγηση της χρήσης, και με την προϋπόθεση ότι το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής δεν προβάλλει αντιρρήσεις.

5. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να χρησιμοποιεί πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της διαχείρισης ή της επιβολής της τελωνειακής νομοθεσίας που σχετίζεται με το παρόν κεφάλαιο, ή όπως άλλως απαιτείται από τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους, μεταξύ άλλων σε διοικητικές, οιονεί δικαστικές ή δικαστικές διαδικασίες.

ΑΡΘΡΟ 3.26

Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιβάλλει διοικητικά μέτρα και κυρώσεις σε κάθε πρόσωπο που συνέταξε έγγραφο ή αναθέτει τη σύνταξη εγγράφου το οποίο περιέχει ανακριβείς πληροφορίες με σκοπό την εξασφάλιση προτιμησης δασμολογικής μεταχείρισης για αγαθά.

ΤΜΗΜΑ Γ

Άλλες διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 3.27

Εφαρμογή του κεφαλαίου για τη Θέουτα και τη Μελίγια

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο όρος «συμβαλλόμενο μέρος» δεν περιλαμβάνει τη Θέουτα και τη Μελίγια.

2. Τα αγαθά καταγωγής Μεξικού, όταν εισάγονται στη Θέουτα ή στη Μελίγια, υπάγονται από κάθε άποψη στην ίδια τελωνειακή μεταχείριση, βάσει της παρούσας συμφωνίας που εφαρμόζεται στα αγαθά καταγωγής του τελωνειακού εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του πρωτοκόλλου 2 της πράξης προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Μεξικό χορηγεί στις εισαγωγές αγαθών που καλύπτονται από τη συμφωνία και είναι καταγωγής Θέουτας και Μελίγιας την ίδια τελωνειακή μεταχείριση με εκείνη που χορηγείται στα αγαθά που εισάγονται και κατάγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. Οι κανόνες καταγωγής και οι διαδικασίες καταγωγής σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στα αγαθά που εξάγονται από το Μεξικό στη Θέουτα και στη Μελίγια και στα αγαθά που εξάγονται από τη Θέουτα και τη Μελίγια στο Μεξικό.
4. Η Θέουτα και η Μελίγια θεωρούνται ενιαίο έδαφος.
5. Οι εξαγωγείς εισάγουν τους όρους «Μεξικό» ή «Θέουτα και Μελίγια» στο πεδίο 3 του κειμένου της βεβαίωσης καταγωγής, ανάλογα με την καταγωγή του αγαθού.
6. Οι ισπανικές τελωνειακές αρχές είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου στη Θέουτα και στη Μελίγια.

ΑΡΘΡΟ 3.28

Το Πριγκιπάτο της Ανδόρας και η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου

Η προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση των αγαθών καταγωγής Ανδόρας και Αγίου Μαρίνου και ο καθορισμός της καταγωγής των εν λόγω αγαθών καθορίζονται στο παράρτημα 3-Γ (Πριγκιπάτο της Ανδόρας και Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου).

ΑΡΘΡΟ 3.29

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με την ερμηνεία, την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου παρατίθενται στο παράρτημα 3-Δ (Επεξηγηματικές σημειώσεις).

ΑΡΘΡΟ 3.30

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για αγαθά για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση και εισαγωγή πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, οι κανόνες και οι όροι που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της απόφασης αριθ. 2/2000 του μεικτού συμβουλίου ΕΚ-Μεξικού, της 23ης Μαρτίου 2000, και στα προσαρτήματα Ι έως V αυτής εφαρμόζονται για μέγιστη περίοδο τριών ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Δεν είναι έγκυρο ένα αποδεικτικό καταγωγής που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙΙ της απόφασης αριθ. 2/2000 του μεικτού συμβουλίου ΕΚ-Μεξικού, της 23ης Μαρτίου 2000, και των προσαρτημάτων Ι έως V αυτής, για αγαθά για τα οποία δεν έχει υποβληθεί αίτηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

3. Για τα αγαθά τα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, είτε τελούν υπό διαμετακόμιση από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής προς το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής είτε υπό τελωνειακό έλεγχο στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής χωρίς καταβολή εισαγωγικών δασμών και φόρων, υποβάλλεται αίτηση για προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση σύμφωνα με το άρθρο 3.16, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω αγαθά πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 3.31

Τροποποιήσεις του κεφαλαίου

Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί με απόφασή του τις διατάξεις του κεφαλαίου και των παραρτημάτων 3-Α έως 3-Δ.

ΑΡΘΡΟ 3.32

Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής

Για τους σκοπούς της αποτελεσματικής εφαρμογής και λειτουργίας του παρόντος κεφαλαίου, τα καθήκοντα της υποεπιτροπής για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής είναι εκείνα που απαριθμούνται στο άρθρο 4.17 (Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ 4.1

Γενικοί στόχοι

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου στο μεταβαλλόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι, για τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες τους όσον αφορά τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα τελωνειακά και διεθνή εμπορικά μέσα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, όπως τα ουσιαστικά στοιχεία της αναθεωρημένης σύμβασης του Κιότο για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών, η οποία υπογράφηκε στο Κιότο στις 18 Μαΐου 1973 και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων τον Ιούνιο του 1999, τη Διεθνή Σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 14 Ιουνίου 1983, καθώς και το πλαίσιο προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2005 (στο εξής: πλαίσιο προτύπων SAFE) και το υπόδειγμα τελωνειακών δεδομένων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους δεν θα πρέπει να εισάγουν διακρίσεις και ότι οι τελωνειακές διαδικασίες θα πρέπει να βασίζονται στη χρήση σύγχρονων μεθόδων και αποτελεσματικών ελέγχων για την επίτευξη της προστασίας και διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν επίσης ότι οι τελωνειακές τους διαδικασίες δεν θα πρέπει να είναι περισσότερο διοικητικά επαχθείς ή να περιορίζουν το εμπόριο από όσο απαιτείται για την επίτευξη θεμιτών στόχων και ότι θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο προβλέψιμο, συνεπή και διαφανή.
5. Για να εξασφαλιστούν η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, η ακεραιότητα και η λογοδοσία για τις διάφορες πράξεις, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
- α) απλουστεύει και επανεξετάζει τις απαιτήσεις και τις διατυπώσεις, όπου είναι δυνατόν, με σκοπό την ταχεία θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία και εκτελωνισμό των αγαθών·
 - β) καταβάλλει προσπάθειες για την περαιτέρω απλούστευση και τυποποίηση των δεδομένων και των εγγράφων που απαιτούνται από τα τελωνεία και άλλες υπηρεσίες, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος και το κόστος τους για τους εμπόρους ή τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων· και
 - γ) διασφαλίζει ότι τηρούνται τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανakλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και πράξεων στον τομέα της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η σχετική νομοθεσία και οι διαδικασίες, καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικητικών αρχών, πληρούν τους στόχους που αφορούν την προώθηση της διευκόλυνσης του εμπορίου, διασφαλίζοντας παράλληλα τον αποτελεσματικό τελωνειακό έλεγχο.

ΑΡΘΡΟ 4.2

Διαφάνεια και δημοσίευση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, κατά περίπτωση, προβλέπει τακτικές διαβουλεύσεις μεταξύ των συνοριακών υπηρεσιών του και των εμπόρων ή άλλων ενδιαφερόμενων μερών που βρίσκονται στο έδαφός του.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει πάραυτα, χωρίς διακρίσεις και με εύκολα προσβάσιμο τρόπο, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο και, στο μέτρο του δυνατού, στην αγγλική γλώσσα, τους νόμους, τους κανονισμούς και τις γενικές διοικητικές διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές του σχετικά με θέματα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου. Στα θέματα αυτά περιλαμβάνονται:
 - α) διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που αφορούν λιμένες, αερολιμένες και άλλα σημεία εισόδου, καθώς και απαιτούμενα έντυπα και έγγραφα·
 - β) εφαρμοζόμενοι συντελεστές δασμών και φόρων κάθε είδους που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή ή συνδέονται με την εισαγωγή ή την εξαγωγή·
 - γ) τέλη και επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από κρατικές υπηρεσίες ή γι' αυτές κατά την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση ή σε συνδυασμό με αυτές·

- δ) κανόνες για την κατάταξη ή την αποτίμηση αγαθών για τελωνειακούς σκοπούς·
- ε) νόμοι, κανονισμοί και διοικητικές αποφάσεις γενικής εφαρμογής που έχουν σχέση με κανόνες καταγωγής·
- στ) περιορισμοί ή απαγορεύσεις εισαγωγής, εξαγωγής ή διαμετακόμισης·
- ζ) διατάξεις για την εφαρμογή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης των διατυπώσεων εισαγωγής, εξαγωγής ή διαμετακόμισης·
- η) διαδικασίες προσφυγής·
- θ) συμφωνίες ή μέρη αυτών με οποιαδήποτε χώρα ή χώρες σχετικά με την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση·
- ι) διαδικασίες που αφορούν τη διαχείριση δασμολογικών ποσοστώσεων·
- ια) ωράριο λειτουργίας και διαδικασίες λειτουργίας των τελωνειακών υπηρεσιών στους λιμένες και στα σημεία διέλευσης των συνόρων· και
- ιβ) κέντρα πληροφόρησης για την παροχή πληροφοριών.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, ευκαιρίες και κατάλληλο χρονικό διάστημα στους εμπόρους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την προτεινόμενη θέσπιση ή τροποποίηση νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων γενικής εφαρμογής που σχετίζονται με θέματα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, ότι οι νέες ή τροποποιημένες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις γενικής εφαρμογής που σχετίζονται με θέματα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου ή οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με αυτά δημοσιοποιούνται, το συντομότερο δυνατόν πριν από την έναρξη ισχύος τους, ώστε οι έμποροι και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να λαμβάνουν γνώση αυτών.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει ότι οι παράγραφοι 3 και 4 δεν εφαρμόζονται σε αλλαγές σε δασμολογικούς συντελεστές, σε μέτρα απαλλαγής, σε μέτρα των οποίων η αποτελεσματικότητα θα υπονομευόταν ως αποτέλεσμα της συμμόρφωσης με τις παραγράφους 3 και 4, σε μέτρα που εφαρμόζονται σε επείγουσες περιστάσεις ή σε ήσσονος σημασίας αλλαγές στο εσωτερικό δίκαιο και το οικείο νομικό σύστημα.
6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημιουργεί ή διατηρεί ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης για την υποβολή ερωτήσεων σε εμπορους και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα σχετικά με τελωνειακά και άλλα θέματα διευκόλυνσης του εμπορίου και δημοσιοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής τέτοιων ερωτήσεων στο διαδίκτυο.
7. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν την καταβολή τέλους για απαντήσεις στις ερωτήσεις ή την παροχή των απαιτούμενων εντύπων και εγγράφων.
8. Τα κέντρα πληροφόρησης απαντούν σε ερωτήσεις και παρέχουν τα έντυπα και τα έγγραφα εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος, η οποία μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τη φύση ή την πολυπλοκότητα του ερωτήματος.

ΑΡΘΡΟ 4.3

Απαιτήσεις δεδομένων και τεκμηρίωσης

1. Με σκοπό την απλούστευση και την ελαχιστοποίηση της συχνότητας και της πολυπλοκότητας των διατυπώσεων εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης, των απαιτήσεων για δεδομένα και τεκμηρίωση, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει, κατά περίπτωση, ότι οι εν λόγω απαιτήσεις για διατυπώσεις, δεδομένα και τεκμηρίωση:

- α) θεσπίζονται και εφαρμόζονται με σκοπό την ταχεία θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία·
- β) θεσπίζονται και εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποσκοπεί στη μείωση του χρόνου και του κόστους συμμόρφωσης για τους εμπόρους και τους οικονομικούς φορείς·
- γ) αποτελούν τη λιγότερο περιοριστική για το εμπόριο εναλλακτική λύση, εάν δύο ή περισσότερες εναλλακτικές λύσεις ήταν ευλόγως διαθέσιμες για την επίτευξη του εν λόγω στόχου ή στόχων πολιτικής· και
- δ) δεν εξακολουθούν να υφίστανται, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων τους, εάν δεν απαιτούνται πλέον.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει κοινές τελωνειακές διαδικασίες και ενιαίες απαιτήσεις τελωνειακών δεδομένων και τεκμηρίωσης για τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία σε ολόκληρο το έδαφός του. Καμία διάταξη της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να διαφοροποιεί τις τελωνειακές διαδικασίες του και τις απαιτήσεις δεδομένων και τεκμηρίωσης με βάση στοιχεία όπως η διαχείριση κινδύνων, η φύση και το είδος των αγαθών ή τα μέσα μεταφοράς.

ΑΡΘΡΟ 4.4

Αυτοματοποίηση και χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) χρησιμοποιεί τεχνολογίες πληροφοριών οι οποίες επιταχύνουν τις διαδικασίες για τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία με σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·
 - β) καθιστά τα ηλεκτρονικά συστήματα προσβάσιμα στους χρήστες των τελωνείων·
 - γ) επιτρέπει την υποβολή τελωνειακής διασάφησης σε ηλεκτρονική μορφή· και
 - δ) χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά ή αυτοματοποιημένα συστήματα διαχείρισης κινδύνων.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες που καθιστούν δυνατή την ηλεκτρονική καταβολή δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων που εισπράττονται από τις τελωνειακές αρχές και έχουν επιβληθεί κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή.

Θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί τελωνειακές διαδικασίες οι οποίες:
 - α) προβλέπουν την ταχεία θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός χρονικής περιόδου όχι μεγαλύτερης εκείνης που απαιτείται για να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την οικεία τελωνειακή νομοθεσία, καθώς και με άλλες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που σχετίζονται με το εμπόριο·
 - β) προβλέπουν την εκ των προτέρων ηλεκτρονική υποβολή και επεξεργασία των τελωνειακών δεδομένων και τεκμηρίωσης, καθώς και κάθε άλλης πληροφορίας πριν από την άφιξη των αγαθών, ώστε να καθίσταται δυνατή η θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία από τον τελωνειακό έλεγχο κατά την άφιξη·
 - γ) καθιστούν δυνατή τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία στο σημείο άφιξης χωρίς προσωρινή μεταφορά σε αποθήκες ή άλλες εγκαταστάσεις· και
 - δ) καθιστούν δυνατή τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία πριν από τον τελικό καθορισμό των τελωνειακών δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων, εάν ο εν λόγω καθορισμός δεν πραγματοποιείται πριν ή αμέσως μετά την άφιξη, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι άλλες κανονιστικές απαιτήσεις· πριν από τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτήσει από έναν εισαγωγέα να παράσχει επαρκείς εγγυήσεις υπό μορφή τριτεγγύησης, κατάθεσης ή άλλου κατάλληλου μέσου, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για την εξασφάλιση της πληρωμής των τελωνειακών δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων που οφείλονται για τα αγαθά που καλύπτονται από την εγγύηση και το οποίο αποδεσμεύεται όταν δεν απαιτούνται πλέον οι εν λόγω εγγυήσεις.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που επιτρέπουν στους εμπορείς ή στους οικονομικούς φορείς να επωφελούνται από την περαιτέρω απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 4.6

Διαχείριση κινδύνων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σύστημα διαχείρισης κινδύνων για τελωνειακό έλεγχο, το οποίο παρέχει στις οικείες τελωνειακές αρχές τη δυνατότητα να εστιάζουν τις δραστηριότητες επιθεώρησης σε αποστολές υψηλής επικινδυνότητας και να επιταχύνουν τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αποστολών χαμηλής επικινδυνότητας.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος σχεδιάζει και εφαρμόζει διαχείριση κινδύνων κατά τρόπον ώστε να αποφεύγονται αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις ή συγκαλυμμένοι περιορισμοί του διεθνούς εμπορίου.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος βασίζει τη διαχείριση κινδύνων στην εκτίμηση κινδύνου, μέσω κατάλληλων κριτηρίων επιλεκτικότητας.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί επίσης να επιλέγει, σε τυχαία βάση, αποστολές για τελωνειακούς ελέγχους στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων.
5. Για τη διευκόλυνση του εμπορίου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επανεξετάζει και επικαιροποιεί περιοδικά, κατά περίπτωση, το σύστημα διαχείρισης κινδύνων που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 4.7

Εκ των προτέρων αποφάσεις

1. Η εκ των προτέρων απόφαση είναι η γραπτή απόφαση που παρέχεται από ένα συμβαλλόμενο μέρος μέσω των τελωνειακών αρχών του σε αιτούντα πριν από την εισαγωγή, στο έδαφός του, του αγαθού που καλύπτεται από την αίτηση, η οποία καθορίζει τη μεταχείριση που παρέχει το συμβαλλόμενο μέρος στο αγαθό κατά τη στιγμή της εισαγωγής όσον αφορά:
 - α) τη δασμολογική κατάταξη του αγαθού·
 - β) την καταγωγή του εμπορεύματος¹⁸· και
 - γ) κάθε άλλο ζήτημα στο οποίο μπορεί να συμφωνήσουν τα συμβαλλόμενα μέρη.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εκδίδει εκ των προτέρων απόφαση σε εύλογο και χρονικά προσδιορισμένο διάστημα για τον αιτούντα που έχει υποβάλει αίτηση, η οποία μπορεί να έχει υποβληθεί και σε ηλεκτρονική μορφή, με την προϋπόθεση ότι περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει δείγμα του αγαθού για το οποίο ο αιτών ζητεί εκ των προτέρων απόφαση.
3. Η εκ των προτέρων απόφαση ισχύει για τουλάχιστον τρία έτη από την έκδοσή της εκτός εάν το δίκαιο, τα γεγονότα ή οι περιστάσεις που αιτιολογούν την εν λόγω απόφαση έχουν μεταβληθεί.

¹⁸ Με βάση τη Συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής του ΠΟΕ ή το κεφάλαιο 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής) της παρούσας συμφωνίας.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αρνηθεί να εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση εάν τα γεγονότα και οι περιστάσεις που αποτελούν τη βάση της εκ των προτέρων απόφασης υπόκεινται σε διοικητικό ή δικαστικό έλεγχο, ή εάν η αίτηση δεν βασίζεται σε πραγματικά και συγκεκριμένα γεγονότα ή δεν αφορά οποιαδήποτε σκοπούμενη χρήση της εκ των προτέρων απόφασης. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος που αρνείται να εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση ενημερώνει αμέσως τον αιτούντα εγγράφως, παραθέτοντας τα σχετικά γεγονότα και τη βάση για την απόφασή του.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει τουλάχιστον:

- α) τις απαιτήσεις για την αίτηση έκδοσης εκ των προτέρων απόφασης, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται και τον μορφότυπο·
- β) την προθεσμία εντός της οποίας θα εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση· και
- γ) τη χρονική περίοδο για την οποία θα ισχύει η εκ των προτέρων απόφαση.

6. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ανακαλέσει, τροποποιήσει ή ακυρώσει μια εκ των προτέρων απόφαση, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα παραθέτοντας τα σχετικά γεγονότα και τη βάση για την απόφασή του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ανακαλεί, τροποποιεί ή ακυρώνει μια εκ των προτέρων απόφαση με αναδρομική ισχύ μόνο εάν η απόφαση έχει στηριχθεί σε ελλιπείς, ανακριβείς, ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες που παρείχε ο αιτών.

7. Εκ των προτέρων απόφαση που εκδόθηκε από συμβαλλόμενο μέρος είναι δεσμευτική για το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος έναντι του αιτούντος, καθώς και για τον αιτούντα.

8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβαίνει, κατόπιν γραπτού αιτήματος του αιτούντος, στην επανεξέταση της εκ των προτέρων απόφασης ή της απόφασης ανάκλησης, τροποποίησης ή ακύρωσης της εκ των προτέρων απόφασης.

9. Με την επιφύλαξη τυχόν απαιτήσεων εμπιστευτικότητας που προβλέπονται στις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να δημοσιοποιεί τα ουσιαστικά στοιχεία των εκ των προτέρων αποφάσεών του, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο.

ΑΡΘΡΟ 4.8

Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταρτίζει ή διατηρεί για τους οικονομικούς φορείς που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια [εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς (στο εξής: ΕΟΦ)] πρόγραμμα συνεργασίας για τη διευκόλυνση του εμπορίου (στο εξής: πρόγραμμα ΕΟΦ) σύμφωνα με το πλαίσιο προτύπων SAFE.

2. Τα καθορισμένα κριτήρια¹⁹ για τον χαρακτηρισμό ως ΕΟΦ δημοσιεύονται και αφορούν τη συμμόρφωση, ή τον κίνδυνο μη συμμόρφωσης, προς τις απαιτήσεις που ορίζονται στη νομοθεσία, στους κανονισμούς ή στις διαδικασίες κάθε συμβαλλόμενου μέρους.

¹⁹ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να χρησιμοποιεί τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 7.2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

3. Τα καθορισμένα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό ως ΕΟΦ δεν σχεδιάζονται ούτε εφαρμόζονται ώστε να επιτρέπουν ή να δημιουργούν αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ των οικονομικών φορέων όπου επικρατούν οι ίδιες συνθήκες και τα εν λόγω κριτήρια καθιστούν δυνατή τη συμμετοχή μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
4. Το πρόγραμμα ΕΟΦ περιλαμβάνει ειδικά οφέλη για τους ΕΟΦ, λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7.3 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η οποία εγκρίθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2014.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την καθιέρωση, εάν κρίνεται σκόπιμο και κατάλληλο, της αμοιβαίας αναγνώρισης των οικείων προγραμμάτων ΕΟΦ, με την προϋπόθεση ότι τα προγράμματα είναι συμβατά και βασίζονται σε ισοδύναμα κριτήρια και οφέλη.

ΑΡΘΡΟ 4.9

Επανεξέταση ή προσφυγή

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει αποτελεσματικές, ταχείες και εύκολα προσβάσιμες διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις για τη διασφάλιση του δικαιώματος προσφυγής κατά απόφασης επί τελωνειακού θέματος.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι το πρόσωπο στο οποίο εκδίδει απόφαση για τελωνειακό θέμα έχει πρόσβαση στο έδαφός του σε σχέση με:

- α) διοικητική επανεξέταση ή προσφυγή από διοικητική αρχή η οποία είναι ανώτερη ή ανεξάρτητη από τον υπάλληλο ή την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση· ή
- β) δικαστική επανεξέταση ή προσφυγή κατά της απόφασης.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι το πρόσωπο που έχει υποβάλει αίτηση στις τελωνειακές αρχές για την έκδοση απόφασης και δεν έχει λάβει απόφαση σχετικά με την εν λόγω αίτηση εντός των σχετικών προθεσμιών έχει δικαίωμα προσφυγής.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 λαμβάνει διοικητική απόφαση με την αιτιολόγηση της εν λόγω απόφασης, ώστε το εν λόγω πρόσωπο να έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε διαδικασίες επανεξέτασης ή προσφυγής, εάν είναι αναγκαίο.

ΑΡΘΡΟ 4.10

Κυρώσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διαδικαστικές απαιτήσεις του που σχετίζονται με την τελωνειακή ή άλλη νομοθεσία για την εισαγωγή, την εξαγωγή και τη διαμετακόμιση αγαθών.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι τελωνειακές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του προβλέπουν ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβιάσεις των τελωνειακών νομοθεσιών, των κανονισμών ή των διαδικαστικών του απαιτήσεων είναι αναλογικές και δεν εισάγουν διακρίσεις.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η κύρωση που επιβάλλεται από τις οικείες τελωνειακές αρχές για παραβίαση των τελωνειακών νόμων, των κανονισμών ή των διαδικαστικών του απαιτήσεων επιβάλλεται μόνο στο πρόσωπο που είναι νομικά υπεύθυνο για την παραβίαση.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η κύρωση που επιβάλλεται εξαρτάται από τα γεγονότα και τις περιστάσεις της υπόθεσης και είναι ανάλογη με τον βαθμό και τη σοβαρότητα της παραβίασης.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αποφεύγει κίνητρα ή συγκρούσεις συμφερόντων κατά την επιμέτρηση και την είσπραξη των κυρώσεων και των δασμών.
6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνεται να εξετάζει την οικειοθελή κοινολόγηση πριν από τη διαπίστωση από τις τελωνειακές αρχές παραβίασης των τελωνειακών νόμων, των κανονισμών ή των διαδικαστικών του απαιτήσεων, ως πιθανό ελαφρυντικό στοιχείο κατά την επιβολή κύρωσης.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι, όταν επιβάλλεται κύρωση για παραβίαση των τελωνειακών νόμων, των κανονισμών ή των διαδικαστικών απαιτήσεών του, στο πρόσωπο που βαρύνεται με την επιβολή της κύρωσης παρέχονται γραπτώς επεξηγήσεις, στις οποίες προσδιορίζονται η φύση της παραβίασης και το εφαρμοστέο δίκαιο, ο κανονισμός ή η διαδικασία βάσει των οποίων επιβλήθηκε το ποσό ή το εύρος της κύρωσης για την παραβίαση.

8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει στους νόμους, στους κανονισμούς και στις διαδικασίες του καθορισμένη προθεσμία εντός της οποίας οι οικείες τελωνειακές αρχές μπορούν να κινήσουν διαδικασίες για την επιβολή κυρώσεων σχετικά με παραβίαση των τελωνειακών νόμων, των κανονισμών ή των διαδικασιών του.

ΑΡΘΡΟ 4.11

Συνεργασία και αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι οι αντίστοιχες οικείες αρχές συνεργάζονται σε τελωνειακά θέματα, προκειμένου να εξασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 4.1.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, μέσω:

- α) ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την αντίστοιχη οικεία τελωνειακή νομοθεσία και κανονισμούς, την εφαρμογή τους, καθώς και τις τελωνειακές διαδικασίες, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:
 - i) απλούστευση και εκσυγχρονισμός των τελωνειακών διαδικασιών·
 - ii) μέτρα επιβολής της νομοθεσίας στα σύνορα που εφαρμόζουν οι οικείες τελωνειακές αρχές·
 - iii) διευκόλυνση των πράξεων διαμετακόμισης και της μεταφόρτωσης·
 - iv) διάλογος με την επιχειρηματική κοινότητα· και
 - v) ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού και διαχείριση κινδύνου·

- β) συνεργασίας για τις σχετικές με τα τελωνεία πτυχές της διασφάλισης και της διευκόλυνσης της αλυσίδας εφοδιασμού του διεθνούς εμπορίου σύμφωνα με το πλαίσιο προτύπων SAFE, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα οικεία προγράμματα ΕΟΦ και την αμοιβαία αναγνώρισή τους που αναφέρεται στο άρθρο 4.8·
- γ) εξέτασης της ανάπτυξης κοινών πρωτοβουλιών σχετικά με τις εισαγωγές, τις εξαγωγές, άλλες τελωνειακές διαδικασίες και τη διευκόλυνση του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας·
- δ) ενίσχυσης της συνεργασίας τους στον τομέα των τελωνείων σε διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΠΟΕ και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (στο εξής: ΠΟΤ)·
- ε) καθιέρωσης ελάχιστων προτύπων, στο μέτρο του δυνατού, για τις τεχνικές διαχείρισης κινδύνων και τις σχετικές απαιτήσεις και προγράμματα· εάν κρίνεται σκόπιμο και κατάλληλο, τα συμβαλλόμενα μέρη εξετάζουν επίσης το ενδεχόμενο αμοιβαίας αναγνώρισης των τεχνικών διαχείρισης κινδύνων, των προτύπων κινδύνου και των ελέγχων ασφάλειας·
- στ) επιδίωξης της εναρμόνισης των οικείων απαιτήσεων δεδομένων για τις διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής και άλλες τελωνειακές διαδικασίες με την εφαρμογή κοινών προτύπων και στοιχείων δεδομένων σύμφωνα με το υπόδειγμα για τα δεδομένα του ΠΟΤ· και
- ζ) διατήρησης του διαλόγου μεταξύ των αντίστοιχων εμπειρογνομόνων τους σε θέματα πολιτικής με σκοπό την προώθηση της χρησιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της δυνατότητας εφαρμογής των εκ των προτέρων αποφάσεων.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα που εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 5/2004 του μεικτού συμβουλίου ΕΕ-Μεξικού, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, το οποίο ενσωματώνεται και καθίσταται μέρος της παρούσας συμφωνίας. Κάθε ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο υπόκειται στις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας των πληροφοριών και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στο άρθρο 10 του εν λόγω παραρτήματος, τηρουμένων των αναλογιών, καθώς και σε τυχόν απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και προστασίας της ιδιωτικότητας που προβλέπονται στις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των συμβαλλόμενων μερών.

ΑΡΘΡΟ 4.12

Ενιαία θυρίδα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει την ανάπτυξη ή τη διατήρηση συστημάτων ενιαίας θυρίδας με στόχο τη διευκόλυνση της ενιαίας, ηλεκτρονικής υποβολής όλων των πληροφοριών που απαιτούνται από τις τελωνειακές και άλλες νομοθετικές διατάξεις για την εξαγωγή, την εισαγωγή και τη διαμετακόμιση αγαθών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργαστούν για τη διαλειτουργικότητα και τον εξορθολογισμό των οικείων συστημάτων ενιαίας θυρίδας, μεταξύ άλλων ανταλλάσσοντας τις αντίστοιχες εμπειρίες τους όσον αφορά την ανάπτυξη και εγκατάσταση των οικείων συστημάτων ενιαίας θυρίδας.

ΑΡΘΡΟ 4.13

Διαμετακόμιση και μεταφόρτωση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει την απλούστευση και τον αποτελεσματικό έλεγχο των πράξεων διαμετακόμισης και των μεταφορτώσεων που πραγματοποιούνται μέσα από το έδαφός του.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να προωθεί και να εφαρμόζει περιφερειακές ρυθμίσεις διαμετακόμισης με σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι όλες οι οικείες αρχές και υπηρεσίες που βρίσκονται στο έδαφός του συνεργάζονται και συντονίζονται με σκοπό τη διευκόλυνση της διαμετακόμισης.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει τη μεταφορά των αγαθών που προορίζονται για εισαγωγή υπό τελωνειακό έλεγχο από τελωνείο εισόδου σε άλλο τελωνείο στο έδαφός του από το οποίο τα αγαθά θα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία ή θα εκτελωνιστούν.

ΑΡΘΡΟ 4.14

Έλεγχος μετά τον εκτελωνισμό

1. Με σκοπό να επιταχυνθεί η θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις οικείες τελωνειακές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διενεργεί ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό με βάση την επικινδυνότητα.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διενεργεί ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό με διαφανή τρόπο. Εάν διενεργηθεί έλεγχος και προκύψουν αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, το συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει αμελλητί το πρόσωπο του οποίου το μητρώο ελέγχεται σχετικά με τα αποτελέσματα, τους λόγους που οδήγησαν στα αποτελέσματα, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ελεγχόμενου προσώπου.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται κατά τον έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περαιτέρω διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη χρησιμοποιούν, στον βαθμό που είναι πρακτικά εφικτό, τα αποτελέσματα του ελέγχου μετά τον εκτελωνισμό στη διαχείριση κινδύνων.

ΑΡΘΡΟ 4.15

Εκτελωνιστές

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απαιτούν στις οικείες τελωνειακές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις την υποχρεωτική χρήση εκτελωνιστών.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει τα οικεία μέτρα σχετικά με τη χρήση εκτελωνιστών.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει διαφανείς και αντικειμενικούς κανόνες εάν και όταν χορηγεί άδειες σε εκτελωνιστές.

ΑΡΘΡΟ 4.16

Έλεγχοι πριν από την αποστολή

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί την υποχρεωτική χρήση ελέγχων πριν από την αποστολή, όπως ορίζεται στη Συμφωνία του ΠΟΕ για τον έλεγχο πριν από την αποστολή, σε σχέση με τη δασμολογική κατάταξη και τη δασμολογητέα αξία²⁰.

ΑΡΘΡΟ 4.17

Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής

1. Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής υποβάλλει έκθεση στη μεικτή επιτροπή.
2. Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους III της παρούσας συμφωνίας), διασφαλίζει την ορθή λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου, του κεφαλαίου 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής), του παραρτήματος για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα που αναφέρεται στο άρθρο 4.11 παράγραφος 3 και τυχόν πρόσθετων τελωνειακών διατάξεων που συμφωνούνται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, και εξετάζει όλα τα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή τους.

²⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν άρθρο δεν αποκλείει τις επιθεωρήσεις πριν από την αποστολή για υγειονομικούς και φυτοϋγειονομικούς σκοπούς.

3. Η υποεπιτροπή:

- α) εκπονεί κατάλληλες συστάσεις, εάν κρίνεται αναγκαίο, προς τη μεικτή επιτροπή σχετικά με:
 - i) την εφαρμογή και τη διαχείριση του κεφαλαίου 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής)· και
 - ii) τυχόν τροποποιήσεις του κεφαλαίου 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής)·
- β) εκδίδει επεξηγηματικές σημειώσεις για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του κεφαλαίου 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής)·
- γ) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου·
- δ) αποτελεί φόρουμ διαβουλεύσεων και συζήτησης όλων των τελωνειακών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των τελωνειακών διαδικασιών, της δασμολογητέας αξίας, των δασμολογικών καθεστώτων, της δασμολογικής ονοματολογίας, της τελωνειακής συνεργασίας και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα·
- ε) αποτελεί φόρουμ διαβουλεύσεων και συζήτησης θεμάτων που αφορούν τους κανόνες καταγωγής, τις διαδικασίες καταγωγής και τη διοικητική συνεργασία·

στ) προωθεί τη συνεργασία στον τομέα της εκπόνησης, της εφαρμογής και της επιβολής τελωνειακών διαδικασιών, της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα, των κανόνων καταγωγής και της διοικητικής συνεργασίας· και

ζ) εξετάζει κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με το παρόν κεφάλαιο ή το κεφάλαιο 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής), όπως μπορεί να συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη.

4. Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής μπορεί να εξετάζει την ανάγκη λήψης αποφάσεων ή εκπόνησης συστάσεων προς το μεικτό συμβούλιο, σχετικά με όλα τα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Το μεικτό συμβούλιο έχει την εξουσία να εκδίδει αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα προγράμματα ΕΟΦ και την αμοιβαία αναγνώρισή τους, τις κοινές πρωτοβουλίες που αφορούν τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου, καθώς και την τεχνική βοήθεια.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να διεξάγουν ad hoc συνεδριάσεις για θέματα που αφορούν την τελωνειακή συνεργασία, τους κανόνες καταγωγής ή την αμοιβαία διοικητική συνδρομή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α

Μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

ΑΡΘΡΟ 5.1

Γενικές διατάξεις

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου VI της GATT του 1994, της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και της συμφωνίας ΕΑΜ.
2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής προσωρινών και οριστικών μέτρων, η καταγωγή των σχετικών αγαθών καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής κάθε συμβαλλόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 5.2

Διαφάνεια και τήρηση της δέουσας διαδικασίας

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διεξάγει τις διαδικασίες του και εφαρμόζει μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα με δίκαιο και διαφανή τρόπο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και της συμφωνίας EAM.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, σε προκαταρκτικό στάδιο της διαδικασίας και σε κάθε περίπτωση πριν από τη λήψη της τελικής απόφασης, σχετικά με τα υπό εξέταση ουσιώδη περιστατικά, τα οποία αποτελούν τη βάση για την απόφαση σχετικά με την εφαρμογή οριστικών μέτρων. Η διάταξη αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 6.5 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και του άρθρου 12.4 της συμφωνίας EAM.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος που συμμετέχει σε έρευνα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικού δασμού πλήρη δυνατότητα υπεράσπισης των συμφερόντων του, με την προϋπόθεση ότι δεν καθυστερεί αδικαιολόγητα τη διεξαγωγή της έρευνας.
4. Εφαρμόζεται ο ορισμός των ενδιαφερόμενων μερών που προβλέπεται στο άρθρο 6.11 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και στο άρθρο 12.9 της συμφωνίας EAM.

ΑΡΘΡΟ 5.3

Επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών δασμών

Η απόφαση για το αν το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ ή του αντισταθμιστικού δασμού που πρόκειται να επιβληθεί είναι το πλήρες περιθώριο ντάμπινγκ ή το ποσό της επιδότησης ή ένα μικρότερο ποσό, λαμβάνεται από τις αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 5.4

Τελικός προσδιορισμός

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, όταν προβαίνει σε τελικό προσδιορισμό, λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται δεόντως από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που θεωρούνται ως τέτοια σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

ΑΡΘΡΟ 5.5

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τμήματος.

ΤΜΗΜΑ Β

Συνολικά μέτρα διασφάλισης

ΑΡΘΡΟ 5.6

Γενικές διατάξεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του δυνάμει του άρθρου XIX της GATT του 1994 και του άρθρου 5 της συμφωνίας για τη γεωργία, καθώς και βάσει της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης.

ΑΡΘΡΟ 5.7

Διαφάνεια

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 5.6, το συμβαλλόμενο μέρος που κινεί συνολική έρευνα διασφάλισης ή σκοπεύει να επιβάλει συνολικά μέτρα διασφάλισης παρέχει αμέσως, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και με την προϋπόθεση ότι το τελευταίο έχει ουσιαστικό συμφέρον, ad hoc γραπτή κοινοποίηση όλων των σχετικών πληροφοριών που οδηγούν στην έναρξη συνολικής έρευνας διασφάλισης ή στην επιβολή των συνολικών μέτρων διασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών πορισμάτων, κατά περίπτωση. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 3.2 της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος που επιβάλλει συνολικά μέτρα διασφάλισης επιδιώκει να τα επιβάλει κατά τρόπο που επηρεάζει λιγότερο τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι πληρούνται οι νομικές απαιτήσεις για την επιβολή οριστικών μέτρων διασφάλισης και προτίθεται να επιβάλλει τέτοια μέτρα, ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και παρέχει τη δυνατότητα διεξαγωγής διμερών διαβουλεύσεων. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής δύναται να θεσπίσει τα κατάλληλα οριστικά μέτρα διασφάλισης για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι έχει ουσιαστικό συμφέρον, εάν συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων προμηθευτών του εισαγόμενου αγαθού κατά την πιο πρόσφατη τριετή περίοδο, βάσει του όγκου ή της αξίας του σε απόλυτες τιμές.

ΑΡΘΡΟ 5.8

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τμήματος οι οποίες αναφέρονται στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ.

ΤΜΗΜΑ Γ

Διμερή μέτρα διασφάλισης

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Γ.1

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 5.9

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του τμήματος Γ, νοούνται ως:

- α) «αρμόδια για την έρευνα αρχή»:
 - i) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· και
 - ii) στην περίπτωση του Μεξικού, η «Unidad de Prácticas Comerciales Internacionales de la Secretaría de Economía» (Μονάδα Διεθνών Εμπορικών Πρακτικών του Υπουργείου Οικονομίας) ή ο διάδοχός της·

- β) «εγχώριος κλάδος παραγωγής»: όσον αφορά το εισαγόμενο προϊόν, το σύνολο των παραγωγών που παράγουν ομοειδή ή ευθέως ανταγωνιστικά προϊόντα και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, ή εκείνων των παραγωγών των οποίων η αθροιζόμενη παραγωγή ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων αντιπροσωπεύει μεγάλο ποσοστό της συνολικής εγχώριας παραγωγής των εν λόγω προϊόντων·
- γ) «ομοειδές προϊόν»: πανομοιότυπο προϊόν, δηλαδή όμοιο από κάθε άποψη με το εξεταζόμενο προϊόν, ή, αν δεν υπάρχει ένα τέτοιο προϊόν, ένα άλλο προϊόν το οποίο, παρότι όχι όμοιο από κάθε άποψη, έχει χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν στενή ομοιότητα με εκείνα του υπό εξέταση προϊόντος·
- δ) «άμεσα ανταγωνιστικό προϊόν»: προϊόν το οποίο μπορεί να μην είναι ομοειδές από κάθε άποψη, αλλά το οποίο έχει υψηλό βαθμό δυνατότητας υποκατάστασης με το υπό εξέταση προϊόν, καθώς επιτελεί τις ίδιες λειτουργίες²¹.
- ε) «σοβαρή ζημία»: σοβαρή γενική επιδείνωση της θέσης του εγχώριου κλάδου παραγωγής·
- στ) «κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας»: σοβαρή ζημία η οποία, βάσει πραγματικών περιστατικών και όχι απλώς ισχυρισμών, εικασιών ή απομακρυσμένων πιθανοτήτων, είναι πέραν αμφιβολίας επικείμενη· και

²¹ Στο πλαίσιο αυτό, οι αρχές μπορούν να αναλύουν πτυχές όπως τα φυσικά χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων, οι τεχνικές προδιαγραφές τους, οι τελικές χρήσεις και οι δίαυλοι διανομής. Η ανωτέρω απαρίθμηση πτυχών δεν είναι εξαντλητική και ούτε μπορούν ένας ή περισσότεροι απ' αυτούς τους παράγοντες να θεωρηθούν βαρύνουσας σημασίας για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

ζ) «μεταβατική περίοδος»:

- i) περίοδος 10 ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας· ή
- ii) η περίοδος κατάργησης των δασμών για τα αγαθά που καθορίζονται στον πίνακα κατάργησης των δασμών ενός συμβαλλόμενου μέρους στο παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης δασμών), με την προϋπόθεση ότι η περίοδος κατάργησης των δασμών για το εν λόγω αγαθό είναι 10 ή περισσότερα έτη, συν τρία έτη.

ΑΡΘΡΟ 5.10

Εφαρμογή διμερούς μέτρου διασφάλισης

1. Κατά παρέκκλιση από το τμήμα Β, εάν, ως συνέπεια της μείωσης ή της κατάργησης τελωνειακού δασμού βάσει της παρούσας συμφωνίας, ένα αγαθό καταγωγής ενός συμβαλλόμενου μέρους εισάγεται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σε τόσο αυξημένες ποσότητες, σε απόλυτους αριθμούς ή σε σχέση με την εγχώρια παραγωγή, και υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να προκαλεί ή να υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσει σοβαρή ζημία σε έναν εγχώριο κλάδο παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών αγαθών, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να επιβάλει τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 2 υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν τμήμα.

2. Εάν πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να επιβάλει μόνο διμερή μέτρα διασφάλισης τα οποία:

- α) αναστέλλουν την περαιτέρω μείωση του δασμολογικού συντελεστή για το συγκεκριμένο αγαθό, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία· ή
- β) αυξάνουν τον δασμολογικό συντελεστή για το συγκεκριμένο προϊόν σε επίπεδο που δεν υπερβαίνει τον μικρότερο από τους παρακάτω δύο συντελεστές:
 - i) τον δασμολογικό συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζοταν στο συγκεκριμένο προϊόν και ίσχυε όταν επιβλήθηκε το μέτρο· ή
 - ii) τον δασμολογικό συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζοταν στο προϊόν και ίσχυε την προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται την άποψη ότι ούτε οι δασμολογικές ποσοτώσεις ούτε οι ποσοτικοί περιορισμοί αποτελούν επιτρεπόμενη μορφή διμερούς μέτρου διασφάλισης.

Όροι και περιορισμοί

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει διμερές μέτρο διασφάλισης:
 - α) παρά μόνο στον βαθμό και κατά το διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για την αποτροπή ή την αποκατάσταση των περιστάσεων που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15·
 - β) για περίοδο άνω των δύο ετών· ή
 - γ) μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Η περίοδος που αναφέρεται στο στοιχείο β) μπορεί να παραταθεί κατά ένα ακόμα έτος, εάν οι αρμόδιες αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής αποφασίσουν, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο τμήμα Γ, ότι το μέτρο εξακολουθεί να είναι αναγκαίο για την αποτροπή ή την αποκατάσταση των περιστάσεων που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15 και για τη διευκόλυνση της προσαρμογής, υπό τον όρο ότι η συνολική περίοδος εφαρμογής ενός μέτρου διασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων της περιόδου αρχικής εφαρμογής και κάθε παράτασης αυτής, δεν υπερβαίνει τα τρία έτη.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει διμερές μέτρο διασφάλισης μόνο στα αγαθά καταγωγής που ορίζονται στο παράρτημα 2-A (Πίνακας κατάργησης των δασμών), τα οποία υπόκεινται σε προτιμησιακή μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας.

3. Για να διευκολυνθεί οποιαδήποτε προσαρμογή σε μια κατάσταση κατά την οποία η αναμενόμενη διάρκεια ενός διμερούς μέτρου διασφάλισης υπερβαίνει το ένα έτος, το συμβαλλόμενο μέρος που εφαρμόζει το μέτρο πραγματοποιεί, κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής, σταδιακή ελευθέρωση του μέτρου σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος παύει να εφαρμόζει διμερές μέτρο διασφάλισης, ο δασμολογικός συντελεστής είναι ο συντελεστής που θα ίσχυε για το προϊόν σύμφωνα με το άρθρο 2.4 (Κατάργηση ή μείωση τελωνειακών δασμών).

ΑΡΘΡΟ 5.12

Προσωρινά μέτρα

1. Σε κρίσιμες περιστάσεις υπό τις οποίες μια καθυστέρηση θα προκαλούσε βλάβη που θα ήταν δύσκολο να επανορθωθεί, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εφαρμόσει προσωρινώς διμερές μέτρο διασφάλισης, χωρίς να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 5.22 παράγραφος 1, επί τη βάση προσωρινού συμπεράσματος ότι υπάρχουν σαφή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εισαγωγές ενός αγαθού καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους έχουν αυξηθεί λόγω της μείωσης ή της κατάργησης τελωνειακών δασμών δυνάμει της παρούσας συμφωνίας και ότι οι εν λόγω εισαγωγές προκαλούν ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσουν τις καταστάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15.

2. Η διάρκεια κάθε προσωρινού μέτρου δεν υπερβαίνει τις 200 ημέρες, στη διάρκεια των οποίων το συμβαλλόμενο μέρος συμμορφώνεται με τους σχετικούς διαδικαστικούς κανόνες που ορίζονται στο υποτήμα Γ.2. Το συμβαλλόμενο μέρος επιστρέφει αμέσως κάθε δασμολογική αύξηση εάν η επακόλουθη έρευνα που περιγράφεται στο υποτήμα Γ.2 δεν οδηγήσει στην επιβολή οριστικού μέτρου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 5.10 ή του άρθρου 5.15. Η διάρκεια κάθε προσωρινού μέτρου υπολογίζεται ως μέρος της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 5.11 παράγραφος 1 στοιχείο β). Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την επιβολή των εν λόγω προσωρινών μέτρων και παραπέμπει αμέσως το θέμα στη μεικτή επιτροπή για εξέταση, εάν αυτό ζητηθεί από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 5.13

Αποζημίωση και αναστολή των παραχωρήσεων

1. Το συμβαλλόμενο μέρος που εφαρμόζει διμερές μέτρο διασφάλισης διαβουλεύεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος προκειμένου να υπάρξει αμοιβαία συμφωνία ως προς την κατάλληλη αποζημίωση ελευθέρωσης του εμπορίου με τη μορφή παραχωρήσεων, οι οποίες έχουν ουσιαστικά ισοδύναμες συνέπειες για το εμπόριο. Το συμβαλλόμενο μέρος που εφαρμόζει διμερές μέτρο διασφάλισης παρέχει την ευκαιρία για τις εν λόγω διαβουλεύσεις το αργότερο 30 ημέρες μετά την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου.

2. Εάν οι διαβουλεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν καταλήξουν σε συμφωνία για αποζημίωση ελευθέρωσης του εμπορίου εντός 30 ημερών από την έναρξη των διαβουλεύσεων, το συμβαλλόμενο μέρος που θίγεται από το διμερές μέτρο διασφάλισης μπορεί να αναστείλει την εφαρμογή παραχωρήσεων που έχουν ουσιαστικά ισοδύναμες συνέπειες για το εμπόριο με το διμερές μέτρο διασφάλισης του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το αργότερο 90 ημέρες από την εφαρμογή του μέτρου.
3. Το συμβαλλόμενο μέρος που θίγεται από το διμερές μέτρο διασφάλισης ενημερώνει εγγράφως το άλλο συμβαλλόμενο μέρος τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από την αναστολή των παραχωρήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 2.
4. Η υποχρέωση παροχής αποζημίωσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 και το δικαίωμα αναστολής των παραχωρήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 2 λήγουν την ημερομηνία λήξης του διμερούς μέτρου διασφάλισης.

ΑΡΘΡΟ 5.14

Χρήση μέτρων διασφάλισης και χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ μέτρων

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει μέτρο διασφάλισης που αναφέρεται στο παρόν τμήμα στις εισαγωγές ενός προϊόντος το οποίο έχει ήδη υπαχθεί σε ανάλογο μέτρο, εκτός εάν έχει μεσολαβήσει χρονικό διάστημα ίσο με το ήμισυ της αμέσως προηγούμενης περιόδου εφαρμογής του μέτρου διασφάλισης.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει, όσον αφορά το ίδιο προϊόν και κατά την ίδια περίοδο:

- α) διμερές μέτρο διασφάλισης ή προσωρινό μέτρο διασφάλισης δυνάμει της παρούσας συμφωνίας· και
- β) μέτρο διασφάλισης δυνάμει του άρθρου XIX της GATT του 1994 και της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης.

ΑΡΘΡΟ 5.15

Εξόχως απόκεντρες περιοχές

1. Εάν οποιοδήποτε αγαθό καταγωγής Μεξικού εισάγεται απευθείας στο έδαφος μίας ή περισσότερων εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τόσο αυξημένες ποσότητες και υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να προκαλεί ή να απειλεί να προκαλέσει σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της εν λόγω εξόχως απόκεντρης περιοχής, η Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού εξετάσει τις εναλλακτικές λύσεις, μπορεί κατ' εξαίρεση να επιβάλει μέτρα διασφάλισης, των οποίων η ισχύς περιορίζεται στο έδαφος της εν λόγω εξόχως απόκεντρης περιοχής.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, όλες οι διατάξεις του τμήματος Γ που εφαρμόζονται στα διμερή μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται επίσης σε κάθε μέτρο διασφάλισης που λαμβάνεται σε σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Διμερές μέτρο διασφάλισης του οποίου η ισχύς περιορίζεται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται μόνο στα αγαθά που υπόκεινται σε προτιμησιακή μεταχείριση δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «σοβαρή επιδείνωση» νοούνται οι σημαντικές δυσκολίες σε έναν τομέα της οικονομίας που παράγει ομοειδή ή άμεσα ανταγωνιστικά προϊόντα. Ο προσδιορισμός της σοβαρής επιδείνωσης βασίζεται σε αντικειμενικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων στοιχείων:

- α) την αύξηση στον όγκο των εισαγωγών σε απόλυτες τιμές ή σε σχέση με την εγχώρια παραγωγή και τις εισαγωγές από άλλες πηγές· και
- β) τον αντίκτυπο αυτών των εισαγωγών στην κατάσταση του σχετικού κλάδου παραγωγής ή του σχετικού οικονομικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των επιπέδων πωλήσεων, της παραγωγής, της δημοσιονομικής κατάστασης και της απασχόλησης.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Γ.2

Διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται στα διμερή μέτρα διασφάλισης

ΑΡΘΡΟ 5.16

Εφαρμοστέο δίκαιο

Για την εφαρμογή διμερών μέτρων διασφάλισης, η αρμόδια για την έρευνα αρχή συμμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος υποτμήματος και, σε περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το παρόν υποτμήμα, εφαρμόζει τους κανόνες που θεσπίζονται βάσει της νομοθεσίας του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, εάν οι κανόνες αυτοί είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις του τμήματος Γ.

Έναρξη διαδικασίας διασφάλισης

1. Η αρμόδια για την έρευνα αρχή μπορεί να κινήσει διαδικασία διασφάλισης κατόπιν γραπτής αίτησης που υποβάλλεται από τον εγχώριο κλάδο παραγωγής ή για λογαριασμό του ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με δική της πρωτοβουλία. Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εν λόγω αίτηση μπορεί να υποβληθεί από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για λογαριασμό του εγχώριου κλάδου παραγωγής. Η αίτηση λογίζεται ότι έχει υποβληθεί από τον εγχώριο κλάδο παραγωγής ή για λογαριασμό του, εάν υποστηρίζεται από εγχώριους παραγωγούς των οποίων η συνολική παραγωγή αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % της συνολικής παραγωγής των ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων και παράγεται από το τμήμα εκείνο του εγχώριου κλάδου παραγωγής το οποίο έχει εκφράσει είτε την υποστήριξή του είτε την αντίθεσή του στην αίτηση. Ωστόσο, δεν επιτρέπεται η έναρξη έρευνας όταν οι εγχώριοι παραγωγοί που υποστηρίζουν ρητώς την αίτηση αντιπροσωπεύουν ποσοστό μικρότερο του 25 % της συνολικής εγχώριας παραγωγής των ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων, την οποία παράγει ο εγχώριος κλάδος παραγωγής.
2. Μετά την έναρξη της έρευνας, η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 τίθεται αμέσως στη διάθεση όλων εκείνων τους οποίους μπορεί να αφορά, εκτός από τις πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα που περιέχονται σε αυτή.

3. Μόλις κινηθεί διαδικασία διασφάλισης, η αρμόδια για την έρευνα αρχή δημοσιεύει ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας στην επίσημη εφημερίδα του συμβαλλόμενου μέρους. Η ανακοίνωση προσδιορίζει την οντότητα που υπέβαλε τη γραπτή αίτηση, κατά περίπτωση, το σχετικό εισαγόμενο αγαθό, την κλάση, τη διάκριση ή τον αριθμό δασμολογικής κλάσης στην οποία κατατάσσεται στο Εναρμονισμένο Σύστημα, τη φύση και το χρονοδιάγραμμα του προσδιορισμού που πρέπει να ληφθεί, την προθεσμία εντός της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να γνωστοποιήσουν γραπτώς τις απόψεις τους και να υποβάλουν πληροφορίες, τον τόπο στον οποίο μπορεί να ελεγχθεί η γραπτή αίτηση και τυχόν άλλα μη εμπιστευτικά έγγραφα που έχουν κατατεθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, καθώς και την ονομασία, τη διεύθυνση και τον αριθμό τηλεφώνου της υπηρεσίας στην οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να αποταθούν για περισσότερες πληροφορίες. Σε περίπτωση που η αρμόδια για την έρευνα αρχή αποφασίσει να διεξαγάγει δημόσια ακρόαση, ο χρόνος και ο τόπος της εν λόγω δημόσιας ακρόασης μπορούν είτε να περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση για την έναρξη της διαδικασίας είτε να κοινοποιούνται σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ανακοίνωση εκδίδεται εγκαίρως. Σε περίπτωση που δεν έχει προγραμματιστεί δημόσια ακρόαση κατά την έναρξη της έρευνας, η ανακοίνωση για την έναρξη της έρευνας περιλαμβάνει την προθεσμία εντός της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να ζητήσουν ακρόαση από την αρμόδια για την έρευνα αρχή.

4. Όσον αφορά τη διαδικασία διασφάλισης που κινείται βάσει γραπτής αίτησης που υποβάλλεται από οντότητα η οποία υποστηρίζεται ότι είναι αντιπροσωπευτική του εγχώριου κλάδου παραγωγής, η αρμόδια για την έρευνα αρχή δεν δημοσιεύει την ανακοίνωση για την έναρξη διαδικασίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 χωρίς προηγουμένως να αξιολογήσει προσεκτικά αν η αίτηση πληροί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της και τις απαιτήσεις της παραγράφου 1, και αν περιλαμβάνει εύλογα αποδεικτικά στοιχεία ότι οι εισαγωγές ενός αγαθού καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους έχουν αυξηθεί ως αποτέλεσμα της μείωσης ή της κατάργησης τελωνειακού δασμού δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, και ότι οι εν λόγω εισαγωγές προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν την εικαζόμενη σοβαρή ζημία ή την εικαζόμενη σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης.

ΑΡΘΡΟ 5.18

Έρευνα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εφαρμόσει μέτρο διασφάλισης μόνο εάν έχει διεξαχθεί έρευνα από την αρμόδια ερευνώσα αρχή του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται στο παρόν υποτμήμα. Η εν λόγω έρευνα περιλαμβάνει δημόσια ανακοίνωση, κατά τα δέοντα, με την οποία παρέχεται η κατάλληλη πληροφόρηση σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και δημόσιες ακροάσεις ή άλλες ενδεδειγμένες διαδικασίες, με τις οποίες παρέχεται στους εισαγωγείς, στους εξαγωγείς και στα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη η δυνατότητα να υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία και να αναπτύξουν τις απόψεις τους. Επίσης, πρέπει να τους παρέχεται η δυνατότητα να απαντούν στα επιχειρήματα των άλλων πλευρών.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η αρμόδια για την έρευνα αρχή περατώνει κάθε σχετική έρευνα εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξής της.

ΑΡΘΡΟ 5.19

Προσδιορισμός σοβαρής ζημίας ή κινδύνου πρόκλησης αυτής και αιτιώδους συνάφειας

1. Στο πλαίσιο της έρευνας που διεξάγεται προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι αυξημένες εισαγωγές προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρή ζημία στον εγχώριο κλάδο παραγωγής, η αρμόδια για την έρευνα αρχή αξιολογεί όλους τους σχετικούς αντικειμενικούς και μετρήσιμους παράγοντες που επηρεάζουν την κατάσταση του εγχώριου κλάδου παραγωγής, και ιδίως το ποσοστό και το ποσό αύξησης των εισαγωγών του συγκεκριμένου προϊόντος σε απόλυτες τιμές και σε σχέση με την εγχώρια παραγωγή, το μερίδιο της εγχώριας αγοράς που καταλαμβάνει η αύξηση των εισαγωγών, καθώς και τις αλλαγές στα επίπεδα πωλήσεων, στην παραγωγή, στην παραγωγικότητα, στη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, στα κέρδη και στις ζημίες, και στην απασχόληση.

2. Η διαπίστωση ότι η αύξηση των εισαγωγών προκαλεί ή απειλεί να προκαλέσει τις καταστάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15 λαμβάνεται μόνο εάν η έρευνα αποδείξει, με βάση αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία, ότι υπάρχει σαφής αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των αυξημένων εισαγωγών του υπό εξέταση προϊόντος και των καταστάσεων που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15. Εάν ταυτόχρονα άλλοι παράγοντες, εκτός από την αύξηση των εισαγωγών, προκαλούν τις καταστάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15, η εν λόγω ζημία ή ο κίνδυνος πρόκλησης τέτοιας ζημίας ή η σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης ή ο κίνδυνος σοβαρής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης δεν αποδίδεται στην αύξηση των εισαγωγών.

ΑΡΘΡΟ 5.20

Ακροάσεις

Κατά τη διάρκεια κάθε διαδικασίας διασφάλισης, η αρμόδια για την έρευνα αρχή:

- α) διεξάγει δημόσια ακρόαση, κατόπιν ανακοίνωσης εντός εύλογου χρόνου, για να δοθεί η δυνατότητα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που θεωρούνται ως τέτοια βάσει της νομοθεσίας του συμβαλλόμενου μέρους, να εμφανιστούν αυτοπροσώπως ή μέσω συνηγόρου, να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία και να γίνουν δεκτά σε ακρόαση σχετικά με τη σοβαρή ζημία ή τον κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής ζημίας, ή σχετικά με τη σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης ή του κινδύνου πρόκλησης αυτής, καθώς και σχετικά με τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα·

- β) εναλλακτικά, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχει σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα ακρόασης, με την προϋπόθεση ότι έχουν υποβάλει γραπτή αίτηση εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην ανακοίνωση για την έναρξη διαδικασίας, στην οποία αποδεικνύεται ότι είναι πιθανό να θιγούν από το αποτέλεσμα της έρευνας και ότι συντρέχουν ειδικοί λόγοι για την προφορική τους ακρόαση.

ΑΡΘΡΟ 5.21

Πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα

Κάθε πληροφορία εμπιστευτικού χαρακτήρα ή πληροφορία που παρέχεται σε εμπιστευτική βάση αντιμετωπίζεται ως τέτοια από την αρμόδια για την έρευνα αρχή, εάν αποδειχθεί ότι συντρέχει σοβαρός λόγος. Απαγορεύεται η κοινολόγηση οποιασδήποτε πληροφορίας εμπιστευτικού χαρακτήρα χωρίς σχετική άδεια της πλευράς που την υπέβαλε. Τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν προσκομίσει πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα καλούνται να υποβάλουν μη εμπιστευτικού χαρακτήρα περίληψη των εν λόγω πληροφοριών, ή, εάν τα εν λόγω συμβαλλόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι εν λόγω πληροφορίες δεν είναι δυνατόν να παρουσιαστούν σε περιληπτική μορφή, καλούνται να αναπτύξουν τους λόγους για τους οποίους είναι αδύνατη η περιληπτική παρουσίασή τους. Οι περιλήψεις είναι επαρκώς λεπτομερείς, ώστε να επιτρέπουν σε ικανοποιητικό βαθμό την κατανόηση της ουσίας των υποβληθέντων πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα. Ωστόσο, σε περίπτωση που η αρμόδια για την έρευνα αρχή κρίνει ότι η αίτηση παροχής εμπιστευτικής μεταχείρισης δεν είναι αιτιολογημένη, και το ενδιαφερόμενο μέρος δεν είναι διατεθειμένο ούτε να δημοσιοποιήσει τις πληροφορίες ούτε να επιτρέψει την κοινολόγησή τους σε γενικευμένη ή περιληπτική μορφή, η αρχή μπορεί να μην τις λάβει υπόψη, εκτός εάν πειστεί βάσει αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων ότι οι πληροφορίες αυτές είναι ακριβείς.

Έκδοση, κοινοποίηση, διαβούλευση και δημοσίευση

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι συντρέχει μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5.10 ή 5.15, παραπέμπει αμέσως το θέμα στη μεικτή επιτροπή για εξέταση. Η μεικτή επιτροπή μπορεί να διατυπώνει κάθε σύσταση που απαιτείται για την αποκατάσταση των καταστάσεων που έχουν προκύψει. Σε περίπτωση που η μεικτή επιτροπή δεν έχει διατυπώσει σύσταση που να αποσκοπεί στην αποκατάσταση των περιστάσεων ή δεν έχει επιτευχθεί καμία άλλη ικανοποιητική λύση εντός 30 ημερών από τη διαβίβαση της υπόθεσης στη μεικτή επιτροπή, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να θεσπίσει το κατάλληλο διμερές μέτρο διασφάλισης για την αποκατάσταση των καταστάσεων σύμφωνα με το τμήμα Γ.
2. Η αρμόδια για την έρευνα αρχή παρέχει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής όλες τις σχετικές πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνουν αποδεικτικά στοιχεία για σοβαρή ζημία ή κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής ζημίας, ή σοβαρή επιδείνωση ή κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης, που προκαλείται από την αύξηση των εισαγωγών, την ακριβή περιγραφή του σχετικού προϊόντος και του προτεινόμενου διμερούς μέτρου διασφάλισης, την προτεινόμενη ημερομηνία επιβολής και την αναμενόμενη διάρκεια του προτεινόμενου διμερούς μέτρου διασφάλισης.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει αμελλητί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εγγράφως, όποτε:
 - α) κινεί διμερή διαδικασία διασφάλισης σύμφωνα με το τμήμα Γ·
 - β) αποφασίζει να εφαρμόσει προσωρινό διμερές μέτρο διασφάλισης·

- γ) διαπιστώνει την ύπαρξη σοβαρής ζημίας ή κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας, ή τη σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης ή τον κίνδυνο πρόκλησης αυτής, που προκαλείται από την αύξηση των εισαγωγών, σύμφωνα με το άρθρο 5.19·
- δ) αποφασίζει να εφαρμόσει ή να παρατείνει διμερές μέτρο διασφάλισης· και
- ε) αποφασίζει να τροποποιήσει διμερές μέτρο διασφάλισης που είχε θεσπιστεί προηγουμένως.

4. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος προβεί σε κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο α), η κοινοποίηση αυτή περιλαμβάνει:

- α) αντίγραφο της δημόσιας έκδοσης της αίτησης και των παραρτημάτων της ή, στην περίπτωση ερευνών που κινούνται με πρωτοβουλία της αρμόδιας για την έρευνα αρχής, αντίγραφο των σχετικών εγγράφων που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 5.17, καθώς και ερωτηματολόγιο στο οποίο αναφέρονται λεπτομερώς τα σημεία για τα οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να παράσχουν πληροφορίες· και
- β) ακριβή περιγραφή του σχετικού εισαγόμενου αγαθού.

5. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος προβεί σε κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο β) ή γ), περιλαμβάνει αντίγραφο της δημόσιας έκδοσης της διαπίστωσής του και, κατά περίπτωση, του εγγράφου που παρέχει το τεχνικό σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η διαπίστωση.

6. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος προβεί σε κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο δ) σχετικά με την εφαρμογή ή την παράταση διμερούς μέτρου διασφάλισης, περιλαμβάνει στην εν λόγω κοινοποίηση:

- α) αντίγραφο της δημόσιας έκδοσης της απόφασής του και, κατά περίπτωση, του εγγράφου που παρέχει την τεχνική αιτιολόγηση στην οποία βασίζεται η απόφαση·
- β) αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη σοβαρής ζημίας ή κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας ή σοβαρής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής επιδείνωσης αυτής, η οποία προκαλείται από την αύξηση των εισαγωγών ενός αγαθού καταγωγής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ως αποτέλεσμα της μείωσης ή της κατάργησης τελωνειακού δασμού δυνάμει της παρούσας συμφωνίας·
- γ) ακριβή περιγραφή του αγαθού καταγωγής που υπόκειται στο διμερές μέτρο διασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων της κλάσης, της διάκρισης ή της δασμολογικής κλάσης στην οποία κατατάσσεται στο Εναρμονισμένο Σύστημα·
- δ) ακριβή περιγραφή του διμερούς μέτρου διασφάλισης που εφαρμόστηκε ή παρατάθηκε·
- ε) την αρχική ημερομηνία εφαρμογής του διμερούς μέτρου διασφάλισης, την αναμενόμενη διάρκειά του και, κατά περίπτωση, το χρονοδιάγραμμα για τη σταδιακή ελευθέρωση του μέτρου· και
- στ) σε περίπτωση παράτασης του διμερούς μέτρου διασφάλισης, στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο σχετικός εγχώριος κλάδος παραγωγής προσαρμόζεται.

7. Κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους που επηρεάζεται από τη διμερή διαδικασία διασφάλισης βάσει του τμήματος Γ, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος διεξάγει διαβουλεύσεις με το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος για την επανεξέταση κοινοποίησης που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο α) ή β).
8. Το συμβαλλόμενο μέρος που προτίθεται να εφαρμόσει ή να επεκτείνει διμερές μέτρο διασφάλισης ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και παρέχει τη δυνατότητα διεξαγωγής προηγούμενων διαβουλεύσεων για να συζητηθεί η ενδεχόμενη εφαρμογή ή παράταση. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης, το πρώτο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εφαρμόσει ή να παρατείνει το εν λόγω μέτρο.
9. Η αρμόδια για την έρευνα αρχή δημοσιεύει επίσης στην επίσημη εφημερίδα του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους, τα πορίσματά της και τα αιτιολογημένα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε όσον αφορά όλα τα σχετικά πραγματικά και νομικά ζητήματα, καθώς και την περιγραφή του εισαγόμενου αγαθού και την κατάσταση που οδήγησε στην επιβολή μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 5.10 ή 5.15, την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της κατάστασης αυτής και των αυξημένων εισαγωγών, καθώς και τη μορφή, το επίπεδο και τη διάρκεια των μέτρων.
10. Οι αρμόδιες για την έρευνα αρχές χειρίζονται τυχόν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα σε πλήρη συμμόρφωση με το άρθρο 5.21.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΜΕΤΡΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 6.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «αρμόδιες αρχές»: οι αρμόδιες αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους που αναφέρονται στο παράρτημα 6-A (Αρμόδιες αρχές)·
 - β) «μέτρο έκτακτης ανάγκης»: υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό μέτρο που εφαρμόζεται από το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής σε αγαθά του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για την αντιμετώπιση επιτακτικού προβλήματος προστασίας της ζωής ή της υγείας ανθρώπων, ζώων ή φυτών, το οποίο προκύπτει ή κινδυνεύει να προκύψει στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής· και
 - γ) «επιτροπή ΥΦΠ του ΠΟΕ»: η επιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 12 της συμφωνίας ΥΦΠ.

2. Στο παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται οι ορισμοί του παραρτήματος Α της συμφωνίας ΥΦΠ, καθώς και οι ορισμοί του Codex Alimentarius (στο εξής: Codex), του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (στο εξής: WOAH) και της Διεθνούς Σύμβασης για την προστασία των φυτών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 6 Δεκεμβρίου 1951 (στο εξής: IPPC).

ΑΡΘΡΟ 6.2

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

- α) η προστασία της ζωής και της υγείας ανθρώπων, ζώων ή φυτών στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών, με παράλληλη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ τους·
- β) η ενίσχυση και η περαιτέρω εφαρμογή της συμφωνίας ΥΦΠ·
- γ) η ενίσχυση της επικοινωνίας, της διαβούλευσης και της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως μεταξύ των αρμόδιων αρχών τους·
- δ) η διασφάλιση ότι τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που εφαρμόζουν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν δημιουργούν αδικαιολόγητα εμπόδια στο εμπόριο·

- ε) βελτίωση της συνέπειας, της βεβαιότητας και της διαφάνειας των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας κάθε συμβαλλόμενου μέρους και της εφαρμογής τους· και
- στ) ενθάρρυνση της εκπόνησης και της έγκρισης διεθνών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και ενίσχυση της εφαρμογής τους από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 6.3

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλα τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία μπορούν, άμεσα ή έμμεσα, να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

ΑΡΘΡΟ 6.4

Σχέση με τη συμφωνία ΥΦΠ

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τα μεταξύ τους δικαιώματα και τις υποχρεώσεις δυνάμει της συμφωνίας ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 6.5

Πόροι για την εφαρμογή

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος χρησιμοποιεί τους αναγκαίους πόρους για την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 6.6

Ισοδυναμία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη ότι η αναγνώριση της ισοδυναμίας των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους αποτελεί σημαντικό μέσο για τη διευκόλυνση του εμπορίου.
2. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής αναγνωρίζει τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ως ισοδύναμα με τα δικά του μέτρα εάν το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής αποδείξει αντικειμενικά στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ότι τα εν λόγω μέτρα επιτυγχάνουν το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.
3. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής έχει το δικαίωμα να προβεί στον τελικό προσδιορισμό του αν ένα μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που εφαρμόζει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής επιτυγχάνει το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας.

4. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος αξιολογεί ή καθορίζει την ισοδυναμία ενός μέτρου του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων και κατά περίπτωση:

- α) τις αποφάσεις της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ·
- β) τις εργασίες των σχετικών διεθνών οργανισμών·
- γ) τυχόν γνώσεις και προηγούμενη πείρα που έχει στον τομέα του εμπορίου με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος· και
- δ) πληροφορίες που έχει παράσχει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος βασίζει την εκτίμηση, τον προσδιορισμό και τη διατήρηση της ισοδυναμίας σε πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις των σχετικών διεθνών οργανισμών τυποποίησης ή, κατά περίπτωση, σε εκτίμηση κινδύνου.

6. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ξεκινά αμέσως την εκτίμηση για να προσδιορίσει την ισοδυναμία, εάν λάβει αίτημα για εκτίμηση ισοδυναμίας από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο υποστηρίζεται από τις απαιτούμενες πληροφορίες.

7. Όταν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ολοκληρώσει την εκτίμηση ισοδυναμίας, κοινοποιεί αμέσως την απόφασή του στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

8. Όταν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής αποφασίσει ότι αναγνωρίζει το μέτρο του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ως ισοδύναμο, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής κινεί αμέσως τα αναγκαία νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα για την εφαρμογή της αναγνώρισης.
9. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.16, εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος προτίθεται να θεσπίσει, να τροποποιήσει ή να καταργήσει μέτρο που υπόκειται σε προσδιορισμό ισοδυναμίας που επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος:
- α) κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος την πρόθεσή του σε κατάλληλο πρώιμο στάδιο, κατά το οποίο μπορούν να ληφθούν υπόψη τυχόν παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος·
 - β) παρέχει, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, πληροφορίες και το σκεπτικό σχετικά με τις σχεδιαζόμενες αλλαγές του.
10. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διατηρεί την αναγνώριση ισοδυναμίας του για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το μέτρο, το οποίο αποτελεί αντικείμενο της σκοπούμενης αλλαγής, παραμένει σε ισχύ.
11. Τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν τις σχεδιαζόμενες τροποποιήσεις που κοινοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 9 στοιχείο α) κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής επανεξετάζει κάθε πληροφορία που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 9 στοιχείο β) χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

12. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεσπίσει, τροποποιήσει ή καταργήσει μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που υπόκειται σε προσδιορισμό ισοδυναμίας από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διατηρεί την αναγνώριση ισοδυναμίας του, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής σχετικά με το προϊόν εξακολουθούν να επιτυγχάνουν το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής. Κατόπιν αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν αμέσως τον προσδιορισμό που λαμβάνει το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 6.7

Εκτίμηση κινδύνου

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα αντίστοιχα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας τους βασίζονται σε επιστημονικές αρχές και συμμορφώνονται με τα σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι ένα συγκεκριμένο μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που έχει θεσπίσει ή διατηρεί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος περιορίζει ή έχει τη δυνατότητα να περιορίσει τις εξαγωγές του και το εν λόγω μέτρο δεν βασίζεται σε σχετικό διεθνές πρότυπο, κατευθυντήρια γραμμή ή σύσταση, ή δεν υπάρχει σχετικό πρότυπο, κατευθυντήρια γραμμή ή σύσταση, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει πληροφορίες από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα παρέχει στο αιτούν συμβαλλόμενο μέρος επεξήγηση των λόγων και των σχετικών πληροφοριών που αφορούν το εν λόγω μέτρο.

3. Εάν τα σχετικά επιστημονικά τεκμήρια είναι ανεπαρκή, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να λαμβάνει προσωρινά μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας με βάση τις διαθέσιμες συναφείς πληροφορίες, μεταξύ άλλων από τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να αποκτήσει τις αναγκαίες πρόσθετες πληροφορίες, ώστε να προβούν σε περισσότερο αντικειμενική εκτίμηση κινδύνου και να επανεξετάσει αναλόγως το μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας εντός εύλογης προθεσμίας.

4. Με δεδομένο ότι αναγνωρίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος:

- α) να καθορίζει το επίπεδο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που κρίνει ενδεδειγμένο σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμφωνίας ΥΦΠ·
- β) να θεσπίζει ή να διατηρεί διαδικασία έγκρισης που απαιτεί τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου προτού το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος χορηγήσει σε προϊόν πρόσβαση στην αγορά του· ή
- γ) να θεσπίζει ή να διατηρεί προληπτικά μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7 της συμφωνίας ΥΦΠ.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του δεν εισάγουν αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όταν επικρατούν πανομοιότυπες ή παρόμοιες συνθήκες. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν εφαρμόζουν μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας κατά τρόπον ώστε να αποτελούν συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

6. Το συμβαλλόμενο μέρος που διενεργεί εκτίμηση κινδύνου:
- α) λαμβάνει υπόψη τη σχετική καθοδήγηση της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ και τα διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις·
 - β) εξετάζει επιλογές διαχείρισης κινδύνου που δεν περιορίζουν το εμπόριο περισσότερο απ' ό,τι απαιτείται για την επίτευξη του επιπέδου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που έχει προσδιορίσει ως ενδεδειγμένο σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της συμφωνίας ΥΦΠ, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική και οικονομική σκοπιμότητα· και
 - γ) λαμβάνει υπόψη τον στόχο της ελαχιστοποίησης των αρνητικών επιπτώσεων στο εμπόριο κατά τον προσδιορισμό του ενδεδειγμένου επιπέδου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 της συμφωνίας ΥΦΠ, και εφαρμόζει μια επιλογή διαχείρισης κινδύνου που δεν περιορίζει περισσότερο το εμπόριο απ' ό,τι απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική και οικονομική σκοπιμότητα.
7. Κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής για την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την ειδική εκτίμηση κινδύνου σχετικά με αίτημα πρόσβασης στην αγορά του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, καθώς και για κάθε καθυστέρηση που ενδέχεται να προκύψει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

8. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.16, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν διακόπτει την εισαγωγή προϊόντος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους αποκλειστικά και μόνο για τον λόγο ότι το συμβαλλόμενο μέρος διενεργεί επανεξέταση των μέτρων υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του, εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής επέτρεψε την εισαγωγή του εν λόγω προϊόντος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους κατά τον χρόνο έναρξης της επανεξέτασης.

ΑΡΘΡΟ 6.8

Προσαρμογή στις περιφερειακές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους περιοχών και των περιοχών με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών ή νόσων

Γενικά

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η προσαρμογή των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας στις περιφερειακές συνθήκες επιβλαβών οργανισμών ή νόσων αποτελεί σημαντικό μέσο για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ζώων και των φυτών, καθώς και για τη διευκόλυνση του εμπορίου.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους περιοχών και των περιοχών με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών ή νόσων. Ο καθορισμός τέτοιου είδους περιοχών βασίζεται σε παράγοντες όπως η γεωγραφική θέση, τα οικοσυστήματα, η επιδημιολογική επιτήρηση και η αποτελεσματικότητα των υγειονομικών ή φυτοϋγειονομικών ελέγχων.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής το οποίο υποστηρίζει ότι περιοχές των εδαφών του αποτελούν περιοχές απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους ή περιοχές με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών ή νόσων, παρέχει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να αποδείξει αντικειμενικά στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ότι τέτοιου είδους περιοχές αποτελούν, και κατά πάσα πιθανότητα θα παραμείνουν, περιοχές απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους ή περιοχές με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών ή νόσων, αντιστοίχως. Για τον σκοπό αυτόν, το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής παρέχει στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, εύλογη πρόσβαση στις επιθεωρήσεις, στις δοκιμές και σε άλλες σχετικές διαδικασίες.
4. Κατά τον προσδιορισμό των περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 με αποφάσεις περιφερειοποίησης, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη τη σχετική καθοδήγηση της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ και βασίζονται τα μέτρα τους σε διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις ή, σε περίπτωση που αυτά δεν επιτυγχάνουν το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους, σε εκτίμηση κινδύνου κατάλληλη για τις περιστάσεις.
5. Για τον προσδιορισμό των περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής λαμβάνει υπόψη κάθε σχετική πληροφορία και προηγούμενη πείρα των αρχών του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.
6. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να αποφασίσει ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ταχεία διαδικασία για την αξιολόγηση αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής για την αναγνώριση απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους περιοχών ή περιοχών με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών ή νόσων.
7. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής δεν συμφωνεί με τον προσδιορισμό του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει αιτιολόγηση στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής.

8. Κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής παρέχει πλήρη εξήγηση και συμπληρωματικά στοιχεία για τους ορισμούς και τις αποφάσεις που καλύπτονται από το παρόν άρθρο. Κατά τη διάρκεια των εν λόγω διαδικασιών, τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να αποφύγουν περιττές διαταραχές στο εμπόριο.

Ζώα, ζωικά προϊόντα και ζωικά υποπροϊόντα

9. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την αρχή οριοθέτησης των ζωνών, την οποία συμφωνούν να εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν επίσης την επίσημη κατάσταση υγείας των ζώων, όπως καθορίζεται από τον WOH.Α.

10. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής θεμελιώνει συνήθως την απόφασή του σχετικά με τον καθορισμό της κατάστασης της υγείας των ζώων ή των φυτών του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής στα αποδεικτικά στοιχεία που του παρέχει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, σύμφωνα με τη συμφωνία ΥΦΠ, τον κώδικα υγείας χερσαίων ζώων του WOH.Α και τον κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του WOH.Α.

11. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής αξιολογεί κάθε συμπληρωματική πληροφορία που λαμβάνει από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και κανονικά εντός 90 ημερών από την παραλαβή της. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια επιτόπιας επιθεώρησης στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής και διενεργεί κάθε επιθεώρηση σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 6.11 και εντός 90 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος επιθεώρησης από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

12. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια της διαίρεσης σε τμήματα και συνεργάζονται για το θέμα αυτό.

13. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τις έννοιες των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχών, των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς τόπων παραγωγής και των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεων παραγωγής, καθώς και των περιοχών με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών, ως μέσα προστασίας της ζωής ή της υγείας των φυτών και διευκόλυνσης του εμπορίου, όπως ορίζεται στα σχετικά διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα της IPPC (στο εξής: ΔΠΦΜ), τα οποία συμφωνούν να εφαρμόζουν στα αγαθά που αποτελούν αντικείμενο εμπορίου μεταξύ τους.

14. Κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, κατά τη θέσπιση ή τη διατήρηση μέτρων φυτοϋγειονομικής προστασίας, λαμβάνει υπόψη τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές, τους απαλλαγμένους από επιβλαβείς οργανισμούς τόπους παραγωγής, τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεις παραγωγής, καθώς και τις περιοχές με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών που έχουν καθοριστεί από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις.

15. Το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής προσδιορίζει τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές, τους απαλλαγμένους από επιβλαβείς οργανισμούς τόπους παραγωγής, τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεις παραγωγής και τις περιοχές με χαμηλό επιπολασμό επιβλαβών οργανισμών και παρέχει τις πληροφορίες αυτές στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Κατόπιν αιτήματος, το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής παρέχει πλήρεις εξηγήσεις και συμπληρωματικά στοιχεία σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΦΜ ή με άλλον τρόπο, ανάλογα με την περίπτωση.

16. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.16, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής βασίζει, καταρχήν, τον προσδιορισμό της κατάστασης υγείας των φυτών του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ή τμημάτων του στις πληροφορίες που παρέχει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής με βάση τη συμφωνία ΥΦΠ και τα σχετικά ΔΠΦΜ.

17. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής αξιολογεί κάθε συμπληρωματική πληροφορία που λαμβάνει από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και κανονικά εντός 90 ημερών από την παραλαβή της. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια επιτόπιας επιθεώρησης στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής και διενεργεί κάθε επιθεώρηση σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 6.11 και εντός 6 μηνών από την παραλαβή του αιτήματος επιθεώρησης από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Όταν συμφωνούν για διαφορετική περίοδο, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη τη βιολογία του επιβλαβούς οργανισμού και της σχετικής καλλιέργειας.

ΑΡΘΡΟ 6.9

Διαφάνεια

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας τους σε συνεχή βάση, καθώς και την αξία της παροχής στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος της δυνατότητας να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας.
2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει υπόψη τη σχετική καθοδήγηση της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ, καθώς και τα διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις.

3. Εκτός εάν ανακύπτουν ή υπάρχει κίνδυνος να ανακύψουν επιτακτικά προβλήματα προστασίας της ζωής ή της υγείας ανθρώπων, ζώων ή φυτών, ή εάν το μέτρο έχει χαρακτήρα που διευκολύνει το εμπόριο, ένα συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί ένα προτεινόμενο μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και παρέχει κανονικά στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος προθεσμία τουλάχιστον 60 ημερών από την κοινοποίηση για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων. Εάν είναι εφικτό και σκόπιμο, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος παρέχει περισσότερες από 60 ημέρες για την υποβολή παρατηρήσεων και εξετάζει κάθε εύλογο αίτημα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για παράταση της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων. Κατόπιν αιτήματος, το συμβαλλόμενο μέρος απαντά δεόντως στις γραπτές παρατηρήσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη:

- α) επιδιώκουν τη διαφάνεια όσον αφορά τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που εφαρμόζονται στο εμπόριο·
- β) ενισχύουν την αμοιβαία κατανόηση των μέτρων υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας κάθε συμβαλλόμενου μέρους και της εφαρμογής τους· και
- γ) ανταλλάσσουν πληροφορίες για θέματα που σχετίζονται με την εκπόνηση και την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας με σκοπό την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεών τους στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και κατά κανόνα εντός 15 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος, παρέχει πληροφορίες σχετικά με:

- α) τις απαιτήσεις εισαγωγής που ισχύουν για την εισαγωγή συγκεκριμένων προϊόντων· και
- β) την πρόοδο όσον αφορά τη διεκπεραίωση της αίτησης για την έγκριση συγκεκριμένων προϊόντων.

6. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχείο γ) και στην παράγραφο 5 θεωρείται ότι παρέχονται εάν έχουν καταστεί διαθέσιμες μέσω κοινοποίησης στον ΠΟΕ σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες και τις διαδικασίες ή εάν οι πληροφορίες διατίθενται δωρεάν σε δημόσια προσβάσιμο επίσημο ιστότοπο του συμβαλλόμενου μέρους.

7. Κατόπιν αιτήματος, ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τις σχετικές πληροφορίες τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος εξέτασε με σκοπό την εκπόνηση του προτεινόμενου μέτρου, κατά περίπτωση και στον βαθμό που το επιτρέπουν οι απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και προστασίας της ιδιωτικότητας του συμβαλλόμενου μέρους που παρέχει τις πληροφορίες.

8. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να συζητήσουν, εάν κρίνεται σκόπιμο και εφικτό, σχετικά με τυχόν εμπορικά προβλήματα σε σχέση με προτεινόμενο μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας και σχετικά με τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών, σημαντικά λιγότερο περιοριστικών για το εμπόριο προσεγγίσεων όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του εν λόγω μέτρου.

9. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει, κατά προτίμηση με ηλεκτρονικά μέσα, ανακοινώσεις μέτρων υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας σε επίσημη εφημερίδα ή σε ιστότοπο.

10. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι το κείμενο ή η ανακοίνωση ενός μέτρου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας προσδιορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος του μέτρου και τη νομική βάση του.

11. Το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής εγκαίρως και με κατάλληλο τρόπο για:

- α) σημαντικό υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό κίνδυνο που συνδέεται με το τρέχον εμπόριο·
- β) επείγουσες καταστάσεις όπου η αλλαγή στην κατάσταση υγείας ζώων ή φυτών στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής μπορεί να επηρεάσει το τρέχον εμπόριο·
- γ) σημαντικές αλλαγές στην κατάσταση όσον αφορά επιβλαβείς οργανισμούς ή νόσους, όπως η παρουσία και η εξέλιξη επιβλαβών οργανισμών ή νόσων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των αποφάσεων περιφερειοποίησης·
- δ) σημαντικές αλλαγές στην ασφάλεια των τροφίμων, στη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών ή νόσων, στις πολιτικές ή πρακτικές ελέγχου ή εξάλειψης που μπορεί να επηρεάσουν το τρέχον εμπόριο.

12. Εάν είναι εφικτό και σκόπιμο, ένα συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να προβλέπει περίοδο άνω των έξι μηνών μεταξύ της ημερομηνίας δημοσίευσης ενός μέτρου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του μέτρου, εκτός εάν το μέτρο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση επιτακτικού προβλήματος προστασίας της ζωής ή της υγείας ανθρώπων, ζώων ή φυτών ή το μέτρο έχει χαρακτήρα που διευκολύνει το εμπόριο.

13. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος, πληροφορίες για όλα τα μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας που σχετίζονται με την εισαγωγή ενός προϊόντος στο έδαφός του.

Διευκόλυνση του εμπορίου

Διαδικασίες έγκρισης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει το δικαίωμα να εκπονεί και να εφαρμόζει διαδικασίες έγκρισης για να διασφαλίζει την εκπλήρωση του ενδεδειγμένου επιπέδου υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, με παράλληλα ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο εμπόριο.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι όλες οι διαδικασίες υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής έγκρισης που επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών:
 - α) αναλαμβάνονται και ολοκληρώνονται χωρίς άσκοπη καθυστέρηση· και
 - β) δεν διενεργούνται κατά τρόπο που θα συνιστούσε αυθαίρετη ή αδικαιολόγητη διάκριση σε βάρος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να διασφαλίζει ότι τα προϊόντα που εξάγονται σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος ανταποκρίνονται στο ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής. Για τον σκοπό αυτόν, το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλα μέτρα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση επιτόπιων επιθεωρήσεων βάσει κινδύνου. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να απαιτήσει από την αντίστοιχη αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής να αποδείξει αντικειμενικά, κατά τρόπο ικανοποιητικό για το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, ότι οι απαιτήσεις εισαγωγής πληρούνται.

4. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής απαιτεί την έγκριση ενός προϊόντος πριν από την εισαγωγή, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, καθιστά αμέσως διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές διαδικασίες εισαγωγής. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διασφαλίζει ειδικότερα ότι:

- α) το σύνηθες διάστημα διεκπεραίωσης κάθε διαδικασίας δημοσιεύεται ή το προβλεπόμενο διάστημα διεκπεραίωσης κοινοποιείται κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής·
- β) η αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, όταν λαμβάνει αίτηση, εξετάζει αμέσως την πληρότητα των εγγράφων και ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής με ακριβή και πλήρη τρόπο για όλα τα στοιχεία που λείπουν·
- γ) η αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής διαβιβάζει, το συντομότερο δυνατόν, τα αποτελέσματα της διαδικασίας με ακριβή και πλήρη τρόπο στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, ώστε να ληφθούν διορθωτικά μέτρα, εάν είναι αναγκαίο·
- δ) η αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής συνεχίζει, ακόμα και αν από την αίτηση λείπουν στοιχεία, τη διαδικασία στο μέτρο του δυνατού, εάν το ζητήσει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής·
- ε) η αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, κατόπιν αιτήματος, για το στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολόγησης τυχόν καθυστέρησης.

5. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ζητήσει εκτίμηση κινδύνου για τη διαδικασία έγκρισης, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, υπό κανονικές συνθήκες, και κανονικά εντός ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξαγωγή του προϊόντος, καθιστά διαθέσιμη την εν λόγω εκτίμηση κινδύνου.
6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να εφαρμόζει εύλογα χρονοδιαγράμματα για όλα τα στάδια των διαδικασιών έγκρισής του και ξεκινά αμέσως τις εν λόγω διαδικασίες μετά την παραλαβή της αίτησης από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αποφεύγει τις περιττές αλληλοεπικαλύψεις και τη διοικητική επιβάρυνση όσον αφορά:
- α) κάθε τεκμηρίωση, πληροφορία ή ενέργεια που απαιτεί από τον αιτούντα στο πλαίσιο των διαδικασιών έγκρισής του· και
 - β) κάθε πληροφορία που αξιολογεί το συμβαλλόμενο μέρος στο πλαίσιο των διαδικασιών έγκρισης.
8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καθιστά άμεσα διαθέσιμες τυχόν αλλαγές στις απαιτούμενες διαδικασίες έγκρισής του ή στις σχετικές απαιτήσεις του. Εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με το επίπεδο προστασίας του, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει μεταβατική περίοδο μεταξύ της δημοσίευσης τυχόν αλλαγών στις οικείες διαδικασίες έγκρισης ή στις σχετικές απαιτήσεις του και της έναρξης ισχύος τους, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος να εξοικειωθεί και να προσαρμοστεί στις εν λόγω αλλαγές. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να διεκπεραιώνει τις εκκρεμούσες αιτήσεις και να αποφεύγει την παράταση της διαδικασίας έγκρισης για τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν πριν από τη δημοσίευση των αλλαγών. Εάν η αλλαγή των διαδικασιών έγκρισης μειώνει τις επιβαρύνσεις, η έναρξη ισχύος πρέπει να μην καθυστερεί άσκοπα.

9. Κατόπιν αιτήματος, ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει εγκαίρως στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος πληροφορίες σχετικά με το στάδιο της διαδικασίας έγκρισης.

Ειδικοί φυτοϋγειονομικοί όροι

10. Σύμφωνα με τα εφαρμοστέα πρότυπα που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο της IPPC, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των επιβλαβών οργανισμών, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν προγράμματα επιτήρησης, εξάλειψης και περιορισμού καθώς και τα αποτελέσματά τους, προκειμένου να υποστηρίζεται η κατηγοριοποίηση των επιβλαβών οργανισμών και να δικαιολογούνται φυτοϋγειονομικά μέτρα εισαγωγής.

11. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να καταρτίζει και να επικαιροποιεί κατάλογο ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών για τα προϊόντα για τα οποία υφίστανται ζητήματα φυτοϋγειονομικού χαρακτήρα. Ο κατάλογος περιλαμβάνει:

- α) τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας που δεν υπάρχουν σε κανένα τμήμα του εδάφους του·
- β) τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας που υπάρχουν αλλά δεν είναι ευρέως διαδεδομένοι και τελούν υπό επίσημο έλεγχο· και
- γ) τους ρυθμιζόμενους επιβλαβείς οργανισμούς μη καραντίνας.

12. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος περιορίζει τις απαιτήσεις εισαγωγής φυτών ή φυτικών προϊόντων για τα οποία υπάρχει φυτοϋγειονομικό ζήτημα σε μέτρα που εξασφαλίζουν την απουσία ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών. Οι εν λόγω απαιτήσεις εισαγωγής εφαρμόζονται σε ολόκληρο το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών συνθηκών.

13. Οι αποστολές προϊόντων για τα οποία ισχύουν μέτρα φυτοϋγειονομικής προστασίας γίνονται δεκτές με βάση επαρκείς εγγυήσεις που παρέχονται από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής χωρίς προγράμματα προεκτελωνισμού. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί, βάσει συστημικής προσέγγισης, να αναθέτει τις σχετικές δραστηριότητες για το εμπόριο προϊόντων στην αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.

14. Τα συμβαλλόμενα μέρη θεσπίζουν μόνο μέτρα φυτοϋγειονομικής προστασίας που δικαιολογούνται από τεχνική άποψη, συνάδουν με τον σχετικό κίνδυνο από επιβλαβείς οργανισμούς και αντιπροσωπεύουν τα λιγότερο περιοριστικά μέτρα που είναι διαθέσιμα.

15. Για την εφαρμογή των παραγράφων 10 έως 14, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη τα σχετικά ΔΠΦΜ.

Ειδικές υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις εισαγωγής

16. Εάν υπάρχουν διαθέσιμα διάφορα μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας για την επίτευξη του ενδεδειγμένου επιπέδου προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, τα συμβαλλόμενα μέρη, κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, διεξάγουν τεχνικό διάλογο με σκοπό την αποφυγή περιττών διαταραχών του εμπορίου και την επιλογή της πλέον εφαρμόσιμης λύσης.

Έλεγχοι

1. Για να διαπιστωθεί η ικανότητα του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής να παρέχει τις απαιτούμενες διαβεβαιώσεις και να συμμορφώνεται με τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής έχει το δικαίωμα να ελέγχει, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, τις αρμόδιες αρχές και τα συνδεδεμένα ή καθορισμένα συστήματα επιθεώρησης του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.
2. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να αποφασίσει ότι είναι αναγκαία η διενέργεια ελέγχου ως ένα από τα μέσα αξιολόγησης των επίσημων συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής. Ο εν λόγω έλεγχος ακολουθεί προσέγγιση βάσει συστημάτων, η οποία βασίζεται στην εξέταση δείγματος διαδικασιών, εγγράφων ή αρχείων του συστήματος και, όπου απαιτείται, σε επιτόπιες επιθεωρήσεις των εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου.
3. Οι έλεγχοι επικεντρώνονται κυρίως στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των επίσημων συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης, καθώς και της ικανότητας του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής να συμμορφώνεται με τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις εισαγωγής και τα σχετικά μέτρα ελέγχου, παρά στην αξιολόγηση συγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων, προκειμένου να προσδιορίζεται η ικανότητα των αρμόδιων αρχών του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής να έχουν και να διατηρούν τον έλεγχο και να παρέχουν τις απαιτούμενες διαβεβαιώσεις στη χώρα εισαγωγής.

4. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής λαμβάνει υπόψη τη σχετική καθοδήγηση της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ και ενεργεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις.

5. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής καθορίζει τον χαρακτήρα και τη συχνότητα των ελέγχων, λαμβάνοντας υπόψη τους εγγενείς κινδύνους του προϊόντος, το ιστορικό προηγούμενων ελέγχων εισαγωγών και άλλες διαθέσιμες πληροφορίες, όπως έλεγχοι και επιθεωρήσεις που διενεργούνται από την αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να μειώσει τη συχνότητα και τον αριθμό των ελέγχων. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να διενεργηθεί έλεγχος ως ένα από τα μέσα αξιολόγησης των επίσημων συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, καθώς και της ικανότητας του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής να συμμορφώνεται με τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις εισαγωγής και τα σχετικά μέτρα ελέγχου, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) για την πρώτη αίτηση εξαγωγής συγκεκριμένου προϊόντος, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διενεργεί έλεγχο σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· και

β) για κάθε μεταγενέστερη αίτηση εξαγωγής για το ίδιο προϊόν, με στόχο τη συντόμευση του χρόνου της διαδικασίας έγκρισης, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διενεργεί έλεγχο στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διενεργήσει έλεγχο, παρέχει εξηγήσεις στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής.

7. Πριν από τον έλεγχο, οι αρμόδιες αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής και του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής συζητούν και καθορίζουν σε σχέδιο ελέγχου:

- α) το σκεπτικό, τους στόχους και το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου·
- β) τα κριτήρια ή τις απαιτήσεις βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής·
- γ) τη διαδρομή και τις διαδικασίες διενέργειας του ελέγχου.

Εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής υποβάλλει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής σχέδιο ελέγχου τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από την έναρξη του ελέγχου.

8. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει γραπτώς στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου μέσω έκθεσης ελέγχου στην οποία παρατίθενται πορίσματα, συμπεράσματα και συστάσεις.

9. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει το σχέδιο της έκθεσης ελέγχου στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, κατά κανόνα εντός 30 ημερών από την ολοκλήρωση του ελέγχου.

10. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τα πορίσματα του ελέγχου. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές πριν από την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη λήψη μέτρων. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής υποβάλλει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής τελική γραπτή έκθεση, κατά κανόνα εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής αυτών των παρατηρήσεων.

11. Το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής ενημερώνει το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής για τυχόν διορθωτικά μέτρα που λαμβάνει με βάση τα πορίσματα και τα συμπεράσματα του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.
12. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται διαδικασίες για την αποτροπή της κοινολόγησης πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια ελέγχου των αρμόδιων αρχών του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών για την αφαίρεση τυχόν πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα από την τελική έκθεση ελέγχου πριν από τη δημοσιοποίηση της εν λόγω έκθεσης.
13. Τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των ελέγχων είναι αναλογικά προς τους κινδύνους που εντοπίζονται και δεν περιορίζουν περισσότερο το εμπόριο απ' ό,τι απαιτείται για την επίτευξη του ενδεδειγμένου επιπέδου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής. Εάν ζητηθεί, πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις σχετικά με την κατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 6.19. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξετάζουν κάθε πληροφορία που παρέχεται μέσω των εν λόγω διαβουλεύσεων.
14. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καλύπτει τις δαπάνες του οι οποίες συνδέονται με τον έλεγχο.

ΑΡΘΡΟ 6.12

Έλεγχοι εισαγωγής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι εισαγωγής διενεργούνται βάσει κινδύνου και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και εφαρμόζονται με αναλογικό τρόπο και χωρίς διακρίσεις.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα προϊόντα που εξάγονται σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος ανταποκρίνονται στις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θέτει στη διάθεση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, κατόπιν αιτήματος, πληροφορίες σχετικές με τις οικείες διαδικασίες εισαγωγής, συμπεριλαμβανομένων της συχνότητας των ελέγχων εισαγωγής όσον αφορά τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας και των παραγόντων που θεωρεί ότι καθορίζουν τους κινδύνους που συνδέονται με τις εισαγωγές.
4. Εάν από τον έλεγχο εισαγωγής προκύψει ότι ένα προϊόν δεν συμμορφώνεται με τις σχετικές απαιτήσεις εισαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής:
- α) βασίζει το μέτρο του σε εκτίμηση του σχετικού κινδύνου και εξασφαλίζει ότι το μέτρο αυτό δεν περιορίζει το εμπόριο περισσότερο απ' ό,τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη του ενδεδειγμένου επιπέδου υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του·
 - β) ενημερώνει τον εισαγωγέα ή τον εκπρόσωπό του για τους λόγους της μη συμμόρφωσης, τη νομική βάση για το μέτρο και, κατά περίπτωση, τον τόπο διάθεσης της εν λόγω αποστολής· και
 - γ) παρέχει στον εισαγωγέα ή στον εκπρόσωπό του τη δυνατότητα να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες που θα διευκολύνουν το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος στη λήψη απόφασης.

5. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαγορεύει ή περιορίζει την εισαγωγή ενός αγαθού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους λόγω αρνητικού αποτελέσματος του ελέγχου εισαγωγής, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει γραπτώς, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, εάν ζητηθεί από την αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής ή τον υπεύθυνο για την αποστολή φορέα, μέσω των συνηθισμένων διαύλων, τον λόγο της απαγόρευσης ή του περιορισμού, τη νομική βάση ή την έγκριση για τη λήψη του μέτρου και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τον τόπο διάθεσης της εν λόγω αποστολής²².

6. Εάν η απορριφθείσα αποστολή συνοδεύεται από υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ενημερώνει την αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής και παρέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων της νομικής βάσης για το μέτρο, λεπτομερή εργαστηριακά αποτελέσματα και μεθόδους. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής τηρεί τα έγγραφα σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή σχετικά με την ταυτοποίηση, τη συλλογή, τη δειγματοληψία, τη μεταφορά και την αποθήκευση του δείγματος δοκιμής και των αναλυτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στο δείγμα δοκιμής. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής ενημερώνει επίσης τον εισαγωγέα ή τον εκπρόσωπό του σχετικά με τη διάθεση της εν λόγω αποστολής. Στην περίπτωση εντοπισμού επιβλαβών οργανισμών, η κοινοποίηση αναφέρει τον επιβλαβή οργανισμό σε επίπεδο είδους, όταν αυτό είναι εφικτό.

7. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διαπιστώσει ότι υπάρχει σημαντικό, διαρκές ή επαναλαμβανόμενο φαινόμενο μη συμμόρφωσης με μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής κοινοποιεί στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής τη μη συμμόρφωση.

²² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής να διαθέσει αποστολή η οποία διαπιστώνεται ότι περιέχει μολυσματικό παθογόνο παράγοντα ή επιβλαβή οργανισμό που μπορεί, εάν δεν αναληφθεί επείγουσα δράση, να εξαπλωθεί και να προκαλέσει ζημία στη ζωή ή στην υγεία ανθρώπων, ζώων ή φυτών στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.

8. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 6, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής, κατόπιν αιτήματος, διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με αγαθά από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής για τα οποία διαπιστώθηκε ότι δεν συμμορφώνονται με μέτρο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.

9. Τυχόν τέλη που επιβάλλονται σε σχέση με οποιαδήποτε διαδικασία για τον έλεγχο και τη διασφάλιση της τήρησης των μέτρων υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας δεν υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος της υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 6.13

Πιστοποίηση

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό για την εισαγωγή αγαθού, το εν λόγω πιστοποιητικό βασίζεται στα διεθνή πρότυπα του Codex, της IPPC και του WOH.Α.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα πιστοποιητικά του, συμπεριλαμβανομένων τυχόν βεβαιώσεων, καταρτίζονται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται η επιβολή περιττών επιβαρύνσεων στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής παρέχει πάραυτα στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος, πληροφορίες σχετικά με τα πιστοποιητικά που απαιτούνται για συγκεκριμένο προϊόν.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους για την εκπόνηση υποδειγμάτων πιστοποιητικών με σκοπό τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις αντίστοιχες αγορές τους.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την εφαρμογή της ηλεκτρονικής πιστοποίησης και άλλων τεχνολογιών με σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αποδέχεται την ανταλλαγή πρωτότυπων πιστοποιητικών είτε μέσω συστήματος που στηρίζεται στη χρήση εντύπων ή μέσω ασφαλούς μεθόδου ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων που παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις πιστοποίησης. Το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής μπορεί να παρέχει ηλεκτρονικές επίσημες πιστοποιήσεις, εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής έχει κρίνει ότι παρέχονται ισοδύναμες εγγυήσεις όσον αφορά την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ψηφιακής υπογραφής και της εγγύησης γνησιότητας του εγγράφου.

ΑΡΘΡΟ 6.14

Εφαρμογή μέτρων ΥΦΠ

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.8, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει τα μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
2. Για την αποφυγή αυθαίρετων ή αδικαιολόγητων διακρίσεων, ισχύουν οι ίδιες απαιτήσεις εισαγωγής στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής, όπου υπάρχουν πανομοιότυπες ή παρόμοιες υγειονομικές ή φυτοϋγειονομικές συνθήκες.

3. Για την πρώτη αίτηση εξαγωγής συγκεκριμένου προϊόντος, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής κινεί αμέσως τη διαδικασία έγκρισης για αίτηση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή, ανάλογα με την περίπτωση, ενός κράτους μέλους ή ομάδας κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαδικασία έγκρισης ακολουθεί τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 6.10 και, σε περίπτωση αίτησης ομάδας κρατών μελών όπου υπάρχουν πανομοιότυποι ή παρόμοιοι υγειονομικοί ή φυτοϋγειονομικοί όροι, δεν διαρκεί περισσότερο απ' ό,τι για την αίτηση ενός κράτους μέλους.

4. Για μεταγενέστερη αίτηση εξαγωγής που αφορά το ίδιο προϊόν, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής εγκρίνει την αίτηση το αργότερο έξι μήνες από την παραλαβή της αίτησης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο και λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής, όπως πληροφορίες σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο και προηγούμενες εκθέσεις ελέγχου.

ΑΡΘΡΟ 6.15

Εξάλειψη των περιττών μέτρων ελέγχου

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής είναι υπεύθυνο να εξασφαλίζει ότι οι εγκαταστάσεις, οι μονάδες και τα προϊόντα που είναι επιλέξιμα για εξαγωγές πληρούν τις ισχύουσες υγειονομικές απαιτήσεις του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής.

2. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής τηρεί κατάλογο των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων για την εισαγωγή συγκεκριμένου αγαθού, εγκρίνει, κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής συνοδευόμενου από τις κατάλληλες εγγυήσεις, εγκατάσταση ή μονάδα που βρίσκεται στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής χωρίς προηγούμενη επιθεώρησή της, υπό τους ακόλουθους όρους και διαδικασίες:

- α) το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής έχει εγκρίνει την εισαγωγή του αγαθού βάσει αξιολόγησης του συστήματος ελέγχου των όρων υγείας των ζώων και ασφάλειας των τροφίμων που εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής·
- β) η οικεία εγκατάσταση ή μονάδα έχει εγκριθεί από την αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής·
- γ) η αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής έχει την εξουσία να αναστείλει την ισχύ ή να ανακαλέσει την έγκριση της εν λόγω εγκατάστασης ή της μονάδας· και
- δ) το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής έχει παράσχει τις σχετικές πληροφορίες που ζητήθηκαν από το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις ή τις μονάδες στον κατάλογο των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων κατά κανόνα εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής. Ο κατάλογος δημοσιοποιείται.

4. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής έχει το δικαίωμα να ελέγχει το σύστημα ελέγχου του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής μετά την έγκριση εξαγωγής. Οι εν λόγω έλεγχοι μπορεί να περιλαμβάνουν επιτόπια επιθεώρηση αντιπροσωπευτικού αριθμού εγκαταστάσεων ή μονάδων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων, ή εκείνων που έχουν ζητηθεί για έγκριση από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής διαπιστώσει, ως αποτέλεσμα του ελέγχου, σοβαρές επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να αναστείλει την αναγνώριση του συστήματος ελέγχου της αρμόδιας αρχής του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να αρνηθεί την έγκριση εγκαταστάσεων ή μονάδων που θεωρείται ότι δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του. Στην περίπτωση αυτήν, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής κοινοποιεί στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής την άρνηση έγκρισης εγκαταστάσεων ή μονάδων και αιτιολογεί την εν λόγω άρνηση.

6. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να διενεργεί ελέγχους σύμφωνα με το άρθρο 6.11 στο πλαίσιο της διαδικασίας έγκρισης. Οι εν λόγω έλεγχοι περιορίζονται στη δομή, στην οργάνωση και στις αρμοδιότητες της αρμόδιας αρχής που είναι υπεύθυνη για την έγκριση της εγκατάστασης ή της μονάδας και τις υγειονομικές εγγυήσεις όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του συμβαλλόμενου μέρους εισαγωγής. Οι εν λόγω έλεγχοι μπορούν να περιλαμβάνουν επιτόπια επιθεώρηση αντιπροσωπευτικού αριθμού εγκαταστάσεων ή μονάδων που αναφέρονται ως εγκεκριμένες εγκαταστάσεις ή μονάδες ή για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση έγκρισης από το συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής.

7. Με βάση τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων, το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί να τροποποιήσει τον κατάλογο των εγκαταστάσεων ή μονάδων.

8. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που αφορούν φυτά και φυτικά προϊόντα.

Μέτρα έκτακτης ανάγκης

1. Το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής μπορεί, για σοβαρούς λόγους, να θεσπίζει προσωρινά τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας ανθρώπων, ζώων ή φυτών.
2. Το συμβαλλόμενο μέρος που θεσπίζει μέτρο έκτακτης ανάγκης κοινοποιεί αμέσως το εν λόγω μέτρο γραπτώς στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Το συμβαλλόμενο μέρος που έχει θεσπίσει μέτρο έκτακτης ανάγκης λαμβάνει υπόψη του κάθε πληροφορία που παρέχει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.
3. Μετά τη θέσπιση μέτρου έκτακτης ανάγκης, το συμβαλλόμενο μέρος επανεξετάζει το σκεπτικό του κατά κανόνα εντός έξι μηνών, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες, και ενημερώνει, κατόπιν αιτήματος, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με τα αποτελέσματα της επανεξέτασης. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν διατηρεί το μέτρο έκτακτης ανάγκης εκτός εάν το επιτακτικό πρόβλημα ή η απειλή εμφάνισης επιτακτικού προβλήματος εξακολουθεί να υφίσταται. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος διατηρήσει το μέτρο έκτακτης ανάγκης, το εν λόγω μέτρο θα πρέπει να επανεξετάζεται περιοδικά.
4. Ένα συμβαλλόμενο μέρος που θεσπίζει μέτρο έκτακτης ανάγκης, προκειμένου να αποφευχθούν περιττές διαταραχές στο εμπόριο, παρέχει την πλέον κατάλληλη και αναλογική λύση για τις αποστολές που μεταφέρονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, λαμβανομένου υπόψη του εντοπισθέντος κινδύνου.

ΑΡΘΡΟ 6.17

Συνεργασία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη διερευνούν, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, επιλογές για περαιτέρω συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με θέματα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Οι επιλογές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν πρωτοβουλίες διευκόλυνσης του εμπορίου.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και μπορούν να προσδιορίζουν από κοινού πρωτοβουλίες σε θέματα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας με στόχο την εξάλειψη των περιττών εμποδίων στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προωθούν τη συνεργασία σε όλα τα πολυμερή φόρουμ, ιδίως με τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης.

ΑΡΘΡΟ 6.18

Ανταλλαγή πληροφοριών

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει πληροφορίες από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για θέματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα επιδιώκει να παρέχει, σύμφωνα με τις δικές του απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και προστασίας της ιδιωτικότητας, τις διαθέσιμες πληροφορίες στο αιτούν συμβαλλόμενο μέρος εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και, εάν είναι δυνατόν, με ηλεκτρονικά μέσα.

ΑΡΘΡΟ 6.19

Διαβουλεύσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις για συγκεκριμένα εμπορικά ζητήματα που σχετίζονται με μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διεξάγουν τις εν λόγω διαβουλεύσεις εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης με την οποία αποφεύγεται η περιττή διαταραχή του εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 6.20

Σημεία επαφής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς του αρμόδιου υπαλλήλου.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αλληλοενημερώνονται αμέσως για κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

Υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας

1. Η υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας) παράγραφος 1 στοιχείο ε):

- α) αποτελεί φόρουμ για τη βελτίωση της κατανόησης από τα συμβαλλόμενα μέρη των θεμάτων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών διαδικασιών που σχετίζονται με τα μέτρα ΥΦΠ·
- β) παρακολουθεί την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και εξετάζει κάθε θέμα σχετικό με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων όλων των ζητημάτων που προκύπτουν ενδεχομένως όσον αφορά την εφαρμογή του·
- γ) αποτελεί φόρουμ για συζητήσεις σχετικά με τα προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή ορισμένων μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, με σκοπό την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτών λύσεων και την άμεση αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που ενδέχεται να δημιουργήσουν περιττά εμπόδια στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·
- δ) ανταλλάσσει πληροφορίες, εμπειρογνωσία και πείρα σχετικά με θέματα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας.

2. Η υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας μπορεί:

- α) να προσδιορίζει τομείς συνεργασίας όσον αφορά μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που μπορεί να περιλαμβάνουν τεχνική βοήθεια·

- β) να προωθεί τη συνεργασία σε θέματα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που συζητούνται σε πολυμερή φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων της επιτροπής ΥΦΠ του ΠΟΕ και των διεθνών οργανισμών τυποποίησης και
- γ) να συγκροτεί ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, για την εξέταση ειδικών θεμάτων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, οι οποίες μπορούν να προσκαλούν, με λεπτομέρειες που θα αποφασιστούν, άλλους εμπειρογνώμονες να συμμετάσχουν, μεταξύ άλλων και από μη κυβερνητικές οργανώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗ ΑΝΤΟΧΗ

ΑΡΘΡΟ 7.1

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι να παράσχει ένα πλαίσιο διαλόγου και συνεργασίας με σκοπό την ενίσχυση της προστασίας και της καλής διαβίωσης των ζώων και την επίτευξη κοινής αντίληψης όσον αφορά τα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και να ενισχύσει την καταπολέμηση της ανάπτυξης μικροβιακής αντοχής.

ΑΡΘΡΟ 7.2

Καλή διαβίωση των ζώων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα ζώα είναι ευαίσθητα όντα.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την αξία των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (WOAH) και επιδιώκουν να βελτιώσουν την εφαρμογή τους, σεβόμενα παράλληλα το δικαίωμά τους να καθορίζουν το επίπεδο των επιστημονικά τεκμηριωμένων μέτρων τους με βάση τα πρότυπα του WOAH για την καλή διαβίωση των ζώων.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε διεθνή φόρουμ με στόχο την προώθηση της περαιτέρω εκπόνησης ορθών πρακτικών καλής διαβίωσης των ζώων και της εφαρμογής τους. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της αυξημένης ερευνητικής συνεργασίας στον τομέα της καλής διαβίωσης των ζώων.

ΑΡΘΡΟ 7.3

Μικροβιακή αντοχή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η μικροβιακή αντοχή αποτελεί σοβαρή απειλή για την υγεία του ανθρώπου και των ζώων. Η κατάχρηση αντιμικροβιακών στη ζωική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης της μη θεραπευτικής χρήσης, μπορεί να συμβάλει στη μικροβιακή αντοχή η οποία μπορεί να συνιστά κίνδυνο για τη ζωή των ανθρώπων και των ζώων. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι, λόγω της φύσης της απειλής, απαιτείται η διεθνική προσέγγιση «Μία υγεία»²³.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για τη μείωση της χρήσης αντιμικροβιακών στη ζωική παραγωγή και την απαγόρευση της χρήσης τους ως αυξητικών παραγόντων με στόχο την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής σύμφωνα με την προσέγγιση «Μία υγεία».

²³ Η προσέγγιση «Μία υγεία», όπως ορίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), είναι μια προσέγγιση που συνδυάζει πολιτικές σε πολλούς τομείς για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων στον τομέα της δημόσιας υγείας.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και ακολουθούν τις υφιστάμενες και μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, πρότυπα, συστάσεις και δράσεις που εκπονούνται σε σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, πρωτοβουλίες και εθνικά σχέδια με στόχο την προώθηση της συνετής και υπεύθυνης χρήσης των αντιμικροβιακών στις ζωοτεχνικές και κτηνιατρικές πρακτικές.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία σε όλα τα πολυμερή φόρουμ, ιδίως στους διεθνείς οργανισμούς καθορισμού προτύπων.

ΑΡΘΡΟ 7.4

Ομάδα εργασίας για την καλή διαβίωση των ζώων και τη μικροβιακή αντοχή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρογνώσια και πείρα στους τομείς της καλής διαβίωσης των ζώων και της καταπολέμησης της μικροβιακής αντοχής με σκοπό την εφαρμογή των άρθρων 7.2 και 7.3.
2. Για τον σκοπό αυτόν, τα συμβαλλόμενα μέρη συγκροτούν ομάδα εργασίας για την καλή διαβίωση των ζώων και τη μικροβιακή αντοχή, η οποία ανταλλάσσει πληροφορίες με την υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, κατά περίπτωση. Οι εκπρόσωποι των συμβαλλόμενων μερών στην ομάδα εργασίας μπορούν να αποφασίζουν από κοινού να προσκαλούν εμπειρογνώμονες για συγκεκριμένες δραστηριότητες.

ΑΡΘΡΟ 7.5

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΝΑ ΡΥΘΜΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΑΡΘΡΟ 8.1

Αναγνώριση του δικαιώματος των συμβαλλόμενων μερών να ρυθμίζουν τον ενεργειακό τομέα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τον πλήρη σεβασμό της αντίστοιχης κυριαρχίας τους, η οποία περιλαμβάνει την κυριότητα και τη διαχείριση όλων των υδρογονανθράκων στο υπέδαφος των αντίστοιχων εδαφών τους από το κράτος ή από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές, καθώς και το αντίστοιχο κυριαρχικό δικαίωμά τους να θεσπίζουν ρυθμίσεις όσον αφορά τα θέματα που εξετάζονται στο παρόν κεφάλαιο σύμφωνα με το αντίστοιχο δίκαιό τους, κατά την πλήρη άσκηση των δημοκρατικών διαδικασιών τους.
2. Στην περίπτωση του Μεξικού, η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των μέσων έννομης προστασίας που διαθέτει βάσει της παρούσας συμφωνίας²⁴, αναγνωρίζει ότι:
 - α) Το Μεξικό διατηρεί το κυρίαρχο δικαίωμά του να μεταρρυθμίσει το σύνταγμά του (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos) και την εθνική του νομοθεσία σχετικά με τον ενεργειακό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων και της ηλεκτρικής ενέργειας·

²⁴ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα εν λόγω δικαιώματα και μέσα έννομης προστασίας περιλαμβάνουν εκείνα που απορρέουν από τις υποχρεώσεις του Μεξικού σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 10 (Επενδύσεις) και τα σχετικά παραρτήματα.

- β) Το Μεξικό έχει την άμεση, αναπαλλοτρίωτη και απαράγραπτη κυριότητα όλων των υδρογονανθράκων στο υπέδαφος του εθνικού εδάφους του, συμπεριλαμβανομένων της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης που βρίσκεται εκτός των χωρικών υδάτων και είναι παρακείμενη σε αυτά, σε στρώματα ή κοιτάσματα, ανεξάρτητα από τις φυσικές τους συνθήκες σύμφωνα με το σύνταγμα του Μεξικού· και
- γ) Το Μεξικό διατηρεί το κυρίαρχο δικαίωμά του να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα σχετικά με τον ενεργειακό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων και της ηλεκτρικής ενέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 9.1

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η διευκόλυνση των συναλλαγών στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με την πρόληψη, τον εντοπισμό και την εξάλειψη των περιττών τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο, με την ενίσχυση της διαφάνειας και με την προώθηση ευρύτερης κανονιστικής συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 9.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με την εκπόνηση, την έγκριση και την εφαρμογή των προτύπων, των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στο παράρτημα 1 της συμφωνίας ΤΕΕ, που ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές στον τομέα των αγαθών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε:
- α) τεχνικές προδιαγραφές που εκπονούν οι αναθέτουσες οντότητες για τις δικές τους απαιτήσεις παραγωγής ή κατανάλωσης· ή
 - β) μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που καλύπτονται από το κεφάλαιο 6 (Μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας).
3. Όλες οι αναφορές που γίνονται στο παρόν κεφάλαιο σε πρότυπα, τεχνικούς κανονισμούς και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης περιλαμβάνουν τις τροποποιήσεις τους, καθώς και προσθήκες στους κανόνες ή στην κάλυψη των προϊόντων που αναφέρονται στους εν λόγω κανόνες, εκτός από τις τροποποιήσεις ή τις προσθήκες που είναι άνευ σημασίας.

ΑΡΘΡΟ 9.3

Σχέση με τη συμφωνία TEE

Τα άρθρα 2 έως 9 και τα παραρτήματα 1 και 3 της συμφωνίας TEE ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος αυτής, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 9.4

Διεθνή πρότυπα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα διεθνή πρότυπα, οι οδηγοί και οι συστάσεις στην υποστήριξη της μεγαλύτερης κανονιστικής ευθυγράμμισης, της ορθής κανονιστικής πρακτικής, καθώς και στη μείωση των περιττών τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο. Για τον σκοπό αυτόν, τα συμβαλλόμενα μέρη χρησιμοποιούν τα σχετικά διεθνή πρότυπα ως βάση για τους τεχνικούς κανονισμούς τους, εκτός από τις περιπτώσεις που το συμβαλλόμενο μέρος που εκπονεί τον τεχνικό κανονισμό μπορεί να αποδείξει ότι τα εν λόγω διεθνή πρότυπα θα ήταν αναποτελεσματικά ή ακατάλληλα για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων.
2. Εκτός από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 2 και 5 και στο παράρτημα 3 της συμφωνίας ΤΕΕ, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις και τις συστάσεις που εκδίδει η επιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο του ΠΟΕ από την 1η Ιανουαρίου 1995²⁵.
3. Τα πρότυπα που εκπονούνται από διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απαριθμούνται στο παράρτημα 9-A (Πρότυπα διεθνών οργανισμών), θεωρούνται σχετικά διεθνή πρότυπα, με την προϋπόθεση ότι κατά την εκπόνησή τους οι εν λόγω οργανισμοί έχουν συμμορφωθεί με τις αρχές και τις διαδικασίες που ορίζονται στην απόφαση της επιτροπής τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο του ΠΟΕ σχετικά με τις αρχές για την εκπόνηση διεθνών προτύπων, οδηγών και συστάσεων²⁶.

²⁵ Έγγραφο ΠΟΕ G/TBT/1/αναθ. 13, της 8ης Μαρτίου 2017, όπως μπορεί να αναθεωρηθεί.

²⁶ Περιέχεται στο έγγραφο του ΠΟΕ G/TBT/1/αναθ. 13, της 8ης Μαρτίου 2017, όπως μπορεί να αναθεωρηθεί.

4. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών, η μεικτή επιτροπή μπορεί με απόφασή της να επικαιροποιήσει τον κατάλογο του παραρτήματος 9-A (Πρότυπα διεθνών οργανισμών).

5. Με σκοπό την όσο το δυνατόν ευρύτερη εναρμόνιση των προτύπων, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει τους οργανισμούς τυποποίησης εντός του εδάφους του, καθώς και τους περιφερειακούς οργανισμούς τυποποίησης στους οποίους το συμβαλλόμενο μέρος ή οι οργανισμοί τυποποίησης που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του είναι μέλη:

- α) να συμμετέχουν, εντός των ορίων των πόρων τους, στην εκπόνηση διεθνών προτύπων από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης·
- β) να χρησιμοποιούν τα σχετικά διεθνή πρότυπα ως βάση για τα πρότυπα που εκπονούν, εκτός εάν τα διεθνή πρότυπα θα ήταν αναποτελεσματικά ή ακατάλληλα, για παράδειγμα λόγω ανεπαρκούς επιπέδου προστασίας ή θεμελιωδών κλιματικών ή γεωγραφικών παραγόντων ή βασικών τεχνολογικών προβλημάτων·
- γ) να αποφεύγουν την επανάληψη των εργασιών ή την αλληλεπικάλυψη με τις εργασίες των διεθνών οργανισμών τυποποίησης·
- δ) να επανεξετάζουν τα εθνικά και περιφερειακά πρότυπά τους τα οποία δεν βασίζονται στα σχετικά διεθνή πρότυπα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό την αύξηση της σύγκλισής τους με τα σχετικά διεθνή πρότυπα·

- ε) να συνεργάζονται με τους αρμόδιους οργανισμούς τυποποίησης του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο πλαίσιο διεθνών εργασιών τυποποίησης ώστε να διασφαλίζεται ότι τα διεθνή πρότυπα, οι οδηγοί και οι συστάσεις που ενδέχεται να αποτελέσουν τη βάση για τεχνικούς κανονισμούς και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης δεν δημιουργούν περιττά εμπόδια στο διεθνές εμπόριο· ότι η συνεργασία μπορεί να αναληφθεί στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών τυποποίησης ή σε περιφερειακό επίπεδο·
- στ) να προωθούν τη διμερή συνεργασία με τους οργανισμούς τυποποίησης στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και με τους περιφερειακούς οργανισμούς τυποποίησης στους οποίους το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή οι οργανισμοί τυποποίησης στο έδαφός του είναι μέλη·
- ζ) να δημοσιοποιούν μέσω ιστοτόπου τα προγράμματα εργασίας τους που περιέχουν κατάλογο των προτύπων που εκπονούν επί του παρόντος και των προτύπων που έχουν υιοθετήσει.

6. Το άρθρο 9.6 του παρόντος κεφαλαίου και τα άρθρα 2 ή 5 της συμφωνίας ΤΕΕ εφαρμόζονται σε σχέδιο τεχνικού κανονισμού ή σε σχέδιο διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης, το οποίο καθιστά ένα πρότυπο υποχρεωτικό μέσω ενσωμάτωσης ή παραπομπής.

Διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί μηχανισμοί που διευκολύνουν την αποδοχή των αποτελεσμάτων της εκτίμησης της συμμόρφωσης, μεταξύ των οποίων:
 - α) εθελοντικές συμφωνίες μεταξύ φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών·
 - β) συμφωνίες για την αμοιβαία αποδοχή των αποτελεσμάτων των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, όσο αφορά συγκεκριμένους τεχνικούς κανονισμούς, που διεξάγονται από φορείς εγκατεστημένους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
 - γ) χρήση διαδικασιών διαπίστευσης για την επιλογή φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης·
 - δ) κρατικός διορισμός ή, κατά περίπτωση, έγκριση των φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης·
 - ε) αναγνώριση από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών των αποτελεσμάτων των φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· και
 - στ) αποδοχή της δήλωσης συμμόρφωσης του προμηθευτή από το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής.

2. Με την αναγνώριση των διαφορών στις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης στα αντίστοιχα εδάφη τους:

- α) αφενός, η Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζει, όπως προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της, το καθεστώς της δήλωσης συμμόρφωσης του προμηθευτή· και
- β) αφετέρου το Μεξικό, όπως προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, αποδέχεται ως διαβεβαίωση ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των τεχνικών κανονισμών του Μεξικού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών κανονισμών που θεσπίζονται μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και χωρίς πρόσθετες απαιτήσεις, πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί από φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουν διαπιστευτεί από μεξικανική οντότητα διαπίστευσης και έχουν εγκριθεί από την αρμόδια αρχή.

Στο πλαίσιο αυτό, το Μεξικό παρέχει στους φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει στους φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφός του.

Καμία διάταξη του παρόντος στοιχείου δεν εμποδίζει το Μεξικό να επαληθεύει τα αποτελέσματα των επιμέρους διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, με την προϋπόθεση ότι δεν απαιτεί ένα προϊόν να υπόκειται σε διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος του Μεξικού οι οποίες επικαλύπτουν τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης που έχουν ήδη διεξαχθεί στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά μόνο σε τυχαία ή σπάνια βάση για σκοπούς επιτήρησης, ελέγχου ή βάσει πληροφοριών που υποδεικνύουν μη συμμόρφωση.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίσει απαιτήσεις για υποχρεωτικές δοκιμές ή πιστοποίηση από τρίτους για προϊόντα, εάν επιτακτικοί λόγοι που σχετίζονται με την προστασία της ανθρώπινης υγείας και ασφάλειας δικαιολογούν τη θέσπιση τέτοιων απαιτήσεων ή πιστοποίησης.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει τη δυνατότητα ενός συμβαλλόμενου μέρους να ζητήσει να διενεργείται εκτίμηση της συμμόρφωσης σε σχέση με συγκεκριμένα προϊόντα από συγκεκριμένους κρατικούς φορείς του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους. Σε αυτή την περίπτωση, το συμβαλλόμενο μέρος:

- α) περιορίζει τα τέλη εκτίμησης της συμμόρφωσης στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και, αφού το ζητήσει ο αιτών εκτίμηση της συμμόρφωσης, εξηγεί με ποιον τρόπο τα επιβληθέντα τέλη περιορίζονται στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών·
- β) δημοσιοποιεί τα τέλη εκτίμησης της συμμόρφωσης· και
- γ) κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, και επιπλέον των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 5.2.3, 5.2.4 και 5.2.8 της συμφωνίας TEE, εξηγεί:
 - i) τον τρόπο με τον οποίο οι απαιτούμενες πληροφορίες είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και τον καθορισμό των τελών·
 - ii) τον τρόπο με τον οποίο το συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των απαιτούμενων πληροφοριών κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζει την προστασία των έννομων εμπορικών συμφερόντων· και

- iii) τη διαδικασία εξέτασης καταγγελιών σχετικά με τη λειτουργία της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει στο διαδίκτυο, κατά προτίμηση σε έναν ενιαίο ιστότοπο:

- α) τυχόν διαδικασίες, κριτήρια και άλλες προϋποθέσεις που μπορεί να χρησιμοποιήσει ως βάση για να καθορίσει αν οι φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης είναι αρμόδιοι να λάβουν διαπίστευση, έγκριση, διορισμό ή άλλη αναγνώριση, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης που χορηγείται δυνάμει συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης· και
- β) κατάλογο των φορέων τους οποίους έχει εγκρίνει, διορίσει ή αναγνωρίσει με άλλον τρόπο για τη διενέργεια της εν λόγω εκτίμησης της συμμόρφωσης, καθώς και σχετικές πληροφορίες για το πεδίο εφαρμογής της έγκρισης, του διορισμού ή άλλης αναγνώρισης κάθε φορέα.

6. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να υποβάλει τεκμηριωμένο αίτημα στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος για την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αμοιβαία αποδοχή των αποτελεσμάτων των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης για έναν συγκεκριμένο τομέα. Εάν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος αρνηθεί να αρχίσει τέτοιες διαπραγματεύσεις, εξηγεί τους λόγους της απόφασής του.

7. Το άρθρο 9.7 εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης.

8. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης:
- α) επιλέγει διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης αναλογικές προς τους συνεπαγόμενους κινδύνους, όπως καθορίζονται βάσει εκτίμησης κινδύνου· και
 - β) κατόπιν αιτήματος, παρέχει πληροφορίες στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης για συγκεκριμένα προϊόντα.
9. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης από τρίτον και δεν έχει αναθέσει το καθήκον αυτό σε συγκεκριμένο κρατικό φορέα, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4, οφείλει:
- α) να χρησιμοποιεί κατά προτίμηση διαπίστευση για την επιλογή φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης·
 - β) να αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα διεθνή πρότυπα για τη διαπίστευση και την εκτίμηση της συμμόρφωσης, καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες συμμετέχουν οι φορείς διαπίστευσης των συμβαλλόμενων μερών, για παράδειγμα μέσω των μηχανισμών της Διεθνούς Συνεργασίας για τη Διαπίστευση Εργαστηρίων (ILAC) και του Διεθνούς Φόρουμ Διαπίστευσης (IAF)·
 - γ) να προσχωρήσει ή, κατά περίπτωση, να ενθαρρύνει τους οικείους φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης να προσχωρήσουν σε οποιεσδήποτε ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις για την εναρμόνιση ή τη διευκόλυνση της αποδοχής των αποτελεσμάτων της εκτίμησης της συμμόρφωσης·

- δ) να εξασφαλίζει ότι, όταν έχουν διοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης για ένα συγκεκριμένο προϊόν ή σύνολο προϊόντων, οι οικονομικοί φορείς έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ τους να διενεργήσουν τη διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης·
- ε) να διασφαλίζει ότι δεν υφίστανται συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των φορέων διαπίστευσης και των φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης· και
- στ) να επιτρέπει στους φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης να βασίζονται σε δοκιμές ή επιθεωρήσεις που διενεργούνται από φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σε σχέση με την εκτίμηση της συμμόρφωσης. Καμία αναφορά στο παρόν στοιχείο δεν ερμηνεύεται ως απαγόρευση σε ένα συμβαλλόμενο μέρος να απαιτεί από τους εν λόγω φορείς εκτίμησης της συμμόρφωσης στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να πληρούν τις ίδιες απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ο δικός του φορέας εκτίμησης της συμμόρφωσης.

ΑΡΘΡΟ 9.6

Διαφάνεια

1. Σύμφωνα με τους αντίστοιχους κανόνες και τις διαδικασίες του και με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 28 (Ορθές κανονιστικές πρακτικές), κατά την εκπόνηση τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος, εκτός εάν ανακλύπτουν ή υπάρχει κίνδυνος να ανακλύψουν επιτακτικά προβλήματα ασφάλειας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας:

- α) επιτρέπει σε πρόσωπα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να συμμετέχουν στη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης με όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχει στα δικά του πρόσωπα· και

β) δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης σε επίσημο ιστότοπο.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να εξετάσει μεθόδους για την παροχή πρόσθετης διαφάνειας κατά την εκπόνηση τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ηλεκτρονικών εργαλείων και της δημόσιας προβολής ή δημόσιων διαβουλεύσεων.

3. Κατά περίπτωση, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει τους μη κρατικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των φορέων τυποποίησης στο έδαφός του, να συμμορφωθούν με τις παραγράφους 1 και 2.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι κάθε έγγραφο που θεσπίζει τεχνικό κανονισμό ή διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης περιέχει επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να ενημερώνει επαρκώς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με το αν και με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να θιγούν τα εμπορικά τους συμφέροντα.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει στο διαδίκτυο, κατά προτίμηση σε ενιαίο ιστότοπο ή επίσημη εφημερίδα, όλες τις προτάσεις για νέους ή τροποποιημένους τεχνικούς κανονισμούς και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης και σε επίπεδο κατώτερο της κεντρικής κυβέρνησης, καθώς και τις τελικές εκδόσεις τους, τις οποίες ένα συμβαλλόμενο μέρος υποχρεούται να κοινοποιεί ή να δημοσιεύει σύμφωνα με τη συμφωνία TEE²⁷.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι εγκεκριμένοι τεχνικοί κανονισμοί και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης δημοσιεύονται σε ιστότοπο που είναι προσβάσιμος δωρεάν.

²⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να συμμορφωθεί με την υποχρέωση αυτή διασφαλίζοντας ότι τα προτεινόμενα μέτρα και οι τελικές εκδόσεις τους δημοσιεύονται στον επίσημο ιστότοπο του ΠΟΕ ή είναι προσπελάσιμα με άλλον τρόπο μέσω του εν λόγω ιστοτόπου.

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει προτάσεις για νέους τεχνικούς κανονισμούς και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, οι οποίες είναι σύμφωνες με το τεχνικό περιεχόμενο των σχετικών διεθνών προτύπων, οδηγών ή συστάσεων, εάν υπάρχουν, και οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2.10 και 5.7 της συμφωνίας ΤΕΕ.
8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να δημοσιεύει προτάσεις για νέους τεχνικούς κανονισμούς και διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης σε επίπεδο κατώτερο της κεντρικής κυβέρνησης ή σε επίπεδο τοπικής κυβέρνησης, ανάλογα με την περίπτωση, οι οποίες είναι σύμφωνες με το τεχνικό περιεχόμενο των σχετικών διεθνών προτύπων, οδηγών και συστάσεων, εάν υπάρχουν, και που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στα άρθρα 2.9 ή 5.6 της συμφωνίας ΤΕΕ.
9. Για να προσδιοριστεί αν ένας προτεινόμενος τεχνικός κανονισμός ή διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο και πρέπει, ως εκ τούτου, να κοινοποιηθεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συμφωνίας ΤΕΕ που ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία δυνάμει του άρθρου 9.3, ένα συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει, μεταξύ άλλων, τις σχετικές αποφάσεις και συστάσεις που εκδίδει η επιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο του ΠΟΕ από την 1η Ιανουαρίου 1995, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9.4 παράγραφος 2.
10. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, πληροφορίες σχετικά με τους στόχους, τη νομική βάση και το σκεπτικό ενός τεχνικού κανονισμού ή διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης που έχει εγκρίνει ή προτίθεται να εγκρίνει.

11. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει προθεσμία τουλάχιστον 60 ημερών μετά τη διαβίβαση των προτεινόμενων τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης στο κεντρικό μητρώο κοινοποιήσεων του ΠΟΕ, ώστε το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις, εκτός εάν ανακύπτουν ή υπάρχει κίνδυνος να ανακύψουν επιτακτικά προβλήματα ασφάλειας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει κάθε εύλογο αίτημα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για παράταση της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων. Ένα συμβαλλόμενο μέρος που είναι σε θέση να παρατείνει την περίοδο υποβολής παρατηρήσεων πέραν των 60 ημερών, για παράδειγμα σε 90 ημέρες, ενθαρρύνεται να το πράξει.

12. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να παρέχει επαρκή χρόνο μεταξύ της λήξης της περιόδου υποβολής παρατηρήσεων και της έγκρισης του κοινοποιημένου τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης, για την εξέταση και την προετοιμασία των απαντήσεων στις παρατηρήσεις που έλαβε.

13. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος λάβει γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με τον οικείο προτεινόμενο τεχνικό κανονισμό ή διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος:

- α) συζητά, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, τις γραπτές παρατηρήσεις με τη συμμετοχή της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής του, σε χρονική περίοδο κατά την οποία οι εν λόγω παρατηρήσεις μπορούν να ληφθούν υπόψη· και
- β) απαντά γραπτώς στις παρατηρήσεις το αργότερο μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης.

14. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει σε ιστότοπο τις απαντήσεις του στις παρατηρήσεις που λαμβάνει, εάν είναι δυνατόν το αργότερο μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης που εγκρίνει.

15. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί το τελικό κείμενο του τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης κατά τον χρόνο έγκρισης ή δημοσίευσης του κειμένου, ως προσθήκη στην αρχική κοινοποίηση του προτεινόμενου μέτρου που κοινοποιήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 2.9, 3.2, 5.6 ή 7.2 της συμφωνίας ΤΕΕ.

16. Το αργότερο έως την ημερομηνία δημοσίευσης του τελικού τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης που μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί στο διαδίκτυο:

- α) επεξήγηση των στόχων και του τρόπου με τον οποίο ο τελικός τεχνικός κανονισμός ή η διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης τούς επιτυγχάνει και
- β) τα αποτελέσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 9.7, εάν διενεργηθεί, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του.

17. Για τους σκοπούς των άρθρων 2.12 και 5.9 της συμφωνίας ΤΕΕ, ως «εύλογο χρονικό διάστημα» νοείται κατά κανόνα η περίοδος τουλάχιστον έξι μηνών, εκτός εάν αυτό θα ήταν αναποτελεσματικό για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων.

18. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να παρέχει διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών μεταξύ της δημοσίευσης των τελικών τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης και της έναρξης ισχύος τους, εκτός εάν αυτό θα ήταν αναποτελεσματικό για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων.

ΑΡΘΡΟ 9.7

Τεχνικοί κανονισμοί

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διενεργεί, σύμφωνα με τους οικείους αντίστοιχους κανόνες και διαδικασίες, εκτίμηση των κανονιστικών επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων τεχνικών κανονισμών.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αξιολογεί τις διαθέσιμες κανονιστικές και μη κανονιστικές εναλλακτικές επιλογές ως προς τον προτεινόμενο τεχνικό κανονισμό που μπορεί να εκπληρώνουν τους θεμιτούς στόχους του συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με το άρθρο 2.2 της συμφωνίας ΤΕΕ.
3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν χρησιμοποιεί διεθνή πρότυπα ως βάση για τεχνικό κανονισμό, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, προσδιορίζει κάθε ουσιαστική απόκλιση από το σχετικό διεθνές πρότυπο και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους τα εν λόγω πρότυπα έχουν κριθεί ακατάλληλα ή αναποτελεσματικά για την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου στόχου, και παρέχει τα επιστημονικά ή τεχνικά στοιχεία στα οποία βασίζεται η εν λόγω εκτίμηση.
4. Επιπλέον του άρθρου 2.3 της συμφωνίας ΤΕΕ, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επανεξετάζει τους τεχνικούς κανονισμούς με σκοπό την αύξηση της σύγκλισής τους με τα σχετικά διεθνή πρότυπα. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τυχόν νέες εξελίξεις στα σχετικά διεθνή πρότυπα και αν εξακολουθούν να υφίστανται οι περιστάσεις που οδήγησαν σε αποκλίσεις των τεχνικών κανονισμών του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους από κάθε σχετικό διεθνές πρότυπο.

Κανονιστική συνεργασία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι υπάρχει ευρύ φάσμα μηχανισμών κανονιστικής συνεργασίας που μπορούν να συμβάλουν στην εξάλειψη ή στην αποφυγή της δημιουργίας τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προτείνει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος ειδικές τομεακές δραστηριότητες κανονιστικής συνεργασίας σε τομείς που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Οι προτάσεις αυτές διαβιβάζονται στο σημείο επαφής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9.11 και συνίστανται σε:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με κανονιστικές προσεγγίσεις και πρακτικές·
- β) πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ευθυγράμμιση των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης με τα σχετικά διεθνή πρότυπα· ή
- γ) τεχνικές συμβουλές και βοήθεια σχετικά με αμοιβαία αποδεκτούς όρους και προϋποθέσεις για τη βελτίωση των πρακτικών που σχετίζονται με την εκπόνηση, την εφαρμογή και την επανεξέταση τεχνικών κανονισμών, προτύπων, διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης και μετρολογίας.

Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει δεόντως την πρόταση και απαντά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των οικείων αντίστοιχων οργανισμών που είναι αρμόδιοι για την τυποποίηση, την εκτίμηση της συμμόρφωσης, τη διαπίστευση και τη μετρολογία, είτε είναι δημόσιοι είτε ιδιωτικοί, σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να επιβάλλει σε οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος την υποχρέωση:

- α) να παρεκκλίνει από τις εσωτερικές διαδικασίες προετοιμασίας και θέσπισης κανονιστικών μέτρων·
- β) να αναλαμβάνει δράσεις που υπονομεύουν ή εμποδίζουν την έγκαιρη θέσπιση κανονιστικών μέτρων με στόχο την επίτευξη των στόχων δημόσιας πολιτικής του· ή
- γ) να επιτυγχάνει οποιοδήποτε συγκεκριμένο κανονιστικό αποτέλεσμα.

ΑΡΘΡΟ 9.9

Σήμανση και επισήμανση

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με το παράρτημα 1 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΤΕΕ, ένας τεχνικός κανονισμός μπορεί να περιλαμβάνει ή να αφορά αποκλειστικά τις απαιτήσεις σήμανσης και επισήμανσης που εφαρμόζονται σε προϊόν, διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν ότι οι τεχνικοί κανονισμοί τους που περιλαμβάνουν ή αφορούν αποκλειστικά τη σήμανση ή την επισήμανση συμμορφώνονται με το άρθρο 2 της συμφωνίας ΤΕΕ.
3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί υποχρεωτική σήμανση ή επισήμανση σε προϊόντα:
- α) επιδιώκει να απαιτεί μόνο πληροφορίες που είναι χρήσιμες για τους καταναλωτές ή τους χρήστες του προϊόντος ή για να δηλώνει τη συμμόρφωση του προϊόντος με τις υποχρεωτικές τεχνικές απαιτήσεις·
 - β) δεν απαιτεί προηγούμενη έγκριση, καταχώριση ή πιστοποίηση των ετικετών ή των σημάτων προϊόντων, ή την καταβολή οποιουδήποτε τέλους, ως προϋπόθεση για τη διάθεση στην αγορά του προϊόντων τα οποία κατά τα άλλα συμμορφώνονται με τις υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές του, εκτός εάν αυτό είναι αναγκαίο λόγω του κινδύνου που παρουσιάζουν τα προϊόντα για τη ζωή ή την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, το περιβάλλον ή την εθνική ασφάλεια·
 - γ) εάν το συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί τη χρήση ενιαίου αριθμού ταυτοποίησης από τους οικονομικούς φορείς, χορηγεί τον εν λόγω αριθμό στους σχετικούς οικονομικούς φορείς του άλλου συμβαλλόμενου μέρους χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και χωρίς διακρίσεις·
 - δ) υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλείται παρανόηση, αντίφαση ή σύγχυση σε σχέση με τις πληροφορίες που απαιτούνται στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής των αγαθών, το συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει τα εξής:
 - i) την παροχή πληροφοριών σε άλλες γλώσσες επιπλέον της γλώσσας που απαιτείται στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής των αγαθών·

- ii) τη χρήση διεθνώς αποδεκτών ονοματολογιών, εικονογραμμάτων, συμβόλων ή γραφημάτων· και
 - iii) την παροχή πρόσθετων πληροφοριών επιπλέον εκείνων που απαιτούνται στο συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής των αγαθών·
- ε) δέχεται ότι η επισήμανση, συμπεριλαμβανομένων της συμπληρωματικής επισήμανσης και των διορθώσεων στην επισήμανση, πραγματοποιείται μετά την εισαγωγή αλλά πριν από τη διάθεση του προϊόντος προς πώληση, ως εναλλακτική λύση προς την επισήμανση στον τόπο καταγωγής, εκτός εάν η επισήμανση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται στον τόπο καταγωγής για λόγους δημόσιας υγείας ή ασφάλειας ή λόγω απαίτησης που σχετίζεται με γεωγραφική ένδειξη του συμβαλλόμενου μέρους εξαγωγής· και
- στ) επιδιώκει να αποδέχεται μη μόνιμες ή αποσπώμενες ετικέτες ή να περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες για τη σήμανση ή την επισήμανση στα συνοδευτικά έγγραφα, παρά σε ετικέτες που είναι τοποθετημένες στο προϊόν, εκτός εάν η επισήμανση αυτή απαιτείται για λόγους δημόσιας υγείας ή ασφάλειας.

ΑΡΘΡΟ 9.10

Ανταλλαγή πληροφοριών και συζητήσεις

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να παράσχει πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε θέμα καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να συζητήσουν κάθε ζήτημα που ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων οποιουδήποτε σχεδίου ή προτεινόμενου τεχνικού κανονισμού ή διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσης του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, εάν θεωρεί ότι ο τεχνικός κανονισμός ή η διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης μπορεί να έχει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Η αίτηση πρέπει να είναι γραπτή και να προσδιορίζει:

- α) το ζήτημα·
- β) τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου με τις οποίες συνδέεται το ζήτημα·
- γ) τους λόγους υποβολής του αιτήματος, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής του ζητήματος του συμβαλλόμενου μέρους που υποβάλλει το αίτημα.

3. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί επίσης να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να συζητήσουν κάθε ζήτημα που ανακύπτει βάσει του παρόντος κεφαλαίου όσον αφορά τους τεχνικούς κανονισμούς ή τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης των περιφερειακών ή τοπικών κυβερνήσεων, ανάλογα με την περίπτωση, σε επίπεδο άμεσα χαμηλότερο από εκείνο της κεντρικής κυβέρνησης, και το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν τα ζητήματα που ανακύπτουν εντός 60 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος αυτοπροσώπως ή μέσω βίντεο ή τηλεδιάσκεψης και επιδιώκουν να επιλύσουν το ζήτημα όσο το δυνατόν ταχύτερα. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος που υποβάλλει το αίτημα εκτιμά ότι το ζήτημα είναι επείγον, μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή της συνεδρίασης εντός συντομότερου χρονικού διαστήματος. Το απαντών συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει με θετικό πνεύμα το εν λόγω αίτημα. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξεύρεση αμοιβαίως ικανοποιητικής λύσης στο ζήτημα.

5. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, οι συζητήσεις και τυχόν πληροφορίες που ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια των συζητήσεων δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών βάσει της παρούσας συμφωνίας, της συμφωνίας ΠΟΕ ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας στην οποία αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη μετέχουν.

6. Τα αιτήματα παροχής πληροφοριών ή συζητήσεων υποβάλλονται μέσω του αντίστοιχου σημείου επαφής που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9.11.

ΑΡΘΡΟ 9.11

Σημεία επαφής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει άμεσα το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

2. Τα σημεία επαφής συνεργάζονται με σκοπό να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και τη συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σε όλα τα θέματα ΤΕΕ. Τα σημεία επαφής είναι υπεύθυνα ιδίως για:

α) την οργάνωση της ανταλλαγής πληροφοριών και των συζητήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 9.10 παράγραφος 6.

- β) την άμεση αντιμετώπιση οποιουδήποτε θέματος που τίγεται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την εκπόνηση, την έγκριση, την εφαρμογή ή την επιβολή των προτύπων, των τεχνικών κανονισμών ή των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης·
- γ) κατόπιν αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, την οργάνωση συζητήσεων για οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου·
- δ) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις σε μη κρατικά, περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ σχετικά με τα πρότυπα, τους τεχνικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης· και
- ε) τη διευκόλυνση του προσδιορισμού πιθανών αναγκών τεχνικής βοήθειας.

ΑΡΘΡΟ 9.12

Υποεπιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο

Η υποεπιτροπή τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο που συστάθηκε με το άρθρο 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους III της παρούσας συμφωνίας):

- α) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου·
- β) ενισχύει τη συνεργασία στον τομέα της εκπόνησης και της βελτίωσης των προτύπων, των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης·

- γ) καθορίζει τομείς προτεραιότητας αμοιβαίου ενδιαφέροντος για μελλοντικές εργασίες στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου και εξετάζει προτάσεις για νέες πρωτοβουλίες·
- δ) παρακολουθεί και συζητά τις εξελίξεις στο πλαίσιο της συμφωνίας TEE· και
- ε) λαμβάνει κάθε άλλο μέτρο που τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι θα τα βοηθήσει στην εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και της συμφωνίας TEE.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 10.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «καλυπτόμενη επένδυση»: επένδυση που τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, επενδυτή ενός συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και η οποία υφίσταται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας ή δημιουργείται μετά την ημερομηνία αυτή·
 - β) «οικονομική δραστηριότητα»: δραστηριότητα βιομηχανικού, εμπορικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα, καθώς και βιοτεχνική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών, με εξαίρεση δραστηριότητα που εκτελείται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·

- γ) «επιχείρηση»: η επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 1.3 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής) ή υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας της²⁸.
- δ) «επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή «επιχείρηση του Μεξικού»: επιχείρηση που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών μελών της ή το δίκαιο του Μεξικού και ασκεί ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες²⁹ στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού, αντίστοιχα³⁰.

ναυτιλιακές εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού και ελέγχονται από υπηκόους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού, αντίστοιχα, είναι επίσης δικαιούχοι των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, με εξαίρεση τα τμήματα Γ (Προστασία των επενδύσεων) και Δ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών), εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού και φέρουν τη σημαία του εν λόγω κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού.

²⁸ Για το Μεξικό, το γραφείο αντιπροσωπείας δεν θεωρείται επιχείρηση, εκτός εάν είναι εγκατεστημένο ως υποκατάστημα.

²⁹ Σύμφωνα με την κοινοποίηση της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον ΠΟΕ (έγγρ. WT/REG39/1), η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι η έννοια της «ουσιαστικής και διαρκούς σχέσης» με την οικονομία ενός κράτους μέλους της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 54 της ΣΛΕΕ είναι ισοδύναμη με την έννοια των «ουσιαστικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων».

³⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας επιχείρησης τρίτης χώρας δεν θεωρείται επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή επιχείρηση του Μεξικού.

- ε) «εγκατάσταση»: η σύσταση, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης³¹, επιχείρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στο Μεξικό·
- στ) «επενδυτής συμβαλλόμενου μέρους»: συμβαλλόμενο μέρος ή φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση συμβαλλόμενου μέρους, εκτός από υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας, που επιδιώκει να πραγματοποιήσει, πραγματοποιεί ή έχει ήδη πραγματοποιήσει επένδυση στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- ζ) «επενδυτής τρίτης χώρας»: επενδυτής που επιδιώκει να πραγματοποιήσει, που πραγματοποιεί ή έχει ήδη πραγματοποιήσει επένδυση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους, ο οποίος δεν είναι επενδυτής ενός συμβαλλόμενου μέρους·
- η) «λειτουργία»: διοίκηση, διαχείριση, διατήρηση, χρήση, αξιοποίηση, πώληση ή άλλη μορφή διάθεσης μιας επένδυσης·
- θ) «αποδόσεις»: όλα τα ποσά που αποδίδονται ή προκύπτουν από μια επένδυση, στα οποία περιλαμβάνονται ειδικότερα, παρότι όχι αποκλειστικά, τα κέρδη, οι τόκοι, τα μερίσματα, τα κεφαλαιακά κέρδη, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης, οι πληρωμές σε σχέση με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι πληρωμές σε είδος, οι αμοιβές διαχείρισης και άλλες αμοιβές που προκύπτουν από την εν λόγω επένδυση³².

³¹ Ο όρος «απόκτηση» περιλαμβάνει την κεφαλαιακή συμμετοχή σε επιχείρηση με σκοπό τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών οικονομικών δεσμών.

³² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι αποδόσεις που επανεπενδύονται αντιμετωπίζονται ως επενδύσεις, με την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τον ορισμό της επένδυσης βάσει του παρόντος άρθρου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «επένδυση» νοείται κάθε είδος περιουσιακού στοιχείου που τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, επενδυτή και αποκτάται με την προσδοκία οικονομικού οφέλους ή άλλων επιχειρηματικών σκοπών ή χρησιμοποιείται για τους σκοπούς αυτούς και το οποίο έχει τα χαρακτηριστικά μιας επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων μιας ορισμένης διάρκειας, της δέσμευσης κεφαλαίου ή άλλων πόρων, της προσδοκίας οφέλους ή κέρδους ή της ανάληψης κινδύνου. Στις μορφές που μπορεί να λάβει μια επένδυση περιλαμβάνονται οι εξής:

- α) επιχείρηση·
- β) μετοχές, μερίδια και άλλες μορφές συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο μιας επιχείρησης·
- γ) ομόλογα, ομολογίες χρέους, δάνεια και άλλοι χρεωστικοί τίτλοι μιας επιχείρησης³³.
- δ) συμφέροντα που προκύπτουν από:
 - i) παραχωρήσεις, εξουσιοδοτήσεις, εγκρίσεις, άδειες και παρόμοια δικαιώματα που χορηγούνται δυνάμει του εσωτερικού δικαίου·

³³ Ορισμένες μορφές χρέους, όπως ομόλογα, δάνεια, ομολογίες χρέους και μακροπρόθεσμες ομολογίες, είναι πιθανότερο να έχουν χαρακτηριστικά επένδυσης, ενώ άλλες μορφές χρέους είναι λιγότερο πιθανό να έχουν τέτοια χαρακτηριστικά.

- ii) συμβάσεις επί παραδόσει τελειωμένου έργου, κατασκευής, διαχείρισης, παραγωγής, παραχώρησης ή καταμερισμού των εσόδων, και άλλες παρόμοιες συμβάσεις·
- ε) δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- στ) άλλα ενσώματα ή άυλα, κινητά ή ακίνητα, περιουσιακά στοιχεία και συναφή δικαιώματα ιδιοκτησίας, όπως χρηματοδοτικές μισθώσεις, ενυπόθηκες απαιτήσεις και ενέχυρα³⁴· ή
- ζ) χρηματικές απαιτήσεις που αφορούν το είδος των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως στ), εξαιρουμένων των χρηματικών απαιτήσεων που απορρέουν αποκλειστικά από:
 - i) εμπορικές συμβάσεις για την πώληση αγαθών ή υπηρεσιών από φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους σε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· ή

³⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το μερίδιο αγοράς, η πρόσβαση στην αγορά, τα αναμενόμενα κέρδη και οι ευκαιρίες για κερδοσκοπικό σκοπό δεν αποτελούν από μόνα τους επενδύσεις.

- ii) επέκταση πίστωσης σε σχέση με εμπορική συναλλαγή, όπως η χρηματοδότηση του εμπορίου, εκτός από το δάνειο που αναφέρεται στο στοιχείο γ).

Ο όρος «επένδυση» δεν περιλαμβάνει διαταγή ή απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας.

Οποιαδήποτε μεταβολή της μορφής με την οποία επενδύονται ή επανεπενδύονται περιουσιακά στοιχεία δεν επηρεάζει τον χαρακτήρα τους ως επενδύσεων, με την προϋπόθεση ότι η μορφή που λαμβάνει κάθε επένδυση ή επανεπένδυση εξακολουθεί να είναι σύμφωνη με τον ορισμό της επένδυσης.

ΑΡΘΡΟ 10.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από³⁵:
 - α) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις ή αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους· και
 - β) οποιοδήποτε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων κρατικής επιχείρησης ή οποιουδήποτε άλλου μη κρατικού φορέα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις ή αρχές.

³⁵ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν κεφάλαιο καλύπτει μέτρα των οντοτήτων που απαριθμούνται στα στοιχεία α) και β), τα οποία θεσπίζονται ή διατηρούνται είτε άμεσα είτε έμμεσα με την παροχή οδηγιών, την καθοδήγηση ή τον έλεγχο άλλων οντοτήτων όσον αφορά τα εν λόγω μέτρα.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος στον βαθμό που καλύπτονται από το κεφάλαιο 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

ΑΡΘΡΟ 10.3

Δικαίωμα ρύθμισης

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν το δικαίωμά τους να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους ώστε να επιτυγχάνουν θεμιτούς στόχους πολιτικής, όπως η δημόσια υγεία, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η δημόσια παιδεία, η ασφάλεια, το περιβάλλον, τα δημόσια ήθη, η κοινωνική προστασία ή η προστασία των καταναλωτών, η προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων, καθώς και η προώθηση και η προστασία της πολιτιστικής πολυμορφίας ή ο ανταγωνισμός.

ΑΡΘΡΟ 10.4

Σχέση με άλλα κεφάλαια

1. Εάν προκύψει ασυμφωνία μεταξύ του παρόντος κεφαλαίου και του κεφαλαίου 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), το τελευταίο υπερισχύει όσον αφορά την ασυμφωνία.

2. Σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί την καταβολή από πάροχο υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους τελωνειακής εγγύησης ή άλλης μορφής οικονομικής εγγύησης ως προϋπόθεση για τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσίας, η απαίτηση αυτή δεν συνεπάγεται από μόνη της την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου σε σχέση με τα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από το συμβαλλόμενο μέρος και αφορούν την παροχή της εν λόγω διασυνοριακής υπηρεσίας. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά την καταβαλλόμενη τελωνειακή ή οικονομική εγγύηση, στον βαθμό που αυτή η τελωνειακή ή οικονομική εγγύηση συνιστά καλυπτόμενη επένδυση.

ΤΜΗΜΑ Β

Ελευθέρωση των επενδύσεων

ΑΡΘΡΟ 10.5

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από ένα συμβαλλόμενο μέρος και επηρεάζουν την εγκατάσταση επιχείρησης ή τη λειτουργία επένδυσης επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφός του.
2. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στα εξής:
 - α) δραστηριότητες που διεξάγονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας στο έδαφος του αντίστοιχου συμβαλλόμενου μέρους·

- β) δημόσιες συμβάσεις αγαθού ή υπηρεσίας που αγοράζεται για να χρησιμοποιηθεί από τις δημόσιες αρχές και όχι με σκοπό την εμπορική μεταπώληση ή για να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή αγαθού ή στην παροχή υπηρεσίας που προορίζεται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν καλυπτόμενες συμβάσεις κατά την έννοια του άρθρου 21.1 (Ορισμοί)·
- γ) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
- δ) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές³⁶.
- ε) αεροπορικές υπηρεσίες ή συναφείς υπηρεσίες για την υποστήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών³⁷, εκτός από τις ακόλουθες:
 - ι) υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·

³⁶ Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την επιφύλαξη του πεδίου δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ενδομεταφορές (καμποτάζ) στο πλαίσιο της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές βάσει του παρόντος κεφαλαίου περιλαμβάνουν τη μεταφορά επιβατών ή αγαθών μεταξύ λιμένα ή σημείου που βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλου λιμένα ή σημείου που βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, καθώς και τις μεταφορές που έχουν αφετηρία και προορισμό τον ίδιο λιμένα ή το ίδιο σημείο που βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για το Μεξικό, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές βάσει του παρόντος κεφαλαίου περιλαμβάνουν τη ναυσιπλοΐα που εκτελεί οποιοδήποτε σκάφος διά θαλάσσης, μεταξύ λιμένων ή τόπων που βρίσκονται εντός των θαλάσσιων ζωνών του Μεξικού και των ακτών του Μεξικού.

³⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι «αεροπορικές υπηρεσίες ή συναφείς υπηρεσίες για την υποστήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών» περιλαμβάνουν επίσης τις ακόλουθες υπηρεσίες: μίσθωση αεροσκάφους με πλήρωμα, υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα και υπηρεσίες που παρέχονται με χρήση αεροσκάφους των οποίων πρωταρχικός σκοπός δεν είναι η μεταφορά αγαθών ή επιβατών, όπως πυρόσβεση με εναέρια μέσα, πτητική εκπαίδευση, εναέρια ξενάγηση, αεροψεκασμός, εναέρια τοπογραφική αποτύπωση, εναέρια χαρτογράφηση, αεροφωτογραφία, αλεξιπτωτισμός, ρυμούλκηση ανεμόπτερων, ανύψωση με ελικόπτερο για υλοτομικές και κατασκευαστικές εργασίες και άλλες εναέριες γεωργικές και βιομηχανικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιθεώρησης.

ii) πώληση και διάθεση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·

iii) υπηρεσίες ηλεκτρονικού συστήματος κράτησης θέσεων· και

iv) υπηρεσίες επίγειας εξυπηρέτησης.

3. Τα άρθρα 10.6 έως 10.8 δεν εφαρμόζονται για τις επιδοτήσεις³⁸ ή τις επιχορηγήσεις που παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, εγγυήσεων και ασφαλίσεων με κρατική υποστήριξη.

4. Τα άρθρα 10.6 έως 10.10 δεν εφαρμόζονται σε νέες υπηρεσίες, όπως ορίζονται στο παράρτημα VII (Μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με νέες υπηρεσίες που δεν έχουν ταξινομηθεί στην προσωρινή κεντρική ταξινόμηση προϊόντων των Ηνωμένων Εθνών του 1991).

5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10.54, το παρόν κεφάλαιο δεν δεσμεύει τα συμβαλλόμενα μέρη σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη ή γεγονός που έλαβε χώρα ή οποιαδήποτε κατάσταση που έπαυσε να υφίσταται πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

³⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι επιδοτήσεις καλύπτονται από το κεφάλαιο 24 (Επιδοτήσεις).

Πρόσβαση στην αγορά

Στους τομείς ή υποτομείς στους οποίους αναλαμβάνονται δεσμεύσεις για την πρόσβαση στην αγορά, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί, όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω εγκατάστασης ή λειτουργίας από επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή από επιχειρήσεις που συνιστούν καλυπτόμενες επενδύσεις, στο έδαφός του συνολικά ή σε εδαφικές υποδιαίρεσεις του, μέτρο το οποίο³⁹:

- α) περιορίζει τον αριθμό των επιχειρήσεων που μπορούν να ασκούν συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, είτε με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικών δικαιωμάτων είτε με τη μορφή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- β) περιορίζει τη συνολική αξία συναλλαγών ή περιουσιακών στοιχείων υπό μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης εξέτασης των οικονομικών αναγκών·
- γ) περιορίζει τον συνολικό αριθμό λειτουργιών ή τη συνολική ποσότητα παραγωγής η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες υπό τη μορφή ποσόστωσης ή απαίτησης εξέτασης των οικονομικών αναγκών·

³⁹ Η παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) δεν αφορά τα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται για τη μείωση της παραγωγής ενός γεωργικού ή αλιευτικού προϊόντος.

- δ) επιβάλλει ή απαιτεί ειδικές μορφές νομικής οντότητας ή κοινής επιχείρησης μέσω των οποίων ένας επενδυτής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα· ή
- ε) περιορίζει τον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων που μπορούν να απασχοληθούν σε συγκεκριμένο τομέα ή από συγκεκριμένη επιχείρηση και τα οποία είναι αναγκαία για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και συνδέονται άμεσα με αυτή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή της απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 10.7

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στις επιχειρήσεις τους που συνιστούν καλυπτόμενες επενδύσεις εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους δικούς του επενδυτές και στις επιχειρήσεις τους, αντίστοιχα, όσον αφορά την εγκατάστασή τους στο έδαφός του.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στις καλυπτόμενες επενδύσεις τους εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους δικούς του επενδυτές και στις επενδύσεις τους, αντίστοιχα, όσον αφορά την λειτουργία τους στο έδαφός του.

3. Ως η μεταχείριση που πρέπει να παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 νοείται, όσον αφορά το περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης του Μεξικού, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, το εν λόγω περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης σε επενδυτές του Μεξικού και στις επενδύσεις τους στο έδαφος της εν λόγω περιφερειακής διακυβέρνησης.

4. Ως η μεταχείριση που πρέπει να παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 νοείται, όσον αφορά το επίπεδο διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το επίπεδο διακυβέρνησης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, το εν λόγω επίπεδο διακυβέρνησης στους επενδυτές της, καθώς και στις επενδύσεις των επενδυτών αυτών στο έδαφός της.

ΑΡΘΡΟ 10.8

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στις επιχειρήσεις τους που συνιστούν καλυπτόμενες επενδύσεις εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, σε επενδυτές και επιχειρήσεις, αντίστοιχα, οποιασδήποτε τρίτης χώρας όσον αφορά την εγκατάστασή τους στο έδαφός του.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στις καλυπτόμενες επενδύσεις τους εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, σε επενδυτές και επενδύσεις, αντίστοιχα, οποιασδήποτε τρίτης χώρας όσον αφορά τη λειτουργία των επενδύσεων στο έδαφός του.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θεωρείται ότι υποχρεώνουν ένα συμβαλλόμενο μέρος να επεκτείνει στους επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους το όφελος οποιασδήποτε μεταχείρισης που προκύπτει από μέτρα που προβλέπουν την αναγνώριση, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων ή των κριτηρίων για την έγκριση, την αδειοδότηση ή την πιστοποίηση φυσικού προσώπου ή επιχείρησης για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, ή των μέτρων προληπτικής εποπτείας.

4. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η μεταχείριση που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν περιλαμβάνει τη μεταχείριση που παρέχεται σε επενδυτές τρίτης χώρας και στις επενδύσεις τους από διατάξεις σχετικά με την επίλυση επενδυτικών διαφορών που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία ή σε άλλες διεθνείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ ενός συμβαλλόμενου μέρους και τρίτης χώρας. Οι ουσιαστικές διατάξεις άλλων διεθνών συμφωνιών δεν συνιστούν από μόνες τους μεταχείριση του είδους που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να οδηγήσουν σε παραβίαση του παρόντος άρθρου. Τα μέτρα που εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές μπορούν να συνιστούν μεταχείριση σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 10.9

Απαιτήσεις επιδόσεων

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιβάλλει, σε σχέση με την εγκατάσταση επιχείρησης ή τη λειτουργία επένδυσης επενδυτή ενός συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, οποιαδήποτε απαίτηση ούτε επιβάλλει οποιαδήποτε δέσμευση ή υποχρέωση για⁴⁰:

α) την εξαγωγή συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού αγαθών ή υπηρεσιών·

⁴⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η ύπαρξη προϋπόθεσης για τη χορήγηση ή τη συνέχιση της χορήγησης πλεονεκτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν συνιστά «δέσμευση ή υποχρέωση» για τους σκοπούς της παραγράφου 1.

- β) την επίτευξη συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού εγγώριου περιεχομένου·
- γ) την αγορά, τη χρήση ή την προνομιακή μεταχείριση αγαθών που παράγονται στο έδαφός του ή υπηρεσιών που παρέχονται σε αυτό, ή την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών από φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις στο έδαφός του·
- δ) τη συσχέτιση, με οποιονδήποτε τρόπο, του όγκου ή της αξίας των εισαγωγών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών ή με το ύψος της εισροής συναλλάγματος που συνδέεται με την εν λόγω επένδυση·
- ε) τον περιορισμό των πωλήσεων, στο έδαφός του, αγαθών ή υπηρεσιών που παράγει ή παρέχει η επένδυση αυτή μέσω της συσχέτισης, με οποιονδήποτε τρόπο, των πωλήσεων αυτών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών του ή των εσόδων του σε συνάλλαγμα·
- στ) την παροχή πρόσβασης ή τη μεταφορά συγκεκριμένης τεχνολογίας, διαδικασίας παραγωγής ή άλλων αποκλειστικών γνώσεων σε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφός του·
- ζ) την αποκλειστική παροχή από το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους σε συγκεκριμένη περιφερειακή ή παγκόσμια αγορά, αγαθών ή υπηρεσιών που παράγουν οι εν λόγω επενδύσεις·
- η) την εγκατάσταση της έδρας του εν λόγω επενδυτή για συγκεκριμένη περιφερειακή ή παγκόσμια αγορά στο έδαφός του· ή
- ια) τον περιορισμό των εξαγωγών ή των πωλήσεων για εξαγωγές.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θέτει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση ή τη συνέχιση χορήγησης πλεονεκτήματος, όσον αφορά την εγκατάσταση επιχείρησης ή τη λειτουργία επένδυσης επενδυτή συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας στο έδαφός του, τη συμμόρφωση με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) την επίτευξη συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού εγχώριου περιεχομένου·
- β) την αγορά, τη χρήση ή την προνομιακή μεταχείριση αγαθών που παράγονται στο έδαφός του ή υπηρεσιών που παρέχονται σε αυτό, ή αγορά αγαθών ή υπηρεσιών από φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις στο έδαφός του·
- γ) τη συσχέτιση, με οποιονδήποτε τρόπο, του όγκου ή της αξίας των εισαγωγών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών ή με το ύψος της εισροής συναλλάγματος που συνδέεται με την εν λόγω επένδυση·
- δ) τον περιορισμό των πωλήσεων, στο έδαφός του, αγαθών ή υπηρεσιών που παράγει ή παρέχει η επένδυση αυτή μέσω της συσχέτισης, με οποιονδήποτε τρόπο, των πωλήσεων αυτών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών του ή των εσόδων του σε συνάλλαγμα· ή
- ε) τον περιορισμό των εξαγωγών ή των πωλήσεων για εξαγωγές.

3. Καμία διάταξη στην παράγραφο 2 δεν ερμηνεύεται ως εμποδίζουσα συμβαλλόμενο μέρος να θέτει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση ή τη συνέχιση χορήγησης πλεονεκτήματος, όσον αφορά την επένδυση επενδυτή ενός συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας, τη συμμόρφωση με απαίτηση για εγκατάσταση παραγωγής, παροχή υπηρεσίας, κατάρτιση ή απασχόληση εργαζομένων, κατασκευή ή επέκταση ειδικών εγκαταστάσεων ή διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης στο έδαφός του.

4. Η παράγραφος 1 στοιχείο στ) δεν εφαρμόζεται εάν:

- α) η απαίτηση επιβάλλεται ή η δέσμευση ή η υποχρέωση επιβάλλεται από δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή αρχή ανταγωνισμού για την αποκατάσταση πρακτικής η οποία έχει κριθεί, ύστερα από δικαστική ή διοικητική διαδικασία, ότι συνιστά παραβίαση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού του συμβαλλόμενου μέρους·
- β) ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει τη χρήση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 31α της συμφωνίας TRIPS ή μέτρα που απαιτούν την κοινολόγηση αποκλειστικών πληροφοριών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 39 της συμφωνίας TRIPS και συνάδουν με αυτό.

5. Η παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) και η παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) δεν εφαρμόζονται σε απαιτήσεις πρόκρισης ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας όσον αφορά τη συμμετοχή σε προγράμματα προώθησης των εξαγωγών και εξωτερικής βοήθειας.

6. Η παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) δεν εφαρμόζεται σε απαιτήσεις που επιβάλλει το συμβαλλόμενο μέρος εισαγωγής όσον αφορά το περιεχόμενο αγαθών, η τήρηση των οποίων είναι αναγκαία για τη χορήγηση προτιμησιακών δασμών ή προτιμησιακών ποσοστώσεων.

7. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε δέσμευση, υποχρέωση ή απαίτηση εκτός από εκείνες που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

8. Το παρόν άρθρο δεν αποκλείει την επιβολή οποιασδήποτε δέσμευσης, υποχρέωσης ή απαίτησης μεταξύ ιδιωτικών μερών εκτός από ένα συμβαλλόμενο μέρος, όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιβάλλει ούτε απαιτεί τη δέσμευση, την υποχρέωση ή την απαίτηση.

9. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ένα συμβαλλόμενο μέρος βάσει της συμφωνίας για τον ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 10.10

Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί από επιχείρηση του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους που αποτελεί καλυπτόμενη επένδυση να διορίζει φυσικά πρόσωπα συγκεκριμένης ιθαγένειας σε ανώτερες διοικητικές θέσεις.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί το διοικητικό συμβούλιο μιας επιχείρησης του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που αποτελεί καλυπτόμενη επένδυση να αποτελείται από υπηκόους ή μόνιμους κατοίκους στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους ή συνδυασμό αυτών.

ΑΡΘΡΟ 10.11

Τυπικές απαιτήσεις

Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 10.7 και 10.8, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτήσει από έναν επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ή την καλυπτόμενη επένδυσή του, να παρέχει τακτικά πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω επένδυση αποκλειστικά για ενημερωτικούς ή στατιστικούς σκοπούς. Το συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τις εν λόγω πληροφορίες από τυχόν κοινολόγηση η οποία θα έβλαπτε την ανταγωνιστική θέση του επενδυτή ή της καλυπτόμενης επένδυσης. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να λαμβάνει ή να κοινολογεί πληροφορίες σε σχέση με τη δίκαιη και καλή τη πίστει εφαρμογή της νομοθεσίας του.

ΑΡΘΡΟ 10.12

Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις

1. Τα άρθρα 10.7 έως 10.10 δεν εφαρμόζονται σε:
 - α) υφιστάμενα μη συμμορφούμενα μέτρα που διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος στο επίπεδο:
 - ι) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον κατάλογό της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα)·

- ii) κεντρικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο συμβαλλόμενο μέρος στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα)·
 - iii) περιφερειακής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο συμβαλλόμενο μέρος στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα)· ή
 - iv) τοπικής κυβέρνησης·
- β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή
- γ) οποιαδήποτε τροποποίηση μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμμόρφωση του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 10.7 έως 10.10.

2. Τα άρθρα 10.7 έως 10.10 δεν εφαρμόζονται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες, όπως ορίζονται στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II (Επιφυλάξεις για μελλοντικά μέτρα).

3. Κανένα μέρος δεν απαιτεί, άμεσα ή έμμεσα από επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, λόγω της ιθαγένειάς του, να πωλήσει ή να διαθέσει με άλλον τρόπο επένδυση που υφίσταται κατά τη στιγμή που αρχίζει να ισχύει το μέτρο, στο πλαίσιο μέτρου που θεσπίζεται μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και καλύπτεται από τον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II (Επιφυλάξεις για μελλοντικά μέτρα).

4. Το άρθρο 10.6 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες για τους οποίους έχει αναλάβει δέσμευση, όπως ορίζονται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ (Δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά).
5. Τα άρθρα 10.7 και 10.8 δεν εφαρμόζονται σε οποιοδήποτε μέτρο το οποίο συνιστά εξαίρεση, απαλλαγή ή παρέκκλιση από το άρθρο 3 ή 4 της συμφωνίας TRIPS, όπως προβλέπεται στα άρθρα 3 έως 5 της εν λόγω συμφωνίας.
6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 5, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Μεξικό μπορεί να κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχέδιο για απόφαση του μεικτού συμβουλίου για την τροποποίηση των παραρτημάτων Ι (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα), ΙΙ (Επιφυλάξεις για μελλοντικά μέτρα) και ΙΙΙ (Δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά):
- α) στο προσάρτημα Ι-Β-2 (Κατάλογος Μεξικού. Επιφυλάξεις που εφαρμόζονται σε υποκεντρικό επίπεδο) του παραρτήματος Ι (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα) και στο προσάρτημα ΙΙΙ-Β-2 (Πίνακας του Μεξικού. Περιορισμοί που ισχύουν σε τοπικό επίπεδο) του παραρτήματος ΙΙΙ (Δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά) σε σχέση με τυχόν υφιστάμενα μη συμμορφούμενα μέτρα που διατηρούνται σε υποομοσπονδιακό επίπεδο διακυβέρνησης· και

- β) στο προσάρτημα I-B-1 (Κατάλογος Μεξικού. Επιφυλάξεις που εφαρμόζονται σε κεντρικό επίπεδο) του παραρτήματος I (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα) και στο προσάρτημα II-B (Κατάλογος Μεξικού. Επιφυλάξεις που εφαρμόζονται σε κεντρικό επίπεδο) του παραρτήματος II (Επιφυλάξεις για μελλοντικά μέτρα) την τροποποίηση των απαιτήσεων επιδόσεων του.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επανεξετάζει το εν λόγω σχέδιο εντός τριών μηνών και διαβουλεύεται με το Μεξικό για κάθε σχετικό θέμα. Ύστερα από διαβούλευση, το μεικτό συμβούλιο εγκρίνει τις τροποποιήσεις των παραρτημάτων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Τα τροποποιημένα παραρτήματα εφαρμόζονται από την ημερομηνία έγκρισης των τροποποιήσεων.

ΤΜΗΜΑ Γ

Προστασία των επενδύσεων

ΑΡΘΡΟ 10.13

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε οποιοδήποτε μέτρο θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος και το οποίο επηρεάζει:

- α) καλυπτόμενες επενδύσεις· ή

β) επενδυτές συμβαλλόμενου μέρους όσον αφορά καλυπτόμενη επένδυση.

ΑΡΘΡΟ 10.14

Επενδυτικοί και κανονιστικοί στόχοι και μέτρα

1. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν ερμηνεύονται ως δέσμευση ενός συμβαλλόμενου μέρους να μην αλλάξει το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στο έδαφός του, μεταξύ άλλων, κατά τρόπον ώστε να μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία των καλυπτόμενων επενδύσεων ή τις προσδοκίες του επενδυτή για κέρδη.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος τμήματος δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να διακόπτει τη χορήγηση επιδότησης⁴¹ ή να ζητά την επιστροφή της, σε περίπτωση που η ενέργεια αυτή έχει διαταχθεί από αρμόδιο δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή, ή απαιτεί από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος να αποζημιώνει τον επενδυτή για το μέτρο αυτό.

⁴¹ Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο όρος «επιδότηση» περιλαμβάνει κάθε ενίσχυση που χορηγείται από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με κρατικούς πόρους του εν λόγω κράτους μέλους και η οποία νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής και επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η απόφαση ενός συμβαλλόμενου μέρους να μην εκδώσει, ανανεώσει ή διατηρήσει επιδότηση ή επιχορήγηση δεν συνιστά παραβίαση του παρόντος τμήματος, εάν η απόφαση αυτή λαμβάνεται:

- α) όταν δεν υπάρχει συγκεκριμένη υποχρέωση βάσει νομοθεσίας ή σύμβασης για έκδοση, ανανέωση ή διατήρηση της εν λόγω επιδότησης ή επιχορήγησης·
- β) σύμφωνα με τους όρους ή τις προϋποθέσεις που συνδέονται με την έκδοση, την ανανέωση ή τη διατήρηση της επιδότησης ή της επιχορήγησης· ή
- γ) σύμφωνα με την παράγραφο 2.

ΑΡΘΡΟ 10.15

Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στις καλυπτόμενες επενδύσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφός του, καθώς και στους επενδυτές όσον αφορά τις καλυπτόμενες επενδύσεις τους, δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, καθώς και πλήρη προστασία και ασφάλεια, σύμφωνα με τις ακόλουθες παραγράφους.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος παραβιάζει την υποχρέωση της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν ένα μέτρο ή σειρά μέτρων συνιστά⁴²:

- α) αρνησιδικία σε ποινικές, αστικές ή διοικητικές διαδικασίες·
- β) ουσιώδη παραβίαση της προσήκουσας διαδικασίας·
- γ) πρόδηλη αυθαιρεσία, συμπεριλαμβανομένης της στοχευμένης διάκρισης για προδήλως παράνομους λόγους, όπως το φύλο, η φυλή ή οι θρησκευτικές πεποιθήσεις·

⁴² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, κατά τον καθορισμό του αν ένα μέτρο ή σειρά μέτρων συνιστά παραβίαση της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- α) όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχεία α) και β), αν το μέτρο ή η σειρά μέτρων ενέχει σοβαρό παράπτωμα που προσβάλλει την ορθή απονομή δικαιοσύνης· το γεγονός και μόνο ότι η αμφισβήτηση του προσβαλλόμενου μέτρου από επενδυτή στο πλαίσιο εσωτερικής διαδικασίας έχει κριθεί απαράδεκτη ή απορρίφθηκε ή δεν ήταν επιτυχής με άλλον τρόπο δεν συνιστά από μόνο του αρνησιδικία κατά την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο α)·
- β) όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχείο γ), αν το μέτρο ή η σειρά μέτρων δεν βασιζόταν προδήλως σε λόγους ή γεγονότα ή αν ήταν προδήλως θεμελιωμένο/-η σε αθέμιτους λόγους, όπως προκατάληψη ή μεροληψία· η απλή παρανομία ή η απλή ασυνεπής ή αμφισβητήσιμη εφαρμογή πολιτικής ή διαδικασίας, δεν συνιστά από μόνη της πρόδηλη αυθαιρεσία κατά την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο γ), ενώ η ολική και αδικαιολόγητη άρνηση αναγνώρισης νόμου ή κανονισμού ή μέτρου χωρίς λόγο, ή μια συμπεριφορά που στρέφεται ειδικά κατά του επενδυτή ή της καλυπτόμενης επένδυσής του με σκοπό την πρόκληση ζημίας ενδέχεται να συνιστά πρόδηλη αυθαιρεσία, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ)· και
- γ) όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχείο δ), αν ένα συμβαλλόμενο μέρος ενήργησε καθ' υπέρβαση εξουσίας και αν τα επεισόδια εικαζόμενης παρενόχλησης ή εξαναγκασμού επαναλήφθηκαν και συνεχίστηκαν.

- δ) παρενόχληση, εξαναγκασμό ή κατάχρηση εξουσίας· ή
- ε) παραβίαση τυχόν πρόσθετων στοιχείων της υποχρέωσης της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης που έχουν εγκριθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με την παράγραφο 7.

3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι παραβιάζει την υποχρέωση πλήρους προστασίας και ασφάλειας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εάν ένα μέτρο ή σειρά μέτρων συνιστά μη παροχή φυσικής ασφάλειας στους επενδυτές και στις καλυπτόμενες επενδύσεις τους.

4. Κατά την αξιολόγηση εικαζόμενης παραβίασης βάσει του παρόντος άρθρου, το δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη αν ένα συμβαλλόμενο μέρος προέβαλε συγκεκριμένο ισχυρισμό σε έναν επενδυτή για να τον παρακινήσει να πραγματοποιήσει καλυπτόμενη επένδυση, ο οποίος ισχυρισμός δημιούργησε θεμιτή προσδοκία, και στον οποίο στηρίχθηκε ο επενδυτής όταν αποφάσισε να πραγματοποιήσει ή να διατηρήσει την καλυπτόμενη επένδυση, αλλά στη συνέχεια διαψεύστηκε από το συμβαλλόμενο μέρος. Το γεγονός και μόνο ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει ή παραλείπει να λάβει μέτρα που ενδέχεται να μη συνάδουν με τις θεμιτές προσδοκίες ενός επενδυτή ενός συμβαλλόμενου μέρους δεν συνιστά παραβίαση του παρόντος άρθρου, ακόμα και αν έχει προκληθεί απώλεια ή ζημία στην καλυπτόμενη επένδυση ως αποτέλεσμα.

5. Η διαπίστωση ότι υπήρξε παραβίαση άλλης διάταξης της παρούσας συμφωνίας, ή χωριστής διεθνούς συμφωνίας, δεν στοιχειοθετεί από μόνη της παραβίαση του παρόντος άρθρου.

6. Το γεγονός ότι ένα μέτρο παραβιάζει το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους δεν στοιχειοθετεί, από μόνο του, παραβίαση του παρόντος άρθρου. Για να διαπιστωθεί αν το εν λόγω μέτρο παραβιάζει το παρόν άρθρο, το δικαστήριο πρέπει να εξετάσει αν ένα συμβαλλόμενο μέρος ενήργησε με τρόπο που δεν συνάδει με τις παραγράφους 1 έως 4.

7. Κατόπιν αιτήματος ενός συμβαλλόμενου μέρους, τα συμβαλλόμενα μέρη επανεξετάζουν το περιεχόμενο της υποχρέωσης για παροχή δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης. Η υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων που συγκροτείται βάσει του άρθρου 1.10 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα του μέρους III της παρούσας συμφωνίας) μπορεί να εκπονεί σχετικές αναλύσεις και να τις υποβάλλει στη μεικτή επιτροπή. Η μεικτή επιτροπή εξετάζει αν θα συστήσει την τροποποίηση της συμφωνίας, σύμφωνα με το μέρος IV άρθρο 2.4 (Τροποποίηση) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 10.16

Μεταφορές

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει όλες οι μεταφορές που αφορούν καλυπτόμενη επένδυση να πραγματοποιούνται ελεύθερα, χωρίς περιορισμούς ή καθυστερήσεις, εντός και εκτός του εδάφους του. Στις μεταφορές αυτές περιλαμβάνονται:

α) εισφορές σε κεφάλαιο όπως κύρια και συμπληρωματικά ποσά με σκοπό τη διατήρηση, την ανάπτυξη ή την αύξηση της καλυπτόμενης επένδυσης·

- β) κέρδη, μερίσματα, κεφαλαιακά κέρδη, τόκοι, πληρωμές δικαιωμάτων, αμοιβές διαχείρισης και άλλες αποδόσεις·
- γ) έσοδα από την πώληση του συνόλου ή μέρους της καλυπτόμενης επένδυσης ή από τη μερική ή πλήρη ρευστοποίηση της καλυπτόμενης επένδυσης·
- δ) πληρωμές που πραγματοποιούνται βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί από τον επενδυτή ενός συμβαλλόμενου μέρους ή την καλυπτόμενη επένδυση, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με δανειακή σύμβαση·
- ε) αποδοχές και άλλες αμοιβές προσωπικού που απασχολείται από το εξωτερικό και εργάζεται σε σχέση με μια καλυπτόμενη επένδυση·
- στ) πληρωμές που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 10.17 και 10.18· και
- ζ) καταβολή αποζημίωσης σύμφωνα με απόφαση που εκδίδεται από το δικαστήριο βάσει του τμήματος Δ.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την πραγματοποίηση αποδόσεων σε είδος που αφορούν καλυπτόμενη επένδυση, όπως επιτρέπεται ή καθορίζεται σε γραπτή συμφωνία μεταξύ του συμβαλλόμενου μέρους και καλυπτόμενης επένδυσης ή επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την πραγματοποίηση μεταφορών που αφορούν καλυπτόμενη επένδυση σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα και στην αγοραία συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει για το νόμισμα αυτό κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει τις μεταφορές αποδόσεων σε είδος που αφορούν καλυπτόμενη επένδυση σε περιπτώσεις στις οποίες θα μπορούσε διαφορετικά να περιορίσει τις εν λόγω μεταφορές βάσει της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 10.17

Αποζημίωση για απώλειες

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, των οποίων οι καλυπτόμενες επενδύσεις υφίστανται ζημίες λόγω πολέμου ή άλλης ένοπλης σύγκρουσης, επανάστασης, κατάστασης εθνικής έκτακτης ανάγκης, εξέγερσης, ταραχών ή οποιουδήποτε άλλου παρόμοιου γεγονότος, όσον αφορά την αποκατάσταση, την αποζημίωση, την αντιστάθμιση ή άλλη μορφή διευθέτησης, τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με τη μεταχείριση που παρέχει στους δικούς του επενδυτές ή στους επενδυτές οποιασδήποτε τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι η ευνοϊκότερη.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, στους επενδυτές ενός συμβαλλόμενου μέρους παρέχεται κατάλληλη και αποτελεσματική αποκατάσταση ή αποζημίωση εάν, σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο, υφίστανται ζημιές στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που προκύπτουν από:

- α) επίταξη της καλυπτόμενης επένδυσής τους ή μέρους αυτής από τις δυνάμεις ή τις αρχές του·
- β) καταστροφή της καλυπτόμενης επένδυσής τους ή μέρους αυτής από τις δυνάμεις ή τις αρχές του, η οποία δεν επιτασσόταν από τις περιστάσεις.

3. Οι πληρωμές που προκύπτουν από αποζημίωση σύμφωνα με την παράγραφο 2 είναι ελεύθερα μετατρέψιμες και μεταβιβάσιμες.

ΑΡΘΡΟ 10.18

Απαλλοτρίωση και αποζημίωση

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιτρέπεται να προβαίνει σε απαλλοτρίωση ή εθνικοποίηση καλυπτόμενης επένδυσης, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος με την απαλλοτρίωση ή την εθνικοποίηση (στο εξής: απαλλοτρίωση), εκτός αν αυτό γίνεται:

- α) για σκοπό δημόσιου συμφέροντος·

- β) κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις·
 - γ) με την καταβολή άμεσης, επαρκούς και αποτελεσματικής αποζημίωσης σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 4· και
 - δ) σύμφωνα με τη δέουσα νομική διαδικασία.
2. Η παράγραφος 1 ερμηνεύεται σύμφωνα με το παράρτημα 10-A (Απαλλοτρίωση).
3. Η αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1:
- α) καταβάλλεται χωρίς καθυστέρηση·
 - β) είναι ισοδύναμη με την πραγματική αγοραία αξία της απαλλοτριωθείσας επένδυσης κατά τη χρονική στιγμή που προηγείται αμέσως πριν από την πραγματοποίηση της απαλλοτρίωσης·
 - γ) δεν αντανakλά οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας που επήλθε επειδή η σκοπούμενη απαλλοτρίωση είχε γίνει γνωστή νωρίτερα·
 - δ) είναι πλήρως ρευστοποιήσιμη και ελεύθερα μεταβιβάσιμη χωρίς καθυστέρηση στη χώρα που έχει ορίσει ο επενδυτής· και

ε) περιλαμβάνει τόκους με εμπορικά εύλογο επιτόκιο από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης έως την ημερομηνία πληρωμής.

4. Στα κριτήρια αποτίμησης περιλαμβάνονται η αξία λειτουργούσας επιχείρησης, η αξία ενεργητικού, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η δηλωμένη φορολογητέα αξία των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και άλλα κριτήρια, ανάλογα με την περίπτωση, που επιτρέπουν τον προσδιορισμό της πραγματικής αγοραίας αξίας.

5. Η αποζημίωση καταβάλλεται στο νόμισμα της χώρας της οποίας ο επενδυτής είναι υπήκοος ή σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα.

6. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην έκδοση υποχρεωτικών αδειών που χορηγούνται σε σχέση με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τη συμφωνία TRIPS ούτε στην ανάκληση, στον περιορισμό ή στη δημιουργία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, στον βαθμό που η εν λόγω έκδοση, ανάκληση, περιορισμός ή δημιουργία συνάδει με το κεφάλαιο 25 (Διανοητική ιδιοκτησία) και τη συμφωνία TRIPS⁴³.

⁴³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «ανάκληση» όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει την ακύρωση ή την κατάργηση των εν λόγω δικαιωμάτων, ενώ ο όρος «περιορισμός» όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει εξαιρέσεις από τα εν λόγω δικαιώματα.

Υποκατάσταση

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ή ο οργανισμός που έχει ορίσει το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος πραγματοποιήσει πληρωμή βάσει εγγύησης, ασφαλιστήριου συμβολαίου ή άλλης συμβατικής υποχρέωσης για αποζημίωση που έχει συνάψει σε σχέση με καλυπτόμενη επένδυση, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει την υποκατάσταση ή τη μεταβίβαση οποιουδήποτε δικαιώματος ή απαίτησης του επενδυτή δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου σε σχέση με την εν λόγω καλυπτόμενη επένδυση. Το συμβαλλόμενο μέρος ή ο οργανισμός που έχει ορίσει το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος δικαιούται, δυνάμει της υποκατάστασης, να ασκήσει τα δικαιώματα και να επιδιώξει την ικανοποίηση των απαιτήσεων του εν λόγω επενδυτή. Το δικαίωμα ή η απαίτηση που έχει υποκατασταθεί ή μεταβιβαστεί δεν υπερβαίνει το αρχικό δικαίωμα ή την απαίτηση του εν λόγω επενδυτή.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ή ο οργανισμός που έχει ορίσει το συμβαλλόμενο μέρος έχει πραγματοποιήσει πληρωμή στον επενδυτή του και έχει αναλάβει τα δικαιώματα και τις απαιτήσεις του επενδυτή, ο εν λόγω επενδυτής δεν ασκεί, εκτός εάν έχει εξουσιοδοτηθεί να ενεργεί εξ ονόματος του συμβαλλόμενου μέρους ή του οργανισμού που έχει ορίσει το συμβαλλόμενο μέρος που πραγματοποιεί την πληρωμή, τα εν λόγω δικαιώματα και τις απαιτήσεις έναντι του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

ΤΜΗΜΑ Δ

Επίλυση επενδυτικών διαφορών

ΑΡΘΡΟ 10.20

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «προσφεύγων»: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους, εκτός από υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας, που έχει πραγματοποιήσει καλυπτόμενη επένδυση και σκοπεύει να προσφύγει ή έχει προσφύγει, ενεργώντας είτε:
 - α) εξ ονόματος του ίδιου· ή
 - β) εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης την οποία κατέχει ή ελέγχει⁴⁴.
2. «διάδικα μέρη»: ο προσφεύγων και ο καθ' ου·

⁴⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η προσφυγή που ασκείται βάσει του στοιχείου β) θεωρείται ότι αφορά διαφορά μεταξύ συμβαλλόμενου κράτους και υπηκόου άλλου συμβαλλόμενου κράτους για τους σκοπούς του άρθρου 25 παράγραφος 1 της σύμβασης ICSID.

3. «διάδικο μέρος»: ο προσφεύγων και ο καθ' ου·
4. «ICSID»: το Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Διαφορών από Επενδύσεις το οποίο συστάθηκε δυνάμει της σύμβασης ICSID·
5. «κανόνες ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση»: οι κανόνες σχετικά με την πρόσθετη διευκόλυνση για τη διαχείριση διαδικασιών από τη Γραμματεία του Διεθνούς Κέντρου Διακανονισμού Διαφορών από Επενδύσεις·
6. «σύμβαση ICSID»: η σύμβαση για τον διακανονισμό διαφορών από επενδύσεις μεταξύ κρατών και υπηκόων άλλων κρατών, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 18 Μαρτίου 1965·
7. «τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση»: νομικό πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους και το οποίο ανήκει σε επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και ελέγχεται από αυτόν·
8. «σύμβαση της Νέας Υόρκης: σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 10 Ιουνίου 1958·
9. «μη διάδικο συμβαλλόμενο μέρος»: είτε το Μεξικό, εάν ο καθ' ου είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· είτε η Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν ο καθ' ου είναι το Μεξικό·

10. «καθ' ου»: είτε το Μεξικό είτε, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση ή το οικείο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10.24.

11. «χρηματοδότηση από τρίτο μέρος»: οποιαδήποτε χρηματοδότηση παρέχεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο δεν είναι διάδικο μέρος, αλλά το οποίο συνάπτει συμφωνία με διάδικο μέρος με σκοπό τη χρηματοδότηση μέρους ή του συνόλου του κόστους της διαδικασίας, έναντι αμοιβής που εξαρτάται από την έκβαση της διαφοράς ή με τη μορφή δωρεάς ή επιχορήγησης.

12. «κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL»: οι κανόνες διαιτησίας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο, οι οποίοι εγκρίθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 15 Δεκεμβρίου 1976, όπως αναθεωρήθηκαν το 2010.

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε διαφορές μεταξύ ενός συμβαλλόμενου μέρους και ενός προσφεύγοντος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, οι οποίες προκύπτουν από εικαζόμενη παραβίαση του άρθρου 10.7 παράγραφος 2, του άρθρου 10.8 παράγραφος 2⁴⁵ ή του τμήματος Γ και οι οποίες εικάζεται ότι προκαλούν απώλεια ή ζημία στον προσφεύγοντα ή στην τοπικά εγκατεστημένη επιχείρησή του.
2. Το παράρτημα 10-B (Δημόσιο χρέος) εφαρμόζεται σε προσφυγές που αφορούν την αναδιάρθρωση χρέους συμβαλλόμενου μέρους.
3. Το δικαστήριο και το εφετείο που συνιστώνται δυνάμει του παρόντος τμήματος δεν εκδικάζουν προσφυγές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος τμήματος.

⁴⁵ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι το άρθρο 10.7 παράγραφος 2 και το άρθρο 10.8 παράγραφος 2 δεν καλύπτουν την αγορά επιχείρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στο Μεξικό με σκοπό τη σύναψη ή τη διατήρηση σταθερών οικονομικών δεσμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες η εν λόγω αγορά πραγματοποιείται μέσω κεφαλαιακής συμμετοχής ή αύξησης της εν λόγω κεφαλαιακής συμμετοχής σε επιχείρηση.

Διαβουλεύσεις

1. Οι διαφορές θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να επιλύονται με φιλικό τρόπο. Μια τέτοια επίλυση μπορεί να συμφωνηθεί ανά πάσα στιγμή, ακόμα και μετά την υποβολή προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 10.26.
2. Εκτός εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται εντός 60 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 5.
3. Εκτός αν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, οι διαβουλεύσεις λαμβάνουν χώρα:
 - α) στην Πόλη του Μεξικού, εάν τα επίμαχα μέτρα είναι μέτρα του Μεξικού·
 - β) στις Βρυξέλλες, εάν τα επίμαχα μέτρα είναι μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ή
 - γ) στην πρωτεύουσα του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν τα επίμαχα μέτρα είναι αποκλειστικά μέτρα του εν λόγω κράτους μέλους.
4. Εάν συμφωνήσουν τα διάδικα μέρη, οι διαβουλεύσεις μπορούν να διεξάγονται μέσω βιντεοδιάσκεψης ή με άλλα μέσα, κατά περίπτωση.

5. Ο προσφεύγων υποβάλλει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος αίτημα για διαβουλεύσεις στο οποίο προσδιορίζονται:

- α) η επωνυμία και η διεύθυνση του προσφεύγοντος και, εάν το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, η επωνυμία, η διεύθυνση και ο τόπος εγκατάστασης ή σύστασης, κατά περίπτωση, της τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης·
- β) οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1, οι οποίες εικάζεται ότι έχουν παραβιαστεί·
- γ) η νομική και πραγματική βάση κάθε προσφυγής συμπεριλαμβανομένων του μέτρου ή των μέτρων που εικάζεται ότι παραβιάζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1·
- δ) τα ζητούμενα μέτρα αποκατάστασης και το εκτιμώμενο ποσό της ζητούμενης αποζημίωσης· και
- ε) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο προσφεύγων είναι επενδυτής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και ότι κατέχει ή ελέγχει την καλυπτόμενη επένδυση και, εάν ενεργεί εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, ότι κατέχει ή ελέγχει την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση.

Αν το αίτημα για διαβουλεύσεις υποβάλλεται από περισσότερους από έναν προσφεύγοντες ή εξ ονόματος περισσότερων από μίας τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, οι πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και ε) υποβάλλονται για κάθε προσφεύγοντα ή κάθε τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση, ανάλογα με την περίπτωση.

6. Οι απαιτήσεις του αιτήματος για διαβουλεύσεις που προβλέπεται στην παράγραφο 5 πρέπει να πληρούνται με αρκετά σαφή τρόπο ώστε ο καθ' ου να μπορεί να πραγματοποιήσει αποτελεσματικές διαβουλεύσεις και να προετοιμάσει την υπεράσπισή του.

7. Το αίτημα για διαβουλεύσεις υποβάλλεται εντός τριών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση έλαβε ή έπρεπε να έχει λάβει για πρώτη φορά γνώση της εικαζόμενης παραβίασης και του γεγονότος ότι ο προσφεύγων ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση υπέστη απώλεια ή ζημία εξαιτίας αυτής.

8. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 7, σε περίπτωση που το αίτημα για διαβουλεύσεις αφορά μέτρο ή μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει παρέλθει η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 7, ενώ ο προσφεύγων ή, κατά περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση κίνησε διαδικασία σχετικά με το ίδιο μέτρο ή τα ίδια μέτρα ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους, το αίτημα για διαβουλεύσεις υποβάλλεται:

- α) εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων ή, κατά περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση παύει να κινεί τις εν λόγω διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους· και
- β) σε κάθε περίπτωση, το αργότερο 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων ή, κατά περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρησή του έλαβε ή έπρεπε να έχει λάβει για πρώτη φορά γνώση του μέτρου ή των μέτρων που εικάζεται ότι παραβιάζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 και της ζημίας που εικάζεται ότι έχει υποστεί εξαιτίας αυτής της παραβίασης.

9. Τα αιτήματα για διαβουλεύσεις που αφορούν εικαζόμενη παραβίαση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν ο προσφεύγων προσδιορίζει στο αίτημά του για διαβουλεύσεις μέτρο ή μέτρα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αίτημα αποστέλλεται επίσης στο οικείο κράτος μέλος.

10. Εάν ο επενδυτής δεν έχει υποβάλει μια προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26 εντός 18 μηνών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις, θεωρείται ότι έχει αποσύρει το αίτημά του για διαβουλεύσεις και, κατά περίπτωση, τη δήλωση με την οποία ζητούσε προσδιορισμό του καθ' ου σύμφωνα με το άρθρο 10.24, και δεν επιτρέπεται να υποβάλει προσφυγή βάσει του παρόντος τμήματος σε σχέση με το ίδιο μέτρο ή μέτρα. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις.

ΑΡΘΡΟ 10.23

Διαμεσολάβηση

1. Τα διάδικα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να συμφωνήσουν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση.

2. Η προσφυγή σε διαμεσολάβηση δεν θίγει τη νομική θέση ή τα δικαιώματα των διάδικων μερών βάσει του παρόντος κεφαλαίου και διέπεται από τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί από τα διάδικα μέρη, συμπεριλαμβανομένων, εάν υπάρχουν, οποιωνδήποτε κανόνων διαμεσολάβησης που μπορεί να έχει εγκρίνει το μεικτό συμβούλιο.

3. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται με συμφωνία των διάδικων μερών. Τα διάδικα μέρη μπορούν επίσης να ζητήσουν από κοινού από τον πρόεδρο του δικαστηρίου να διορίσει τον διαμεσολαβητή.
4. Τα διάδικα μέρη επιδιώκουν να καταλήξουν σε επίλυση της διαφοράς εντός 60 ημερών από τον διορισμό του διαμεσολαβητή.
5. Εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση, οι προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 10.22 παράγραφοι 7 και 8, στο άρθρο 10.48 παράγραφος 7 και στο άρθρο 10.49 παράγραφος 3 αναστέλλονται από την ημερομηνία κατά την οποία τα διάδικα μέρη συμφώνησαν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση έως την ημερομηνία κατά την οποία ένα από τα διάδικα μέρη αποφασίζει να τερματίσει τη διαμεσολάβηση. Η απόφαση τερματισμού της διαμεσολάβησης από ένα διάδικο μέρος διαβιβάζεται με επιστολή στον διαμεσολαβητή και στο άλλο διάδικο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 10.24

Προσδιορισμός του καθ' ου για διαφορές με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή
κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Εάν η διαφορά δεν μπορέσει να διευθετηθεί εντός 90 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις, το αίτημα αφορά εικαζόμενη παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο προσφεύγων προτίθεται να υποβάλει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26, τότε ο προσφεύγων παραδίδει στην Ευρωπαϊκή Ένωση δήλωση με την οποία ζητά τον προσδιορισμό του καθ' ου.

2. Στη δήλωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζεται το μέτρο ή τα μέτρα σε σχέση με τα οποία ο προσφεύγων προτίθεται να υποβάλει προσφυγή. Εάν προσδιορίζεται μέτρο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δήλωση αποστέλλεται επίσης στο οικείο κράτος μέλος.
3. Αφού προβεί στον σχετικό προσδιορισμό, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει τον προσφεύγοντα εντός 60 ημερών από την παράδοση της δήλωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 σχετικά με το αν ο καθ' ου είναι η ίδια ή ένα κράτος μέλος της.
4. Εάν ο προσφεύγων δεν έχει ενημερωθεί για τον προσδιορισμό εντός 60 ημερών από την υποβολή της δήλωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο καθ' ου είναι:
- α) το κράτος μέλος, εάν το μέτρο ή τα μέτρα που προσδιορίζονται στη δήλωση είναι αποκλειστικά μέτρα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ή
 - β) η Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν το μέτρο ή τα μέτρα που προσδιορίζονται στη δήλωση περιλαμβάνουν μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Ο προσφεύγων μπορεί να υποβάλει προσφυγή δυνάμει του άρθρου 10.26 με βάση τον προσδιορισμό που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 και, εάν δεν έχει κοινοποιηθεί ο προσδιορισμός αυτός στον προσφεύγοντα εντός 60 ημερών, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

6. Εάν ο καθ' ου είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ή ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή 4, τότε ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε το εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορούν να προβάλουν το απαράδεκτο της προσφυγής ή την αναρμοδιότητα του δικαστηρίου ή να αντικρούσουν με άλλον τρόπο την προσφυγή ή την απόφαση με το αιτιολογικό ότι ο καθ' ου δεν προσδιορίστηκε ορθά σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή την παράγραφο 4.

7. Το δικαστήριο και το εφετείο δεσμεύονται από τον προσδιορισμό που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, και, αν δεν έχει κοινοποιηθεί ο εν λόγω προσδιορισμός στον καθ' ου εντός 60 ημερών, από τον προσδιορισμό σύμφωνα με την παράγραφο 4.

8. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας ή των εφαρμοστέων κανόνων επίλυσης διαφορών που αναφέρονται στο άρθρο 10.26 παράγραφος 2 δεν εμποδίζει την ανταλλαγή όλων των πληροφοριών που αφορούν διαφορές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του οικείου κράτους μέλους.

ΑΡΘΡΟ 10.25

Διαδικαστικές και άλλες απαιτήσεις για την υποβολή προσφυγής στο δικαστήριο

1. Ένας προσφεύγων μπορεί να υποβάλει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26, εάν ο προσφεύγων:

α) παρέχει στον καθ' ου, με την υποβολή μιας προσφυγής, τη γραπτή συγκατάθεσή του για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν τμήμα·

- β) επιτρέπει την παρέλευση τουλάχιστον 180 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις και, ανάλογα με την περίπτωση, τουλάχιστον 90 ημερών από την υποβολή της δήλωσης με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου·
- γ) έχει εκδώσει δήλωση με την οποία ζητεί τον προσδιορισμό του καθ' ου σύμφωνα με το άρθρο 10.24, κατά περίπτωση·
- δ) έχει εκπληρώσει τις απαιτήσεις που συνδέονται με το αίτημα για διαβουλεύσεις·
- ε) προσδιορίζει στην προσφυγή του μόνο το μέτρο ή τα μέτρα που εικάζεται ότι συνιστούν παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 και τα οποία προσδιορίστηκαν στο αίτημά του για διαβουλεύσεις·
- στ) αποσύρει ή ματαιώνει τυχόν υφιστάμενη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου βάσει του εσωτερικού ή του διεθνούς δικαίου όσον αφορά ένα μέτρο ή μέτρα που εικάζεται ότι συνιστούν παραβίαση η οποία αναφέρεται στην προσφυγή του·
- ζ) παραιτείται εγγράφως από το δικαίωμά του να κινήσει οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου βάσει του εσωτερικού ή του διεθνούς δικαίου όσον αφορά ένα μέτρο ή μέτρα που εικάζεται ότι συνιστούν παραβίαση η οποία αναφέρεται στην προσφυγή του· και

η) δηλώνει ότι δεν θα εφαρμόσει τυχόν απόφαση που εκδόθηκε σύμφωνα με το παρόν τμήμα προτού η απόφαση αυτή καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 10.48 παράγραφοι 8 και 9 ή το άρθρο 10.49 παράγραφος 2, και δεν θα επιδιώξει την έφεση, την επανεξέταση, την εξαφάνιση, την ακύρωση, την αναθεώρηση ή την κίνηση οποιασδήποτε άλλης παρόμοιας διαδικασίας ενώπιον διεθνούς ή εσωτερικού δικαστηρίου, όσον αφορά απόφαση σύμφωνα με το παρόν τμήμα.

2. Εάν η προσφυγή που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 10.26 αφορά απώλεια ή ζημία σε τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση ή σε συμφέρον σε τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση την οποία κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, ο προσφεύγων, οι απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχείο στ) και ζ) του παρόντος άρθρου ισχύουν τόσο για τον προσφεύγοντα όσο και για την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση. Η απαίτηση απόσυρσης ή ματαίωσης υφιστάμενης διαδικασίας σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο στ) του παρόντος άρθρου ισχύει επίσης:

- α) εάν η προσφυγή υποβάλλεται από προσφεύγοντα που ενεργεί για ίδιο λογαριασμό, σε όλα τα πρόσωπα τα οποία, άμεσα ή έμμεσα, έχουν ιδιοκτησιακό συμφέρον ή ελέγχονται από τον προσφεύγοντα και ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί την ίδια απώλεια ή ζημία⁴⁶ με τον ενάγοντα· ή
- β) εάν η προσφυγή υποβάλλεται από προσφεύγοντα που ενεργεί εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, σε όλα τα πρόσωπα τα οποία, άμεσα ή έμμεσα, έχουν ιδιοκτησιακό συμφέρον ή ελέγχονται από την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση και ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί την ίδια απώλεια ή ζημία με την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση.

⁴⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ως ίδια απώλεια ή ζημία που αναφέρεται στο παρόν στοιχείο και στο στοιχείο β) νοείται η απώλεια ή η ζημία που απορρέει από το ίδιο μέτρο ή μέτρα τα οποία το πρόσωπο επιδιώκει να ανακτήσει υπό την ίδια ιδιότητα με τον προσφεύγοντα. Για παράδειγμα, εάν ο προσφεύγων ασκήσει αγωγή ως μέτοχος, η διάταξη αυτή θα κάλυπτε ένα συνδεδεμένο πρόσωπο που επιδιώκει επίσης την ανάκτηση ως μέτοχος.

3. Οι απαιτήσεις της παραγράφου 1 στοιχεία στ) και ζ) καθώς και της παραγράφου 2 δεν ισχύουν σε σχέση με τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση, εάν ο καθ' ου ή το κράτος υποδοχής του προσφεύγοντα έχει στερήσει από τον προσφεύγοντα τον έλεγχο της τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, ή έχει εμποδίσει με άλλον τρόπο την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση να εκπληρώσει αυτές τις απαιτήσεις.
4. Κατόπιν αιτήματος του καθ' ου, το δικαστήριο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο όταν ο προσφεύγων ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση δεν πληροί οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2.
5. Η παραίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο ζ) παύει να ισχύει εάν η προσφυγή απορριφθεί λόγω μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων ιθαγένειας για την υποβολή προσφυγής βάσει του παρόντος τμήματος.
6. Εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ο καθ' ου, η παράγραφος 1 στοιχεία στ) και ζ) δεν εμποδίζει τον προσφεύγοντα να ζητήσει προσωρινά μέτρα προστασίας ενώπιον των δικαστηρίων του καθ' ου. Εάν το Μεξικό είναι ο καθ' ου, η παράγραφος 1 στοιχεία στ) και ζ) δεν εμποδίζει τον προσφεύγοντα να ζητήσει προσωρινά μέτρα προστασίας ή να κινήσει ή να συνεχίσει διαδικασία ασφαλιστικών, αναγνωριστικών ή άλλων έκτακτων μέτρων, χωρίς καταβολή αποζημίωσης, ενώπιον διοικητικού ή αστικού δικαστηρίου σύμφωνα με το δίκαιο του καθ' ου.

7. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένας επενδυτής δεν υποβάλλει προσφυγή βάσει του παρόντος τμήματος εάν η επένδυση έχει πραγματοποιηθεί μέσω εξαπάτησης, απόκρυψης, διαφθοράς ή συμπεριφοράς που ισοδυναμεί με κατάχρηση διαδικασίας.

8. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν υποβάλλει προσφυγή βάσει του παρόντος τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 10.26

Υποβολή προσφυγής στο δικαστήριο

1. Εάν μια διαφορά δεν επιλυθεί μέσω διαβουλεύσεων, μπορεί να υποβληθεί προσφυγή από:

α) προσφεύγοντα εξ ονόματος του ίδιου· ή

β) προσφεύγοντα, εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης την οποία κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα.

Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι μια τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλει προσφυγή κατά του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο είναι εγκατεστημένη.

2. Ο προσφεύγων υποβάλλει την προσφυγή σύμφωνα με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους κανόνες επίλυσης διαφορών:

- α) τη σύμβαση ICSID και τον εσωτερικό κανονισμό ICSID για τη διαδικασία διαιτησίας·
- β) τους κανόνες ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση, όταν δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις για την υποβολή προσφυγής σύμφωνα με το στοιχείο α)·
- γ) τους κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL· ή
- δ) οποιουδήποτε άλλους κανόνες, κατόπιν συμφωνίας των διάδικων μερών.

3. Εάν ο προσφεύγων προτείνει κανόνες σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο δ), ο καθ' ου απαντά στην πρόταση του προσφεύγοντα εντός 20 ημερών από την παραλαβή της. Εάν τα διάδικα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει σχετικά με αυτούς τους κανόνες εντός 30 ημερών από την παραλαβή της πρότασης, ο επενδυτής μπορεί να υποβάλει προσφυγή σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α), β) ή γ).

4. Εάν υποβληθεί προσφυγή σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχεία β), γ) ή δ), τα διάδικα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας. Εάν τα διάδικα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία, το τμήμα του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή προσδιορίζει τον τρόπο σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες επίλυσης διαφορών, με την προϋπόθεση ότι ο τόπος βρίσκεται στο έδαφος κράτους που είναι συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης της Νέας Υόρκης.

5. Οι κανόνες επίλυσης διαφορών που εφαρμόζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 είναι εκείνοι που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής στο δικαστήριο της προσφυγής βάσει του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων που ορίζονται στο παρόν τμήμα. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει κανόνες που συμπληρώνουν τους εφαρμοστέους κανόνες επίλυσης διαφορών, και οι εν λόγω κανόνες είναι δεσμευτικοί για το δικαστήριο και το εφετείο.

6. Μια προσφυγή θεωρείται ότι υποβάλλεται για επίλυση διαφορών δυνάμει του παρόντος τμήματος όταν το αίτημα ή η δήλωση για την κίνηση διαδικασίας παραλαμβάνεται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες επίλυσης διαφορών.

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τον τόπο παράδοσης των δηλώσεων και των λοιπών εγγράφων από τον προσφεύγοντα σύμφωνα με το παρόν τμήμα. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες αυτές δημοσιοποιούνται.

ΑΡΘΡΟ 10.27

Παράλληλη διαδικασία

Εάν ασκηθεί προσφυγή σύμφωνα με το παρόν τμήμα και το κεφάλαιο 31 (Επίλυση διαφορών) ή με άλλη διεθνή συμφωνία, και υπάρχει πιθανότητα αλληλοεπικάλυψης της αποζημίωσης ή η άλλη διεθνής προσφυγή θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην επίλυση της προσφυγής που υποβάλλεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα, το δικαστήριο, το συντομότερο δυνατόν μετά την ακρόαση των διάδικων μερών, αναστέλλει τη διαδικασία του ή διασφαλίζει με άλλον τρόπο ότι η διαδικασία που κινείται σύμφωνα με το κεφάλαιο 31 (Επίλυση διαφορών) ή με άλλη διεθνή συμφωνία λαμβάνεται υπόψη στην απόφαση ή στη διαταγή του.

ΑΡΘΡΟ 10.28

Συγκατάθεση για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο

1. Ο καθ' ου παρέχει τη συγκατάθεσή του για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν τμήμα.

2. Η συγκατάθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και η υποβολή προσφυγής στο δικαστήριο σύμφωνα με το παρόν τμήμα θεωρείται ότι πληρούν τις απαιτήσεις:

- α) του άρθρου 25 της σύμβασης ICSID και του κεφαλαίου II του παραρτήματος Γ των κανόνων ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση σε ό,τι αφορά τη γραπτή συγκατάθεση των διάδικων μερών· και
- β) του άρθρου II της σύμβασης της Νέας Υόρκης σχετικά με τη σύναψη γραπτής συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 10.29

Χρηματοδότηση από τρίτο μέρος

1. Το διάδικο μέρος που επωφελείται από χρηματοδότηση από τρίτο μέρος κοινοποιεί στο άλλο διάδικο μέρος και στο τμήμα του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή ή, εάν δεν έχει συγκροτηθεί το εν λόγω τμήμα, στον πρόεδρο του δικαστηρίου, το όνομα και τη διεύθυνση του τρίτου μέρους-χρηματοδότη.

2. Η εν λόγω κοινοποίηση πραγματοποιείται κατά τον χρόνο υποβολής της προσφυγής ή, εάν η συμφωνία χρηματοδότησης συναφθεί ή η δωρεά ή η επιχορήγηση πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή της προσφυγής, αμέσως μόλις συναφθεί η συμφωνία χρηματοδότησης ή πραγματοποιηθεί η δωρεά ή η επιχορήγηση.

Δικαστήριο

1. Συγκροτείται δικαστήριο για την εκδίκαση των προσφυγών που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 10.26.
2. Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το μεικτό συμβούλιο προβαίνει στον διορισμό των εννέα μελών του δικαστηρίου. Τρία από τα μέλη είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τρία είναι υπήκοοι του Μεξικού και τρία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών⁴⁷.
3. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να αυξήσει ή να μειώσει τον αριθμό των μελών κατά πολλαπλάσια του τρία. Οι πρόσθετοι διορισμοί πραγματοποιούνται στην ίδια βάση με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.
4. Τα μέλη διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνται για τον διορισμό τους ως δικαστών στο Διεθνές Δικαστήριο ή είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρογνώσια στο δημόσιο διεθνές δίκαιο. Είναι επιθυμητό να διαθέτουν εμπειρογνώσια, ειδικότερα, στο διεθνές δίκαιο των επενδύσεων, στο διεθνές εμπορικό δίκαιο και στην επίλυση διαφορών από διεθνείς επενδυτικές ή εμπορικές συμφωνίες ή εμπορικές διαπραγματεύσεις.

⁴⁷ Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να διορίσουν μέλη που εκπροσωπούν διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και νομικές παραδόσεις.

5. Τα μέλη του δικαστηρίου διορίζονται για θητεία πέντε ετών. Ωστόσο, η θητεία τεσσάρων εκ των εννέα προσώπων που θα διοριστούν αμέσως μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα οποία θα επιλεγούν με κλήρωση, θα διαρκέσει επτά έτη. Οι θέσεις πληρούνται όταν κενώνονται. Πρόσωπο που διορίζεται για να αντικαταστήσει μέλος του οποίου η θητεία δεν έχει λήξει παραμένει στη θέση του μέχρι τη λήξη της θητείας του προκατόχου του. Πρόσωπο το οποίο ασκεί καθήκοντα σε τμήμα του δικαστηρίου κατά τη λήξη της θητείας του μπορεί, με την άδεια του προέδρου του δικαστηρίου ύστερα από διαβούλευση με τα άλλα μέλη του τμήματος, να εξακολουθήσει να ασκεί τα καθήκοντά του στο εν λόγω τμήμα έως ότου περατωθούν οι διαδικασίες του τμήματος και, μόνο για τον σκοπό αυτόν, θεωρείται ότι εξακολουθεί να αποτελεί μέλος του δικαστηρίου.
6. Το δικαστήριο εκδικάζει υποθέσεις σε τμήματα που αποτελούνται από τρία μέλη, εκ των οποίων ένα είναι υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα είναι υπήκοος του Μεξικού και ένα είναι υπήκοος τρίτης χώρας. Την προεδρία του τμήματος ασκεί το μέλος που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.
7. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 6 και με την προϋπόθεση ότι τα διάδικα μέρη συμφωνούν, η υπόθεση εκδικάζεται από τμήμα αποτελούμενο από ένα μόνο μέλος το οποίο είναι υπήκοος τρίτης χώρας που έχει επιλεγεί από τον πρόεδρο του δικαστηρίου.
8. Εντός 90 ημερών από την υποβολή μιας προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 10.26, ο πρόεδρος του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διαδικασίες εργασίας που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 10, διορίζει εκ περιτροπής το μέλος ή τα μέλη που θα απαρτίσουν το τμήμα του δικαστηρίου το οποίο θα εκδικάσει την υπόθεση, διασφαλίζοντας ότι η σύνθεση του τμήματος είναι τυχαία και απρόβλεπτη, και παρέχοντας παράλληλα ίσες ευκαιρίες σε όλα τα μέλη του δικαστηρίου να επιλεγούν.

9. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου είναι υπεύθυνος για τα οργανωτικά ζητήματα, διορίζεται για διετή θητεία και επιλέγεται με κλήρωση μεταξύ των μελών που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι πρόεδροι υπηρετούν εκ περιτροπής, οι οποίοι επιλέγονται με κλήρωση από τον πρόεδρο του μεικτού συμβουλίου. Οι διαδικασίες εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με την παράγραφο 10 προβλέπουν τους αναγκαίους κανόνες για την αντιμετώπιση της προσωρινής μη διαθεσιμότητας του προέδρου.

10. Το δικαστήριο θεσπίζει τις δικές του διαδικασίες εργασίας, ύστερα από διαβούλευση με τα συμβαλλόμενα μέρη.

11. Τα μέλη είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή και κατόπιν βραχείας προειδοποίησης, και παρακολουθούν τις εξελίξεις σχετικά με τις δραστηριότητες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

12. Για να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητά τους, τα μέλη λαμβάνουν πάγια μηνιαία αμοιβή, η οποία καθορίζεται με απόφαση του μεικτού συμβουλίου. Για κάθε ημέρα εργασίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του προέδρου του δικαστηρίου, ο πρόεδρος εισπράττει αμοιβή ίση με την αμοιβή που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10.31 παράγραφος 11 για τον πρόεδρο του εφετείου.

13. Η πάγια αμοιβή και η ημερήσια αμοιβή που αναφέρονται στην παράγραφο 12 καταβάλλονται από αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη, λαμβανομένου υπόψη του αντίστοιχου επιπέδου ανάπτυξής τους, σε λογαριασμό που διαχειρίζεται η Γραμματεία του ICSID. Σε περίπτωση που ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν καταβάλει τις εν λόγω αμοιβές, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιλέξει να τις καταβάλει. Τυχόν καθυστερούμενες οφειλές εξακολουθούν να είναι καταβλητέες, με τον αντίστοιχο τόκο. Η υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων επανεξετάζει τακτικά το ποσό και την κατανομή των αμοιβών που αναφέρονται ανωτέρω και μπορεί να προτείνει σχετικές προσαρμογές προς απόφαση του μεικτού συμβουλίου.

14. Εκτός εάν το μεικτό συμβούλιο λάβει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 15, το ποσό των λοιπών αμοιβών και των δαπανών των μελών στο πλαίσιο ενός τμήματος του δικαστηρίου, είναι εκείνο που καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό 14 παράγραφος 1 των διοικητικών και οικονομικών κανονισμών της σύμβασης ICSID οι οποίοι ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφυγής, και που επιμερίζεται από το δικαστήριο μεταξύ των διάδικων μερών σύμφωνα με το άρθρο 10.48 παράγραφος 5.

15. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ότι η πάγια αμοιβή και οι λοιπές αμοιβές και δαπάνες μπορούν να μετατραπούν μονίμως σε τακτικό μισθό. Στην περίπτωση αυτήν, τα μέλη υπηρετούν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και το μεικτό συμβούλιο καθορίζει τον μισθό τους και τα συναφή οργανωτικά θέματα. Στην περίπτωση αυτήν, τα μέλη δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη απασχόληση, αμειβόμενη ή μη, εκτός εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέψει εξαίρεση από τον κανόνα αυτόν.

16. Η Γραμματεία του ICSID ενεργεί ως γραμματεία του δικαστηρίου και του παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη. Οι δαπάνες για την υποστήριξη αυτήν επιμερίζονται από το δικαστήριο μεταξύ των διάδικων μερών σύμφωνα με το άρθρο 10.48 παράγραφος 5.

ΑΡΘΡΟ 10.31

Εφετείο

1. Συγκροτείται μόνιμο εφετείο για την εξέταση εφέσεων σχετικά με αποφάσεις του δικαστηρίου.

2. Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το μεικτό συμβούλιο προβαίνει στον διορισμό των έξι μελών του εφετείου. Δύο από τα μέλη του δικαστηρίου είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύο είναι υπήκοοι του Μεξικού και δύο είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προτείνει τρεις υποψηφίους, δύο εκ των οποίων μπορεί να είναι υπήκοοι του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους και ένας αλλοδαπός.
3. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να αυξήσει τον αριθμό των μελών κατά πολλαπλάσια του τρία. Οι πρόσθετοι διορισμοί πραγματοποιούνται στην ίδια βάση με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.
4. Τα μέλη διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνται για τον διορισμό τους ως δικαστών στο Διεθνές Δικαστήριο ή είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρογνώσια στο δημόσιο διεθνές δίκαιο και στο αντικείμενο που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Είναι επιθυμητό να διαθέτουν εμπειρογνώσια στο διεθνές εμπορικό δίκαιο και στην επίλυση διαφορών από διεθνείς επενδυτικές ή εμπορικές συμφωνίες.
5. Τα μέλη διορίζονται για θητεία πέντε ετών. Ωστόσο, η θητεία τριών εκ των έξι προσώπων που θα διοριστούν αμέσως μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα οποία θα επιλεγούν με κλήρωση, θα διαρκέσει επτά έτη. Οι θέσεις πληρούνται όταν κενώνονται. Πρόσωπο που διορίζεται για να αντικαταστήσει μέλος του οποίου η θητεία δεν έχει λήξει παραμένει στη θέση του μέχρι τη λήξη της θητείας του προκατόχου του. Πρόσωπο το οποίο ασκεί καθήκοντα σε τμήμα του εφετείου κατά τη λήξη της θητείας του μπορεί, με την άδεια του προέδρου του εφετείου ύστερα από διαβούλευση με τα άλλα μέλη του τμήματος, να εξακολουθήσει να ασκεί τα καθήκοντά του στο εν λόγω τμήμα έως ότου περατωθούν οι διαδικασίες του τμήματος και, μόνο για τον σκοπό αυτόν, θεωρείται ότι εξακολουθεί να αποτελεί μέλος του εφετείου.

6. Το εφετείο εκδικάζει εφέσεις σε τμήματα που αποτελούνται από τρία μέλη, εκ των οποίων ένα είναι υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα είναι υπήκοος του Μεξικού και ένα είναι υπήκοος τρίτης χώρας. Την προεδρία του τμήματος ασκεί το μέλος που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.
7. Ο πρόεδρος του εφετείου, σύμφωνα με τις διαδικασίες εργασίας που θεσπίζονται δυνάμει της παραγράφου 9, διορίζει εκ περιτροπής τα μέλη που θα απαρτίσουν το τμήμα του εφετείου το οποίο θα εκδικάζει κάθε υπόθεση, διασφαλίζοντας ότι η σύνθεση κάθε τμήματος είναι τυχαία και απρόβλεπτη, και παρέχοντας παράλληλα ίσες ευκαιρίες σε όλα τα μέλη του εφετείου να επιλεγούν.
8. Ο πρόεδρος του εφετείου είναι υπεύθυνος για τα οργανωτικά ζητήματα, διορίζεται για διετή θητεία και επιλέγεται με κλήρωση μεταξύ των μελών που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι πρόεδροι υπηρετούν εκ περιτροπής, με σειρά που καθορίζεται με κλήρωση από τον πρόεδρο του μεικτού συμβουλίου. Οι διαδικασίες εργασίας που εγκρίνονται σύμφωνα με την παράγραφο 9 προβλέπουν τους αναγκαίους κανόνες για την αντιμετώπιση της προσωρινής μη διαθεσιμότητας του προέδρου.
9. Το εφετείο θεσπίζει τις δικές του διαδικασίες εργασίας, ύστερα από διαβούλευση με τα συμβαλλόμενα μέρη.
10. Τα μέλη είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή και κατόπιν βραχείας προειδοποίησης, και παρακολουθούν τις εξελίξεις σχετικά με τις άλλες δραστηριότητες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

11. Τα μέλη του εφετείου αμείβονται με πάγια μηνιαία αμοιβή, ώστε να διασφαλίζεται η διαθεσιμότητά τους, και λαμβάνουν αμοιβή για κάθε ημέρα εργασίας ως μέλη, η οποία καθορίζεται με απόφαση του μεικτού συμβουλίου. Ο πρόεδρος του εφετείου εισπράττει αμοιβή για κάθε ημέρα εργασίας του για την άσκηση των καθηκόντων του προέδρου του εφετείου.

12. Η πάγια αμοιβή και οι ημερήσιες αμοιβές που αναφέρονται στην παράγραφο 11 καταβάλλονται από αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη, λαμβανομένου υπόψη του αντίστοιχου επιπέδου ανάπτυξής τους, σε λογαριασμό που διαχειρίζεται η Γραμματεία του ICSID. Σε περίπτωση που ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν καταβάλει τις εν λόγω αμοιβές, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιλέξει να τις καταβάλει. Τυχόν καθυστερούμενες οφειλές εξακολουθούν να είναι καταβλητέες, με τον αντίστοιχο τόκο. Η υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων επανεξετάζει τακτικά το ποσό και την κατανομή των προαναφερόμενων αμοιβών και μπορεί να προτείνει σχετικές προσαρμογές προς απόφαση του μεικτού συμβουλίου.

13. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ότι η πάγια αμοιβή και οι ημερήσιες αμοιβές μπορούν να μετατραπούν μόνιμα σε τακτικό μισθό. Στην περίπτωση αυτήν, τα μέλη του εφετείου υπηρετούν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και το μεικτό συμβούλιο καθορίζει τον μισθό τους και τα συναφή οργανωτικά θέματα. Στην περίπτωση αυτήν, τα μέλη δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη απασχόληση, αμειβόμενη ή μη, εκτός εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο πρόεδρος του εφετείου επιτρέψει εξαίρεση από τον κανόνα αυτόν.

14. Η Γραμματεία του ICSID ενεργεί ως γραμματεία του εφετείου και του παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη. Οι δαπάνες για την υποστήριξη αυτήν επιμερίζονται από το εφετείο μεταξύ των διάδικων μερών σύμφωνα με το άρθρο 10.48 παράγραφος 5.

Δεοντολογία

1. Τα μέλη του δικαστηρίου και τα μέλη του εφετείου επιλέγονται μεταξύ προσώπων των οποίων η ανεξαρτησία είναι πέραν πάσης αμφιβολίας. Δεν συνδέονται με καμία κυβέρνηση⁴⁸. Δεν λαμβάνουν οδηγίες από κρατική αρχή ή οργανισμό όσον αφορά θέματα που σχετίζονται με οποιαδήποτε διαφορά δυνάμει του παρόντος τμήματος. Δεν συμμετέχουν στην εξέταση οποιωνδήποτε διαφορών που θα ήταν δυνατόν να προκαλέσουν, άμεσα ή έμμεσα, σύγκρουση συμφερόντων. Με τον τρόπο αυτόν συμμορφώνονται με το παράρτημα 10-Δ (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη του δικαστηρίου, τα μέλη του εφετείου και τους διαμεσολαβητές). Επιπλέον, μετά τον διορισμό τους, δεν ενεργούν ως σύμβουλοι ή ως διορισμένοι από συμβαλλόμενο μέρος εμπειρογνώμονες ή μάρτυρες σε οποιαδήποτε εκκρεμή ή νέα διαφορά που αφορά την προστασία των επενδύσεων, δυνάμει της παρούσας ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας ή εσωτερικού δικαίου.

⁴⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το γεγονός και μόνο ότι ένα πρόσωπο απασχολείται σε δημόσιο πανεπιστήμιο ή ότι ένας πρώην δημόσιος υπάλληλος λαμβάνει σύνταξη από την κυβέρνηση ή έχει οικογενειακή σχέση με κυβερνητικό λειτουργό δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι συνδέεται με κρατική αρχή.

2. Εάν ένα διάδικο μέρος θεωρεί ότι ένα μέλος που έχει διοριστεί σε τμήμα δεν πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 1, αποστέλλει δήλωση αμφισβήτησης του διορισμού του εν λόγω μέλους στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή στον πρόεδρο του εφετείου, κατά περίπτωση. Η δήλωση αμφισβήτησης αποστέλλεται εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε στο διάδικο μέρος η σύνθεση του τμήματος του δικαστηρίου ή του εφετείου, ή εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω διάδικο μέρος έλαβε γνώση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, εάν δεν ήταν ευλόγως δυνατό να τα γνωρίζει κατά τη στιγμή της σύνθεσης του τμήματος. Στη δήλωση αναφέρονται οι λόγοι της αμφισβήτησης.
3. Εάν, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία της δήλωσης αμφισβήτησης, το αμφισβητούμενο μέλος επιλέξει να μην παραιτηθεί από το σχετικό τμήμα, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο πρόεδρος του εφετείου, κατά περίπτωση, αφού ακούσει τα διάδικα μέρη και αφού δώσει στο μέλος την ευκαιρία να υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις, εκδίδει απόφαση εντός 45 ημερών από την παραλαβή της δήλωσης αμφισβήτησης και ενημερώνει αμέσως τα διάδικα μέρη και τα άλλα μέλη του τμήματος.
4. Για τυχόν αμφισβήτηση του διορισμού του προέδρου του δικαστηρίου σε κάποιο τμήμα, λαμβάνει απόφαση ο πρόεδρος του εφετείου και αντιστρόφως.

5. Κατόπιν αιτιολογημένης σύστασης του προέδρου του εφετείου ή, με κοινή τους πρωτοβουλία, τα συμβαλλόμενα μέρη, με απόφαση του μεικτού συμβουλίου, μπορούν να αποφασίσουν την απομάκρυνση ενός μέλους από το δικαστήριο ή από το εφετείο, εάν η συμπεριφορά του δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 και είναι ασύμβατη με τη συνέχιση της θητείας του στο δικαστήριο ή στο εφετείο. Εάν η εν λόγω συμπεριφορά αποδίδεται στον πρόεδρο του εφετείου, η αιτιολογημένη σύσταση διατυπώνεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου. Το άρθρο 10.30 παράγραφος 2 και το άρθρο 10.31 παράγραφος 2 εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, για την πλήρωση κενών θέσεων που ενδέχεται να προκύψουν σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

ΑΡΘΡΟ 10.33

Πολυμερής μηχανισμός για την επίλυση διαφορών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να συνεργάζονται για τη δημιουργία πολυμερούς μηχανισμού για την επίλυση επενδυτικών διαφορών.
2. Με την έναρξη ισχύος μεταξύ των μερών διεθνούς συμφωνίας που προβλέπει έναν τέτοιο πολυμερή μηχανισμό, ο οποίος εφαρμόζεται σε διαφορές στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, αναστέλλεται η εφαρμογή των σχετικών μερών του παρόντος τμήματος και το μεικτό συμβούλιο μπορεί να εκδώσει απόφαση για τον καθορισμό τυχόν μεταβατικών ρυθμίσεων.

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Το δικαστήριο αποφαινεται αν το μέτρο ή τα μέτρα που αποτελούν αντικείμενο της προσφυγής παραβιάζουν οποιαδήποτε από τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 που επικαλείται ο προσφεύγων.
2. Κατά τη λήψη της απόφασής του, το δικαστήριο εφαρμόζει τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας και, κατά περίπτωση, άλλους κανόνες και αρχές του διεθνούς δικαίου που εφαρμόζονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Ερμηνεύει την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες ερμηνείας του δημόσιου διεθνούς δικαίου, όπως έχουν κωδικοποιηθεί στη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών.
3. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το δικαστήριο για να διαπιστώσει αν ένα μέτρο συνάδει με τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1, μπορεί να εκλάβει, κατά περίπτωση, το εσωτερικό δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους ως πραγματικό περιστατικό. Σε αυτή την περίπτωση, το δικαστήριο ακολουθεί την κρατούσα ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου από τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους και τυχόν έννοια που αποδίδεται στο εσωτερικό δίκαιο από το δικαστήριο δεν είναι δεσμευτική για τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
4. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, το δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να κρίνει τη νομιμότητα ενός μέτρου που εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1, βάσει του εσωτερικού δικαίου του διάδικου συμβαλλόμενου μέρους.

5. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει αμφιβολίες όσον αφορά θέματα ερμηνείας που αφορούν το παρόν κεφάλαιο, μπορεί να ζητήσει από το μεικτό συμβούλιο να εξετάσει το ζήτημα. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να εκδίδει αποφάσεις για την ερμηνεία κάθε σχετικής διάταξης. Κάθε τέτοια ερμηνεία είναι δεσμευτική για το δικαστήριο και το εφετείο. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ότι μια ερμηνεία θα έχει δεσμευτική ισχύ από συγκεκριμένη ημερομηνία.

6. Εάν ο καθ' ου ισχυρίζεται ως υπεράσπιση ότι το μέτρο που εικάζεται ότι παραβιάζει οποιαδήποτε από τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μη συμμορφούμενου μέτρου που ορίζεται στο παράρτημα I (Επιφυλάξεις για υφιστάμενα μέτρα) ή στο παράρτημα II (Επιφυλάξεις για μελλοντικά μέτρα), το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος του καθ' ου, ζητεί την ερμηνεία του μεικτού συμβουλίου επί του ζητήματος. Το μεικτό συμβούλιο υποβάλλει στο δικαστήριο κάθε απόφαση σχετικά με την ερμηνεία του σύμφωνα με το άρθρο 1.7 (Ειδικά καθήκοντα του μεικτού συμβουλίου) εντός 90 ημερών από την παράδοση του αιτήματος.

7. Κάθε απόφαση που υποβάλλεται από το μεικτό συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 6 είναι δεσμευτική για το δικαστήριο και κάθε απόφαση που εκδίδεται από το δικαστήριο συνάδει με την εν λόγω απόφαση. Εάν το μεικτό συμβούλιο δεν εκδώσει απόφαση εντός 90 ημερών, το δικαστήριο αποφασίζει επί του ζητήματος.

ΑΡΘΡΟ 10.35

Αποφυγή καταστρατηγήσεων

Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το δικαστήριο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο σε περίπτωση που η διαφορά είχε προκύψει ή μπορούσε με υψηλό βαθμό ασφάλειας να προβλεφθεί ήδη κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο προσφεύγων απέκτησε την κυριότητα ή τον έλεγχο της επένδυσης που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς, και το δικαστήριο διαπιστώνει, βάσει των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, ότι ο προσφεύγων απέκτησε την κυριότητα ή τον έλεγχο της επένδυσης με κύριο σκοπό την υποβολή της προσφυγής βάσει του παρόντος τμήματος. Η δυνατότητα του δικαστηρίου να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπό τις περιστάσεις αυτές δεν θίγει τη δυνατότητά του να αποφανθεί για άλλες ενστάσεις για θέματα δικαιοδοσίας.

ΑΡΘΡΟ 10.36

Προσφυγές που στερούνται εμφανώς νομικής αξίας

1. Ο καθ' ου δύναται, το αργότερο 30 ημέρες από τη σύσταση του τμήματος του δικαστηρίου και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την πρώτη συνεδρίασή του, ή 30 ημέρες από τη στιγμή που ο καθ' ου έλαβε γνώση των πραγματικών περιστατικών στα οποία βασίζεται η ένσταση, να υποβάλει ένσταση με το αιτιολογικό ότι μια προσφυγή στερείται εμφανώς νομικής αξίας.

2. Η υποβολή ένστασης σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται όταν ο καθ' ου έχει υποβάλει ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 10.37.
3. Ο καθ' ου διευκρινίζει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια τη βάση της ένστασης.
4. Μετά την παραλαβή ένστασης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία επί της ουσίας και καταρτίζει χρονοδιάγραμμα για την εξέταση της εν λόγω ένστασης σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά του για την εξέταση κάθε άλλου προδικαστικού ερωτήματος.
5. Το δικαστήριο, αφού δώσει στα διάδικα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, εκδίδει, κατά την πρώτη του συνεδρίαση ή το συντομότερο δυνατό κατόπιν, αιτιολογημένη απόφαση επί της ένστασης. Κατά την έκδοση της εν λόγω απόφασης, το δικαστήριο θεωρεί ότι τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά είναι αληθή.
6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εξουσίας του δικαστηρίου να εξετάζει άλλες ενστάσεις με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος ή του δικαιώματος του καθ' ου να υποβάλει ένσταση, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ότι μια προσφυγή στερείται νομικής αξίας.

Νομικά αβάσιμες προσφυγές

1. Με την επιφύλαξη της εξουσίας του δικαστηρίου να εξετάζει άλλες ενστάσεις με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος ή του δικαιώματος του καθ' ου να υποβάλλει τέτοιες ενστάσεις σε εύθετο χρόνο, το δικαστήριο εξετάζει και αποφαινεται με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος για οποιαδήποτε ένσταση που υποβάλλει ο καθ' ου με το αιτιολογικό ότι, από νομική σκοπιά, μια προσφυγή, ή οποιοδήποτε μέρος αυτής, που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 10.26 δεν αποτελεί προσφυγή για την οποία μπορεί να εκδοθεί απόφαση υπέρ του προσφεύγοντος βάσει του παρόντος τμήματος, ακόμα και αν υποτεθεί ότι τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά είναι αληθή.
2. Ένσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1 υποβάλλεται στο δικαστήριο το αργότερο την ημερομηνία που ορίζει το δικαστήριο για την υποβολή απαντητικού υπομνήματος ή υπομνήματος αντίκρουσης από τον καθ' ου.
3. Εάν έχει υποβληθεί ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 10.36, το δικαστήριο μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της εν λόγω ένστασης, να αρνηθεί να εξετάσει, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, ένσταση που έχει υποβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1.
4. Το δικαστήριο, μετά την παραλαβή ένστασης σύμφωνα με την παράγραφο 1 και, κατά περίπτωση, αφού εκδώσει απόφαση για την απόρριψη της ένστασης σύμφωνα με την παράγραφο 3 και εκτός εάν θεωρήσει την ένσταση εμφανώς αβάσιμη, αναστέλλει κάθε διαδικασία επί της ουσίας, καταρτίζει χρονοδιάγραμμα για την εξέταση της ένστασης το οποίο είναι σύμφωνο με τυχόν χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτίσει για την εξέταση κάθε άλλου προδικαστικού ερωτήματος, και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση επί της ένστασης.

Διαφάνεια της διαδικασίας

1. Το δικαστήριο θέτει πάραυτα στη διάθεση του κοινού όλες τις γραπτές παρατηρήσεις που υποβάλλουν τα διάδικα μέρη στο δικαστήριο, καθώς και όλες τις διαταγές και αποφάσεις που εκδίδονται από το δικαστήριο ή, κατά περίπτωση, από τον πρόεδρο του δικαστηρίου, με εξαίρεση τις προστατευόμενες πληροφορίες που συνίστανται σε:

- α) εμπιστευτικές επιχειρηματικές πληροφορίες⁴⁹.
- β) προνομιακές πληροφορίες που προστατεύονται από τον νόμο, ώστε να μην τίθενται στη διάθεση του κοινού· και
- γ) πληροφορίες των οποίων η κοινολόγηση θα εμπόδιζε την επιβολή του νόμου.

⁴⁹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στις εμπιστευτικές επιχειρηματικές πληροφορίες περιλαμβάνονται πληροφορίες που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί και οι οποίες περιγράφουν, περιέχουν ή αποκαλύπτουν με άλλον τρόπο εμπορικά απόρρητα ή χρηματοοικονομικές, εμπορικές, επιστημονικές ή τεχνικές πληροφορίες που αντιμετωπίζονται συστηματικά ως πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα από το διάδικο μέρος με το οποίο συνδέονται, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, πληροφοριών σχετικά με τις τιμές, το κόστος, τα στρατηγικά σχέδια και τα σχέδια εμπορίας, τα δεδομένα σχετικά με το μερίδιο αγοράς και τα λογιστικά ή χρηματοοικονομικά αρχεία.

2. Το δικαστήριο διεξάγει ακροάσεις ανοικτές στο κοινό και καθορίζει, σε διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, τις κατάλληλες υλικοτεχνικές ρυθμίσεις. Εάν ένα διάδικο μέρος προτίθεται να χρησιμοποιήσει πληροφορίες σε ακρόαση που συνιστούν προστατευόμενες πληροφορίες, ενημερώνει σχετικά το δικαστήριο. Το δικαστήριο λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εν λόγω πληροφοριών από την κοινολόγηση, μεταξύ των οποίων μπορεί να περιλαμβάνεται το κλείσιμο της ακροαματικής διαδικασίας προς το κοινό κατά τη διάρκεια της συζήτησης των εν λόγω πληροφοριών.
3. Οι γραπτές παρατηρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν το υπόμνημα, το υπόμνημα αντίκρουσης, την απάντηση, το υπόμνημα ανταπαντήσεως και κάθε άλλη παρατήρηση που υποβάλλεται από διάδικο μέρος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, όπως η δήλωση αμφισβήτησης σύμφωνα με το άρθρο 10.32 παράγραφος 2 ή το αίτημα συνεκδίκησης σύμφωνα με το άρθρο 10.47.
4. Τα πρακτικά ή οι απομαγνητοφωνήσεις των ακροάσεων, εάν υπάρχουν, τίθενται στη διάθεση του κοινού με την επιφύλαξη της απαλοιφής των προστατευόμενων πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί εγκαίρως και πριν από τη σύνθεση τμήματος του δικαστηρίου το αίτημα για διαβουλεύσεις που αναφέρεται στο άρθρο 10.22, τη δήλωση με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου και τον προσδιορισμό του καθ' ου που αναφέρεται στο άρθρο 10.24, με την επιφύλαξη της απαλοιφής προστατευόμενων πληροφοριών. Για τον σκοπό αυτόν, ο προσφεύγων υποβάλλει δημόσια έκδοση του αιτήματός του για διαβουλεύσεις και δήλωση με την οποία ζητά τον προσδιορισμό του καθ' ου, η οποία δεν περιέχει τις προστατευόμενες πληροφορίες, κατά προτίμηση ταυτόχρονα, αλλά το αργότερο εντός 15 ημερών από την υποβολή της μη δημόσιας έκδοσης. Εάν ο προσφεύγων δεν παράσχει την εν λόγω δημόσια έκδοση, θεωρείται ότι έχει συναινέσει στη δημοσιοποίηση των υποβληθέντων εγγράφων.

6. Το δικαστήριο μπορεί να θέσει στη διάθεση του κοινού όλα τα τεκμήρια κατόπιν αιτήματος, και αφού ζητήσει τη γνώμη του οικείου διάδικου μέρους, ώστε να αποφευχθεί η διάθεση προστατευόμενων πληροφοριών στο κοινό, και αφού δοθεί στο εν λόγω διάδικο μέρος εύλογο χρονικό διάστημα για να απαλείψει, εάν χρειαστεί, τα σχετικά τμήματα των τεκμηρίων.

7. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, κάθε διάδικο μέρος είναι υπεύθυνο για την παροχή στο δικαστήριο αναδιατυπωμένων εκδόσεων των γραπτών παρατηρήσεών του με απαλοιφή προστατευόμενων πληροφοριών εντός 30 ημερών από την υποβολή τους ή εντός οποιασδήποτε άλλης προθεσμίας που ορίζεται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να επανεξετάσει τις αναδιατυπωμένες εκδόσεις των διάδικων μερών με απαλοιφή προστατευόμενων πληροφοριών και να αξιολογήσει αν οι πληροφορίες που έχουν απαλειφθεί πρέπει να προστατευθούν. Το δικαστήριο, ύστερα από διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, αποφασίζει για κάθε ένσταση σχετικά με τον χαρακτηρισμό ή την απάλειψη πληροφοριών οι οποίες υποστηρίζεται ότι αποτελούν προστατευόμενες πληροφορίες. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι οι πληροφορίες δεν πρέπει να απαλειφθούν από τις παρατηρήσεις, ή ότι δεν πρέπει να εμποδιστεί η δημοσιοποίηση παρατηρήσεων, κάθε διάδικο μέρος που υπέβαλε οικειοθελώς τις παρατηρήσεις επιτρέπεται να αποσύρει το σύνολο ή μέρη των παρατηρήσεων από τον φάκελο της διαδικασίας.

8. Το δικαστήριο διαβουλεύεται με τα διάδικα μέρη αν η διαταγή ή απόφαση που εκδίδεται από το δικαστήριο περιέχει προστατευόμενες πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία α), β) ή γ) πριν από τη δημοσίευσή της.

9. Εάν ένα διάδικο μέρος δεν ζητήσει από το δικαστήριο να διατηρήσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προστατευόμενων πληροφοριών σε συγκεκριμένες παρατηρήσεις, διαταγή ή απόφαση εντός 30 ημερών από την υποβολή των παρατηρήσεων ή τη διαβούλευση με το διάδικο μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 8, ή εντός οποιασδήποτε άλλης προθεσμίας που ορίζεται από το δικαστήριο, το εν λόγω διάδικο μέρος θεωρείται ότι έχει συναινέσει στη δημοσιοποίηση της εν λόγω υποβολής παρατηρήσεων, διαταγής ή απόφασης.

10. Το δικαστήριο μπορεί να δημοσιοποιεί τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο μέσω κοινοποίησης στο αποθετήριο που αναφέρεται στους κανόνες της UNCITRAL σχετικά με τη διαφάνεια στη διαιτητική επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών βάσει συνθήκης.

11. Καμία διάταξη του παρόντος τμήματος δεν υποχρεώνει τον καθ' ου να αποκρύψει από το κοινό πληροφορίες των οποίων η κοινολόγηση είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

ΑΡΘΡΟ 10.39

Προσωρινά μέτρα προστασίας

1. Το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει διαταγή για προσωρινά μέτρα προστασίας με σκοπό να διαφυλάξει τα δικαιώματα ενός διάδικου μέρους ή να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης της εντολής για διατήρηση αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται στην κατοχή ή στον έλεγχο ενός διάδικου μέρους.

2. Το δικαστήριο δεν διατάσσει κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ούτε εμποδίζει την εφαρμογή του μέτρου που εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση η οποία αναφέρεται στο άρθρο 10.26. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, στις διαταγές περιλαμβάνονται και οι συστάσεις.

ΑΡΘΡΟ 10.40

Ματαίωση

Εάν ο προσφεύγων, μετά την υποβολή προσφυγής βάσει του παρόντος τμήματος, δεν προβεί σε περαιτέρω ενέργειες στο πλαίσιο της διαδικασίας για 180 συναπτές ημέρες ή για οποιαδήποτε άλλη χρονική περίοδο συμφωνήσουν τα διάδικα μέρη, θεωρείται ότι έχει αποσύρει την προσφυγή του και ότι έχει ματαιώσει τη διαδικασία. Το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος του καθ' ου και ύστερα από κοινοποίηση στα διάδικα μέρη, εκδίδει διάταξη με την οποία διαπιστώνεται η ματαίωση της διαδικασίας και απόφαση σχετικά με τα έξοδα. Μετά την έκδοση της εν λόγω διάταξης, η εξουσία του δικαστηρίου παύει. Ο προσφεύγων δεν μπορεί στη συνέχεια να υποβάλει προσφυγή για το ίδιο θέμα που απορρέει από το ίδιο μέτρο ή μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 10.41

Εγγυοδοσία για τα έξοδα

1. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, κατόπιν αιτήματος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον προσφεύγοντα να καταβάλει εγγύηση για το σύνολο ή μέρος των εξόδων, εάν πιθανολογείται ευλόγως ότι ο προσφεύγων μπορεί να μην είναι σε θέση να συμμορφωθεί προς τυχόν απόφαση για τα δικαστικά έξοδα η οποία έχει εκδοθεί εις βάρος του.
2. Εάν η εγγύηση για τα έξοδα δεν καταβληθεί ολοσχερώς εντός 30 ημερών από την έκδοση διαταγής σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή εντός οποιασδήποτε άλλης προθεσμίας που τυχόν θα ορίσει το δικαστήριο, το δικαστήριο ενημερώνει σχετικά τα διάδικα μέρη. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή ή την περάτωση της διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟ 10.42

Το μη διάδικο συμβαλλόμενο μέρος

1. Ο καθ' ου, εντός 30 ημερών από την παραλαβή ή αμέσως μετά την επίλυση τυχόν διαφοράς που αφορά προστατευόμενες πληροφορίες⁵⁰, παρέχει στο μη διάδικο συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) το αίτημα για διαβουλεύσεις που αναφέρεται στο άρθρο 10.22, τη δήλωση με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου που αναφέρεται στο άρθρο 10.24 και την προσφυγή που αναφέρεται στο άρθρο 10.26.

⁵⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «προστατευόμενη πληροφορία» νοείται όπως ορίζεται και προσδιορίζεται στο άρθρο 10.38.

β) κατόπιν αιτήματος:

- i) διαδικαστικά έγγραφα, υπομνήματα, παρατηρήσεις, αιτήματα και άλλα έγγραφα που υποβλήθηκαν στο δικαστήριο από ένα διάδικο μέρος·
- ii) γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο δικαστήριο από τρίτα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 10.43·
- iii) πρακτικά ή απομαγνητοφωνήσεις των ακροάσεων του δικαστηρίου, εάν υπάρχουν· και
- iv) διαταγές και αποφάσεις του δικαστηρίου· και

γ) κατόπιν αιτήματος και με έξοδα του μη διάδικου συμβαλλόμενου μέρους, το σύνολο ή μέρος των αποδεικτικών στοιχείων που έχουν προσκομιστεί στο δικαστήριο, συμπεριλαμβανομένων των τεκμηρίων που επισυνάπτονται στα έγγραφα που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).

2. Το μη διάδικο συμβαλλόμενο μέρος έχει το δικαίωμα να παρίσταται σε ακρόαση που διεξάγεται βάσει του παρόντος τμήματος και να υποβάλλει προφορικές και γραπτές παρατηρήσεις στο δικαστήριο σχετικά με την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας. Το δικαστήριο διασφαλίζει ότι τα διάδικα μέρη έχουν την εύλογη δυνατότητα να υποβάλλουν τα σχόλιά τους σχετικά με κάθε παρατήρηση που έχει υποβληθεί από το μη διάδικο συμβαλλόμενο μέρος.

Παρεμβάσεις τρίτων προσώπων

1. Ύστερα από διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, το δικαστήριο μπορεί να δεχθεί και να εξετάσει γραπτές παρατηρήσεις φιλικού χαρακτήρα σχετικά με πραγματικό ή νομικό στοιχείο που εμπίπτει στο πεδίο της διαφοράς.
2. Κάθε παρατήρηση φιλικού χαρακτήρα υποβάλλεται γραπτώς και στη γλώσσα της διαδικασίας, εκτός εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Σε κάθε παρατήρηση προσδιορίζεται ο συντάκτης, κοινοлогείται οποιαδήποτε σχέση, άμεση ή έμμεση, με οποιοδήποτε διάδικο μέρος, και προσδιορίζεται κάθε πρόσωπο, κυβέρνηση ή άλλη οντότητα που έχει παράσχει, ή θα παράσχει, οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη βοήθεια κατά τη σύνταξη των παρατηρήσεων. Επιπλέον, ο συντάκτης των παρατηρήσεων παρέχει αποδεικτικά στοιχεία για οποιαδήποτε σύνδεση, άμεση ή έμμεση, με οποιοδήποτε από τα διάδικα μέρη και προσδιορίζει τη φύση του συμφέροντος στη διαφορά.
3. Εάν το δικαστήριο δεχθεί παρατηρήσεις σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, παρέχει στα διάδικα μέρη τη δυνατότητα να απαντήσουν στις εν λόγω παρατηρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 10.44

Εκθέσεις εμπειρογνομόνων

Με την επιφύλαξη του διορισμού άλλων ειδών εμπειρογνομόνων, όταν αυτό επιτρέπεται από τους εφαρμοστέους κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 10.26 παράγραφος 2, το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος διάδικου μέρους ή με δική του πρωτοβουλία ύστερα από διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες για να του υποβάλουν γραπτή έκθεση σχετικά με οποιοδήποτε πραγματικό επιστημονικό ζήτημα, όπως θέματα περιβάλλοντος, υγείας ή ασφάλειας, ή άλλα θέματα που εγείρει ένα διάδικο μέρος στη διαδικασία, με την επιφύλαξη των όρων και προϋποθέσεων που μπορούν να συμφωνήσουν τα διάδικα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 10.45

Αποζημίωση ή άλλη μορφή αποκατάστασης

Ο καθ' ου δεν προβάλλει, και το δικαστήριο δεν αποδέχεται ως ένσταση, ανταγωγή, δικαίωμα συμψηφισμού ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο ότι ο προσφεύγων ή η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση για λογαριασμό της οποίας υποβάλλεται η προσφυγή έχει λάβει ή πρόκειται να λάβει αποζημίωση ή άλλη μορφή αποκατάστασης για το σύνολο ή μέρος της εικαζόμενης ζημίας δυνάμει σύμβασης ασφάλισης ή εγγύησης.

Ρόλος των συμβαλλόμενων μερών

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν υποβάλλει προσφυγή σε διεθνές επίπεδο, όσον αφορά προσφυγή που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 10.26, εκτός εάν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος δεν έχει τηρήσει ή δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση που εκδόθηκε σχετικά με την εν λόγω διαφορά.
2. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη δυνατότητα επίλυσης διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με ένα μέτρο γενικής εφαρμογής, ακόμα και αν το μέτρο αυτό εικάζεται ότι παραβιάζει τους όρους της συμφωνίας όσον αφορά συγκεκριμένη επένδυση για την οποία έχει υποβληθεί προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26, και ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 10.42.
3. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει άτυπες επαφές με αποκλειστικό σκοπό τη διευκόλυνση της διευθέτησης της διαφοράς.

Συνεκδίκαση

1. Όταν δύο ή περισσότερες προσφυγές που έχουν υποβληθεί χωριστά σύμφωνα με το άρθρο 10.26 έχουν κάποιο κοινό νομικό ή πραγματικό ζήτημα και απορρέουν από τα ίδια γεγονότα ή περιστάσεις, ένα ή αμφότερα τα διάδικα μέρη μπορούν από κοινού να ζητήσουν τη σύσταση χωριστού τμήματος του δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο και να ζητήσουν απ' αυτό το τμήμα να εκδώσει εντολή συνεκδίκασης (στο εξής: αίτημα συνεκδίκασης).
2. Το διάδικο μέρος που ζητά την έκδοση εντολής συνεκδίκασης επιδίδει πρώτα σχετική κοινοποίηση στα διάδικα μέρη για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εν λόγω εντολή.
3. Εάν τα διάδικα μέρη που αναφέρονται στην παράγραφο 2 καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την εντολή συνεκδίκασης που πρόκειται να ζητηθεί, μπορούν να υποβάλουν κοινό αίτημα συνεκδίκασης. Εάν τα εν λόγω διάδικα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το αίτημα συνεκδίκασης εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση, ένα διάδικο μέρος μπορεί να υποβάλει αίτημα συνεκδίκασης.
4. Το αίτημα συνεκδίκασης υποβάλλεται εγγράφως στον πρόεδρο του δικαστηρίου και σε όλα τα διάδικα μέρη για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή, και σε αυτό προσδιορίζονται:
 - α) τα ονόματα και οι διευθύνσεις των διάδικων μερών για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή·

β) η έκταση της ζητούμενης συνεκδίκησης· και

γ) οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η έκδοση της εντολής.

5. Για αίτημα συνεκδίκησης το οποίο αφορά περισσότερους από έναν καθ' ων απαιτείται η συναίνεση όλων των εν λόγω καθ' ων.

6. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία βάσει του παρόντος άρθρου καθορίζονται ως εξής:

α) εάν το σύνολο των προσφυγών για τις οποίες ζητείται εντολή συνεκδίκησης έχουν υποβληθεί σε διαδικασία επίλυσης διαφορών με βάση τους ίδιους κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 10.26 παράγραφος 2, ισχύουν αυτοί οι κανόνες·

β) εάν οι προσφυγές για τις οποίες ζητείται εντολή συνεκδίκησης δεν έχουν υποβληθεί σε διαδικασία επίλυσης διαφορών με βάση τους ίδιους κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 10.26 παράγραφος 2:

i) οι προσφεύγοντες μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 10.26 παράγραφος 2· ή

ii) εάν οι προσφεύγοντες δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες εντός 30 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος συνεκδίκησης από τον πρόεδρο του δικαστηρίου, εφαρμόζονται οι κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων που ορίζονται στο παρόν τμήμα.

7. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, μετά την παραλαβή αιτήματος συνεκδίκασης και σύμφωνα με το άρθρο 10.30 παράγραφος 8, συγκροτεί νέο τμήμα του δικαστηρίου (στο εξής: τμήμα συνεκδίκασης), το οποίο έχει δικαιοδοσία επί μερικών ή όλων των προσφυγών, εν όλω ή εν μέρει, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο του αιτήματος συνεκδίκασης.

8. Εάν, αφού ακούσει τα διάδικα μέρη, ένα τμήμα συνεκδίκασης κρίνει ότι οι προσφυγές που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 10.26 έχουν κάποιο κοινό νομικό ή πραγματικό ζήτημα και απορρέουν από τα ίδια γεγονότα ή περιστάσεις, και ότι η συνεκδίκαση εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα της δίκαιης και αποδοτικής εκδίκασης των προσφυγών, συμπεριλαμβανομένου του συμφέροντος της συνέπειας των αποφάσεων, το τμήμα συνεκδίκασης του δικαστηρίου μπορεί, με διαταγή του, να ασκήσει τη δικαιοδοσία του επί ορισμένων ή όλων των προσφυγών, εν όλω ή εν μέρει.

9. Εάν ένα τμήμα συνεκδίκασης έχει ασκήσει τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με την παράγραφο 8, ένας προσφεύγων που έχει υποβάλει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26 και του οποίου η προσφυγή δεν έχει συνεκδικαστεί μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο γραπτό αίτημα ώστε να συμπεριληφθεί στην εντολή συνεκδίκασης, υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 4. Το τμήμα συνεκδίκασης εκδίδει την εν λόγω εντολή συνεκδίκασης εάν κρίνει ότι πληρούνται οι όροι της παραγράφου 8 και ότι η χορήγηση της εν λόγω εντολής δεν θα επιβαρύνει αδικαιολόγητα ούτε θα ζημιώσει αδικώς τα διάδικα μέρη, και ούτε θα διαταράξει αδικαιολόγητα τη διαδικασία.

10. Κατόπιν αιτήματος ενός από τα διάδικα μέρη, το τμήμα συνεκδίκασης, έως ότου εκδοθεί η απόφασή του σύμφωνα με την παράγραφο 8, μπορεί να αποφασίσει την αναστολή των εργασιών ενός τμήματος του δικαστηρίου που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 10.30, εκτός εάν το εν λόγω δικαστήριο έχει ήδη διακόψει τις εργασίες του.

11. Το τμήμα του δικαστηρίου που έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 10.30 παύει να έχει δικαιοδοσία όσον αφορά τις προσφυγές, ή τα μέρη αυτών, που έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία του τμήματος συνεκδίκασης.
12. Η απόφαση ενός τμήματος συνεκδίκασης σε σχέση με τις προσφυγές, ή τα μέρη αυτών, που έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία του είναι δεσμευτική για το τμήμα του δικαστηρίου που έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 10.30 όσον αφορά τις εν λόγω προσφυγές, ή τα μέρη αυτών.
13. Ένας προσφεύγων μπορεί να αποσύρει προσφυγή που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 10.26, η οποία υπόκειται σε συνεκδίκαση, και η εν λόγω προσφυγή δεν υποβάλλεται εκ νέου σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.
14. Κατόπιν αιτήματος προσφεύγοντος, το τμήμα συνεκδίκασης μπορεί να λάβει μέτρα προκειμένου να διαφυλάξει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προστατευόμενων πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 10.38 παράγραφος 1 του εν λόγω προσφεύγοντος σε σχέση με άλλους προσφεύγοντες. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν τη χορήγηση στους λοιπούς προσφεύγοντες αναθεωρημένων εκδόσεων των εγγράφων με απαλοιφή προστατευόμενων πληροφοριών ή ρυθμίσεις για τη διεξαγωγή τμημάτων της ακροαματικής διαδικασίας κεκλεισμένων των θυρών.

Απόφαση

1. Εάν το δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο καθ' ου έχει παραβιάσει οποιαδήποτε από τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 τις οποίες επικαλείται ο προσφεύγων, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και αφού ακούσει τα διάδικα μέρη, να επιδικάσει χωριστά ή σε συνδυασμό μόνο:

- α) χρηματική αποζημίωση και τους τυχόν αναλογούντες τόκους· και
- β) επιστροφή περιουσιακών στοιχείων, περίπτωση κατά την οποία η απόφαση ορίζει ότι ο καθ' ου μπορεί να καταβάλει χρηματική αποζημίωση και τυχόν αναλογούντες τόκους, προσδιοριζόμενη κατά τρόπο που συνάδει με το άρθρο 10.18, αντί της επιστροφής.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, εάν υποβληθεί προσφυγή εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης και η απόφαση εκδίδεται υπέρ της τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, η απόφαση ορίζει ότι:

- α) οποιαδήποτε επιστροφή περιουσιακών στοιχείων καταβάλλεται στην τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση·

- β) οποιαδήποτε χρηματική αποζημίωση και οι τυχόν αναλογούντες τόκοι καταβάλλονται στην τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση· και
- γ) η απόφαση εκδίδεται με την επιφύλαξη τυχόν δικαιωμάτων που μπορεί να έχει οποιοδήποτε πρόσωπο βάσει της νομοθεσίας ενός συμβαλλόμενου μέρους όσον αφορά το μέτρο αποκατάστασης που προβλέπεται στην απόφαση.

3. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το δικαστήριο δεν μπορεί να επιδικάσει άλλα διορθωτικά μέτρα εκτός απ' αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ούτε να διατάξει την κατάργηση, την παύση ή την τροποποίηση του σχετικού μέτρου ή μέτρων.

4. Η χρηματική αποζημίωση δεν υπερβαίνει τη ζημία που υπέστη ο προσφεύγων, ή, κατά περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση, ως αποτέλεσμα της παραβίασης των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 10.21 παράγραφος 1 και μειωμένη κατά το ποσό κάθε τυχόν προηγούμενης αποζημίωσης ή αντιστάθμισης που είχε ήδη καταβάλει το σχετικό συμβαλλόμενο μέρος. Το δικαστήριο δεν επιδικάζει αποζημιώσεις κυρωτικού χαρακτήρα. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, εάν ένας επενδυτής υποβάλει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 10.26 παράγραφος 1 στοιχείο α), μπορεί να ανακτήσει μόνο την απώλεια ή τη ζημία που υπέστη υπό την ιδιότητά του ως επενδυτή συμβαλλόμενου μέρους.

5. Το δικαστήριο επιδικάζει τα δικαστικά έξοδα στο ηττηθέν διάδικο μέρος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να επιμερίσει τα εν λόγω έξοδα μεταξύ των διάδικων μερών, αν κρίνει ότι ο επιμερισμός ενδείκνυται με βάση τις περιστάσεις της υπόθεσης. Τα λοιπά εύλογα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εύλογων εξόδων νομικής εκπροσώπησης και αρωγής, βαρύνουν το ηττηθέν διάδικο μέρος, εκτός εάν το δικαστήριο κρίνει ότι ο επιμερισμός αυτός δεν δικαιολογείται με βάση τις περιστάσεις της υπόθεσης. Κατά την εξέταση του εύλογου χαρακτήρα των εξόδων ή του επιμερισμού τους, το δικαστήριο μπορεί επίσης να λάβει υπόψη αν τα έξοδα που πρέπει να επιστραφούν στο νικήσαν διάδικο μέρος θα υπερέβαιναν υπερβολικά τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το ηττηθέν διάδικο μέρος. Σε περίπτωση που ορισμένα μόνο μέρη της προσφυγής ήταν επιτυχή, τα δικαστικά έξοδα και τα λοιπά εύλογα έξοδα προσαρμόζονται αναλογικά προς τον αριθμό ή την έκταση των επιτυχών μερών της προσφυγής. Το εφετείο αποφαινεται επί των εξόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

6. Το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το μεικτό συμβούλιο θεσπίζει συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με τα τέλη για τον καθορισμό του μέγιστου ποσού των εξόδων νομικής εκπροσώπησης και συνδρομής που μπορούν να βαρύνουν συγκεκριμένες κατηγορίες ηττηθέντων διάδικων μερών, λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς τους πόρους.

7. Το δικαστήριο και τα διάδικα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν ότι η διαδικασία επίλυσης της διαφοράς διεξάγεται εγκαίρως. Το δικαστήριο θα πρέπει να εκδώσει την απόφασή του εντός 30 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 10.26. Εάν το δικαστήριο χρειάζεται επιπλέον χρόνο για να εκδώσει την απόφασή του, ενημερώνει τα διάδικα μέρη σχετικά με τους λόγους της καθυστέρησης.
8. Η απόφαση γίνεται τελεσίδικη μετά την παρέλευση 90 ημερών από την ημερομηνία έκδοσής της και με την προϋπόθεση ότι κανένα από τα διάδικα μέρη δεν έχει προσβάλει την απόφαση στο εφετείο.
9. Κάθε διάδικο μέρος μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 10.49. Στην περίπτωση αυτήν, εάν το εφετείο τροποποιήσει ή ανακαλέσει την απόφαση του δικαστηρίου και αναπέμψει την υπόθεση στο δικαστήριο, δεσμεύεται από τις κρίσεις του εφετείου και αφού ακούσει τα διάδικα μέρη αναθεωρεί την απόφασή του, κατά περίπτωση, ώστε να αντικατοπτρίζει τις κρίσεις και τα συμπεράσματα του εφετείου. Το δικαστήριο επιδιώκει να εκδώσει την αναθεωρημένη απόφασή του εντός 90 ημερών από την αναπομπή της υπόθεσης ενώπιόν του από το εφετείο. Η αναθεωρημένη απόφαση καθίσταται τελεσίδικη 90 ημέρες από την έκδοσή της.

Διαδικασίες προσφυγής

1. Ένα διάδικο μέρος μπορεί να ασκήσει έφεση κατά απόφασης ενώπιον του εφετείου εντός 90 ημερών από την έκδοσή της. Οι λόγοι έφεσης είναι οι εξής:

- α) το δικαστήριο έσφαλε κατά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του εφαρμοστέου δικαίου·
- β) το δικαστήριο έσφαλε προδήλως κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης του σχετικού εσωτερικού δικαίου· ή
- γ) οι λόγοι που προβλέπονται στο άρθρο 52 της σύμβασης ICSID, στο μέτρο που δεν καλύπτονται από τα στοιχεία α) και β) της παρούσας παραγράφου.

2. Εάν το εφετείο απορρίψει την έφεση, η απόφαση καθίσταται τελεσίδικη. Το εφετείο μπορεί επίσης να απορρίψει την έφεση με συνοπτικές διαδικασίες, όταν είναι σαφές ότι η έφεση είναι προδήλως αβάσιμη, στην περίπτωση αυτήν, η απόφαση καθίσταται τελεσίδικη. Εάν η έφεση είναι βάσιμη, το εφετείο τροποποιεί ή αναιρεί τις νομικές κρίσεις και τα συμπεράσματα της απόφασης, στο σύνολό τους ή εν μέρει. Η απόφαση του εφετείου παραθέτει επακριβώς τον τρόπο με τον οποίο έχει τροποποιήσει ή αναιρέσει τις σχετικές κρίσεις και τα συμπεράσματα του δικαστηρίου.

3. Κατά γενικό κανόνα, η διαδικασία της έφεσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 180 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία το διάδικο μέρος υποβάλλει την προσφυγή του έως την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του εφετείου. Εάν το εφετείο θεωρεί ότι δεν μπορεί να εκδώσει την απόφασή του εντός 180 ημερών, ενημερώνει γραπτώς τα διάδικα μέρη σχετικά με τους λόγους της καθυστέρησης, αναφέροντας την εκτιμώμενη περίοδο εντός της οποίας θα εκδώσει την εν λόγω απόφαση. Σε καμία περίπτωση η σχετική διαδικασία δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 270 ημέρες.
4. Το εφετείο μπορεί να διατάξει το διάδικο μέρος που ασκεί προσφυγή να καταθέσει εγγύηση για το σύνολο ή μέρος των εξόδων της διαδικασίας της έφεσης.
5. Οι διατάξεις των άρθρων 10.23, 10.27, 10.29, 10.34, 10.38, 10.39, 10.40, 10.42 και 10.43 εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών όσον αφορά τη διαδικασία της έφεσης.
6. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει κανόνες που παρέχουν καθοδήγηση στο εφετείο σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας έφεσης σε περίπτωση διαφωνίας της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου.

Εκτέλεση των αποφάσεων

1. Απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα δεν είναι εκτελεστή έως ότου καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 10.48 παράγραφος 8, το άρθρο 10.48 παράγραφος 9 ή το άρθρο 10.49. Οι τελεσίδικες αποφάσεις που εκδίδει το δικαστήριο ή το εφετείο δυνάμει του παρόντος τμήματος είναι δεσμευτικές για τα διάδικα μέρη και δεν υπόκεινται σε έφεση, επανεξέταση, εξαφάνιση, ακύρωση ή οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο⁵¹.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει κάθε απόφαση που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το παρόν τμήμα ως δεσμευτική και εκτελεί τη χρηματική υποχρέωση εντός του εδάφους του ως εάν να επρόκειτο για τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
3. Η εκτέλεση της απόφασης διέπεται από τους νόμους και τις διεθνείς δεσμεύσεις σχετικά με την εκτέλεση δικαστικών ή άλλων αποφάσεων οι οποίοι ισχύουν κατά τη στιγμή που υποβάλλεται το σχετικό αίτημα εκτέλεσης.
4. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το άρθρο 2.11 του μέρους IV της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει την αναγνώριση, την εκτέλεση και την επιβολή αποφάσεων που εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν τμήμα.

⁵¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αυτό δεν εμποδίζει ένα διάδικο μέρος να ζητήσει από το δικαστήριο να αναθεωρήσει ή να ερμηνεύσει μια απόφαση σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες επίλυσης διαφορών, όταν η δυνατότητα αυτή είναι διαθέσιμη βάσει των εν λόγω κανόνων.

5. Για τους σκοπούς του άρθρου 1 της σύμβασης της Νέας Υόρκης, οι τελεσίδικες αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν τμήμα αποτελούν διαιτητικές αποφάσεις που αφορούν προσφυγές οι οποίες θεωρείται ότι απορρέουν από εμπορική σχέση ή συναλλαγή.
6. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, διευκρινίζεται ότι εάν μια προσφυγή υποβληθεί σε διαδικασία επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 10.26 παράγραφος 2 στοιχείο α), η τελεσίδικη απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα θεωρείται ότι αποτελεί απόφαση βάσει του κεφαλαίου IV τμήμα 6 της σύμβασης ICSID.

ΑΡΘΡΟ 10.51

Επίδοση εγγράφων

Τα αιτήματα για διαβουλεύσεις, κοινοποιήσεις και άλλα έγγραφα που απευθύνονται σε ένα συμβαλλόμενο μέρος παραδίδονται στους τόπους που ορίζονται για το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος στο παράρτημα 10-E ή στους αντίστοιχους διαδόχους του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί πάραυτα και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος κάθε αλλαγή του τόπου που αναφέρεται στο εν λόγω παράρτημα.

ΤΜΗΜΑ Ε

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 10.52

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου σε έναν επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που είναι επιχείρηση του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και σε επενδύσεις του εν λόγω επενδυτή, εάν:

- α) η επιχείρηση ανήκει σε επενδυτή τρίτης χώρας ή ελέγχεται απ' αυτόν· και
- β) το αρνούμενο συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρο σε σχέση με την εν λόγω τρίτη χώρα, ή όσον αφορά φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις της εν λόγω τρίτης χώρας, το οποίο απαγορεύει συναλλαγές με την επιχείρηση ή το οποίο θα παραβιαζόταν ή θα καταστρατηγούνταν εάν τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου χορηγούνταν στον εν λόγω επενδυτή ή στις επενδύσεις του.

Καταγγελία

1. Σε περίπτωση καταγγελίας της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 2.13 του μέρους IV της παρούσας συμφωνίας, το άρθρο 10.7 παράγραφος 2, το άρθρο 10.8 παράγραφος 2 και το άρθρο 10.12 και τα τμήματα Γ, Δ και Ε του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, εξακολουθούν να ισχύουν για περαιτέρω περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία καταγγελίας, όσον αφορά τις καλυπτόμενες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία καταγγελίας της παρούσας συμφωνίας.
2. Η περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρατείνεται για μία μόνο πρόσθετη περίοδο πέντε ετών, με την προϋπόθεση ότι δεν ισχύει καμία άλλη συμφωνία προστασίας των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται αν η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας καταγγελθεί και η παρούσα συμφωνία δεν αρχίσει να ισχύει.

Σχέση με άλλες συμφωνίες

1. Κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, οι συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μεξικού που παρατίθενται στο παράρτημα 10-Γ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν απ' αυτές⁵², παύουν να ισχύουν και η παρούσα συμφωνία τις αντικαθιστά και υπερισχύει έναντι αυτών.

2. Σε περίπτωση που η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το μέρος IV άρθρο 2.5 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας καλύπτει το παρόν τμήμα και τα τμήματα Γ και Δ του παρόντος κεφαλαίου, η εφαρμογή των συμφωνιών που απαριθμούνται στο παράρτημα 10-Γ, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν απ' αυτές, αναστέλλονται από την ημερομηνία της προσωρινής εφαρμογής. Εάν η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας καταγγελθεί και η παρούσα συμφωνία δεν αρχίσει να ισχύει, η αναστολή παύει και οι συμφωνίες που παρατίθενται στο παράρτημα 10-Γ παράγουν αποτελέσματα από την ημερομηνία καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής.

⁵² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις καταγγελίας δυνάμει του άρθρου 10.53 αντικαθιστούν τις αντίστοιχες διατάξεις για την καταγγελία των συμφωνιών που παρατίθενται στο παράρτημα 10-Γ (Συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μεξικού) κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να υποβληθεί προσφυγή βάσει μίας από τις συμφωνίες που παρατίθενται στο παράρτημα 10-Γ, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στη συμφωνία αυτή, με την προϋπόθεση ότι:

- α) η προσφυγή απορρέει από εικαζόμενη παραβίαση της εν λόγω συμφωνίας η οποία έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία αναστολής της εν λόγω συμφωνίας σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή, εάν η εν λόγω συμφωνία παύσει να ισχύει σύμφωνα με την παράγραφο 1, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας· και
- β) δεν έχουν παρέλθει περισσότερα από τρία έτη από την ημερομηνία αναστολής της εν λόγω συμφωνίας σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή, εάν η εν λόγω συμφωνία παύσει να ισχύει σύμφωνα με την παράγραφο 1, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας έως την ημερομηνία υποβολής της προσφυγής.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, εάν καταγγελθεί η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου όπως ορίζονται στην παράγραφο 2, και η παρούσα συμφωνία δεν αρχίσει να ισχύει, μπορεί να υποβληθεί προσφυγή δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο, υπό την προϋπόθεση ότι:

- α) η προσφυγή απορρέει από εικαζόμενη παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου η οποία έλαβε χώρα κατά το διάστημα της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας· και
- β) δεν έχουν παρέλθει περισσότερα από τρία έτη από την ημερομηνία καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας έως την ημερομηνία υποβολής της προσφυγής.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζεται ο ορισμός της «έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας» που προβλέπεται στο μέρος IV άρθρο 2.5 παράγραφος 7.

ΑΡΘΡΟ 10.55

Υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων

Η υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων που συστάθηκε με το άρθρο 1.10:

- α) παρέχει ένα φόρουμ στο οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο, μεταξύ των οποίων:
 - i) δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου·
 - ii) πιθανές βελτιώσεις του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως με βάση την πείρα και τις εξελίξεις σε άλλα διεθνή φόρα, καθώς και τις άλλες συμφωνίες των συμβαλλόμενων μερών· και
 - iii) κατόπιν αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, την εφαρμογή κάθε αμοιβαία αποδεκτής λύσης όσον αφορά διαφορά βάσει του τμήματος Δ· και
- β) καταρτίζει τις αποφάσεις που πρόκειται να ληφθούν ή τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν από το μεικτό συμβούλιο σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 11.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών» ή «διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών»: η παροχή μιας υπηρεσίας:
 - i) από το έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· ή
 - ii) στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους για τους χρήστες υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
 - β) «επιχείρηση»: η επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 1.3 ή υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας της·

- γ) «επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή «επιχείρηση του Μεξικού»: επιχείρηση που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών μελών της ή το δίκαιο του Μεξικού και ασκεί ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες⁵³ στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού, αντίστοιχα⁵⁴.

ναυτιλιακές εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού και ελέγχονται από υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού, αντίστοιχα, είναι επίσης δικαιούχοι των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με το δίκαιο κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού και φέρουν τη σημαία του εν λόγω κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Μεξικού.

- δ) «υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: όσον αφορά κάθε συμβαλλόμενο μέρος, κάθε υπηρεσία που δεν παρέχεται σε εμπορική βάση ούτε ανταγωνιστικά σε σχέση με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών· και

⁵³ Σύμφωνα με την κοινοποίηση της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον ΠΟΕ (έγγρ. WT/REG39/1), η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι η έννοια της «ουσιαστικής και διαρκούς σχέσης» με την οικονομία ενός κράτους μέλους της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 54 της ΣΛΕΕ είναι ισοδύναμη με την έννοια των «ουσιαστικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων».

⁵⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας επιχείρησης τρίτης χώρας δεν θεωρείται επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή επιχείρηση του Μεξικού.

- ε) «πάροχος υπηρεσιών ενός συμβαλλόμενου μέρους»: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους, εκτός από υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας, που επιδιώκει να παράσχει ή που παρέχει υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 11.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος και επηρεάζουν τις διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιούν πάροχοι υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν μέτρα που επηρεάζουν:
- α) την παραγωγή, τη διανομή, την εμπορία, την πώληση ή τη διάθεση μιας υπηρεσίας·
 - β) την αγορά, τη χρήση ή την πληρωμή μιας υπηρεσίας·
 - γ) όσον αφορά την παροχή μιας υπηρεσίας, τη δυνατότητα πρόσβασης και χρήσης υπηρεσιών για τις οποίες ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί την εν γένει διάθεσή τους στο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων διανομής, μεταφοράς ή τηλεπικοινωνιών· και
 - δ) την παροχή οποιασδήποτε μορφής οικονομικής εγγύησης, συμπεριλαμβανομένης τελωνειακής εγγύησης, ως προϋπόθεση για την παροχή μιας υπηρεσίας.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα εξής:
- α) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
 - β) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές⁵⁵.
 - γ) μέτρα που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος στον βαθμό που καλύπτονται από το κεφάλαιο 18·
 - δ) υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·

⁵⁵ Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την επιφύλαξη του πεδίου δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ενδομεταφορές (καμποτάζ) στο πλαίσιο της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές βάσει του παρόντος κεφαλαίου περιλαμβάνουν τη μεταφορά επιβατών ή αγαθών μεταξύ λιμένα ή σημείου που βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλου λιμένα ή σημείου που βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας· καθώς και τις μεταφορές που έχουν αφετηρία και προορισμό τον ίδιο λιμένα ή το ίδιο σημείο που βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Για το Μεξικό, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές βάσει του παρόντος κεφαλαίου περιλαμβάνουν τη ναυσιπλοΐα που εκτελεί οποιοδήποτε σκάφος διά θαλάσσης, μεταξύ λιμένων ή τόπων που βρίσκονται εντός των θαλάσσιων ζωνών του Μεξικού και των ακτών του Μεξικού.

- ε) δημόσιες συμβάσεις αγαθού ή υπηρεσίας που αγοράζεται για να χρησιμοποιηθεί από τις δημόσιες αρχές και όχι με σκοπό την εμπορική μεταπώληση ή για να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή αγαθού ή στην παροχή υπηρεσίας που προορίζεται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν καλυπτόμενες συμβάσεις κατά την έννοια του άρθρου 21.1·
- στ) επιδοτήσεις⁵⁶ ή επιχορηγήσεις που παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, εγγυήσεων και ασφαλίσεων με κρατική υποστήριξη· και
- ζ) αεροπορικές υπηρεσίες ή συναφείς υπηρεσίες για την υποστήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών⁵⁷, εκτός από τις ακόλουθες:
- i) υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
 - ii) πώληση και διάθεση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·

⁵⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι επιδοτήσεις καλύπτονται από το κεφάλαιο 24 (Επιδοτήσεις).

⁵⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι αεροπορικές υπηρεσίες ή συναφείς υπηρεσίες για την υποστήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν επίσης: μίσθωση αεροσκάφους με πλήρωμα, υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα και υπηρεσίες που παρέχονται με χρήση αεροσκάφους των οποίων πρωταρχικός σκοπός δεν είναι η μεταφορά αγαθών ή επιβατών, όπως πυρόσβεση με εναέρια μέσα, πτητική εκπαίδευση, εναέρια ξενάγηση, αεροψεκασμός, εναέρια τοπογραφική αποτύπωση, εναέρια χαρτογράφηση, αεροφωτογραφία, αλεξιπτωτισμός, ρυμούλκηση ανεμόπτερων, ανύψωση με ελικόπτερο για υλοτομικές και κατασκευαστικές εργασίες και άλλες εναέρια γεωργικές και βιομηχανικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιθεώρησης.

iii) υπηρεσίες ηλεκτρονικού συστήματος κράτησης θέσεων· και

iv) υπηρεσίες επίγειας εξυπηρέτησης.

3. Τα άρθρα 11.4 έως 11.7 δεν εφαρμόζονται σε νέες υπηρεσίες, όπως ορίζονται στο παράρτημα VII.

ΑΡΘΡΟ 11.3

Δικαίωμα ρύθμισης

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν το δικαίωμά τους να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους ώστε να επιτυγχάνουν θεμιτούς στόχους πολιτικής, όπως η δημόσια υγεία, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η δημόσια παιδεία, η ασφάλεια, το περιβάλλον, τα δημόσια ήθη, η κοινωνική προστασία ή η προστασία των καταναλωτών, η προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων, καθώς και η προώθηση και η προστασία της πολιτιστικής πολυμορφίας ή ο ανταγωνισμός.

Πρόσβαση στην αγορά

Στους τομείς ή υποτομείς στους οποίους αναλαμβάνονται δεσμεύσεις για την πρόσβαση στην αγορά, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί, στο έδαφός του συνολικά ή σε εδαφικές υποδιαίρεσεις του, μέτρα που επιβάλλουν περιορισμούς ως προς:

- α) τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών, υπό μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- β) τη συνολική αξία των συναλλαγών ή των στοιχείων ενεργητικού στον τομέα των υπηρεσιών, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή
- γ) τον συνολικό αριθμό εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών ή τη συνολική ποσότητα παραγόμενων υπηρεσιών η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 11.5

Τοπική παρουσία

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί από πάροχο υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να ιδρύει ή να διατηρεί γραφείο αντιπροσωπείας ή επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής, ή να είναι κάτοικος, στο έδαφός του ως προϋπόθεση για τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 11.6

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στις δικές του υπηρεσίες και στους δικούς του παρόχους υπηρεσιών.
2. Η μεταχείριση που πρέπει να παρέχει το Μεξικό σύμφωνα με την παράγραφο 1 συνεπάγεται, όσον αφορά το περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης του Μεξικού, τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχεται, σε παρόμοιες καταστάσεις, από το εν λόγω περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης στις δικές του υπηρεσίες και στους δικούς του παρόχους υπηρεσιών.

3. Ως μεταχείριση που πρέπει να παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 νοείται, όσον αφορά το επίπεδο διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το επίπεδο διακυβέρνησης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, το εν λόγω επίπεδο διακυβέρνησης στις δικές του υπηρεσίες και στους δικούς του παρόχους υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 11.7

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών τρίτης χώρας.
2. Η παράγραφος 1 δεν θεωρείται ότι υποχρεώνει ένα συμβαλλόμενο μέρος να επεκτείνει στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους το όφελος οποιασδήποτε μεταχείρισης που προκύπτει από μέτρα που προβλέπουν την αναγνώριση, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων ή των κριτηρίων για την έγκριση, την αδειοδότηση ή την πιστοποίηση φυσικού προσώπου ή επιχείρησης με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, ή των μέτρων προληπτικής εποπτείας.

ΑΡΘΡΟ 11.8

Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις

1. Τα άρθρα 11.5 έως 11.7 δεν εφαρμόζονται σε:
 - α) κάθε υφιστάμενο μη συμμορφούμενο μέτρο συμβαλλόμενου μέρους που διατηρείται από:
 - i) την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορίζεται στον κατάλογό της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·
 - ii) εθνική κυβέρνηση, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο συμβαλλόμενο μέρος στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·
 - iii) περιφερειακή κυβέρνηση, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο συμβαλλόμενο μέρος στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή
 - iv) τοπική κυβέρνηση·
 - β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) οποιαδήποτε τροποποίηση μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμμόρφωση του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 11.5 έως 11.7.

2. Τα άρθρα 11.5 έως 11.7 δεν εφαρμόζονται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες, όπως ορίζονται στον κατάλογό του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II.

3. Το άρθρο 11.4 δεν εφαρμόζεται σε οποιοδήποτε μέτρο συμβαλλόμενου μέρους όσον αφορά τομείς ή υποτομείς για τους οποίους έχει αναλάβει δέσμευση, όπως ορίζονται στο παράρτημα III.

4. Εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Μεξικό μπορεί να κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχέδιο απόφασης του μεικτού συμβουλίου για την τροποποίηση του προσαρτήματος I-B-2 του παραρτήματος I και του προσαρτήματος III-B-2 του παραρτήματος III σε σχέση με τυχόν υφιστάμενα μη συμμορφούμενα μέτρα που διατηρούνται σε υποομοσπονδιακό επίπεδο διακυβέρνησης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επανεξετάζει το εν λόγω σχέδιο εντός τριών μηνών και διαβουλεύεται με το Μεξικό για κάθε σχετικό θέμα. Ύστερα από διαβούλευση, το μεικτό συμβούλιο εγκρίνει τις τροποποιήσεις των παραρτημάτων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Τα τροποποιημένα παραρτήματα εφαρμόζονται από την ημερομηνία έγκρισης των τροποποιήσεων.

ΑΡΘΡΟ 11.9

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου σε πάροχο υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που είναι επιχείρηση του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και σε υπηρεσίες του εν λόγω παρόχου, εάν:

- α) η επιχείρηση ανήκει σε πρόσωπο τρίτης χώρας ή ελέγχεται απ' αυτό· και
- β) το αρνούμενο συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρο σε σχέση με την εν λόγω τρίτη χώρα, ή όσον αφορά επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα της εν λόγω τρίτης χώρας, το οποίο απαγορεύει συναλλαγές με την επιχείρηση ή το οποίο θα παραβιαζόταν ή θα καταστρατηγούνταν εάν τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου χορηγούνταν στην επιχείρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 12.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «φυσικό πρόσωπο για επιχειρηματικούς σκοπούς»: για το Μεξικό, υπήκοος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εισέρχεται στο έδαφος του Μεξικού χωρίς να έχει σκοπό την εγκατάσταση προσωρινής ή μόνιμης διαμονής, προκειμένου:
 - i) να πραγματοποιήσει εμπορικές συναλλαγές αγαθών ή να παράσχει υπηρεσίες·
 - ii) να συστήσει, να αναπτύξει ή να διαχειριστεί επένδυση ξένου κεφαλαίου·
 - iii) να διεξάγει επιχειρηματικές επαφές και διαπραγματεύσεις για την πώληση αγαθών και υπηρεσιών ή παρόμοιες δραστηριότητες·

- iv) να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες για την εγκατάσταση, την επισκευή, τη συντήρηση, την εποπτεία ή την κατάρτιση εργαζομένων, οι οποίες είχαν συμφωνηθεί ή ληφθεί υπόψη προγενέστερα στο πλαίσιο σύμβασης μεταφοράς τεχνολογίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών σημάτων, για την πώληση εμπορικού ή βιομηχανικού εξοπλισμού ή μηχανημάτων, ή για οποιαδήποτε άλλη παραγωγική διαδικασία επιχείρησης εγκατεστημένης στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης εγγύησης, της πώλησης ή της υπηρεσίας·
 - v) να παρίσταται σε συνελεύσεις ή συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου νομίμως εγκατεστημένης επιχείρησης στο Μεξικό· ή
 - vi) να προωθεί αγαθά ή υπηρεσίες, να παρέχει συμβουλές σε πελάτες, να λαμβάνει παραγγελίες, να διαπραγματεύεται συμβάσεις και να εκθέτει, να συμμετέχει ή να παρακολουθεί συνέδρια, εμποροπανηγύρεις, διασκέψεις ή παρόμοιες εκδηλώσεις·
- β) «επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς»: φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερη θέση και είναι υπεύθυνα για τη σύσταση επιχείρησης, τα οποία δεν προσφέρουν ούτε παρέχουν υπηρεσίες ούτε ασκούν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα εκτός από την απαιτούμενη για επενδυτικούς σκοπούς και τα οποία δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται στο συμβαλλόμενο μέρος υποδοχής·

- γ) «πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει»: φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από επιχείρηση συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο δεν συνιστά από μόνο του γραφείο που προσφέρει υπηρεσίες τοποθέτησης και παροχής προσωπικού ούτε δραστηριοποιείται μέσω αυτού του είδους γραφείου, το οποίο νομικό πρόσωπο δεν έχει συσταθεί στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και το οποίο έχει συνάψει σύμβαση καλή τη πίστει για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, για την οποία απαιτείται η παρουσία σε προσωρινή βάση των υπαλλήλων του στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών⁵⁸.
- δ) «ανεξάρτητοι επαγγελματίες»: όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών και είναι εγκατεστημένα ως αυτοαπασχολούμενα στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, τα οποία δεν είναι εγκατεστημένα στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και έχουν συνάψει καλή τη πίστει σύμβαση, με εξαίρεση τη σύναψη σύμβασης μέσω γραφείου παροχής υπηρεσιών τοποθέτησης και παροχής προσωπικού, για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, για την οποία απαιτείται η παρουσία τους σε προσωρινή βάση στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών⁵⁹.

⁵⁸ Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζουν οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο εκτελείται η σύμβαση.

⁵⁹ Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών που αναφέρεται στο στοιχείο δ) συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζουν οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο εκτελείται η σύμβαση.

- ε) «ενδοεταιρικός μετατιθέμενος»: φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους ή έχουν διατελέσει εταίροι σε επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους, τα οποία μετατίθενται προσωρινά σε επιχείρηση ενός συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένων θυγατρικής, υποκαταστήματος ή μητρικής εταιρείας της εν λόγω επιχείρησης στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους⁶⁰, και τα οποία είναι:
- ι) «διευθυντικά ή διοικητικά στελέχη»: φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερη θέση εντός μιας επιχείρησης, τα οποία κατά κύριο λόγο ασκούν διευθυντικά καθήκοντα στην επιχείρηση⁶¹ στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, εποπτεύονται γενικά ή λαμβάνουν οδηγίες κυρίως από το διοικητικό συμβούλιο ή από τους μετόχους της επιχείρησης ή ομολόγους αυτών, και τα οποία ασκούν τουλάχιστον τα εξής καθήκοντα:
- A) διοικούν την επιχείρηση ή τμήμα ή υποδιαίρεση αυτής·
- B) επιβλέπουν και ελέγχουν την εργασία των άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, επαγγελματικές ή διοικητικές αρμοδιότητες· και
- Γ) έχουν την εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν αυτοπροσώπως προσωπικό ή να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό·

⁶⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι μπορεί να ζητηθεί από τα διευθυντικά ή διοικητικά στελέχη και τους ειδικούς να αποδείξουν ότι διαθέτουν τα επαγγελματικά προσόντα και την πείρα που απαιτούνται στην επιχείρηση στην οποία μετατίθενται.

⁶¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, μολονότι τα διευθυντικά ή διοικητικά στελέχη δεν εκτελούν άμεσα καθήκοντα που σχετίζονται με την πραγματική παροχή των υπηρεσιών, μπορούν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για τη διεύθυνση κατά κύριο λόγο της διοίκησης της επιχείρησης, να ασκούν καθήκοντα που μπορεί να είναι αναγκαία για την παροχή των υπηρεσιών.

- ii) «ειδικοί»: τα πρόσωπα που εργάζονται σε επιχείρηση και διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις απαραίτητες για τους τομείς δραστηριοτήτων, τις τεχνικές ή τη διεύθυνση της επιχείρησης, οι οποίες αξιολογούνται με βάση τις γνώσεις που αφορούν ειδικά την επιχείρηση και το κατά πόσο το πρόσωπο διαθέτει υψηλό επίπεδο προσόντων· ή
 - iii) «ασκούμενοι υπάλληλοι»: όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από επιχείρηση που δεν αποτελεί γραφείο αντιπροσωπείας για τουλάχιστον ένα έτος, διαθέτουν πανεπιστημιακό τίτλο και μετατίθενται προσωρινά για λόγους επαγγελματικής εξέλιξης ή για την απόκτηση κατάρτισης σε επιχειρηματικές τεχνικές ή μεθόδους⁶².
- στ) «επενδυτές»: όσον αφορά το Μεξικό, φυσικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιδιώκουν να εισέλθουν στο Μεξικό για προσωρινή διαμονή ή που βρίσκονται ήδη στο Μεξικό και προτίθενται:
- i) να διερευνήσουν διάφορες επενδυτικές εναλλακτικές λύσεις·
 - ii) να πραγματοποιήσουν ή να επιβλέψουν άμεση επένδυση·

⁶² Η επιχείρηση υποδοχής μπορεί να κληθεί να υποβάλει για προηγούμενη έγκριση ένα πρόγραμμα κατάρτισης που να καλύπτει τη διάρκεια της διαμονής, από το οποίο θα αποδεικνύεται ότι ο σκοπός της διαμονής είναι η κατάρτιση. Για την Τσεχία, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ουγγαρία, τη Λιθουανία και την Αυστρία, η κατάρτιση πρέπει να συνδέεται με τον πανεπιστημιακό τίτλο που έχει αποκτήσει ο ασκούμενος.

- iii) να εκπροσωπήσουν αλλοδαπή επιχείρηση ή να πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές συναλλαγές· ή
 - iv) να αναπτύξουν, να διαχειριστούν ή να παράσχουν συμβουλές ή βασικές τεχνικές υπηρεσίες για τη λειτουργία μιας επένδυσης στην οποία το φυσικό πρόσωπο για επιχειρηματικούς σκοπούς ή η επιχείρηση του φυσικού προσώπου για επιχειρηματικούς σκοπούς έχει δεσμεύσει, ή πρόκειται να δεσμεύσει, ένα σημαντικό ποσό κεφαλαίου, με εποπτική ή εκτελεστική αρμοδιότητα ή αρμοδιότητα που συνεπάγεται βασικές δεξιότητες· και
- ζ) «βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες»: φυσικά πρόσωπα που επιδιώκουν είσοδο και προσωρινή διαμονή στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, δεν ασχολούνται με την πραγματοποίηση απευθείας πωλήσεων στο ευρύ κοινό, δεν εισπράττουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται εντός του συμβαλλόμενου μέρους υποδοχής και τα οποία είναι:
- i) «επαγγελματίες πωλητές»: οι βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες που είναι αντιπρόσωποι παρόχου υπηρεσιών ή αγαθών ενός συμβαλλόμενου μέρους με σκοπό τη διαπραγμάτευση της πώλησης υπηρεσιών ή αγαθών, ή τη σύναψη συμφωνιών για την πώληση υπηρεσιών ή αγαθών για τον εν λόγω πάροχο, δεν ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο σύμβασης που συνάπτεται μεταξύ επιχείρησης που δεν έχει εμπορική παρουσία στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και καταναλωτή στο εν λόγω έδαφος, και δεν είναι παραγγελιοδόχοι·

- ii) «προσωπικό εγκατάστασης και συντήρησης»: όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι βραχυχρόνιοι επιχειρηματικοί επισκέπτες που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ουσιώδεις για τις συμβατικές υποχρεώσεις του πωλητή ή του εκμισθωτή, παρέχουν υπηρεσίες ή καταρτίζουν προσωπικό για την εκτέλεση υπηρεσιών, βάσει εγγύησης ή άλλης σύμβασης παροχής υπηρεσιών που συνδέεται με την πώληση ή τη χρηματοδοτική μίσθωση εμπορικού ή βιομηχανικού εξοπλισμού ή μηχανημάτων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών πληροφορικής και συναφών υπηρεσιών, που αγοράζονται ή μισθώνονται από επιχείρηση που βρίσκεται εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης εγγύησης ή παροχής υπηρεσιών και, όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο Μεξικό, οι βραχυχρόνιοι επιχειρηματικοί επισκέπτες που παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών μετά την πώληση ή μετά τη χρηματοδοτική μίσθωση, που έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως ή όπως αναφέρονται σε σύμβαση μεταφοράς τεχνολογίας, διπλώματος ευρεσιτεχνίας και εμπορικού σήματος, για την πώληση μηχανημάτων και εξοπλισμού, την τεχνική κατάρτιση προσωπικού ή οποιαδήποτε άλλη παραγωγική διαδικασία για εγκατεστημένη επιχείρηση στο Μεξικό· ή
- iii) «άλλοι βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες»: όσον αφορά το Μεξικό, βραχυπρόθεσμοι επισκέπτες που παρίστανται σε συνεδριάσεις διοίκησης επιχειρήσεων, συνέδρια ή εμπορικές εκθέσεις και ασκούν διευθυντικά ή διοικητικά καθήκοντα σε επιχείρηση ή θυγατρικές ή συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Μεξικό.

Στόχοι, πεδίο εφαρμογής και γενικές διατάξεις

1. Το παρόν κεφάλαιο αντικατοπτρίζει την επιθυμία των συμβαλλόμενων μερών να διευκολύνουν την είσοδο και την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων ενός συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για επιχειρηματικούς σκοπούς, καθώς και την ανάγκη θέσπισης διαφανών κριτηρίων για τον σκοπό αυτόν.
2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν άμεσα την είσοδο και την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων ενός συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για επιχειρηματικούς σκοπούς, τα οποία είναι επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς, ενδοεταιρικούς μετατιθέμενοι, επενδυτές, επαγγελματίες πωλητές, πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητοι επαγγελματίες.
3. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει για μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα τα οποία επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός συμβαλλόμενου μέρους ούτε για μέτρα που αφορούν θέματα σχετικά με την υπηκοότητα ή την ιθαγένεια, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.
4. Καμία διάταξη στην παρούσα συμφωνία δεν απαγορεύει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος να εφαρμόζει μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός του, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας των συνόρων του και την εξασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας φυσικών προσώπων διαμέσου των συνόρων του, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να ακυρώνουν ή να αποδυναμώνουν τα οφέλη που αποκομίζει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου. Το γεγονός και μόνο ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα μιας συγκεκριμένης χώρας και όχι για τα φυσικά πρόσωπα άλλων χωρών δεν θεωρείται ότι ακυρώνει ή αποδυναμώνει τα οφέλη που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει ταχέως τα μέτρα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις ή αδικαιολόγητες ζημίες στις συναλλαγές στον τομέα αγαθών ή υπηρεσιών ή σε επενδυτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.
6. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να εκπονήσουν και να εγκρίνουν κοινά κριτήρια και κοινές ερμηνείες για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή για επιχειρηματικούς σκοπούς φυσικών προσώπων του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που συμμορφώνονται με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του πρώτου συμβαλλόμενου μέρους σχετικά με τη μετανάστευση, οι οποίες ισχύουν για την είσοδο και την προσωρινή διαμονή, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των παραρτημάτων I, II, III, IV, V και VI.

8. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του και χωρίς διακρίσεις, να παρεκκλίνει από τις δεσμεύσεις του όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή που καθορίζονται στα παραρτήματα IV και V σε περιπτώσεις όπου η είσοδος και η προσωρινή διαμονή φυσικού προσώπου άλλου συμβαλλόμενου μέρους μπορεί να επηρεάσει αρνητικά:

- α) την επίλυση συλλογικής διαφοράς εργασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη στον τόπο ή στον προβλεπόμενο τόπο απασχόλησης· ή
- β) την απασχόληση κάθε προσώπου που εμπλέκεται στην εν λόγω διαφορά.

ΑΡΘΡΟ 12.3

Υποχρεώσεις που καθορίζονται σε άλλα κεφάλαια

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν επιβάλλει καμία υποχρέωση σε συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τα μέτρα του για τη μετανάστευση, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά στο παρόν κεφάλαιο.

2. Με την επιφύλαξη τυχόν απόφασης με την οποία επιτρέπεται η είσοδος και η προσωρινή διαμονή σε φυσικά πρόσωπα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένης της επιτρεπόμενης διάρκειας διαμονής σύμφωνα με οποιαδήποτε σχετική απόφαση:

- α) οι υποχρεώσεις των άρθρων 10.6, 10.7, 10.9 και 10.10, με την επιφύλαξη των άρθρων 10.5, 10.12, 18.2 και 18.12, στον βαθμό που το μέτρο επηρεάζει τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος του και εφαρμόζονται σε μέτρα που επηρεάζουν τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στις κατηγορίες επιχειρηματικών επισκεπτών για επενδυτικούς σκοπούς, ενδοεταίρως μετατιθεμένων και, όσον αφορά το Μεξικό, στην κατηγορία των επενδυτών, όπως ορίζονται στο άρθρο 12.1 του παρόντος κεφαλαίου· και

β) οι υποχρεώσεις των άρθρων 11.4, 11.5 και 11.6, με την επιφύλαξη του άρθρου 11.2 παράγραφος 2, του άρθρου 11.8, του άρθρου 18.2 και του άρθρου 18.12, στον βαθμό που το μέτρο επηρεάζει τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ενσωματώνονται στον παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος του και εφαρμόζονται στα μέτρα που επηρεάζουν τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στις κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει και, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην κατηγορία των ανεξάρτητων επαγγελματιών, για όλους τους τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα V και των βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών, σύμφωνα με το παράρτημα IV.

3. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 2 εφαρμόζεται στα μέτρα που επηρεάζουν τη μεταχείριση φυσικών προσώπων που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και εμπίπτουν στις συναφείς κατηγορίες και τα οποία παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 18.1. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν την έγκριση προσωρινής εισόδου σε φυσικά πρόσωπα ενός συμβαλλόμενου μέρους ή μιας τρίτης χώρας.

ΑΡΘΡΟ 12.4

Επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς, ενδοεταιρικός μετατιθέμενοι και επενδυτές

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10.5, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την είσοδο και προσωρινή διαμονή στο έδαφός του επιχειρηματικών επισκεπτών για επενδυτικούς σκοπούς και ενδοεταιρικός μετατιθεμένων του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το παράρτημα IV.
2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10.5, το Μεξικό επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφός του επενδυτών σύμφωνα με το παράρτημα IV.
3. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς ως προς τον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων στα οποία επιτρέπεται η είσοδος και η προσωρινή διαμονή σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, σε συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης εξέτασης των οικονομικών αναγκών είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους του.

4. Η επιτρεπόμενη διάρκεια διαμονής⁶³:

- α) όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανέρχεται σε περίοδο έως τριών ετών για διευθυντικά ή διοικητικά στελέχη και ειδικούς, έως ενός έτους για ασκούμενους υπαλλήλους και σε περίοδο έως 90 ημερών εντός κάθε εξάμηνης περιόδου για επιχειρηματικούς επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς· και
- β) όσον αφορά το Μεξικό, ανέρχεται σε περίοδο ενός έτους, η οποία μπορεί να παραταθεί τρεις φορές, κατά ένα έτος κάθε φορά, για ενδοεταιρικούς μετατιθέμενους και επενδυτές, και σε περίοδο έως 180 ημερών για επιχειρηματικούς επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιφυλάσσουν στα μέλη της οικογένειας ενδοεταιρικής μετατιθεμένων μεταχείριση σύμφωνα με το παράρτημα 12-A.

⁶³ Η διάρκεια διαμονής για επιχειρηματικούς επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς δεν θίγει τα δικαιώματα που χορηγεί ένα συμβαλλόμενο μέρος σε υπηκόους ή πολίτες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

ΑΡΘΡΟ 12.5

Βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες

Με την επιφύλαξη του άρθρου 11.2 και του παραρτήματος IV, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

- α) επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών·
- β) δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς ως προς τον συνολικό αριθμό βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών σε συγκεκριμένο τομέα με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους του· και
- γ) δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί εξέταση των οικονομικών αναγκών για βραχυπρόθεσμους επιχειρηματικούς επισκέπτες.

ΑΡΘΡΟ 12.6

Πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφός του των παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το παράρτημα V.

2. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παράρτημα V, κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς ως προς τον συνολικό αριθμό των παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητων επαγγελματιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος και η προσωρινή διαμονή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή την απαίτηση εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 12.7

Ανεξάρτητοι επαγγελματίες

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφός του των ανεξάρτητων επαγγελματιών του Μεξικού σύμφωνα με το παράρτημα V.

2. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παράρτημα V, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς ως προς τον συνολικό αριθμό των ανεξάρτητων επαγγελματιών του Μεξικού στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος και η προσωρινή διαμονή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή την απαίτηση εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

Διαφάνεια

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες εισόδου και προσωρινής διαμονής, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εντύπων και εγγράφων, καθώς και επεξηγηματικό υλικό που θα δώσει τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να εξοικειωθούν με τις ισχύουσες απαιτήσεις και διαδικασίες.
2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:
 - α) κατηγορίες θεωρήσεων, άδειες ή οποιοδήποτε παρεμφερές είδος έγκρισης σχετικά με την είσοδο και την προσωρινή διαμονή·
 - β) έγγραφα που απαιτούνται και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται·
 - γ) τον τρόπο κατάθεσης της αίτησης και εναλλακτικές επιλογές για την κατάθεση, όπως προξενικά γραφεία ή διαδικτυακά·
 - δ) τα τέλη υποβολής αίτησης και τον ενδεικτικό χρόνο διεκπεραίωσης·

- ε) τη μέγιστη διάρκεια διαμονής για κάθε είδος έγκρισης που αναφέρεται στο στοιχείο α)·
- στ) τις προϋποθέσεις για κάθε δυνατότητα παράτασης ή ανανέωσης·
- ζ) τους κανόνες για τα εξαρτώμενα άτομα που συνοδεύονται·
- η) τις διαθέσιμες διαδικασίες επανεξέτασης ή προσφυγής· και
- θ) τις οικείες νομοθετικές διατάξεις γενικής εφαρμογής που διέπουν την είσοδο και την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων.

ΑΡΘΡΟ 12.9

Επίλυση διαφορών

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν προσφεύγουν σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 σχετικά με άρνηση εισόδου και προσωρινής διαμονής βάσει του παρόντος κεφαλαίου, εκτός εάν το θέμα αφορά συνήθη πρακτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 13.1

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από ένα συμβαλλόμενο μέρος και αφορούν απαιτήσεις και διαδικασίες έκδοσης αδειών και πρόκρισης, καθώς και τεχνικά πρότυπα⁶⁴, που επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας για την οποία ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει αναλάβει δέσμευση σύμφωνα με τα άρθρα 10.6, 10.7, 11.4, 11.6, με την επιφύλαξη τυχόν όρων, περιορισμών, προϋποθέσεων ή προσόντων που καθορίζονται στον πίνακά του σύμφωνα με τα άρθρα 10.12 και 11.8.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το άρθρο 13.6 εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από ένα συμβαλλόμενο μέρος και αφορούν απαιτήσεις και διαδικασίες έκδοσης αδειών και πρόκρισης, καθώς και τεχνικά πρότυπα, τα οποία επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας.

⁶⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, όσον αφορά τα μέτρα που συνδέονται με τα τεχνικά πρότυπα, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται μόνο σε εκείνα τα μέτρα που επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία αφορούν το κεφάλαιο 18.

ΑΡΘΡΟ 13.2

Εκπόνηση μέτρων

Το συμβαλλόμενο μέρος που θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα σχετικά με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες έκδοσης αδειών, τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες πρόκρισης:

- α) διασφαλίζει ότι τα εν λόγω μέτρα βασίζονται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια⁶⁵.
- β) διασφαλίζει ότι η αρμόδια αρχή λαμβάνει και διαχειρίζεται τις αποφάσεις της με ανεξάρτητο τρόπο.
- γ) διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες δεν εμποδίζουν από μόνες τους αδικαιολόγητα την εκπλήρωση τυχόν απαιτήσεων.

⁶⁵ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αξιολογούν τη βαρύτητα που πρέπει να δοθεί στα εν λόγω κριτήρια, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν την επάρκεια, την ικανότητα παροχής υπηρεσίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία ή στο περιβάλλον από απόφαση έκδοσης άδειας.

- δ) διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες είναι αμερόληπτες και κατάλληλες, ώστε οι αιτούντες να αποδεικνύουν αν πληρούν τις απαιτήσεις, εάν υπάρχουν· και
- ε) δεν απαιτεί από τον αιτούντα, στο μέτρο του εφικτού, να απευθυνθεί σε περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές για κάθε αίτηση χορήγησης έγκρισης⁶⁶.

ΑΡΘΡΟ 13.3

Διαχείριση μέτρων

Εάν απαιτείται έγκριση για την παροχή υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας, οι αρμόδιες αρχές ενός συμβαλλόμενου μέρους:

- α) επιτρέπουν στον αιτούντα, στο μέτρο του εφικτού, να υποβάλει αίτηση ανά πάσα στιγμή·
- β) παρέχουν εύλογο χρονικό διάστημα για την υποβολή αίτησης, εάν υπάρχουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την υποβολή των αιτήσεων·
- γ) προγραμματίζουν τις εξετάσεις σε εύλογα συχνά χρονικά διαστήματα, εάν απαιτούνται εξετάσεις, και παρέχουν εύλογο χρονικό διάστημα στον αιτούντα ώστε να ζητήσει να υποβληθεί στην εξέταση·

⁶⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει πολλαπλές αιτήσεις για χορήγηση έγκρισης, εάν μια υπηρεσία ή άλλη οικονομική δραστηριότητα υπάγεται στη δικαιοδοσία πολλών αρμόδιων αρχών.

- δ) επιδιώκουν να δέχονται αιτήσεις σε ηλεκτρονική μορφή, λαμβάνοντας υπόψη τις ανταγωνιστικές προτεραιότητες και τους περιορισμούς των πόρων τους·
- ε) αποδέχονται αντίγραφα εγγράφων που έχουν επικυρωθεί σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του συμβαλλόμενου μέρους, αντί των πρωτότυπων εγγράφων, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές απαιτούν πρωτότυπα έγγραφα για την προστασία της ακεραιότητας της διαδικασίας έγκρισης·
- στ) διασφαλίζουν ότι τα τέλη έγκρισης⁶⁷ που χρεώνουν οι αρμόδιες αρχές είναι εύλογα και διαφανή και δεν περιορίζουν από μόνα τους την παροχή της σχετικής υπηρεσίας ή την άσκηση κάθε άλλης οικονομικής δραστηριότητας·
- ζ) παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, ενδεικτικό χρονικό πλαίσιο για την εξέταση της αίτησης·
- η) εξακριβώνουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στο μέτρο του δυνατού, την πληρότητα μιας αίτησης προς διεκπεραίωση βάσει της νομοθεσίας του συμβαλλόμενου μέρους·

⁶⁷ Στα τέλη έγκρισης περιλαμβάνονται τα τέλη έκδοσης αδειών και τα τέλη που σχετίζονται με τις διαδικασίες πρόκρισης. Στα τέλη έγκρισης δεν περιλαμβάνονται τα τέλη για τη χρήση φυσικών πόρων, οι πληρωμές για δημοπρασίες, οι πληρωμές για διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

- θ) εάν μια αίτηση θεωρείται πλήρης για τη διεκπεραίωση της αίτησης βάσει της νομοθεσίας του συμβαλλόμενου μέρους, διασφαλίζουν ότι η διεκπεραίωση της αίτησης ολοκληρώνεται και ότι ο αιτών ενημερώνεται σχετικά με την απόφαση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της αίτησης, στο μέτρο του δυνατού γραπτώς⁶⁸.
- ι) παρέχουν, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της αίτησης·
- ια) εάν μια αίτηση θεωρείται ελλιπής ως προς τη διεκπεραίωση σύμφωνα με τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και στο μέτρο του εφικτού:
- i) ενημερώνουν τον αιτούντα ότι η αίτηση είναι ελλιπής·
- ii) παρέχουν, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, καθοδήγηση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η αίτηση θεωρείται ελλιπής·

⁶⁸ Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να πληρούν την απαίτηση αυτήν ενημερώνοντας τον αιτούντα εγγράφως εκ των προτέρων, μεταξύ άλλων μέσω δημοσιευμένου μέτρου, ότι αν δεν υπάρξει ανταπόκριση ύστερα από καθορισμένη προθεσμία από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, υποδηλώνει είτε αποδοχή είτε απόρριψη της αίτησης. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η γραπτή ενημέρωση μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που παρέχονται σε ηλεκτρονική μορφή.

- iii) παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα⁶⁹ να υποβάλει τα συμπληρωματικά στοιχεία που απαιτούνται για τη συμπλήρωση της αίτησης· και
- iv) όταν κανένα από τα ανωτέρω δεν είναι εφικτό και η αίτηση απορρίπτεται λόγω έλλειψης πληρότητας, εξασφαλίζουν ότι ο αιτών ενημερώνεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·
- ιβ) αν μια αίτηση απορριφθεί, ενημερώνουν τον αιτούντα, στο μέτρο του δυνατού, είτε με δική τους πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, για τους λόγους της απόρριψης και, κατά περίπτωση, για τις διαδικασίες εκ νέου υποβολής της αίτησης· και
- ιγ) διασφαλίζουν ότι η έγκριση, αφού χορηγηθεί, αρχίζει να ισχύει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους και προϋποθέσεις.

⁶⁹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η εν λόγω δυνατότητα δεν επιβάλλει σε μια αρμόδια αρχή την υποχρέωση να παρατείνει τις προθεσμίες.

ΑΡΘΡΟ 13.4

Περιορισμένος αριθμός αδειών

1. Σε περίπτωση που ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, το συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία παρέχει πλήρεις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας, ιδίως όσον αφορά την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης, της διεξαγωγής και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.
2. Κατά τη θέσπιση κανόνων για τη διαδικασία επιλογής, το συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να λαμβάνει υπόψη θεμιτούς στόχους πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία των καταναλωτών, τον ανταγωνισμό, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΑΡΘΡΟ 13.5

Τεχνικά πρότυπα

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει τις αρμόδιες αρχές του, κατά τη θέσπιση τεχνικών προτύπων, να θεσπίζουν τεχνικά πρότυπα που έχουν εκπονηθεί με ανοικτές και διαφανείς διαδικασίες, ενθαρρύνει δε κάθε φορέα, που έχει οριστεί για να εκπονεί τεχνικά πρότυπα, να το πράττει μέσω ανοικτών και διαφανών διαδικασιών.

Διαφάνεια

Ένα συμβαλλόμενο μέρος που απαιτεί έγκριση για την παροχή μιας υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας παρέχει τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών ή τα πρόσωπα που επιθυμούν να παράσχουν μια υπηρεσία και τα πρόσωπα που ασκούν ή επιδιώκουν να ασκήσουν οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες για την απόκτηση, τη διατήρηση, την τροποποίηση και την ανανέωση της εν λόγω έγκρισης. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν, όταν υπάρχουν:

- α) τέλη έγκρισης·
- β) στοιχεία επικοινωνίας των σχετικών αρμόδιων αρχών·
- γ) διαδικασίες προσφυγής ή επανεξέτασης των αποφάσεων που αφορούν αιτήσεις·
- δ) διαδικασίες παρακολούθησης ή επιβολής της συμμόρφωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις των αδειών·
- ε) δυνατότητες συμμετοχής του δημοσίου, μεταξύ άλλων μέσω ακροάσεων ή παρατηρήσεων·
- στ) ενδεικτικά χρονικά περιθώρια για τη διεκπεραίωση μιας αίτησης·

ζ) απαιτήσεις και διαδικασίες· και

η) ισχύοντα τεχνικά πρότυπα.

ΑΡΘΡΟ 13.7

Επανεξέταση

Μετά την έναρξη ισχύος πρόσθετων κανόνων που εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο VI παράγραφος 4 της GATS, τα συμβαλλόμενα μέρη επανεξετάζουν τους εν λόγω κανόνες. Εάν η επανεξέταση καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω κανόνες θα βελτιώσουν την παρούσα συμφωνία, τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν αν θα πρέπει να ενσωματωθούν στην παρούσα συμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 14.1

Γενικές διατάξεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να απαιτεί από τα φυσικά πρόσωπα να διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα ή την επαγγελματική πείρα που καθορίζονται στο έδαφος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία για τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει τους σχετικούς επαγγελματικούς φορείς ή τις αρχές, κατά περίπτωση, στα αντίστοιχα εδάφη του να αναπτύξουν και να παράσχουν κοινές συστάσεις σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 1.10.
3. Οι κοινές συστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 τεκμηριώνονται με αποδεικτικά στοιχεία:
 - α) την οικονομική αξία μιας ενδεχόμενης συμφωνίας για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (στο εξής: συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης)· και

β) τη συμβατότητα των αντίστοιχων συστημάτων, όπως ο βαθμός στον οποίο τα κριτήρια που εφαρμόζονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος για την έγκριση και την έκδοση αδειών είναι συμβατά μεταξύ τους.

4. Η υποεπιτροπή επανεξετάζει κάθε κοινή σύσταση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την παραλαβή της.

5. Εάν η κοινή σύσταση συνάδει με την παρούσα συμφωνία, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διαπραγμάτευση συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης, κατά περίπτωση μέσω των αρμόδιων αρχών τους ή των εκπροσώπων που έχουν οριστεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος. Κατά περίπτωση, το μεικτό συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει τις ρυθμίσεις για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων με απόφασή του.

6. Κατά τη διαπραγμάτευση συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης ή κατά την εκπόνηση κοινών συστάσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη ή οι σχετικοί επαγγελματικοί φορείς ή αρχές, αντίστοιχα, ενθαρρύνονται να ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαπραγμάτευση συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης που παρατίθενται στο παράρτημα 14-A.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 15.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «υπηρεσίες παράδοσης»: οι ταχυδρομικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες ταχυμεταφορών, οι υπηρεσίες κατεπείγουσας παράδοσης ή κατεπείγοντος ταχυδρομείου, οι οποίες περιλαμβάνουν τη συλλογή, τη διαλογή, τη μεταφορά και την παράδοση ταχυδρομικών αντικειμένων·
- β) «υπηρεσίες κατεπείγουσας παράδοσης»: η συλλογή, η διαλογή, η μεταφορά και η παράδοση ταχυδρομικών αντικειμένων με μεγαλύτερη ταχύτητα και ενισχυμένη αξιοπιστία, στις οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνονται στοιχεία προστιθέμενης αξίας, όπως παραλαβή από τον χώρο του αποστολέα, παράδοση αυτοπροσώπως στον παραλήπτη, παρακολούθηση, δυνατότητα αλλαγής προορισμού και παραλήπτη κατά τη διαμετακόμιση ή επιβεβαίωση παραλαβής·
- γ) «υπηρεσίες κατεπείγοντος ταχυδρομείου»: διεθνείς υπηρεσίες κατεπείγουσας παράδοσης που παρέχονται μέσω εθελοντικής ένωσης αναγνωρισμένων φορέων εκμετάλλευσης ταχυδρομικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ταχυδρομικής Ένωσης (UPU), όπως η EMS Cooperative·

- δ) «άδεια»: έγκριση που χορηγείται σε μεμονωμένο πάροχο από ρυθμιστική αρχή και καθορίζει τις διαδικασίες, τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις που αφορούν ειδικά τον τομέα των υπηρεσιών παράδοσης·
- ε) «ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο βάρους έως 31,5 kg, αποστελλόμενο υπό την τελική του μορφή από κάθε είδος παρόχου υπηρεσιών παράδοσης, δημόσιου ή ιδιωτικού, και το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει αντικείμενα, όπως επιστολή, δέμα, εφημερίδα και κατάλογο·
- στ) «μονοπώλιο ταχυδρομικών υπηρεσιών»: το αποκλειστικό δικαίωμα παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών παράδοσης εντός του εδάφους ενός συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με την νομοθεσία του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους· και
- ζ) «καθολική υπηρεσία»: η μόνιμη παροχή υπηρεσίας παράδοσης καθορισμένης ποιότητας σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός συμβαλλόμενου μέρους σε όλα τα σημεία του εδάφους του σε τιμές προσιτές για όλους τους χρήστες.

ΑΡΘΡΟ 15.2

Στόχος

Το παρόν κεφάλαιο καθορίζει τις αρχές του κανονιστικού πλαισίου που αφορά ειδικά όλες τις υπηρεσίες παράδοσης.

ΑΡΘΡΟ 15.3

Καθολική υπηρεσία

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει το είδος της υποχρέωσης καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να θεσπίσει ή να διατηρήσει και διαχειρίζεται την εν λόγω υποχρέωση κατά τρόπο διαφανή, ουδέτερο και χωρίς διακρίσεις όσον αφορά όλους τους παρόχους που υπόκεινται στην υποχρέωση αυτήν.
2. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος επιβάλλει την υποχρέωση οι υπηρεσίες εισερχόμενου κατεπείγοντος ταχυδρομείου να παρέχονται σε βάση καθολικής υπηρεσίας, δεν παρέχει προνομιακή μεταχείριση στην εν λόγω υπηρεσία έναντι άλλων διεθνών υπηρεσιών κατεπείγουσας παράδοσης.

ΑΡΘΡΟ 15.4

Χρηματοδότηση καθολικής υπηρεσίας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επιβάλλουν τέλη ή άλλες χρεώσεις για την παροχή μη καθολικής υπηρεσίας παράδοσης με σκοπό τη χρηματοδότηση της παροχής καθολικής υπηρεσίας.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε γενικά εφαρμοστέα φορολογικά μέτρα ή διοικητικά τέλη.

Πρόληψη πρακτικών στρέβλωσης της αγοράς

Τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι ο πάροχος υπηρεσιών παράδοσης που υπόκειται σε υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας ή κατέχει το μονοπώλιο των ταχυδρομικών υπηρεσιών δεν προβαίνει σε πρακτικές στρέβλωσης της αγοράς, όπως:

- α) χρήση εσόδων από την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας για τη διεπιδότηση της παροχής υπηρεσίας κατεπείγουσας παράδοσης ή οποιασδήποτε μη καθολικής υπηρεσίας παράδοσης· και
- β) αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ πελατών, όπως επιχειρήσεις, αποστολείς μεγάλων όγκων αλληλογραφίας ή φορείς συγκεντρωτικής διαχείρισης, σε σχέση με τα τιμολόγια ή άλλους όρους και προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσίας παράδοσης που υπόκειται σε υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας ή σε μονοπώλιο ταχυδρομικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 15.6

Άδειες

1. Το συμβαλλόμενο μέρος που απαιτεί άδεια για την παροχή υπηρεσιών παράδοσης, δημοσιοποιεί:
 - α) όλες τις απαιτήσεις έκδοσης αδειών και τη χρονική περίοδο που απαιτείται για την έκδοση απόφασης σχετικά με αίτηση χορήγησης άδειας· και
 - β) τους όρους και τις προϋποθέσεις των αδειών.
2. Οι διαδικασίες, οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις της χορήγησης άδειας είναι διαφανείς, δεν εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ο αιτών ενημερώνεται γραπτώς για τους λόγους άρνησης χορήγησης άδειας.

Ανεξαρτησία των ρυθμιστικών φορέων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί ρυθμιστικούς φορείς οι οποίοι είναι νομικά διακριτοί και λειτουργικά ανεξάρτητοι από κάθε πάροχο υπηρεσιών παράδοσης. Το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο διατηρεί την κυριότητα ή τον έλεγχο επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες παράδοσης διασφαλίζει τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό της ρυθμιστικής λειτουργίας από τις δραστηριότητες που συνδέονται με την κυριότητα ή τον έλεγχο.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι ρυθμιστικοί φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εκτελούν τα καθήκοντά τους κατά τρόπο διαφανή και έγκαιρο και ότι διαθέτουν τους κατάλληλους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται.
3. Οι αποφάσεις του ρυθμιστικού φορέα και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται απ' αυτόν είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.